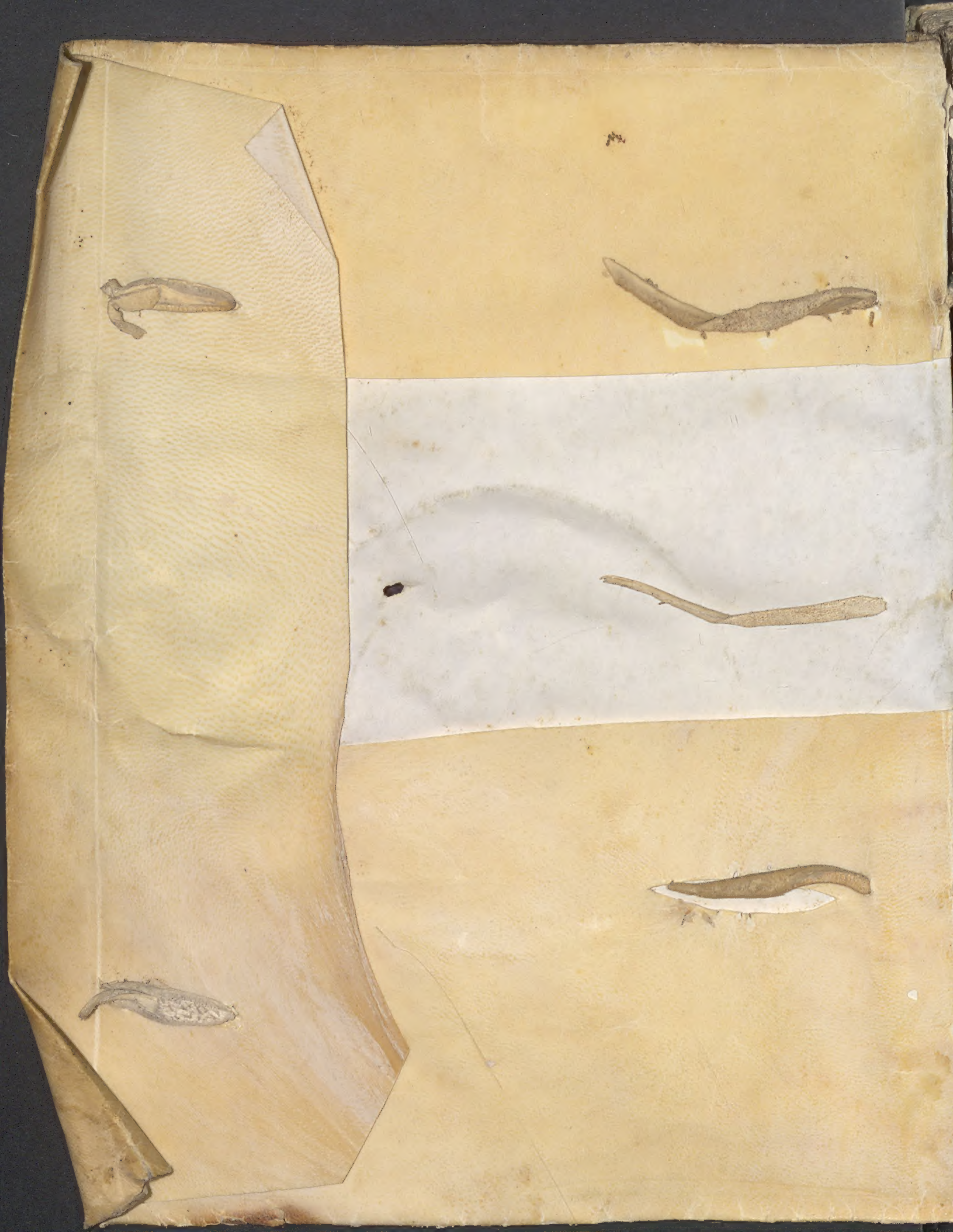

M. S. en 4.º pergamino con 585 hojas.

institutionum Imperatori Justiniani

Rotulada

L. institutam.

Est. 1. A
Cab. H.

M8

14	
6	
5	
4	4
3	2
1	
3	4
3	
1	6
2	6
42	4
6	0
48	

5
2

D. Sr. de los D. D. Pe. Joseph de los Rios

El qual dho. Negocio
quenta de mi
Nro. del [illegible] Magestad por los
[illegible]
[illegible]
[illegible]
por los [illegible]
[illegible]
[illegible] por
tanto [illegible]
[illegible]
[illegible]
los [illegible]

Ame
A
A

+

+ El dicho señor maestro Juan de Saravia por el juramento que hizo [illegible] dixo

1 A la primera pregunta dixo que conoce a [illegible] Iñigo [illegible] de ayala
2 [illegible] e [illegible] [illegible] tercera vez [illegible]
[illegible] de [illegible] 4 años

4 A la quarta pregunta dixo que sabe [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] un [illegible]
de [illegible] por [illegible] pedimiento [illegible]
[illegible] por [illegible] [illegible] por un [illegible]
[illegible] Iñigo de ayala [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] por [illegible] [illegible]
[illegible]

Juan Saravia

Sequitur quod non potest dari extrapp. dari quia datur
extremum simplicius quia tale si daretur extrapp. sequeretur
esse definitio falsa, quod est contra opinionem dicentem dari extrinsecum
[illegible] subiecto et praedicatum unde de [illegible] quod [illegible]
resolutio [illegible]
[illegible] extrapp.

Fran. Espino de la Cueba

Fran.

Fran. Espino

Recivi 2998 Reales que

muy

muy Noble Fran. Espino

Fran. Espino de la Cueba

Franciscus Espino de la Cueba

Fran.

Fran.

Fran.

mi

Fran.

Do Joan Ayllon y Cueva

Amen

muna

Hi sunt ttituli qui continentur in hoc volumine ubi sunt Recopilati ttituli institute

hoc volumen continet eas lec
turas que attingunt ad ins
titutiones Iustiniani
imperatoris

Ad titm. de tutelis inst. per vigilantissimum vir. Doctorem valenzuela pescador

Ad Rub. de tutelis pro continuatione huius Rubrice aduertendum est dictionem .aliam. que est in prin huius tti probare hanc esse tertiam diuisionem personarum .i. n. est in prin. s. de iu. personarum .2. in prin. s. de his qui sunt sui que omnes 3. diuisiones tendunt ad perfectam cognitionem iuris personarum de quo Iustinianus promisit se acturum in hoc lib. i. ut constat ex .§. fi. s. de iu. natu. 2o. igit. pondera huius tti. principium ibi (que in potestate non sunt) ut aduertas .h. esse tex. expressum probantem qd. non alii potest dari tutor nisi impuberi qui non est in potestate parentis et consequenter iam deprehendes maximum errorem Jas. in .l. more .n. 46. ff. de acquir. her. qui tenet qd. filio familias dum est in potestate patris potest dare tutorem ad certam causam nimirum ut pupillus abeat hereditatem q. ille ausus valer. atq alegat pro ca sua tex. in .l. impuberi 9. ff. de tuto. et cura. et in d. §. fi. §. minores. C. de sententias passis qd. tu intelliges esse falsissimum et q tex. expressum in iure Negans sententiam Jaso. pro in d. l. impuberi Bene mille impuberes sui iuris et ex potestate patris alias .n. non daret tutor impuberi sed curator hereditatis iuxta l. cum non solum. §. fin aut. C. de bonis qs liberis. minus facit pro sententia Jaso. in d. §. minores quem intellexit q. h.

in fi. in tx. bo non sunt quod dum soloneuit quod ibi filius non erat in potestate patris quod est contra tx. ex pressum l. in fi. ideo in tan graui difficulta te et contrarietate d. §. cum hoc tx. tu preter alios Resolues quod filio familias non potest de nouo dari tutor ut in hoc tx. prob. tamen in d. §. fi. quia l. ab initio erat tutor Recte datus tempore quo impubes erat sui juris propter deportationem pa tris in insulam ut in §. cum autem sup. tit. 1. ideo licet pater beneficio principis Recuperet patriam potes tatem tamen quia prodigus est et vitiosus non desinit esse tutor datus antea quia multa in iure non dirimunt iam facta que tamen impedirent facienda. ut in l. pa tre furioso ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. g. tx. bo. De tinere ex quibus omnibus est ex tx. hoc habes in praxi a nimaduertere quod si hodie iudex det filio fami lias tutorem ut administret certa bona vel heredi tatem quam Recusat pater non habebit talis tutor 10. partem fructuum talium bonorum que solet deberi tutori bus ex l. 2. tit. 7. lib. 3. fori. et tamen si esset tutor secundum sententiam Jaso. deberet habere 10. in parte ipsa sicuti haberet in omnibus bonis decimam si esset datus tu tor in totum ex Regula l. que de tota ff. de Rei uendicatione igitur non est tutor quoniam fuit datus certe Rei et non persone ut in §. certe supra tit. 1.

in tx. ibi (ita. n. inteligendum ceteras personas) 1 Justinianus h. videtur male loqutus. cum dicat suffi cere sub disiunctione cognoscamus personas que sunt

intu leia

in tutela ut cognoscant. cetere persone que neutro iu. tenent. vl. etiam suficere cognoscere personas tantu que sunt in curatione hec .n. est natura disiunctiue ut suficiat alterum cognoscere ut in. §. pen. ff de hered. insti. sed quid quid laboret h. post alios Siluester in nº 7. saluabis iuridice iustinianum si aduertas qd. verba huius tex. vb. (uideamus q. de his personis) cum sint in definita equipolent uniuersali ut in .l. si seruitus 22. ff de seruitutibus urba. et in .l. si pluribus 45. de leg. 2. vb. q. 1. et ita perinde est ac si dixisset videamus q. de om nibus hiis personis quo etiam modo inteliges procede re tex. in prin.º s.ª de his qui sunt sui

Ad §. est autem

habes in hoc tex. difinitionem tutele qm etiam ponit .l. 1. ff eod. et concordat .l. 1. tt.º 16. pta 6. sed dum. h. tex. tradit tutelam esse potestatem idem qq. prob. tex. in. §. ff proximo iam necesarium est uidere quid uolue rit iustinia. in prin.º huius tti. dum dixit eum esse in tutela qui non est in potestate et. q. 2. h. animaduer tit diuersam esse potestatem tutoris de qua agit. h. tex. a potestate patris de qua loquit. dictum principiu et ita pro x.º intelectu harum potestatum aduertas pa trem habere amplam potestatem in filio ad dam num et comodum sicuti dominus in seruo ut in. §. 2. s.ª de his qui sunt sui et in. §. 1. s.ª de patria potestate ita ut posit sibi ipsi statuere ut in .l. seruitutum .17 ff de

fuit?

furtis qui tx. dictum Rum. cur filius familias solum obli
get patri naturaliter videlz. quia necesarium no
est patri recurrere ad judicem et ideo cum potes
tas tutori solum sit ad comodum et defensionem pu
pili ut in hoc tx. cb. ad hendum ideo pupilus po
terit ei obligari ciuiliter ut in l. 5 et 7 ff de autori
tate tut. quoniam tutor non potest sibi ipsi s.a
tuere [illegible] in personam et Rebus pupili ut in l.
1. § quesitum ad treb. et in § fi. de authorita.
tutorum nec tx. di fiedlis in l. fistulas ff.
§. fundum de contr. empt. cb. tutor propia
authoritate accepit possesionem que erat sui
pupili. lz. n. circa intelectum illius tx. laborent
dd. in § quesitum et cagnol. in l. singularis
nº. 27. si certum petat. et quomodo communis sit intelec
tus posse cb. tutorem in illo casu dare autho
ritatem in propio negotio propter necesitatem
precedentis contractus quia emit fundum a patre pu
Pinel. pili ut tradit utrumque in l. 1. C. de bonis mater
3. p. nº. 29. tamen communis intelectus est d. d. §. fuit
quesitum cb. pupilus tenebat. Restituere here
ditatem suo tutori propter precedens fidei
comissum at tamen ad hoc tutor non potest esse
autor in tali Restitucione. Resolue igitur tum intelec
tus intelectus §. fundum. tum. d. §. fundum eum esse + qd. cum Regula qui pro
hibet tutorem esse autorem in Re pupili ad suam u
tilitatem sit inuenta a jure ciuili ut in l. 1. ff de au
tho

authior. tutorum talis Reg.a non procedit in casu d.
§. fundum quoniam ibi agit. de amitenda posse
sione per actum naturalem videlicet per exitum
corporalem a fundo et ideo cum possesio consistat in
facto prout declarat Moline. in tit. diuidui in prin.o
n.o 27. constat possesionem esse juris naturalis quia
jus ciuile qd. habet possesio prouenit ab extrinseco
et ita etiam inteliges tex. in l. quoties. 10. §. sicut
ff de admin. tutorum dum probat tutorem posse
et debere sibi ipsi soluere qd. pater pupili sibi debe
bat tex.a n. Ratio est illius tex. quoniam solu.o est actus
naturalis et consistit in facto

inte. ibi vis ac potestas

g. h. laborat querens verum intelectum horum verborum
sed communis sententia bar. et aliorum in l. 1. ff eod.
et aretini. h. et ceteri omnium concludit Reiecta
g. h. qd. ista verba ponant. pro uno et eodem et
pro communi ponderabis tex. in §. quorum ff. de inter
dictis ibi qd. in principio dicit tex. vis ac potestas
postea in versic.o hodie autem comprehendit [illegible]
sub dicti potestas quam [illegible] sententiam. ut tu in
teligas et ut aperias verum mentem horum verborum
notabis qd. cum l. habeat vim ac potestatem ut
in l. scire leges ff de legibus vis legis est efi
catia et jus ipsius et ita hec verba vi ipsa idem im
portant qd. jus ipso ut in l. 1. ff de statu liberis.
et in l. quidecem 72. §. Stichum ff de solutio

et ꝯb. g. v̄bo quidem et ita hec v̄ba uis ac potes
tas idem significant qd. iusta iuridica v̄l. eficax
potestas sicuti in. l. 1. ff de pactis / placitum et
consensus exponit. g. idest placitus consensus. ex quo
igit. tx. dum prob. tutelam esse iustam et eficacem po
testatem inteliges qd. si defunctus. in suo testamto. vo
luit qd. eius uxor habeat filios suos in sua potestate
per ea v̄ba erit tutrix suorum filiorum et tn̄ si dixi
sset ut habeat eos in sua custodia non erit tutrix
ex testamto. ut in. l. qui aliena. 33. §. q̄m. q̄m. ff de
negotiis gestis cum. g. ꝯb. et ad hoc ul̄timum di
cit illum tx. singul. Roma. singul. 164. et ita in
teliges tx. in. l. 31. tau. dum prob. qd. comissarius
possit dare tutorem filiis defuncti si id fuit sibi per
missum a defuncto ut tu sciar dignoscere qn̄do et
per que v̄ba talis potestas censeat. ei data

in tx. ꝯb. in capite libero

g. h. exponit hec v̄ba pro ipso pupilo ita ut hec v̄
ba sumant. pro his in caput libero ut prob. Conscius
h. et Otoman. sed Re prob. comtr hec sentia secdm
Siluestrum. h. n.º 24. quoniam bar. et alii in. l. 1. ff
eod. inteligunt hec v̄ba in tutare quoniam serus
non potest esse tutor ut in prin. ff tt.º 1. et pro com
mi sn̄a ponderabis hec eadem v̄ba in̄ capite libero
que sunt in ablatiuo casu et tn̄ si inteligerent. hec
v̄ba de pupillo deberent poni in acusatiuo ut in. l. 1.
§. de patria potestate

∴ in tx. ib. ad tuendum ∴ ex hoc tx. dum probat potestatem tutoris esse limitatam hoc est ad defendendum tantum inteliges xᵃ m. Riem plurium jurium que dicunt tutorem esse loco domini ut in l. interdum §. qui tutelam ff de fur. et ib. g alia juᵃ. afert quoniam videlz. is est dñs qui vl. perdere Rem potest ut in. l. in Re mandata. c. mandati at tn. si tutor male utat. Re pupilli vl. convertat eam in suos proprios usus tutor non est ut in. l. qui fundum §. si tutor ff pro emptore et ib. tutor habet. loco dni cum tutelam administrat no cum pupillum spoliat ex quo tx et ex tx. in pres. Resolues a tutore esse Repetendam decimam fructuum qᵐ. accepit ex bonis pupili si consumpsit male alios fructs qui erant pupili quia in tali casu non administrat bona pupili sed eum spoliat et tn. decima dat. tutori propter suam administrationem ut in. l. 2. tº. lib. 3. fori et ib. portu bajo. qd. etiam prob. ex §. nouissime de suspectis tutoribq qui tx. pro. qd talis malq tutor non administrat sed grasat.

in tx. ib. data ac permissa intelige xm sensum horq xborq esse qd. cum origo et fundamtm tutele sit equitas et Riu naturalis ut in §. fi. de atiliano tutore tn quia forma fuit data a juᵉ. ciuil. quoad vim et potestatem tutoris et quia talis equitas naturalis fuit ab ipso juᵉ ciui aprob. ideo dicit. data ac permissa idest aprobata a juᵉ. ciui. quidquid. g. h

et in l. i. ff eod. variauerit intelectum hor[um] verbo[rum] cum ceteris scribentib[us]

Ad te. in §. tutores

colige ex te. tutores sunt qui defendunt pupillu[m] ea potestate et ui quam dat tutela et primo te. hunc. ib. qui eam uim ac potestatem notabit esse expressum q[uod] horoscauni in l. scire ff de l. l. et Alci. in l. potestates de verbo. sig. forca. dialogo. 66. et Misinge. et Consci. h. qui tenent qd. in §. s[ecund]o proximo debeat legi sq ac potestas tu[m] tene co[n]t[ra] literam florentinam que habet vi ac potestas cum idem in effectu significet in illo te. dictio vix. qd. dictio sq. prout advertisti ib. et ita non obstat qd. ipsi tradunt ex theofilo ibidem qui dicit sq ac potestas

in eod. te. ib. defensores. g. h. colligit curatorem contineri sub apelati[on]e. tutoris cum uterq[ue] dicat. defensor et hinc coliges qd. frequenter in iu[re] sub nomine tutele uenit curatio et in l. i. in princ[ipio] verbo sic[ut] tutelam ff de minori l. Seiq. salu[s]. ff ad treb. in §. et in autheri[ca] minoris debitor. C. qui tutores dari po[ssunt] et facit te. in princ[ipio] de cura et ib. tueri et similiter et e conuerso sub nomine curationis ueniat tutela ut in l. etiam 3o. §. ex cau[s]a de minorib[us] ut iam mirus sit qualiter in casu legis pater seuerinam §. conditionum verbo ff de cond. et demons. ille qui fuit Relic[tus] tutor usq[ue] ad decimum octauum anum fili testatoris censet[ur] etiam datq[ue] curator. et tu[m] in casu legis

tutor

tutor. 40. §. curator de administra. tuto. ille qui fuit Relictq curator impuberi non censet esse datq tutor pro eo tempe quo filiq est impuber quid ve in. d. §. curator. est terribilis sdm Jass in. l. 4. nº. 46. de leg. 1. et sdm plures Relatos per tira quel. in l. si unqm verbo libertis nº. 12. C. de Revo can. dona. et Baeza de decimis. c. 7. nº. 6. apud quos Reperies esse comtr aprobatam solutionem tav. in. d. § curator videlz. qd. in. d. §. conditionum verba ueniat curatio sub nomine tutele quia tutela est no men generale at tn in. d. §. curator. sub nomine cu ratoris non ueniet tutor quia curator est nomen spe tiale sed tn solu. talis est q trm. in. d. §. ex cau.a lb. apellatie curatoris uenit tutela item est q ju ris principium quo docemur id qd. est maiq veni re sub apellatie eiq qd. est minq si id suadeat volu tas defuncti ut in. l. librorz. 50. §. qd. aut. casq de leg. 3. preterea te in d. §. conditionum non fundat. in ge neralitate nominis tutela sed in uoluntate defuncti. igit Reiectis alijs intellectibq varijs Resolue trm esse intelectum ad hec duo pa. s. oremitas hanc trm. esse Regulam ex juris principijs deductam et ex hoc te. qd. si constat de voluntate disponentis. apellatie tu tule venietcuratio ut in. d. §. conditionum et econ uerso ut in. d. §. ex cau.a tn in casu d. §. curator no constabat de tali uoluntate neq. defunctq tb. uo luit qd. curator datq etiam esset tutor tunc. n. si id voluisset non potuisset dari alij tutores per ju dicem quoniam ipse curator deberet dari tutor.

et cum esset ex testamento deberet preferri aliis da-
tivis tutoribus ut ex bene notat Ripa ex l. 1. n.
19. ff si certum petat. sed tn in casu d. § curator
ille qui fuit datus curator erravit in hoc qd cum de-
beret expectare tempus pubertatis gessit negotia
impuberis quo etiam errore fuit lapsus tutor in
prin. eiusdem legis. qui post tutelam finitam Re-
mansit in administratione bonorum

Ad tx. in § permission

colige ex hoc tx. qd permitit l. parentibus ut possint
in suo testamento dare tutores liberis suis impuberibus
qui non sunt Recaturi in alterius potestate idem pro
bat l. 1. ff. de testamta. tutel. et concordat l. 3. tt.o 16.
p.a 5

in tx. ib. permission

h. g. hi non tangat neqz alii meminerint inteliges
hanc permissionem processisse a l. 12. tabularum.
cuius verba hec erant (utiquisqz legasset sue Rei ita ius
esto). etenim cum filius Rie patrie potestatis quoad
uitam et necem esset subiectus patrifamilias ut in l. in su
is in fi. ff. de liber. et post hu. ideo pater dando ei
tutorem censet disposuisse de Resua prob. tx. in l.
verbis legis 120. ff. de verbo. signi. ut ita caueas a Bal
duino in sceuola. pag.a 160. et ad leges 12. tabu. in
l. 20. et 21. et ab Otoma. ad easdem. l. l. pag.a
121. et 145. (b. tenent non suficere s.a d. verba legis
12. tab. sed necessarium esse ut supleamus verba hec
fuisse aposita (utiquisqz legasset sue Rei et de tute
la vel pecunia disposuisset ita ius esto) qui maxime

labunt.

labunt. quoniam debuissent aduertere ad juris prin
cipium de quo in l. 1. § per hanc ff de Rei vendicatione
quo prob. qd. pater potest uendicare filium quem
habet in potestate. si adjiciat. qd uendicat ipsum
de ju. ciuili vel ex cau. quiritum et consequenter
prob. filium in potestate constitutum esse Rem ipsius
patris de ju. ciuili et ideo continet. constitu. tute
le subillis verbis Rei sue que erant in l. 12. tab.
quequidem permissio legis 12. tabular. fuit nece
ssaria duplici de cau. 1. Rie testamenti in quo debet
constitui tutela ut prob. h te. quoniam negari non
potest defunctum conferre suam dispositionem in post
suam mortem in id tempus quo dominus non est
et sic tradit g. 2. in l. illa institu. ff de hered.
insti. et consequenter fuit necessaria permissio legis
et ea est dissimatio propter q. satis constanter ile
teres decreuerunt testamentor. ju. non posse depende
re ab allieno arbitrio uidelz. ne dua spetialia indu
cerent a ju. T notata in l. 1. C. de dotis promissione
videlz. unum spetiale qd. dispositio defuncti substine
ret. postq. non est dominus Rei de qua disposuit. sdm.
qd. posset talis dispositio conferri in arbitrium alterius
et ita inteliges te. in l. illa instit. 32. ff de hered
insti. que ats. ~~que~~ videbat. dare ineptam Riem et
eandem cum dicto

~ in te. ibi. quos in potestate habet ~

ex te. hoc dum prob. Requiri patriam potestatem ad

ad dationem tutele inteliges Rejem propterq. mater non potest dare tutorem filio in testamento ~~quoniam non~~ ut in l. 4. ff de testam. tutela. quoniam non habet potestatem in filio ut in §. femine 5ª. de adoptio. neq. etiam pater naturalis ut in l. fi. C. de confirman. tutore.

~ in tr. tb. testamento ~

h. tr. notanter prob. qd. si hodie pater dat filio tutorem in testamento imperfecto qd. fecit inter suos liberos qd. talis datio ualet ipso iur. sine confirmatione judicis quoniam tale testamentum inter liberos ualet ipso iur. ut in l. hac consultissima §. ex imperfecto. C. de testam. et in l. 7. tt. 8. tt. 1. pª. 6. tale n. testamentum imperfectum ut Renouat. Requirit alliud 2. testamentum perfectum. ut in authen. hoc inter liberos C. de testam. qd. Requisitum necesarium est qndo .1. testamentum est perfectum et ualet de iur. ut in d. ex eo §. qq modis testamenta infirment. et comprobat. hec Ispna ex d. l. Regia 7. tb. valga el tal testamento .. que el padre hizo ante dos testigos bien assi como si fuese hecho ante siete testigos. et sic cum l. Regia equiparet tale testamentum imperfectum testamento solemni et perfecto debet eade esse Rio in utroqz. quia equiparatorz eadem est Rio ut in §. sed nan usqz. J. de legatis. que omnia notabis ut caueas ag. 2. in l. 1. de confirma. tuto. dum tenet talem dationem tutoris non ualere mero

jur.

sine confirmatione judicis. h. illam. d. Receptam Sil.
uester h. n. 27. et Mar. Anto. in d. § ex imperfecto
n. 121. x
Vig n. tenebis correctam esse d. l. 2. ex d. § si imper
fecto Vlt. nata ex tx. hac Regula in jure ciuili qd
ille potest dari tutor in testamto cui est suus heres
danti vl. sperabatur esse si uixisset defuncto qui de
dit tutorem et talis suitas inducit in filio ex
sola patria potestate in nepote x. no sufficit sola
patria potestas sed Requirit qd obtineat .i. gra
dum et non Reincidat in potestatem patris post
mortem aui qd. etiam prob. tx. in l. si hereditas
§ fi de testam. tute. et in §. sui s. de here. d. quali
ut ita hodie Resoluas de jur. Regni qd. cum
.l. 18. tau. permittat auo ut possit meliorare su
um nepotem in 3. bonor. h. filius sit in medio
qd. si forte talis filius ducat uxorem et anteqm
Recipiat benedictiones eccle et consequenter an
teqm sit emancipatus jux. l. 47 tau. uxor
eius concipiat filium tali filio qui nepos esset
aui poterit auus dare tutorem in testamto in
3. bonor. quoniam Remanet in potestate
sui aui. h. pater postea emancipat. propter
benedictiones ecclesie ut in § pen. s. tt. 1.
Nota tn unicum casum in jur. in quo potest quis
dare tutorem non existenti in sua potestate l.
qui patronus ff. de confirman. tutore. et judex te
net. cum confirmare quem tx. dicit unicum exo
lo. Rub. in Rubca. Celbna inter. § 70. n. 21.

Ad tex. in § cum autem

colige ex tex. illis posthumis potest dari tutor qui si nacerent uiuis parentibus essent sui here des ipsis idem prob. l. quo tutela. 14. versic. ne mo potest ff. de Reg. jur. sed pro intellectu huius tex. aparet quedam maxima dificultas videlicet qd. cum ad ualorem tutele in testamento sint duo necesaria nimirum qd. impubes sit in potesta te et suus heres ut Resoluisti in § 5. proximo. iam sequitur non posse dari tutorem posthumo quoniam antequam nascatur non est in potestate ut in l. fi. ff. de colatione bono. et consequenter non est suus heres sed speratur futurus heres. ut in l. posthumus ff. de ino fitioso testamento. et in l. 3. C. de posthumis hered. et in l. 1. § toties. ff. de uentre in possesio. mitten. et tamen si hoc concedatur per illa jura expressa habes contra tex. expressum. in § ita demum versic. posthumi quoque ff. de hered. que ab intestato. ubi docet jus. qd. posthumus qui dicitur posthumus dum est in ute ro ut in hoc tex. et in l. si nemo. § fi. ff. de testamen taria tutela. et in l. cum pater 30. ff. de neg. ger. est suus heres parenti. et ideo ille tex. cruciauit inge nia scribentium ut constat ex Riminal. in l. pos thumo nato. C. de [illegible] tab. n.o 179. et tiraquel. in l. si unquam versic. libo susceperit liberos. n.o 124. C. de Reuo. dona. sed Anto. gom. in l. 3. tauri n.o 2. et Pinel. in Rubrica de bonis mater. 2. p.e n.o 37. noue inteligunt illum versiculum posthumi quo que ut loquatur in posthumo iam nato qui est suus heres.

[..]ercator.

heres postq^m. est natq et fuit in potestate patris tem
pore mortis ipsiq. quoniam fingit. illo tempore
natq ut in l. intelligendq 153. ff. de V bo. sig.
ne propter defectum patrie potestatis desinat
esse suq heres jux l. lege cornelia. in fi. ff. de
testam. tu aut. Resolue. d. V sicuti in posthumi quo
qz. loqui in posthumo qui est in utero ut ex tunc. sit
suq heres patri morienti: qd. probabis ex illa dictio
ne quoqz. que includit qd. sicuti in prin.o illq S. agit.
de nepote suo herede tempore mortis aui ita in d. V
sic.o agit. de posthumo suo herede tempore mortis paren
tis 2. probabis ex fundamento eorundem modernorum
quia si tempore mortis patris fingit. natq et in eiq po
testate iam necessario eodem tempore est suq heres de
jure. ciuili quoniam suitas est adeo nobilis ut non Reci
piat diuisionem per aliqd. interuallum ut in S. sui
I. de hereditatibq que ab intestato [..]. et statim a mor
te parentis et consequenter a tempore mortis patris
posthumq est suq heres et hoc est qd. docet Jc. in l.
antiqui ff. si pars hereditatis petat. dum [..] inquit
qd. posthumo conseruant. omnia jura integra si nas
cat. pondera g.o qualiter dicat integra Neqz obs
tant jura. Tria S. d. que quidem non docent posthu
mum non esse suum heredem dum est in utero si pos
tea nascat. sed solum probant qd. suitas dependet
ab euentu natiuitatis ut competat irreuocabiliter
que ante natiuitatem competebat Reuocabiliter—

in tx. lib. pro iam natis habeant.

ex Reg.a huius tx. et l. qui in utero ff. de statu hominum noue contendit Alcia. lib. 3. paradoxo. c. 16. contra communem sententiam quod ius fingat super impossibili de natura siquidem ille posthumus qui est conceptus ex 40 die eius fingit. natus de iure ciuili et tamen naturaliter non potest nasci uiuus sed tu Resolue quod ius ciuile non fingit inducendo natiuitatem posthumi tempore quo est in utero sed postquam est natus transfert eius natiuitatem ad tempus quo fuit in utero sicuti in capto ab hostibus si Reuertatur ad nos ius ciuile transfert. illam liberationem ab hostibus ad illud tempus quo antea erat apud nos ante captiuitatem et ita habeas Xum. intellectum tx. in. § si ab hostibus s. tti.

in tx. lib. sui et in potestate

h. tx. uidetur destruere omnia iura que docent non dari suitatem sine patria potestate ut Resoluisti in prin.o huius tx. et est Xissima Reg.a Juris secundum pinel. in Rub.a de bonis mater. 2 p.e n.o 36. et ita siluester h. post alios. fatetur hanc dictionem et. esse inepte et barbare pasitam in hoc tx. quoniam natura huius dictionis est copulare diuersa quorum unum non comprehendit Alterum ut per. g. in Rub.a ff de Juris et facti ignorantia sed tu defende iustinianum. si aduertas quod cum suitas sit nomen generale ad patriam potestatem optime iur. ponit. copulat et inter nomen generale et speciale ut in Rub.a de seruitutibus et aqua

et in Rub. de sententia et Re iud.a et de interloquutionib omnium iudi et facit illud qd. habet. in sacra pagina dicite discipulis eius et petro ——

~ Ad. §. fi. hoc tt.o ~

nota bene hunc tx. cu. §. sed et si qd. cum natura hax dictionum (sed et) sit significare idem qd. (?) sint diuersa facta ut in. §. 1. §. de ingenuis et in. §. sed et si pater. s.a tt.o 1. et in. §. sed et si Item ff. de lega. iam prob. .h. tx. qd. cum iudex teneat. necesario confirmare tutorem datum emancipato in testamento patris talis iudex nihil dat de nouo sed datum confirmat ita ut talis tutor confirmatus sit testamentarius tutor sicuti ut est in. §. cum aut. s.a proximo. et ita est idem qd in utroqz casu et sententiam hanc qd. talis tutor confirmatus sit testamentarius tenet bar. in. l. 1. ff. de confirmando tutore et Ripa. in. l. 1. n.o 19 ff si certum petatur. et Montal. in. l. 3. tt.o 7. lib. 3. fori. et. g. in. l. 6. tt.o 16. p.a 6. et ab hac sententia communi non est Recedendum in iudicando et consulendo s.dm A lexandrum cons.o 140. lib. 1. n.o 4. et ideo cum sit testamentarius preferendus est legitimis neqz cogendus est ad satisdationem ut in. §. 1. ff de satisdatione tutorum et ita cauetis a.g. h. et. a. g. in. l. 2. C de confirmando tutore et accusatio. lib. 7. obseruationum. c. 7. col. 2. c. b. erronee tenet talem tutorem confirmatum in casu huius tx. esse datiuum et non testamentarium et debere postferri legitimos tutores ipsi et fore cogendum ad satis dationem —

Sequitur tt9. qui testam(en)to tutores dari possunt. institut(a)

Ad Rub(ric)a. colige ex prin(cipi)o. huius t(itul)e. etiam filius famili
as potest dari tutor in testam(en)to et serv9 propri9
etiam sine expressa datione libertatis dummodo no(n)
det. per errorem concordat. l. 7. tt.o 16. p.a 6. sed in filio
familias dubium est qualiter cum sit ipse in potestate
alterius potest habere alter(um) in sua potestate. (con)tra in l.
sic eveniet. 21. ff. de adulteriis. Sed R(espondeo) q(uo)d. cum tu
tela sit mun9 publicum ut in prin(cipi)o. Inst. de excusatio(n)e tuto(rum)
habet(ur). pro patre famil. ut in l. filius famil. ff. de his
qui sunt sui(s) nec(non). obstat q(uo)d. testam(en)tum est juris pub
lici ut in l. ul. negare ff. quemadmo(dum). testam. aperia(ntur).
et t(ame)n filius famil. testari non potest ut in prin(cipi)o. Inst. q(ui)b(us)
non est permissum quoniam dicas testam(en)tum non esse
causam publicam seu mun9 publicum de quo loq(uitu)r.
t(ex)t(us) in l. pupillus. 239. § mun9 publicum ff. de v(er)bo(rum)
sig(nificatione). prout est tutela quis. g. h. incaute solum tra
dat tutelam esse p(ro) publicum que omnia notabis
pro (con)tione. g. in l. fi. §. necessitate v(er)bo imponenda
. C. de bonis q(uae) liberis. que tenet q(uo)d. filius famil. tu
tor in cau(s)a. pupillari potest esse in judicio sine consen
su patris immo et (contra) ipsum patrem. ut in l. quesitu(m)
ff. de in jus vocan. et in l. 13. in fi. et 14. ff. ad trebel. in hac
t(ame)n materia q(ua)n(do) filius famil. dat(ur). tutor est quedam
juris

juris constitu.º que precipit patrem scientem et con
sentientem obligari in solidum pro administra
tione filii ut habet. in. l. si filius 7. ff de tutelis. cui
tamen ex diametro obstat tex. fortis in. l. lucius 22. ff
de adminis. tuto. qui prob. non obstante tali scien
tia et consensu patrem teneri solummodo de pecu
lio vel de in rem suam verso. non aut. in solidu
commis tamen solu.º est. qd. l. si filius loquat. in tutore dato
a judice et. l. lucius in testamentario que concordia ex
presse probat. in. d. juribus. Sed difficilimum est in
uenire rationem differentie quam dupliciam assignauit
g. in. d. l. lucius sed utraque est frustratoria bar. aut. que
sequunt. dd. comm. h. et ibi. et in. l. si cum dotem. §.
transgrediamur. ff solu. matrimonio. dicit rationem esse
quoniam si filius familias dat. tutor a judice qui
debet satis dare pater cogit. satis dare pro ipso
ut in. l. si quis inter tres. 13. §. imperator de excusa
tuto. et ideo si talis pater consentiat filio admi
nistrante tutellam videt. satis dedisse pro eo
et ideo obligat. in solidum secus tamen est si filius
sit tutor testamentarius quia non tenet. cauere
et rationem reperies qd tex. in. d. §. imperator vis quod est
fortissimus scribentibus pro sua bar que tamen est fal
sa et contra juris principium qd. habet qd. pater fa
mil. non tenet. cauere pro filio in muneribus ut
in. l. 2. ff ad municipalem et in. l. 7. in fi. ff de de
curio. nec tex. in. d. §. imperator prob. tertium quonia
postquam animaduertes qd Jc. ibi dat quamdam cautelam

observabit judex cautus videlicet quod quoties paterfamilias non vult cavere pro suo filio facto tutore quod assignet in contutore suo ipsum patrem ut teneatur pater pro mala administratione sui filii contutoris

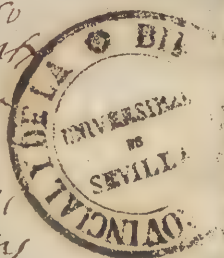
Quam igitur tantam differentiae intelligas ex textu in principio. Institutionum de satisdatione tutorum dum ait quod fides et diligentia tutoris testamentarii censetur approbata ab ipso defuncto et ideo lex nullam aliam requirit obligationem quam ipsius filii sui tutoris et haec textus. Quod colligitur ex dicta lege Lucius in fine ad b/ nisi forte contutore vel quovis alio volente eum facere suspectum b. illa dictio nisi quae excipit denotat regulam praecedentem fundari in eo quod censetur approbata fides tutoris testamentarii et ideo pater consentiens non obligatur in solidum ut tradit Bartolus lege si quis sententia § in injuriam ff si quis cautio.

∴ in textu ad b. directam libertatem ∴

colliges quod si testator dat filiis suis tutorem servum suum simpliciter censetur ei dedisse libertatem directam sed tacite hoc est in necessariam consequentiam quia qui vult consequens praesumitur velle antecedens necessarium ad ipsum ut in lege illud ff de aquir. hered. et ideo cum libertas sit necessaria ad officium tutele testator videtur tacite voluisse dare libertatem servo quem dedit tutorem unde in contrarium est textus expressus in lege 9. C. de fideicommissis libertatibus

Bar.

ubi in eisdem terminis dicat competere seruo libertatem per fideicomissum ut prorsus ob tantam varietatem fateantur omnes. h. maxime otoman et cuja. hec iura esse varia et dari in eis insolubilem antinomiam et inde inuenies q. h. et cib. excogitasse varias solutiones quarum illa est communior. qd. d. l. 9. loquatur in seruo dato tutore in codicillis hic. vero in seruato dato tutore in testamento sed ipsam solutionem Rejicies quia est contra. in eadem. l. 9. cib. testator neque tenebis Salic. solutionem neque fulgo. in. d. l. 9. et Misingerii. et baldiuini et equinarii. h. tenentium qd. h. te. justi. corrigat legem codicis dum l. 9 finita. h. noue decidit. qd. compelat tali seruo libertas directa. loquntur. n. contra tem in. l. quero. 32. §§ si ff de testamen. tutel. cib. constat qd. de jure ff. in eisdem terminis compenit seruo directas libertas ex eo solo qd. fuit datus tutor in testamento et illum notabilem ponderabis. contra costam lib. 1. selecta. c. 25. cib. in n.º 4. agens de sua noua interpretatione ad hec duo iura. non aduertit qd. hec decisio justi. h. non est noua ut tandem Rejicias interpretationem conani lib. 2. comen. c. 4. n.º 7. qui credidit qd. in. d. l. 9. libertas sit fideicomissaria sit fabore pupillorum taxo. contra enim considera eandem l. 9 que initit fabore ch[illegible] libertatis.

et tn. fabor libertatis esset ut ju. directo competeret statim post aditam hereditatem unde Resoluas tu in intellectum illius tx si animaduertas qd. ille tx. loquit. in casu nimis diuerso videl. qndo testator dedit seruum suum tutorem adjiciens qd non ascribebat ei libertatem et in tali casu decidut imperatores qd. fabore libertatis. illa verba non operant. perpetuam pribationem libertatis qm potuiset inducere ipse testator ut in. l. 2. C. qq non est per miss. ad liber. perue. sed solum allia verba verificat in libertate delegata in testamto. qm per fideicommissum debebunt prestare pupilli qui Remanebut patroni et consequent. allia ju. ex manumissione. et in hoc est fabor pupillor. qui etiam fabor versat. in eo qd. pupilli habeant tutorem ex testamto et hoc est qd. planisime indicant illa verba omnia. l. 9. et ita factum seu casus in illa l. incipit ex illis verbis non ascripta.

Ad. §. seruus autem

dum. h. tx. prob. qd. si allienus seruus det. pure tutor qd. est inutilis datio que tn valeret si testator diceret se dare eum tutorem sub condit. cum liber erit et habet ∂ se tx in l. si heredi tas. 10. §. fi. ff de testam. tutella ∂ b. prob. qd h. seruus allienus det. pure tutor valet tn datio

in

in temp9 quo libererit imo qd. magis etiam cogen
tr. heredes testatoris redimere eum seruum quia
censentr. grabati de danda libertate ei per fidei
comissum ut in. d. § fi. et in. l. 9. in. fi. C. de fidei
comiss. liber. et in. l. si pupillorum. C. de testamta.
tutela. que cõrietas maxima est sdm eguinaa
rium. H. et dificilimum est reperire solutiõne.
sdm siluestrum n°. 1. et 5. neqz ipsis placet commis
solu°. bar. et Alber. in. d. §. fi. que fuit. q. h. videlz.
quia in prin°. huiq §. Justinia. neget competere li
bertatem directam seruo alieno dato tutore
.lz. competat fideicomissaria ut in. d. §. fi. quia
sdm eos si hec solu°. esset xa. iam. n. xsiculq sed
cum libererit / frustra et male poneret. illa dictio
utiliter si in utroqz casu competeret libertas fidei
comissaria et ita sdm ipsos cõcomm xiq est qd quando
seruq alienq dat. simpliciter tutor nulla libertas
ei competat ex prin°. huiq tr. et ideo remanet bibx
cõrietas. d. §. fi. in nuiq solutione relinquit. cogitan
dum ✓ tu aut. prox°. intellectu pondera hunc
tr. in prin°. dum dicit seruq aut. allienq cuiqdictio
nis / aut. / est natura ut subjiciat dimissum ca
ssum precedentis proximi §. referento tn eod. temate
sdm bar. in. l. si mariti. §. fi. de adulteriis et Decius
in. l. si donatione. C. de colato et ita cum in prin°
huiq tr. probauerit Justinia. qd. seruq propriq da
tq tutor recipit tutellas pure et libertates directas
in pres. §. subjicit. qd. si in seruo allieno dato tutore

velis defendere dationem esse puram in facies inu
tiles esse dationes si testamento sub conditione cum liber
erit inteliges esse utilem dationem secundum que
inteliges l. Resiam. 7. titulo 16. p. 6. versiculo massi de pase sier
vo ageno non valdria nin serra guardador de llos
ut inteligas quod illa l. non probat quod servus alienus non
possit dari tutor simpliciter in testamento prout male
inteligit ibi grego alegans hunc textum quoniam postquam illa
l. Resia cum proposuisset in principio quod si servus proprius
datur tutor in testamento statim post aditam hereditatem
tem fit liber et tutor et ita pure in eodem themate
tutele pure tradit eadem l. versiculo massi quod si ita acci
piat tutela servi alieni dati tutoris in testamento
hoc est si accipiat pure et non sub conditione cum li
ber erit destruetur totus actus ita ut nec sit tutor nec
liber et hunc verum intellectum elicies ex illa dictione
Massi / que idem significat quod aut vel sed que dic
tiones presuponunt idem thema ex supradictis et ita ca
bebis ab intellectu grego secundum quem illa l. Resia co
rrigeret totum jus commune ex quo etiam patet intellectus
huius textus in versiculo proprius aut. in quo docet jurisconsultus
quod si servus proprius detur tutor in testamento non habet
accipere talem tutelam sub conditione cum liber erit
quia destrueret datio tutele quia dominus servi frustra
expectat quod servus accipiat libertatem ab extraneo
ut in l. 21 et 22 ff de condi. insti. et hec est vera ratio
huius versiculi quamvis Accursius hic nihil dixerit et variaverit
uerit

Ad § furiosus

colige.

colige ex hoc tx. furiosq. vl. minor. 25. annis. h. dent.
tutores in testamto. tn non sunt tutores antea q[uam] ce
sset impedimentum furoris uel minoris etatis ide
prob. l. si hereditas. §. pen. ff de testam. tute. l. fi. C.
de legitima tutela. et concordat. l. 4. tt.o 16. p.a 6. sed
cum glosini. h. doceat furiosum vl. minorem 25. anis
posse dari tutorem in testamto. maxime obstat tx. in
l. tutela. lib. ff de tutelis et in l. 4. et tx. ff de legitimis
tutoribq lib. prob. qd. ut teneat datio tutele requirit.
qd. tutor sit perfecte etatis que tn perfecta etas est
25. anorum ut in l. fi. C. de his qui ueniam etatis impe
tra. et in. l. cum filio 48. ff de leg. 3. idem qs expresse
prob. glosi. in §. fi. J de fiduciaria tutela sed quid for
tius est J ea omnia jura que exigunt perfectam etate
tutoris habes testimonium eiusdem glosi. in §. item
maior J de excusa. tuto. lib. constat qd. de jure ff. mi
nor 25 anis poterit dari tutor et poterit se excusa
re propter q[uam] difficultatem causa et ostma. in d. §.
fi. tenent qd. illa verba perfecte etatis fuerint adita
a triboniano compilatore ff. non aut fuerint verba
Jconsultorum que solu.o frivola est et minus placet in
telectq baldus et mising et silbestri h. et eiusdem bal.
dui. in lib. de glosi. pagina 144. dum tenent qd ho
die glosinia in hoc tx. proponat glosa novam in mino
re dato tutore in testamto ut ita interim ante per
fectam etatem non teneat datio tutele atqs. sctm
ipsos hoc vult h. tx. lib. si tutor huic erit / qui intellectq
falsq est et J tx. expressum in l. non solum. 12. §.
pen. ff de excusa. tuto. lib. prob. qd. si minor 25. annis

det. tutor in testam̃to interim exonerat. a onere tutele et loco ei⁹ dat. curator ergo qd. cum sit ipse tutor ipso iure non potest dari alius tutor sed dat curator ad administranda bona pupilli ut in §. interdum I de curatoribus

Ad 2tas igit. hanc difficultatem dixari qua die iura ffo. Requirant per fectam etatem et ultra 19 anni in d. l. fi. C de legiti. tutel. corrigat omnia iura communia et ... qd. datio minoris in tutorem non teneat ipso iure ad. 1. Rẽ qd. ... perfecta etas non sumit pro etate 25. annorum sed pro 14. annorum ut in §. fi. I de aquiliano tutore.

Ad. 2. Rẽ qd. noua decisio Iustiniani in l. fi. C de legitima tutela non statuit qd. prorsus sit inutilis datio tutoris minoris 25. annis in testam̃to quia sic corrigeret omnia iura comunia sed solum prohibet minorem esse tutorem in casu quo copulatiue concurrat absurditas nominis et Rei et ita Respectu administrationis prohibet minor a tutela. l. ipso iure sit tutor et istud est qd. h. tx. vult in pres.

∼ Ad §. ad certum ∼

contionem huius tx. prob. etiam l. siquis sub cond.e et l. tutor. §. ff de testam̃ta. tutela. sed tn cum tutela sit actus legitimus nec possit Recipere diem aut conditionem ut in l. actus legitimi §. ff de Reg. iur. dubium est qualiter totum Jrium decidat in pres. et Itx. etiam in l. muto. 6. §. sub cond.e ff de tutel.

inquo. §. h. expresse prob. prohiberi dationem tutoris sub conditione posse fieri a judice tn dificilimum est uidere que sit ratio diferentie qndo tutor dat in testamto ut possit sub condit. dari non aut. qndo dat. a judice in qua ratione diuersitatis inuestiganda laborat bar. et Alber. in illo. § sub. cond. faber Areti. et Silues. h. ex. n. 19. Mainerig. et faber in d. l. actq legitimi corras. in l. 3. ff de seruitutib. et Alcia. lib. 4. paradox. c. 3. foratul. in dialogo 83. apud quos omnes nihil inuenies qd. placeat. veram igit. rationem diferentie eliaes si animaduertas qd cum testator qndo dat tutorem liberis suis impuberib. quos habet in potestate censeat. a iure testari et disponere de re sua propia intantum ut datio tutele includat. sub illis verbis sue rei legasset que erant posita in l. 12. tab. ut in l. verbis legis ff de verbo. signi. censet. tributa latissima potestas patri in datione tutele sicuti qndo disponit de qualibet allia re sua et ita intelliges textum in d. l. verbis legis. ibi. tutores quoqz. constituendi ubi dictio illa quoqz includit qd. in datione tutele eadem latissima potestas tribuit. patri que competit ipsi qndo intestamto. disponit de qualibet alia re sua vl. instituendo heredem vl. legando qd. potest facere sub condit. neqz. obstat d. l. actq. legitimi que loquit. in actu qui est legitimg in spe hoc est in actu qui provenit ex sola dispositione legis. prout est tutela que dat. a judice neqz aut. in testamentaria que non dicit. legitima in spetie

Fxs

quitestamto tutores

sed inserere ex eo qd. aprobat. a lege ut in l. lege ob
uenire ff de xo bo. sig.

in tx. ib. certe autem Rei

cum q. si. limitabis hunc tx. non procedere qndo
tutor dat. certo patrimonio et administrationi certo
rum bonorum quia tunc tenet datio ut in l. si tri.
.15. ff de testamta. tutel. et etiam a judice id potest
fieri ut in l. propter litem .24. §. fi. ff de excusa
tuto. de quo artº. uide late soci. consº. 36. lib. 1. sed ex
fine huius tx. dum prob. qd. tutor dat. persone et non
Rei inteliges uam esse g. in Rubº. ff de tutelis. que
habet qd. postumo dum est in uentre non potest
dari tutor sed curator qd. etiam prob. tx. in l. 1. §.
quoties et §. curator ff de uentre in posse. mitten. et
in l. 1. ff de eo qui pro tutore usic. simili modo quo
niam ante qm nascat. non est persona neqz. homo
ut in l. cum inter ueteres .C. de fideicomiss. liber. ib.
sed homo fieri speraret. neqz. est animal. jux. g. 1. in
l. qui in utero ff de statu hominum bone tn. ei dat.
curator quia curator dat. Rebus et non persone ut
in l. in copulandis .C. de nuptiis ex qa iam ponde
rabis hunc tm pro communi qm testat. menen. in l.
transigeret nº. 65. C. de transactionibus et tiraquel.
in l. si unqm xo bonis aperit liberos .C. de Reuo. con
nº. 147. que communis sna habet qd. qmuis tutor pupi
lli possit solus facere pacem alm in terfectoribus
patris pupilli ut per jass. et alios. in l. pactum
curatoris .C. de pactis non tn id potest facere tum

datq posthumo in testam.to. ante q.m nascat. Rid
.n. est quia interim tutor non est eo qd. anteq.m nas
cat. non est persona cui debet dari tutor ex tx. h.

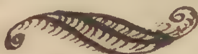
Ad. §. finalem

colige ex hoc tx. qd. tutor datq filie censet etiā
datq posthumis primi gradq non aut. nepoti
bq posthumis qui ueniunt apellatione liberorum
sed si tutor sit datq posthumis censet. datq omni
bq liberis cuiqcunq. gradq qui nascunt. post
mortem testatoris idem prob. l. siquis filiabq
et. l. qd. si nepotes ff de testam.ta tutel. Maximu
est dubium qualiter cum ex propria natura
dictionis filiq veniat posthumq et ex natura
dictionis filia veniat posthuma ut prob. h. tx.
xbo continet. prout docet bar. in. l. cuieorum. §.
affinitatis. ff de postulando et feli. in Rub.a de fi
de instrumentorum. col. 2. et. 3. qd. etiam prob. tx. in
. l. nomen 164. ff de xbo. signif. qualiter ing.m
.Jc. in. l. qui filiabq. 17. de leg. 1. doceat qd. in lega
to facto filiabq. ita demum uenit posthuma nas
citura in. 1. gradu si in aliqua p.e testamenti. fue
rit facta mentio posthume frustra .n. illud Re
quirit. condihonaliter si ex natura dictionis fi
lia uenit posthuma. qd. esse notissimum et ape
rtum

probat ex multis. in qua difficultate .g. in d. l. qui filiabus tenet qd. illa. l. loquat. in legatis in qq non venit posthuma apellati. filiarum. quia legata Relinqunt. Rõne afectionis ut in. l. nec. ad fecit. g. ff. pro socio que tn afectio non potest cadere in posthuma nondum nata. h. v.º tx. loquat. in tutela. que dat. Rõne filiationis et ideo venit posthuma quia filia est Sed hanc solutione Reiicies quia ex sola filiatione dat. afectio ut in §. fi. f. de noxalibus. et in. l. isti quidem ff. de eo qd. metus causa Unde in hac dificultate maxime laborant bar. cuma. Alex. et jas. in. d. l. qui filiabus et scribentes. h. ut constat ex baldui et Silbestr. et torques etiam conans. lib. g comenta. Jur. c. 1. in fi. cuius nova interpretatio nulla est quia Restringit tx. in. d. l. qui filiabus ut solum loquat. in testatore qui erat pater posthume et non in extraneo qd. falsum est et contra generalitatem illius. l. cavebis etiam ab Alcia. in. d. l. nomen filiarum qui male intelligit tx. in. d. l. qui filiabus volens qd. illa. l. probet qd. hodie qui legat filiabus nil videat. legasse posthume filie et consequenter posthuma nihil capiat ex legato. qd. falsum est quoniam si posthuma venit ex propria natura dictionis filia ut prob. h. tx. cur non etiam veniet ad legatum

h. nonsit facta mentio ipsius jux. l. nonaliter ff. de leg. 3.
Tu igitur intellectus d. l. qui filiabus est qd. adhoc ut posthuma veniat ad equalem factam filiabus dup licat 1ª vult ex natura dictionis et expresse tenet testatoris Requirit conditionaliter qd. testator fecerit mentionem posthume in testamento potuit n. fieri qd si mentionem non fecisset tunc veniret posthuma ex sola natura dictionis quia testator non cogitasset de filia non nata vel esset oblita ipsius posthume ut in § posthumi f de exheredatione liberorum. etiam intelliges dictionem copulativam in d. l. qui filiabus que dictio coniungit qd si sit facta mentio posthume veniet duplici jure sicuti filia iam nata

Sequitur titulus insti. de legitima agnatorum tutella

Tuam continuationem et intellectum huius Rub. colliges ex prin. huius titi in illis verbis ex. l. 12. tabularum quando dicit lex significat causam inmediatam ut in. l. 1. § ex incendio ff de incendio Ruina et nau. l. eo tempore in. § prin. ff de peculio et tradit per alia

cum aut. pars n.º 13. de leg. 2 igit. hec verba indicant
qd. tutella agnatorum difert in spe ab alliis tute
lis quia in mediate sine facto hominis aut judicii
defert. tutella agnatis et ideo proprie est legi
tima cetere vero tutelle possunt lar ge dici legitime
quia aprobant. a l. jux. l. lege obvenisse de verbo
sig. coniuncta. l. legitimari ff de pet. hered.
et inde eleganter inteliges tex. in. l. si sororis. 9.
C. qui dare tutores quia tex. prob. qd. si patruus
est tutor legitimus constitutus nihil nocet ei qui
tele qd. judex constituerit alterum tutorem avu
culum. Ratio n. est quia cum tutella legitima
in mediate proveniat a l. etiam si judex in ipsa
exaltatione ultimi spiritus matris illius pupilli de
disset tutorem avunculum tn ad huc est tutor
legitimus patruus quia velo ad rest. l. ipso judi
ce. l. julianus in fi. de cond. et demons. sic. nisi nece
ssarius heres set inde cum tutella hec proveniat
a l. necessario est dicendum qd. tutella testamen
taria preferat. huic legitime sicuti successio ex
testamento prefert. successioni ab intestato ut in l.
quandiu de acquir. hered. propter juris principium
qd. habet qd. in delati. tutellarum servat. ordo
sicuti in successioni bus. §. un.º ff de legitima patro
norum tutella et ita maximo ordine est posita hec
Rub.ª post Rub. qui testamto tutores dari possunt
solum notabis generalem doctrinam in materia

tutelle legitime videlicet quod non potest exerceri antequam agnatus qui est tutor det fideiussores ut in l. legitimos ff de legitimis tuto. et l. 1 et 2 et si c. de tutore vel curatore qui satis non dedisset ... quae l. concordat decisioni huius principii.

Ad textum in § 1.

Justinianus in 1 principio huius tituli diffiniens qui sint agnati nullam facit mentionem de filiis res pectu patris neque aperit utrum filius sit patri agnatus idem quoque Paulus in § 1 ff de legitima agnatorum successione tradidit eandem deffinitionem que hoc pretermisit et inde Alcia. lib. 3 parergon c. 25 tenuit filium non esse agnatum patri neque secundum ipsum obstat l. suis vel § 12 ff de suis et legitimis heredibus que l. probat esse agnatum quia secundum ipsum ... negamus ... agnatum patri utilitas autem ... rei est maxima propter communem opinionem quae habet quod filius exclusus ab hereditate patris ... ter lapsum 30 annorum quo ... prerogat bil. 5 eum ... adeundi vel immitendi ... l. si exclusus ex c. unde liberi ... unde agnati ex l. 1 § sed uidendum ff de ... rio edicto quam opinionem dicit communem tiraquel. in lib. 2 de ... d. 2 g. 1 n.º 20 et Menes. l. 3 C de Juris et facti ignorantia n.º 42 quod est notandum ad l. 4 c. de jure deliberandi cum g. ... et cum Alcia.

tenet otoma. lib. 1. obvrbatorum. c. 16. b. Resolvit qd. l. filius debeat legi negative et bertrandus de iu. liberorum c. 27. fundant omnes in. l. scripto ff unde liberi cb. nepos natus vivo avo non est agnatus ipsi. Sed tu Resolves qd. filius est agnatus proximus patri quoniam est iuris principium qd. quicunque est suus heres est proximus agnatus. l. iurisconsultus ff de gradibus cb. proximiores ex agnatis iudicantur. et in filio qd. sit agnatus patri probat etiam. l. 1. ff de successorio edicto. neque obstat. d. l. scripto quia. h. variaverint omnes circa intelectum illius ut patet ex costa. l. gallus. §. et quid si tantum n°. 20. 4 p°. ff de liber. et posthu. et ex Riminal. in. l. quise patris. C. unde liberi tutor aliter inteliges nimirum qd. primum c. includit nepotem esse suum heredem avo et consequenter esse agnatum ex d. l. iurisconsultus et talis contio. debet atendi non aut. argumenta que ponit cb. Jc in xosic.° sine dubio ex. l. si voluntate. C. de Rescindendi vendi cb. post multas conventiones et notat pinel. in. l. 1. C. de bonis mater. 3. p°. n°. 8. et ita. est tedum communis. d. l. filius que habet qd. filius agnatus est proximus patri.

19

A ad l. cl. demonstrg. stipulatio in § ei x°

colige qd si pater stipuletur filio valet stipulatio et adqui
ritur patri idem per i. in l. dominus servo ff de verbor obli.
et in alliis juribus adductis a g. verbo adquiritur et di
xisti late in d. § si quis alii s. ista et sic resolvo
qd sive pater stipuletur sibi vel filio vel filius stipu
letur sibi vel patri valet stipulatio et semper ad
quiritur patri. s. in ffz, qd nullam constituebos
differentiam inter peculium profectitium et adve
titium hodie tn noviori jure constituitur magna dif
ferentia inter hec peculia. si enim filius stipu
letur sibi aliquid ex causa profectitia semper adquiritur pa
tri sicut jure ffz. si vero stipuletur aliquid ex ca adven
titia patri usum fructum sibi proprietatem adqui
rit ut in l. cum oportet C. de bonis qs liberis in §
i. s. per quas personas nobis. idem enim si pater filio
ex ca adventitia stipuletur tunc enim pater reser
vabit usum fructum et proprietas remanebit apud
filium, hec dicit noster. d. in verbo si° / in his rebus que
sibi adquiri possint. / et exponit g. verbo adqui
ri potest s. dicta omnia indubitati juris sunt quando
filius stipulatur sibi sed est dubium magnum in eo qd
si filius ex ca adventitia stipuletur patri et semper ad
quiri patri tam usum fructum quam propietate
tenet bar. et ibi dd com. per Jasonem n. 5. et l. qd
cumque in principio ff de verbor oblig. et facit
juris reg. que habet verba aliquem effectum habitura
in l. si quando C. de inoff. test. sed si filius stipulatur
sibi adquirit patri usum fructum et sibi propie
tatem ut s. dictum est ergo stipulatio patri

uit adjectio patris aliquid operetur debet ei adquire-
re proprietatem ad. opp. tamen tenent aliqui de lati-
one Jaso. ubi s. 1. qd si pater administrator bonorum
filii et ex tali administratione adquirit usum
fructum ut in l. 1. C. de bonis que liberis. g° filius
stipulando patri videtur ei stipulari tanquam ad-
ministratori quemadmodum dominus stipulando pro cu-
ratori suo stipulatur ei tanquam procuratori [illegible] si-
bi adquirit non procuratori ut in l. stipu-
latio ista § si in singulam ff de verborum obl.
colliguntur etiam forte argumentum ex § 1. s. de stip.
servorum ~~Ad § sive [illegible]~~

in § sive autem s. de stip servorum in versic. idem juris est
ubi textus qd nihil interest utrum filius sibi an patri stipuletur sed
filius stipulando sibi adquirit patri usumfructum et ~~patri~~ si-
bi proprietatem. g° idem si stipuletur patri et sancti primi-
tiam juris quo textus qd stipulatio assumit naturam rei super
qua interponitur ut in l. si stipulatus ff de usuris. sed na-
tura peculii adventitii est qd usus fructus ~~patri~~ proprie-
tas filio adquiratur. g° idem observandum quando stipulatio
conferatur in personam patris. apud nos tamen existimo si-
ne dubio totum esse adquirendum patri. cum hodie ex
l. 3. tit. 8. lib. 5. ordinamenti. stipulatio etiam extranee per-
sone valeat facta per me ut s. declaratum est. g° a
fortiori facta patri.

Ad textum in § preterea.

contio diversitas inter interrogationem et responsionem
vitiat stipulationem. sed quia obstat maxime textus in l.
1. § si stipulanti ff de verborum obligationibus ubi
valet stipulatio saltim in eo in quo consonant quam-
vis in altero sit diversitas pro expeditione difficult

tatis et materie considera. qd aut diversitas consis
tit in calitate veluti: qui stipulator pure interroget
promissor sub conditione vel in diem promittat vel
econtra: et tunc non valebit stipulatio ita p. noster. §
et l. 1. §. siquis simpliciter. ff de verborum oblig. et l. 26.
ff. 11. pa. 6. aut diversitas consistit in cantitate et tunc
valet stipulatio in eo qd conformarunt ut in d. §. si sti
pulanti ff de verborum. obli. et p. d. l. 26. pa. in fine
sed obstat expresse tx. in nro §. in versiculo ~~denique~~ veluti si
quis: ubi expresse dicit inutilem esse hanc stipula
tionem maxime cum dicat inutilem stipulationem
esse sive diversitas consistat in calitate sive in canti
tate. ut constat ex exemplo sed diversitas in calita
te vitiat ~~in totum~~ ergo idem si in cantitate ex reg.
que ~~habet~~ qd quando una determinatio respi
cit plura determinabilia pariformiter debet
determinari ut in l. iam obscure ff de vulg. et pu.
~~et auget~~ dificultas quia eadem ratio videt militare
in cantitate que in calitate. nam tempus est pars so
lutionis sicuti pars sume ut in l. ~~diem~~ 1. § diem ff
de edendo ff ~~sed~~ si detractio vel adictio sume non
vitiat stipulationem in concurrenti ut in d. §. si
stipulanti g. etiam detractio vel adictio temporis non
debet vitiare. communis diferentie ratio est quia ex
diversitate calitatis peccat in forma et calitate sub
stantiali. secus in diversitate cantitatis ratio ris est
quia qui stipulat pure desiderat alterum obligare
pure et sine exceptione qui vero promitit in diem vult se obli
gare sed qd oriatur excep.o ante aduentum diem

et sic non est eadem oblig.º que [illegible] mihi non [illegible] se querete. enim. qd si mihi stipulanti ad diem diui Joa nis. alter respondeat se daturum abhinc quatuor annis valeret stipul.º cum. ego. et ille idem genus obligationis velimus concipere.

XV.ª igitur ratio est qui in stipulationibus requiritur consensus ut in. l. 1. §. adeo ff de pactis immo utriusque conformem consensus ut in. l. contining §. 1. ff de [illegible] obliga. sed quando adest diuersitas in qualitate non concurrit conformis stipulatoris et promissoris consensus. q.m rationem colligo [illegible] Jc. in. d. l. 1. in §. sed. si simpliciter. ff de verborum oblig. ubi docet qd si diuersitas in qualita. datum placeat stipulatori valet stipulatio ergo ante complacentiam ex defectu consensus vitiabatur. unde infert. qd huius modi stipulationes in quibus adest diuersitas in qualitate. non valent etiam hodie ex. l. 3. t.º 8. ordinamenti. lib. 3. ubi nouiter constituit. qd qualitercumque aliquis voluerit se obligare remanet obligatus. illa enim. l. est intelligenda quando adest conformis consensus contrahentium in nostro [illegible] casum. resoluimus non adest consensus conformis. q. merito non valebit. hanc opp.m [illegible] non ex hoc [illegible] argt.º senuit gregorius lupus in. l. 26. t.º 11. p.ª 5. quando [illegible] adest diuersitas in cantitate sine dubio videtur valituram stipulationem et rationem Jc. d. §. si stipulanti quia in maiori summa inest minor. et sic videtur inesse conformis consensus in concurrenti qualitate. sed pro [illegible] perfecta intelligentia huius materie aduertendam veritatem huius regule qd in maiori summa inest minor non semper probatur. neque ex [illegible] verbis dispositionis id colligit. sed [illegible] voluntatis et questionem coniecturam [illegible] percipiendam ex genere contractus

et forma. ut p. Ro. expresse intelligenti in l. si decem ff locati. ubi si ille qui conducit aliquam domum petat maiorem summam quam oferat locatori non va let locatio etiam in concurrenti quantitate vel summa si Xº. petat minorem. alter Xº offerat maiorem. valet locatio in concurrenti. quia in priori casu. non colligit. consensus conductoris in minori summa posteriori Xº. facile colligitur consensus locatoris adhiberi in summam mi nori; id etiam probat ophing. Do. in c. cum de beneficio de prebendis lib. 6. ubi si ex proprietate sermonis et voluntate disponentis in maiori summa inest termina libere de obtinenda integra prebenda habere locum in dimidia. contrarium tamen disponit pontifex. cuius Do. Xg. est intellectus. quod libere de obtinendis beneficiis sunt ma xime restringenda ut docet Do. in c. quamuis 1. de pre bendis lib. 6. ex hac igitur ratione hanc literam deducit pontificem concedentem integram prebendam non concessisse dimidiam. et hoc voluit Do. ibi huiusmodi mandati. alia enim mandata non obtinent hanc na turam. imo in ei etiam in maiori summa inest minor. ut in l. hi qui ff. de mandatis in Xº sic. quod in minori ex pre dictis infert. quod si diuersitas consistat in castitate non [illegible] [illegible] in concurrenti. questionem [illegible] facti et non juris et pendet enim a dicta ratione precedenti. et Reg. quando in maio ri summa inest minor hanc theoricam deduces ex [illegible] in d. l. 1. § si stipulanti ff. de V. ob. obl. ubi docet stipulationem valere in concurrenti quantitate. quia in maiori summa inest minor

q° quando in maiori summa non inest minor
stip° non valebit in concurrenti [illegible] de
in stipulationibus autem non semper in maio
ri summa inest minor quod facile intelliges si in
memoriam reducas id quod saepius dominos stipu
lationes non esse inventas ut sit contractus de
per se. sed causa firmandorum aliorum contra
ctuum super quibus interponuntur. ut pro. Julius
Paulus lib. 5. sententiarum c. [illegible]
de dicit. et in l. si. §. conventionales ff de
verborum obli. q° stipulationes dependent ex
negotio contractus. cum igitur stipulatio semper
supponat alium contractum esse celebratum ut in
telligamus. an in maiori summa hic insit
minor. considerabimus illud contractum et men
tem contrahentium et si constat con
trahentes voluisse includere minorem su
mam in maiorem. valebit stipul° in con
currenti et sic debet intelligi tex. in d. l.
1. § si stipulantis ff de verborum oblig. si
ex eorum voluntate colligitur in maiori suma
non inesse minorem. tunc stipulatio ni
hilum valeret. et ita debes intelligere nos
trum textum in hoc §. videmus. et ut facilius
id intelligas deducas in stipulatione illos
duos casus locationis quos docet tex. in d. l.
si decet ff locati: et videbis clarissime tunc
nec non valere stipulationem in altero

optime valere. hanc conciliationem inter
hec iura necessariam esse probabis hoc modo
dimensum dicit. lege. in l. §. si stipulantem
valere stipulationem. Redit. Ratio quia
in maiori summa inest minor. ergo loquitur lex. q
uando in maiori summa inest minor. et
in presenti tamen dicit stipulationem esse
inutilem. g. loquitur quando in stipulatione
in maiori summa non esset minor. si enim
inesset et in ea concurreret conformis con
sensus stipulatio saltem valeret in parte
summae seu ut in l. in inutilis ff de acceptila
3° casus est quando diversitas est in spe
tie et tunc omnino nulla est stipulatio
ut in §. sine allia § isto tit. in l. continuo
in §. 1. ff de verborum oblig. ex qua resolutione
intelliges omnes allios casus qui traduntur a
g. in presenti.

Seq. textus ad §. item inutilis —

contio stipulatio contracta inter patrem et filium ser
uum et dominum nihil valet consonat l. 6. tit. ii.
p° 5. Ratio potest esse ex regula iuris que habet quod id
quod ab allio quis stipulando mihi acquirit. si a me
stipuletur nihil agit. ita l. si seruo in prin. versic. et
regulariter ff de usufructu. JC. docet. et l. liberorum in
principio. ff de verborum obliga. sed pro dubitandi
ratione obstat text. in l. fratera fratre versic. quesitum ff

ff de condictione indebiti et in l. si id quod eodem titulo ubi manifeste traditur valere [illegible] inter patrem et filium dominum et seruum et sic ff. solutum ex his quod aliquis non posse Repeti [illegible]

gl. in presenti § 60 item inutilis senciens dificulta tem Respondit nostrum s. esse inteligendum de obligatione ciuili illa xo. jura de obligatione naturali que bene oritur inter patrem et filium. hinc inteligetis Rationem quare inter duos fratres existentes in parentis potestate oritur obligatio naturalis non xo. ciuilis. ut in l. fratera fratre ff de condictione indebiti. filius enim qui stipulatur. adquirit patri obligationem ciuilem et naturalem. obligatio autem ciuilis non potest consistere inter patrem et allium filium promitentem. et ideo non nascitur. obligatio autem naturalis ut supra. Resoluimus. et ideo nascitur.

Ratio diferentie est quia pater et filius censentur. eadem persona propter patriam potestatem que patria potestas juris ciuilis. ut in prin. supra. de patria potestate. unde censentur. eadem persona quo ad jus ciuile et sic quoad obligationem ciuilem secus xo. quod obligationem naturalem. hoc enim jure. diuerse persone censentur. sed obstat maxime quod filius Ratione patrie potestatis non solum adquirit patri obligationem ciuilem sed etiam naturalem. ut in l. ei xo. supra isto titulo neque solum adquirit obligationem naturalem junctam cum ciuili sed etiam solam naturalem obligationem quando non adest ciuilis ut in casu l. fratera fra

·sc. quando unus frater stipulatur ab allio et nunc per alter obstat Regula Juris quam supra deduximus ex l. si servo ff de usu fructu. Ra. Resolutio est patrem et filium eandem personam censeri quo ad obligationem civilem qualiter cumque contractam sive si filius eam adquirat ab allio sive velit obligare patrem et etiam quo ad obligationem naturalem ab alliis per filios adquirendam quo ad obligationem vero naturalem inter patrem et filium contrahendam censentur diversae personae Ratio est quia obligatio naturalis oritur ex consensu et subtilitate Juris non potest annullari sed si in hoc casu censerentur eadem persona inutilis esset obligatio et ita hoc inconveniens consideravit in optimo casu Jc. in l. si quis pro eo §. 1. ff de fidejusoribus. hinc poterit deduci quod cum pater et filius non censeantur hodie eadem persona quo ad peculium adventitium ut probatur in §. ei vero §. et ibi dictum est. hodie ex causa adventitia bene orietur obligatio civilis inter patrem et filium. g. in l. si quis pro eo §. 1. ff de fidejusoribus. alliam rationem tradit g. in §. [illegible] s. de obligationibus · Secundo necesitate sc. quia actiones vel obligationes dantur propter Judicium aut non potest esse inter patrem et filium ut l. lis nulla. ff de judiciis. g. non potest hec inter eos oriri civilis obligatio. unde cum possit esse judicium ex causa castrensi vel quasi castrense inter eos ex his causis bene orietur obligatio inter eos civilis. ut in d. l. lis nulla. et in l. 2. ff ad macedonianum. et consonat. l. 2. 6. titulo 11. parte 5.

— §. tes in § mutum —

mutus et surdus non possunt stipulationem contrahere. idem in l. i. in prin. ff de verborum obliga. et in l. i. § si. ff de actionibus et obliga. ratio dubitandi oritur ex eo quia nihil interest exprimere consensum verbis vel literis vel alio modo. ut in l. non figura ff de actionibus et obligationibus sed mutus et surdus voluntate literis vel alio modo poterunt exprimere. ratio decidendi est quia in stipulatione pro forma substantiali requirunt verba. ut in l. i. in prin. ff de verborum oblig. unde inferunt Justinianus in presenti et Jc. in d. l. i. §. si. ff de actionibus et oblig. hanc decisionem non esse intelligendam in muto qui male loquitur. vel in surdo qui tarde exaudit. idem probat Justi. in § item surdus s. quibus non est permissum facere testamentum. et ad regulam d. l. non figura respondeo non procedere in actibus in quibus pro forma verba requirunt.

§. tes in §. furiosus.

contra furiosus nec stipulatorem nec quodlibet aliud negotium gerere potest. idem probat in regula in negotiis ff de regu. ju. ubi ponitur ratio que traditur etiam a Justiniano in presenti. unde cum non habeat intelectum et consensum non manebit obligatus naturaliter. et sic fidei jussor pro eo non poterit intervenire ut in l. si a reo. §. adeo ff de fidejussoribus. sed obstat tex. in §. sui s.a de hereditatibus que abintestato deferuntur. ubi filius furiosus efficitur heres

patri abintestato. et obligat etiam sine voluntate
vel autoritate curatoris. in hereditate tamen adqui
renda destinatio animi Requirit. et voluntas ut
in. l. cum avia C. de jure de liberandi et in. § fi. i. de he
redum qualitate et diferentia. Solutio. quod ille
§. procedit in hereditate paterna. in qua filius
eficitur eius heres ipso jure Ratione patrie potestatis.
ut in. l. conditionibus pupilli. ibi jure patrie potestatis
ff de conditionibus et demonstrationibus nec Requi
ritur voluntas filii ut in. l. apud hostes C. de suis et
legitimis heredibus. et facit juris Regula. quod in
his casibus inquibus ignorantes furiosi obligantur. et eis adqui
ritur. in eisdem furiosi obligantur. et eis adquiri
tur. ita docet Justinianus in d. § sui et probatur in
l. si a furioso ff de actionibus et obliga. hinc intelligere
Ratione jurisconsulti in. l. 3. in princ. ... furiosi ff de negotiis
gestis ... absentis ... pupilli
negotia furiosi obst ... ubi dicit agere tam
gestorum. Ratio enim est qui actio negotiorum gestorum adquiritur. ignorantes. nam hec actio datur absentes et ignorantes ut in
l. 1. ff eodem titulo hoc est negotiorum gestorum

S. ... in § pupillus.

contra quae ex textu. colligit. satis est. pupillus omne nego
tium Recte gerit Redendo meliorem conditionem su
am sine autoritate tutoris deteriorem cum ea dubitandi
Ratio est quia pupillus non intelligit quid agit ut in
l. 1. § fi. ... sic furiosum ff de actionibus et obliga.
et in l. pupillus ff de Regulis juris ubi probatur
pupillum nec habere velle nec habere itidem nolle

in negotiis aut. gerendis. maxime Requiritur voluntas et intelectus ut probatum est in §. precedenti.

Ratio decidendi est quod defectus intelectus et voluntatis supplet: auctoritate ~~tutoritate~~ tutoris ut docet. Jc. in l. quamuis. §. si infans ff de adquirenda possessione. ad inteligentiam textus. huius materie fac sequentem distinctionem. aut enim pupillus est infans et sic non attigit 7. annum et tunc. nullum negotium poterit gerere etiam cum auctoritate tutoris ita videtur probare noster §. in textu sed quod diximus idem etiam videtur probare optimus textus in l. 1. §. si sit ff de administratione tutorum in textu in his aut. ubi probat quod maiorem septenio potest gerere negotium et comparere in judicio cum auctoritate tutorum. quia ante septenio in jure non possit comparere cum tutoris auctoritate et hanc doctrinam docuit bar. in l. 1. n. 7 ff de nouationibus et communiter scribentes in presentia. et videtur aprobare l. 4. tt. 11. p. 5. que docet infantem non posse gerere. sed contrarium videtur probare Jc in l. in negotiis ff de Regulis juris dicit pupillum si fari possit posse gerere cum auctoritate tutoris. quia quamuis minor sit 7. si fari potest gerere potest. et hoc tantum esse considerandum. sciat fari nec ne. videtur etiam innuere Jc. in l. pupillus ff de adquirenda hereditate. in l. 1. §. furiosus ff de actionibus et obligationibus l. si. §. 2. ff de verborum obliga. et hoc tantum in esse obseruandum qui juribus et argumentis quamplurimis corroborat aut intendit corroborare molineus. in l. 1. in pr. n. 6. cum plurimis

bq sequentib. ff de Xbo4 obliga. et d. l. pariter in
deligit gregorius lupq ibi in d. l. 4. et facit ~~text~~ in l.
quamuis. 1. § infans. ff de adquirenda possesione
ubi infans cum autoritate tutoris potest adquire
re possesionem. et in l. seruo inuito. § si pupillo infanti
ff ad trebellianum. ubi infans potest Restitui here
ditas ~~[illegible]~~ cum auctoritate tutoris ego tm. comu
nem sententiam verissimam esse existimo. video
n. nostrum § eam expresse probare in Xsiculo sed qd
diximus. docuit n. superius Justinianus pupillos cu
autoritate tutoris posse contrahere. dicit nunc Xo. sed Xsi
sed qd. et illud intelligit in maiori septenio qo aperte
inuit. minorem septenio et sic infantem non posse contrahe
re etiam cum tutoris autoritate. et omnia Jura inqui
bq. fit consideratio an pupillus sciat fari necne intelligendam
in pupillo maiori septenio loquela. n. in
fantis a Jure non est in consideratione. q. n. proferat
Xba tm sine sensu profert. aut loquitur sicut furiosus.
ex d. l. quamuis. § infans et in d. l. seruo inuito § si
pupillo. intellige in adquisitione possesionis et in Res
titutione hereditatis in his. n. actibq. cum non Re
quirant Xba. infans sic apellat. quia fari non potest
cum tutoris autoritate poterit eos celebrare. 2. casq
est in pupillo proximo infantie et utilitatis causa
Receptum est ut possint contrahere cum tutoris autorita.
ut in Xsiculo sed in proximis huius §. et hic debes
intelligere plurimas l. concedentes ex ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ benignitate pupillis ut possint contrahere. 3. casq
est in pupillo proximo pubertati et hic sine tutoris

autoritate non potest se obligare ut in §. nunc ad monendi. l. quibus allienare. §. Vel non eam eius. tamen autoritate bene potest allium alium obligare etiam sine autoritate eius potest ut pro. tex. ubi Bedit. bona Rio in prin. §. de autoritate tutoris. et consonat. d. l. 4. tit. 11. p. 5. in eo tamen versa maxima dubitatio utrum pupillus sine tutoris autoritate. obliget. naturaliter. multa. n. iura probant pupillum non obligari naturaliter ut in l. quod pupillus ff de condit. indebiti in. l. pupillus ff de actionibus et obligationibus allia vero expresse probant obligari naturaliter. ut in l. 1. ff de novationibus et ibi glossa allegat multa iura. nec satisfacit concordia glossa ibi et in. l. pupillus ff de Regu. iuris. existimantes pupillum proximum infantie non obligari proximum vero. pubertati optime. que doctrina ipse vera est. illa tamen iura simpliciter loquuntur. et eisdem verbis nunc nasci ~~minime~~ obligatione naturali nunc nasci minime. quare existimo pupillum proximum pubertati habere intellectum ut pro. noster. §. in. vero. sed quod diximus quare impossibile est quod ex consensu qui intellectum habet non nascatur. obligatio ita sunt intelligenda iura. que dicunt obligari pupillum naturaliter sed quia eius intellectus non est perfectus ut pro. noster. §. ibi aliquem intellectum ideo ius civile naturalem Riem secundum effectus obligationis naturalis negat et sic est intelligendus tex. in d. l. quod pupillus ff de condi. indebiti. et omnia iura. dicentia pu

pillum non esse obligatum. nec obstat l. i. ff de no uationibus: ubi obligatio naturalis pupilli potest no uari q. habet effectum. cum .n. nouatur obligatio na turalis effectum accipit ex nouo consensu alterius qui nouauit eam vel eiusdem pupilli qui factus sit mayor. si enim adhuc pupillus nouasset non vale ret nouatio arg. tex. in §. preterea in versi. sed si eadem persona in quibus modis. toli oblig.

Sum. §. Si impossibilis —

contra conditio impossibilis vitiat stipulationem. idem prob. in l. si impossibilis. ff de verborum obligati. et in l. non solum ff de actionibus et obliga. ubi do cet. Jc. idem procedere in omnibus contractibus quamvis sint bone fidei. Ratio decidendi sumitur ex d. l. non solu qui apposita conditione impossibili contrahentes non videntur habere animum obligandi maxime tamen dubitandi ratio ori tur ex eo quod de contractibus ad ultimas voluntates et e contra validum est arg. validum est arg. ut in §. un. s. de l. falsidiana. tolenda. condi autem impossibilis in ultimis voluntatibus adiecta non vitiat sed habetur pro non scripta ut in §. impossibilis s. de here inst. et in l. obtinuit ff de condi et demonstra. glossa in d. §. impossibilis. existimat refici fauore ultima rum voluntatum arg. tex. in l. in testamentis ff de reg. iu. in l. si pars ff de inoff. tes. que solutio reijcienda est. cum potius videatur reijci contra voluntatem et fauorem disponentium si .n. testator apposita condi. impossibili non habet ani mum disponendi valere dispositionem contra eius est volun tatem et utilitatem. quare hec solu. relicta et aliis pla

rimis existimo voluntatis esse questionem utrum apo
nentes conditionem impossibilem habeant animum dispo
nendi ut constat ex d. l. non solum. in vo sic.o quoque proculdubio
dubio ubi dicit: ideo non valere contractum celebratum sub
cond.e impossibile quia contrahentes non habent animum condis
ponendi et in ultimis voluntatibus prob. expresse in l.
cum heres § 1. ff de statu liberis ubi prob. ideo ibi non va
luisse dationem libertatis factam a testatore quia testa
tor non habebat animum dande libertatis testator aut. ad
jiciens conditionem impossibilem presumit a jure hoc fecisse
per errorem et sic quod habuit animum disponendi inter
pretat. V.o jus civile contrahentes aponentes hanc impossibilem
conditionem non habuisse disponendi animum nec vo
luntatem sed voluisse actum delusorium facere ut in
d. l. non solum hanc vo. consecturam in contractibus sumit jus
civile ex eo quod contractus dependet a volunt.e duorum duo aut.
non facile decipiant: si unus enim erraret existimans
conditionem esse possibilem alius adverteret et corrige
ret eum. Unde quando ambo aposuerunt eam interpretat.
jus civile non errore ductos eam aposuisse sed intelligen
tes se nihil agere. sed cum testator solus sit et forsan
cogitatione mortis turbatus jus civile interpretat: cum
errore ductum illam impossibilem condietionem aposui
sse. non vero animo faciendi delusorium actum nam tem
pore illo non presumit: in rebus lusoriis versari maxime
cum testatores disponant post mortem suam obserua
dum et sic oportet presumere non delusoria sed serio
sa voluisse facere. in primo hinc colliges testatores
aponentes conditionem impossibilem habuisse animum dis
ponendi et sic conditiones rejici ex eo quod voluntatem

R°. 9 voluntatem eorum ut male existimarunt mul
ti. et pro. oph. te in l. facta. § que sub condi. ff ad tre
bellia. in Vsic°. nec. n. pretor nec obstat te. difficilis in
l. Reprehendenda. C de institu. et subst. sub. cond. fac
ibi si se heredem esse velit non. n. illa Vba significant
matrem instituentem filiam sub condi. turpi voluisse
qd non impleta non esset heres illud .n. significant
matrem esse Reprehendendam quasi heredem eam
facere volebat male fecit jubendo divertere a marito
et sic incitando filiam spe hereditatis ad huc turpe
faciendum. Sed. 9 predictam Rem differentie obstat te.
Sed 9. predicta omnia obstat. te. in. c. si. de condictio
appositis ubi matrimonium 9tum sub conditione im
posibili valet et tm celebrat inter duos et sic videt.
in eo militare Rio. d. non solum quare existimo
ius cannonicum spealem Rie et favore matrimonii.
presumere 9hentem matrimonium sub conditione im
posibili consensisse et errore conditionem imposibi
lem adjecisse quoties cum .n. dubitat. de consensu 9
hentium matrimonii. ius cannonicum in dubio
presumit eos consensisse ita elegantissima Rie docet
S. p. in. c. ly. ex quadam de testib. in Vsic°. tolera
bilius .n. est. et hoc accidit non solum favore matri
monii Sed ad evitandum peccatum et maius pericu
lum qd vertit. in disoluendo matrimonio ut prob. ibi
allias .n. quando judicando pro matrimonio verti
periculum peccati in dubio judicat 9 matrimo
nium ut in. c. cum in tua de sponsalib.

2. colige ex Vsic°. at si ita stipulet. stipulatione co
cepta sub condite. imposibili negative vale
et esse puram idem prob. in. l. imposibilis ff de

De inutilibus stipul.

Verborum obliga. et in l. pupillus § qui sub conditione ff de novationibus Ratio est quia huiusmodi conditio est necessaria

Sed pro ratione dubitandi obstat tex. in l. quinquagentium in §. hoc maleficium ff de pactis ubi promissio facta sub conditione si maleficium factum non sit vel ut maleficium factum non sit non valet et tamen est necessaria. Solutio est quod noster §. loquitur in conditione necessaria de facto ille vero tex. in conditione necessaria de iure. Ratio differentie est ratio quia apposita conditione necessaria de iure versatur maxima turpitudo in promissione ut in l. si plagi ff de verborum obliga.

Ad §. item verborum

contio stipulatio inter absentes facta non valet idem probatur in l. 1. in princ. ff de verborum obliga. et in l. 32. tit. 11. p.a 5. et sic gl. in presenti oponit contraria et optime disoluit.

coliges scriptura in qua scriptum est stipulationem inter presentes fuisse celebratam esse credendum nisi contrarium evidentissimis probationibus vel scripturis ~~contrarium~~ constet idem docuit Justinianus in l. optimam C. de contrahenda et comitenda stipulatione et probatur in d. l. 32. tit. 11. p.a 5.

S. tes in §. post mortem

contio stipulatio in qua promittit aliquid dari post mortem stipulatoris vel promisoris nihil ad tunc valet / ratio dubitandi erit ex §. ita aut. contra istum tit.

ubi probat. valuisse ~~[illegible]~~ olim stipulationem promittis centum cum moriar vel cum morieris. Solutio est q^d^ ille §. loquitur de stipulatione quando dicit sti. cum moriar vel cum morieris non ample ctitur mortis tempus sed articulum mortis et sic in tempore vite incipiebat valere ut in l. quidam in § .1. ff de manumissis testamento in nostro x^o^ §. stipulatio concepta fuit post mortem stipulatoris vel promissoris quo casu non valebat quia actiones ~~vel stipulationes~~ non poterant incipere ab heredibus sed contra heredes ut in l. unica .C. ~~quo casu~~ ut actiones ab heredibus unde cum hec ratio cessaret in stipulatione concepta post mortem tertii valebat optime ut in d. §. in aut. in x^o^ titulo si poterat .n. tertius mori in vita stipulatoris vel promissoris. Sed obstat maxime noster §. in x^o^ tit^o^ sed et si quis ubi proba. non valuisse hodie stipulationem in qua aliquid promittebat tamdum pridie q^m^ stipulator vel promissor moreretur. et tamen hinc actiones ~~non incipiebant~~ debebant incipere ab ipsis stipulatoribus vel promissoribus. solutio ~~[illegible]~~ q^d^ ille stipulationes propter incertitudinem vitiabant. cum id incertum sit hora mortis ut in l. 1. C. de condi. et demonstrationis. Finaliter animaduerte q^d^ stipulatio facta sub conditione si moriar vel si morieris valebat apud Jcos ut in l. q^d^cunque §. si ff de verborum obliga. hec .n. oratio si moriar

Deinan libus stipul.

non significat per se tantum tempus mortis sed ipsum mortis articulum et in eo adimpletur. quemadmodum diximus in dictione cum moriar. que orationes idem aperte significant. hodie tamen Justinianus jubet valere stipulationes etiam post mortem colatas idemque jusit in l. scrupulosam C. de contrahenda et comitenda stipulatione

Ad textum in §. item siquis

contio olim stipulatio eficiebatur inutilis propter preposteram conceptione verborum hodie tamen optime valet quod de novo inducit Justinianus secutus Leonem. in l. si mulier C. de jure dotium. dubitandi ratio est quia ordo scripture debet considerari ut in l. quoties in principio ff de usu fructu / Solutio est quod in prelatione personarum consideratur ordo quia primo nominatus censetur magis dilectus ad validitatem tamen actus non consideratur ordo quando de voluntate disponentis aperte constat ut prob. in §. ante heredes s.a de lega. ——

Ad. §. si scriptum.

contio si in instrumento inveniatur scriptum verbum promitere presumitur stipulasse nam hoc verbum promitere significat stipulationem preterisse idem prob. in l. 1. C. de contrahenda stipulatione. idem etiam est in fidei jussione si .n. reperiatur scriptum aliquem fideijussisse presumitur per stipulationem ita prob. textus in §. fi. J. de fideiussoribus et in l. sciendum ff de verborum

. oblig. Ratio dubitandi oritur ex eo quod facta nunquam presumuntur ut in l. in bello § facte ff de captiuis et postlimi reuer. stipulatio autem sicut ceteri contractus est facti. ut in l. consilio in fi. ff de curatore furio. ergo in dubio non debet presumi interuenisse.

Solutio uero est quod ideo in presenti presumimus interuenisse stipulationem propter uerbum promitere. aptum enim est comprehendere stipulationem quotiescunque autem aliqua solemnitas comprehendit sub aliquo uerbo. quia uerbum illud aptum est significare illam solemnitatem tunc illa solemnitas dicitur intrinseca et semper presumitur. sed contra predicta et contra hunc § obstat textus in l. quecunque § fi. in fi. ff de publiciana in rem acti. ubi probatur in venditione facta a minore non presumitur autoritas tutoris et judicis sine qua venditio non valet. Solutio est quod ille textus loquitur de solemnitate extrinseca que nunquam presumitur. uerbum enim vendere non esse aptum comprehendere autoritatem tutoris neque judicis sicut uerbum promitere comprehendit stipulationem. ut in l. sciendo § edictum ff de edilitio edicto

ergo in presenti casu si scriptum docet hanc premeditationem ex dicto textu a firmantem aliquem promisisse non deduci ex l. i. C. de usuris Redit per rem di[illegible] hic que a dicto non probatur. quia tabelliones plerunque

ignorant 19 sicuti testes adunt alliam Riem diffe rentie qui a testis deponit de is que percepit sensu cor poreo tabelio aut. deis etiam que consistunt in in telectu ego tu. existimo d. l. i. nihil probare tantu .n. dicit usuras tunc demum debere quando proba tum fuerit per stipulationem per stipulationem fuerint promisse. neque invenio bonam Riem. differentie inter tabeliones et testes. l. 7. angelus. plura Referat post dd. in d. l. i.

Ad tx. in §. quoties

contio si precedat interrogatio que contineat Rem di uersam Responsio simpliciter facta omnia prece dentia comprehendit idem probatur in l. titia §. fi ff de verborum obliga. et a forhori idem erit si dicat omnia promito ut in l. pluribus ff de verborum obliga. Ratio est quia huiuscemodi Responsio censetur facta secundum tenorem precedentem ut in §. preterea s.º isto tt.º .2. colige totiens stipulationes quot Res deducuntur in stipulatione idem pro. in l. scire de. ff de verborum obli ubi ponitur differentia inter numerum pecuniarum et alliarum Rerum imo quod magis est tot sunt genera stipulationum quot Rerum contractuum ut. l. s. ff §. conuen tionales ff de verborum obliga. Ratio est quam superius declaraui. ~~Sed~~ quia cum stipulatio dependeat ex allio contractu antea gesto et sumat eius naturam ut in l. ita stipulatus ff de usuris ~~tot sunt~~ stipulationum gene

rā quot ꝯtium a quibus dependēt stipulationes. Sed ꝯ. nostrum tx. facit tx. in l. qui duos ff de ꝯtrahenda empt. ubi prob. qd si quis emat duos servos pariter uno pretio uno mortuo venditio in totum anullat. sed si duae essent emptiones altera per alteram non uitiarentur ꝟ. Solū est qd ille tx. loquit. in ꝯtib. vltro citroq obligatoriis et in quib. alter ab altero aliquid debet accipere tunc n. q̄uis plures interueniant Res censent. unum ꝯtum. noster tx. §. et eius Reg. debet inteligi in stipulationib. in quibus non intercesserit mutua obligatio sed tantum ex parte unius.

§. alteri. cum duob. sequentib. declarantur in §. si quis alii et in §. si quis alii

— §. tx. in §. si de alia Re —

contrō si stipulator et promisor non consentiunt simul in Re promissa non ualet stipulatio idem prob. in l. inter stipulantem §. 1. et in l. continuus §. 1. ff de xborum obliga: ubi ponit. bona rō quia in stipulatione sicut in ceteris ꝯtib. debet esse unanimis et conformis consensus —

Sed pro rōe dubitandi obstat maxime tx. in l. qui ex plurib. ff de xbor. oblig. ubi ille qui plures seruos habebat nomine proprio Sthicos unum promisit et uult minimum dare alter ꝟo. petit meliorem et non expressis xbis. inquit tx. valere stipulationem et deberi eum quem elegerit promisor. ḡo dissensus stipulationem non uitiat. q. in pres. sentiens dificultatem Respondit nostrum tx. fore inteligendū

quando de dissensu constat ille tex. et quando dubium est de quo seruo partes intelegerint tunc enim indubio fit interpretatio pro debitore. quemadmodum etiam in legatis siquis habet plures seruos nomine sthicos et legauerit sticum. illa censetur legatus quem heres elegerit. ut in l. siquis a filio §. qui plures ff de leg. 1. nec obstat tex. in l. apud Julianum que alias incipit africanum §. sexto ff de leg. ubi dicit. minimum censeri legatum quod in pres. Resp. ideo ibi constituit minimum deberi quia presumitur quod heres minimum eligit + in tex dic ideo ibi minimum deberi quia heres elegit minimum ut ex tex. constat.

§. 23. in §. quod turpi ex causa.

contio est quod turpis stipulatio non valet idem in l. generaliter ff de verborum oblig. quod procedit siue turpitudo versetur in ipsa stipulatione veluti si promittat occidere hominem vel in causa stipulationis ut si promittat centum si hominem non occideris vel si occideris. ut in l. iuris gentium §. si ob maleficium ff de pactis. l. si plagii ff de verborum oblig. vel in modo concipiendi stipulationem. veluti si per vim facta sit stipulatio ut in l. si dolo C. eodem tit. que omnia procedunt etiam si stipulatio ... fuerit firmata iuramento ut in c. non est obligatorium de Reg. iur. lib. 6. et omnia a ... expresse per l. 28. tit. 11. p. 5. §. si cum quis declaratur in §.

conditionali ubi declaraminq Rem di fere
ke inter ultimas voluntates et Ɔ̃ ēn —

l. S. ff. qui hoc anno

contio qui promitit in temp9. non tenet nisi toto te
pore lapso idem probat. in ꝭ. omnis. ſ. de xbo. obliga. idem prob. in. l. qui hoc anno ff de xbo. obliga. Rō est quia temp9 in dubi conset. adiectū causa promisionis ut in Reg.a uon temp9 ff de Re gu. Jur.-q in prese. oponit de. l. 1. ꝭ quando dies le gat cedat ubi probat. qd legatum annū debet. in principio cuiq libet anni et. 1. solutio. g. est qd ille te. loquit. in ultimis voluntatib9. con fundit. species per ꝭ. at si ita. ſ. de xbo. obliga. ubi i dem probat. in stipulatione anni quare prior est 2 solutio et apoba. expresse per. l. 15 tt. 11. p. 5. Rō est quia quando promitit. aliquid annos quos quis bibat habet. consideratio persone et utille posit fruise sed si in principio anni non soluere
& posit ille ante impletion annum movi e —

ꝭ. fi. declaratum est. in ꝭ. omnis —
de xbo. obliga.

.S. tt9. De fide jusoribg — institutta

colige eum qui pro allio promitit apellari fideiiusorem aduerte tm plures esse modos quibg allig pro allio promitit quos numerat g. magistra in authen. de fideiiusoribg et mandatoribg in libo fideiiusorem. ubi Refert et do cet diferentiam inter fideiiusorem mandatorem et promisorem vel ut allii dicunt adpromisorem. sponsorem et constitutorem plures q̄ esse eg enumerant angelg et allii cīta in pre. —

2°. colige fideiiusores intercedere ut creditores Redant securiores idem probat § fi. ff de Replicationibg. unde coliges eum qui tenet prestare fideiiusorem non satisfacere dā do eum qui non possidet immobilia ut notat g. in aute de exhibendis Reis. §. excepto — vel cum qui clericg sit aut alliis immunitatibg gaudeat ita ut dificile sit aliquid ab eo exigere ut notat g. et ibi bar. et cīt. in l. 2. ff qui satis dare cogant. — hinc etiam deduces sat esse si prestent pignora arg° tx. in §. furti. ff de obligationibg que ex delicto nascunt. et docet optime. Jc. in Reg.ª plg cautionis ff de Regu. juris. Adverte g. 1. in pre. to bo promittit in versic.° nunquid probantem pro filii jusso re posse allium fideiiusorem intervenire dificultatem habere quia fidei jussio est obligatio acesoria ut in §. fideiiusores fisto tt.° sed acesorium non potest consistere sine principali ut in Reg.° cum principalis causa ff de Regu. jur. Triium tm indubitatum est et docet Jc. in l. grece §. fi. versic.° si. ff fisto titulo

neqz obstat predictum argumentum quia fidei jussio res pectu principalis dicit accesoria obligatio postquam tamen iam est in esse producta [illegible] principalis et ideo potest ei accedere aliqua fideiussor
adde tamen fidei jusionem per stipulationem esse celebrandam ut in l. blandity C. isto titulo et in l. s. §. satisacceri sio ff de verborum oblig. l. 5. titulo 12. p.a 5. jure tamen cannonico fideiusor bene obligatur pacto nudo ex tex. in c. 1. de pactis quidquid bal. ibi contra dicat existimans eum tex. esse inteligendum in pacto quo quis obligat se pro sua persona secus si pro allio sed in utroque eadem militat ratio unde deducas hodie ex l. 3. titulo 8. lib. 3. ordinamenti fideiusorem pacto nudo bene posse obligari ut aduertit greg. lopez in d. l. 5. partitarum

Ad tex. in §. in omnibus.

conclusio fideiusor in omnibus contractibus et in omni obligatione etiam ciuili tantum vel naturali tantum potest accedere idem in l. fideiussor §. fideiusor obligari ff isto titulo et in l. 4. titulo 12. p.a 5. imo potest interuenire fideiussor quando quis officio judicis tenetur ad soluendum licet nullam presuponat obligationem ut in l. qui per colusionem §. 1. ff de actionibus empti et probat optime quia jure antiquo fidiicomisa officio judicis tantum petebant ut in l. pecuniae verbum §. persecutiones ff de verborum signific. sed pro fidei comiso fideiussor poterat interuenire ut in Rub. ff de ut legatorum seu fideicomisorum nomine

potest tamen esse bona ratio quia officium judicis qualem qualem presupponit obligationem ut notat glossa in l. si seruum § si. verbo possit de verborum obligationibus. Sed pro dubitandi ratione obstat quia fideiussor non potest in plus obligari quam principalis ut in § fideiussores Institutionum eodem titulo. Solutio quod strictius bene potest obligari fideiussor et sic si principalis tantum teneatur ciuiliter vel naturaliter fideiussor potest obligari ciuiliter et naturaliter sed tunc obstat fortiter qui obligatus naturaliter tantum non potest conueniri eficaciter sed potest se optime defendere ergo etiam eius fideiussor. quia exceptiones competentes principali competunt etiam fideiussori ut in l. exceptionem 2. de exceptionibus l. 4 unde heredi § si de pactis. Solutio vera est quod omnes exceptiones juris veluti pacti de non petendo, perscriptionis vel exceptiones Rei judicate competentes principali competunt etiam fideiussori obligatus naturaliter non habet exceptionem juris quia exceptio competit quando actio eficax est ut in l. si unus § pactus ne peteret de pactis. unde obligatus naturaliter non se defendit exceptione juris sed exceptione intencionis et facti. allegans eam obligationem non esse eficacem hec autem exceptio facti seu allegatio non transit ad fideiusorem sed adhuc urget dificultas quia saltem hodie fideiussor non potest conueniri nisi prius conueniat principalis

ut in authentico de fidei jusoribus in principio sed principalis obligatus naturaliter tantum non potest conveniri ergo nec etiam fidei jussor-
Solutio vero est quod Regula illius authentici procedit quando principalis obligatus est eficaciter civiliter et naturaliter tunc enim prius debet ipse conveniri quam ~~principalis~~ fidei jussor. quando vero principalis non est obligatus eficaciter tunc optime potest fidei jussor conveniri prius quam principalis /ex g. textu in omnibus/ colige fidei jussorem adibibitum in contractu a lege prohibito non obligari ut in l. cum l. ff isto titulo Ratio est quia ex huiusmodi contractu neque civilis neque naturalis oritur obligatio ut in l. si non sortem in fi. principii de condictione indebiti in l. non dubium C. de legibus.-
Ex g. textu civilis. coliges obligationi tantum civili posse accedere fidei jusorem contrarium tamen tenetur in l. quod n. ff isto titulo quare dic. quandam esse obligationem civilem elissam et sine efectu velut quando creditor facit debitori pactum de non petendo per huiusmodi pactum tollitur obligatio naturalis Remanet tamen civilis cui tamen obligationi non potest accedere fidei jussor. et de hac est inteligenda g. in d. l. quod n. Allia est vero obligatio civilis ~~cum~~ efectu ut que nascitur ex obligatione literarum et huic bene potest accedere fidei jussor ut in l. pen. C. de non numerata pecunia

idest flaca debil. marchita -

et de hac loquitur noster q. eadem distinctio servanda est in obligatione naturali quedam enim est que habet iuris effectum et que nascitur ex pacto nudo et huic bene potest accedere fideiussor. alia vero est que effectum non habet et huic non potest accedere fideiussio veluti obligatio naturalis elisa per prescriptionem ut in l. si quis postq. ff. isto titulo. — Ad textum in §. fideiussor

colige obligationem fideiussoris transire ad eius heredes idem probatur in l. potes versiculo si. ff. isto titulo ubi redditur bona ratio quia fideiussor est reus et debitor sed obligatio ex quocunque contractu descendat transit ad heredes ut in l. ex contractibus ff. de actionibus et obliga.

Ad textum in versiculo fideiussor.

colige fideiussorem precedere et sequi principalis obligationem idem probatur in l. quoniam §. si. ff de usu fructu earum rerum que usu consumuntur. et in l. 6. titulo 12. partida 5. et in hoc differt fideiussio a mandato quia mandatum necessario debet precedere ut in l. si vero. non remunerandum §. si post ff mandati.

Ad textum in § si plures

contio ex pluribus fideiussoribus unusquisque tenetur in solidum in l. non reddere et in l. reos C. de fideiussoribus sive unusquisque in solidum esset obligatus sive simpliciter adhuc enim unusquisque poterat in solidum conveniri et clausula quod unusquisque teneretur in solidum censebatur superflua

et in l. inter ff eodem

ex debito.

ut in d. l. non Recte. ex epistola tamen diui adriani
succursum fuit fideiussori et constitutum ut u-
nusquisque tantum teneretur pro parte sua si aliter
esset presens et soluendo ita proba. in pres. et in
l. inter istos tt. et in l. fi. C. de constituta pecunia
g. in pres. oponit quia cum hodie si duo se obli
gauerint ~~simpliciter~~ ita demum unusquisque potest
conueniri in solidum quando a principio
unusquisque se obligauit in solidum ut
in authenti. hoc ita C. de duobus Reis. g.
fideiussores simpliciter obligati non poterunt in
solidum conuenieniri neque fabore indigebant e
pistole diui Adriani. g. in authen. de duobus Reis
in prin. dubio. sed et fusic. et in fideiussoribus et cos
titutoribus et in l. creditor. §. duobus ff mandati. ex
istimat nostram conclusionem esse hodie ex illa authen
tica correcta et sic fideiussores simpliciter obli
gatos non posse in solidum conuenire contrariam tamen
sententiam tenuit melius g. in pres. et in d. l. non
Recte C. isto tt. constituens Bonam Rationem
diferentie inter Reos principales de quibus lo
quitur illa authentica et inter fideiussores.
prior tamen opinio probata est per l. 8. tt. 12. pa. 5.
expresse et ibi notat grego. lopez. ita quod iure par
tidarum fideiussores non tenentur in solidum nisi a
principio obligauerint se in solidum. neque erit
necesse fabor diui Adriani in hoc casu
neque obstat l. 4. tt. 13. lib. 3. fori in qua expresse dis
ponitur

disponit. fideijusores obligantes se simpliciter et in solidum posse conueniri in solidum .s. n. illa ut sit fori non potest corrigere l. parite nisi fuerit in usu et consuetudine ut proba. in l. 1. tan. illa aut. l. non esse in usu et sic l. parite esse obseruandam docet grego. lup. in d. l. 3. Reprehendens montaluum inaduertenter Triuium tenentem opsat. tm maxima et quotidiana dubitatio est hodie aliquis ex fidejusoribus in solidum obligatis possit allegare Remedium epistole diui adriani et grego. lupp. in d. l. 3. existimat non posse quia olim jure comuni ideo poterant allegare illi obligati in solidum quia q.tm uis non obligarent in solidum sed simpliciter Remanebant ~~semp~~ in solidum obligati unde clausula illa quod obligabantur in solidum superuacua erat ut s.a diximus et proba. in d. l. non Recte hodie tm per d. l. parite fidejusores simpliciter obligati non tenent in solidum et sic clausula illa quod teneant in solidum non est superuacua sed adhuc inutilis q. cesante Ratione cessabit dispositio ego tm libentissime defenderem Triuium neque n. Ratio quare fidei jusores obligati in solidum poterant allegare epistola ~~m~~ erat illa finalis quia simpliciter obligati tenebant in solidum ut male colegit gregorius ex d. l. non Recte ibi n. tantum disponit quod obligati in solidum poterunt allegare epistolam quemadmodum si simpliciter

si simpliciter essent obligati. obijciebat n. creditor fideiusores obligasse se insolidum ad hoc Resp. Jc. qd etiam. obligati simpliciter Remanebant illo qu. obligati insolidum est sic illa clausula nullu effectum habebat non aut. constituit ibi aliquid. unde deducamus argm. ad oppm. grega. supra et sic existimo hodie necessariam esse Renuntiatio nem episto le diui adriani allias. n. fideiusores insolidum obligati. poterunt eam allegare.

~ Ad tem. in. §. fideiusores ~.

con tio fideiussor non potest obligari in plus qm. pri ncipale in minus si idem prob. in. l. grece. §. illud ff. isto tto. ex quo te. deduxit. g. in pres. verbo obligant. qd fideiussor qui se obligat in maiori cantitate non Remanet obligatus etiam in cantitate qm. debebat principalis idem notat. g. ibi dicit. n. ille te. qd fi deiussor huiusmodi non obligat. omnimodo dictio aut. negatiua posposita signo uniuersali vel dicti oni uniuersali inducit negationem omnimoda et preualet suo trio. sq. idem est ut in. l. in bello §. 1. de captiuis et post liminio Reuersis. g. idem est ac si diceret in nihilum obligat. idem etiam Resoluit ibi bar. et tenet. g. in. l. pecu nie funebris in fi. ff de usaris - Sed pro dubi tandi Ria obstat maxime quia solet dici qd nisi

utile per inutile non debet uitiari ut Reg.ª utile de Reg. Iur. lib. 6. barto. et doct. Resp. utile per inutile vitiari quando peccat. in forma sed forma fidei iussionis secundum eos est ut fidei iussor in plus non obliget. Trium vero 8. tenendum est ut potest colligi ex textu in. l. si ultra .c. de fide iuso. et in. l. Rogatus ff mandati. et ita defendit eleganter alciatus lib. 5. parergon .c. 17. idque potest conuinci ex illa vero.ª Resolutione s. d. in. § preterea de inutil. stip. certissimum .n. est in maiori summa inesse minorem ut in Reg.ª in eo ff de Reg. Iur. et in. l. 1. §. si stipulanti ff de verborum oblig. maxime quando constat de voluntate concedentis maiorem summam quod a fortiori concedet minorem. veluti in fide iuso qui magis desiderauit Remanere obligatum in 50. quam in. 100. neque ex aliqua. l. dedaci poterit quod forma stipulationis substantialis sit fide iussorem non obligari in maiori cantitate et hanc opinionem contra bar. aprobabit hodie expresse. l. 7. titulo 12. partida 5. et ibi greg. ~ Ad § si quid autem ~ ______
colige fide iusorem tum soluentem pro Reo habere actionem mandati. l. in de bitam ~~et condictione~~ in de bitum. l. 12. tt.º 12. p.ª 5.
~ sed pro dubitandi Ratione obstat. l. ex mandato ff mandati ubi dicitur competere actionem negotiorum gestorum quare dic quod si fide iusor intercedit pro principali absente sine eius mandato. habebet actionem negotiorum gestorum et ita loquitur textus in d. l. ex mandato

si vero intercedit pro presenti vel pro absenti cum eius mandato habet actionem mandati. et ita loquitur noster tex. intellige solventem ante necessitatem quam solvat et liberet principalem non habet actionem hispanie dicimus tener carta de lasto ita deducit ex l. si ex duobus §. quotiens ff judicatum solvi. q. tamen in pres. numerat plures casus in quibus potest fidejusor agere antequam solvat. cui q. adde l. 12. et l. 14. tit. 12. part. 5. ubi grego. docet proximum casum Ad §. finalem

declaratum est in §. si ita scriptum instit. de inutilibus ubi dixi q. q. que dicatur solemnitas intrinseca et que extrinseca

explicit hic titulus de fide jusoribus

Ad Titulum de literarum obligationibus .a. petro Marq. exposi tio

ibi olim scriptura fiebat obligatio qualiter olim hec celebraret. obligatio et que essent nomina de quib9 loquit. Justinian9 in pres. declarat eleganter Alciat9 in l. qui peccuniam ff si certum petat. sole bant n. feneratores suas peccunias apud argenta rios deponere et ille qui eas volebat Recipere a fe neratorib9. cautionem ~~faciebat~~ ipsi feneratori de soluendo fenerator aut. schedulam ei dabat in qua jubebat argentario ut traderet debitori peccuniam. qui mod9 contrahendi similis est literis de cambio que apud nos sunt in usu ille legit. cautiones feneratitie quas creditores Recipiebant a debitorib9 Recipiebant a debitorib9 dicebant. nomina sed hec nomina tem pore Justiniani non erat in use. et h. mod9 contrahen di sed literarum obligatio et ante quam ei9 declara tionem agrediamur opere pretium est videre

de actionib9 et obliga. utrum fuerit condita a Jc. et .g. in l. non figura. literarum + ex illo tx. deduxit fuisse conditam contra tamen omnium sentent bar. et alii. contra quos late ars

ra

costra congessit in authen. si ex cautione c. de non numerata pec.a et facit tx. in l. si ob. 1. et in l. obligamur in princ. et in § ex male ficiis in prin.o de actioni. et obliga. in quibus dicit expresse ~~[struck]~~ olim obligationem aut Re aut Verbis aut consensu perfici nullibi autem in toto illo tt.o dicit literis contrahi obligationem et hoc modo videtur conciliandus ille §.us cum § fi. s.a de obligationibus tt.o generali ubi Justinianus non solum illis 3 modis sed etiam literis contrahi obligationem docuit et tenentes com.m sententiam Respondent ad d. l. non figura quod ista l. ~~[struck]~~ declarat l. consensu eodem tt.o in qua docuerunt J.C. obligationes que consensu perficiunt posse contrahi per epistolam ~~et nunc~~ Redit Riem in d. l. non figura quia litere non obligant ~~secundum~~ sensum quem litere exprimunt Tamen dicendum est pro veritate literarum obligationem de qua h. loquitur Justinianus minime fuisse conditam a J.C. ~~sed~~ solum obligationem illam qui fierinominibus dicebatur jux.a formam s.a declaratam de qua debet inteligi tx. in l. 1. in final. verbis ff de annuis legatis ibi veluti ex stipulatu vel nomine facto peteret.

Consilio [illegible] qui confitetur spe future numerationis

se ipse

se peccuniam recepisse olim intra quinquenium ho
die vero intra bienium potest obiici exceptio non
numerate peccunie post hoc vero tempꝰ minime
ita proba. in l. in contractibus et in pluribꝰ alliis. C. de non
numerata peccunia: ex qua consione deducit. i. or
tam esse obligationem ante bienium excep. n. cum
sit exclusio actionis presuponit obligationem et
actionem. ut in l. excep. ff. de exceptionibꝰ. 2o. mo
do probat. hoc ex l. si quasi. C. de non numerata pec.
ubi dicit. hunc confitentem posse condicere obliga
tionem ante bienium. g. ante bienium est oblig.
contrariam tm opp. videt ex proe noster. d. probare in
tusic. sic fit videt. n. inuere quod. h. confitens hic
denuom obliget. quando queri non potest. g. videt.
quod post bienium etiam ante bienium queriet ex
ceptionem oponere potest ut. s. diximꝰ ———.
2. facit etiam tx. in l. i. C. de non numerata peccunia
ubi dicit. quod si peccunia non sit numerata cautio est frus
tratoria et nullius momenti g. non est nata oblig.
et tenentes hanc opp. Re. ad nrum. d. quod excep. non
numerate peccunie dat. in presenti intra bienium non
ad excludendam actionem. sed intentionum aliquo
n. excep. non est actionis sed intentionis exclusio.
ut docuit bar. in l. qui se debere ff. de condi. cau.
data quod tm tenendam esse priorem sententia

a parte

constat et ad nr. vm. 8. in versic. sic fit dicit' qd h.
huiusmodi debito obligat' efficaciter
nouum .n. non est in iu° ciuili obligationem q. q.
non potest poni excep. non esse considerabilem ut proba
bat in l. si dari ff. de verbor. oblig. et hac ratione in
d. l. 1. C. de non numerata pecunia obligatio hec ante biennia
dicit frustratoria cum per exceptionem possit
di frustratoria et pro comuni sententia est ex
pres. tx. in c. turbatam vinicula pecori ad fi. 194
et de iure ciuili probat expresse in l. pen. C. de no
numerata pecunia. ubi dicit. huiusmodi contractui posse
accedere fideiussorem sed ut resoluimus in tit.
precedenti fideiussor accedere non potest nisi pri
ncipalis sit obligatus. Restat nunc disputare que
nam oriat obligatio et q. in pres. verbo oblig. et
dicit et affirmat oriri obligationem ciuilem tan
tum ante biennium sed. non vero naturalem idem
tenet q. in l. 1. ff. de condict. indebiti et est tx.
expres. in d. c. turbat. ut s. 194 et facit optima
ratio. quia obligatio naturalis orit ex equitate in l.
cum amplius § is natura debet. de reg. iur. et sicubi
cesat equitas cesat obligatio naturalis. sed in propo
sita specie quando ego promisi soluere spe futu
re numerationis que postea non fuit secuta cesat

equitas

equitas q. cessabit oblig.o naturalis. et facit Reg.
[redacted] habet conditionem tacitam impedi
re ortum obligationis sicut expresam ut docet
g. in l. item quia ff. de pactis. Sed confesio hec de
quia in nro § videtur habere tacitam conditio
nem si peccunia fuerit numerata. tum est qd
dicit fortunius gar. qui contrariam disputauit oppo
et defendit lin. l. si unq. § pactus ne peteret nu. ff.
de pactis et mouet inter allia fortissimo argto
quia si debitor tamen fecit chirographum de soluenda
pecca vere consensit et voluit se obligare efficaciter.
quia rne existimo negari non posse quin in princi
contractus h. debitor obligauerit se naturaliter sed
quia postea remansit deceptus non sequuta pecu
nie numeratione credo postea cessasse obligatio
nem naturalem. ex equitateque. supra diximus.
post bienium autem orit obligatio ciuilis et natu
ralis. quia si presumit numerationem interue
nisse. et ro decidendi autem iterum § est quia ang
etate et desiderio inueniendi peccuniam multam
sepe homines confitent se recepisse qd vere non rece
perunt unde i. colliges rationem quare potest oponi
excep. etiam si interuenerit juramentum de soluenda
peccunia ut in l. fi. C. de non numerata peccunia.
quia n. facilitate promisi soluere eadem etiam jura
ui

juravi solvere. hinc etiam deducit omissa disputatione
g. in l. si ex cautione C. de non numerata pecunia X.^m esse
Resolutionem eorum qui afirmant Renuntiationem
huius exceptionis non numeratae pecuniae factam
tempore contractus non valere. sed quando fiat ex inter
vallo quia eadem facilitate Renuntiabit etiam cui
libet exceptioni q.^m opp.^m observarunt plurimi add.
Relati per coba. lib. 2. var. 64. n. 3. Verum est. l. g. tt. 1.
p.^a s. indistincte docere huiusmodi Renuntiationem
per judicare q.^m l. servandam esse. docet ibi grego. sup.
jux.^a opp.^m antiquorum qui dicebant huiusmodi Renun
tiationem operari quod debitor etiam intra bienium
teneatur probare pecuniam non esse numeratam
idem. cob. post Xuarez. ubi s.^a contendit. hinc etiam
deduces quod cum haec actio cesset in alliis contractibus ex
cep.^o non numeratae pecuniae non poterit opponi in alli
is contractibus ut in l. generaliter C. de non numerata pecunia
nisi intra 30. dies ut in l. in contractibus. §. super ceteris.
C. eodem tt.^o ex hoc etiam deducit quod cum eadem
actio militet in scriptura publica q.^m cuis quis coram
tabellione confiteatur se Recepisse pecuniam mutuam
adhuc intra bienium poterit oponere exceptionem non
numeratae pecuniae ita tenet g. in pres. X. bo. si quis.
et in l. si ex cautione C. de non numerata pecunia.
ubi dicit salicetus com.^m n. 10.

aldit

adit tamen m. g. in consic. aliud si per priuatum ex
ceptionem non numerate pecc. non habere locum in
instrumento facto per 3. personam que non sit pri
uata. quem g. reprob. optime salicet in d. l. si ex cau
tione nº 3. si n. scriptura priuata fiat a 3. ea solem
nitate que faciat fidem eadem ratio est ac si per de
bitorem vel tabelionem facta esset. Sed ne debi
tor omnino maneat deceptus si forsan creditor nollet
eum conuenire intra bienium constitutum est ut debi
tor possit oponere exceptionem intra bienium etiam
in modum actionis etiam si non sit prouocata. l. si
quasi. C. de non numerata pecc. licet alias excep. non propo
natur nisi ad excludendam actionem propositam. l.
excep. ff de exceptionibus unde optima ratione constitutum
est quod si debitor passus sit labi bienium neque fuerit con
questus postea non poterit proponere exceptionem
quasi ius presumat peccuniam illam uere traditam fui
sse ita prob. l. in contractibus et in pres in consic. multum
aut. tempus. tamen g. vbi de obliget. consic. sed certe quod de
bitor etiam post bienium potest proponere exceptio
nem si ipse assumat onus probandi peccuniam non
esse numeratam quem sequuntur plures dd. quos refert
Jas. in l. qui peccuniam ff si certum petat. Unde
tamen est l. 9 tt. 1. p. 5. indistincte docere huiusmodi excep
tionem post bienium non posse oponi sed intelligen
dum est

inteligenda est iux.a declarationem g. h. ut advertit gregoriq lupq ibi.

Ad titulum de obligationib9 que ex consensu nascuntur

contio emptio et allii contq h. nominati dicunt fieri consensu l. consensu ff. de actionib. et oblig.
Dubitandi Ratio est quia nullum est contum in qua necesarium non sit consensq ut de stipulatione per te in l. 1. §. adeo de pactis preterea emptio sine Re non valet l. nec emptio ff de contrahenda empt.e
Decidendi tm. Ratio sumit ex nro te. in Rsic.e ideo aut. quia in allis contibq quamuis Requirat consensq Requirit etiam presentia Rei vel presentia partium vel verba vel scriptura in his tm contibq tantum Requirit consensq neq obstat l. neq empo quia quamuis Requirit qd interveniat Res non tm Requirit qd interveniat de presenti.

finis huiq titululi.

Ad titulum de emptione et vendictione institutis.

permitte emptionem esse contractum ultro citroque obligatorium qui re consensu et pretio perficitur. quam diffinitionem approb. l. 1. tit. 5. p. 5. et licet eam oppugnet pinelq. in rub. de rescinden. venditione 3. 1. c. n. fi. quasi haec diffinitio conveniat etiam locationi. tamen defendenda est diffinitio propter verbum pretium quod non convenit locationi in ea n. intervenit merces ut in prin. de locatione et conductione.

Ad tex. in § 1.

premitte venditionem fieri sine scriptura aut cum scriptura ut docet justinianus in presenti. 1. collige emptionem sine scriptura contractam perfici simulac de pretio convenerit idem prob. in l. 2 ff de contrahenda empt. in l. 1. tit. 5. p. 5.

Dubitandi ratio est ex l. necessario in prin. ff de periculo et commodo rei vendite. ubi expresse decidit. tunc esse perfectam emptionem quando apareat quid quale quantum que sit venditum et pretium fuerit constitutum et res pure fuerit vendita.

Solutio est quod justinianus in pres. pro constanti habuit debere intervenire rem. nam sine re neque emptio neque venditio perfici potest ut in l. neque emptio de contrahenda emptione. Sed adhuc obstat d. l. necessario

necesario in eo qd dicit esse necesarium qd Res fuerit pure vendita et obstat etiam §. vendite i.ª de Rex diuisione. ubi Res vendita non fit accipientis nisi tradita sit et peccunia et pretium numeratum. vel adita fides fuerit de pretio. Rio haz di ficultatum. g. 1. in pres. considerat emptionem 3. modis dici. perfectam. uno modo quo ad hoc ut nemo possit dis cedere a Contractu. et tunc dicit. perfecta quando conuene rit de pretio et hoc modo loquit. Justinianq in pres. 2. modo considerat. quantum ad hoc ut inteligamq ad quem pertinet periculum et comodum Rei vendite et tunc dicit. perfecta venditio quando fuerit pu re celebrata ita loquit. tx. in d. l. necesaria — 3. mo do dicit. perfectior quando emptor factq est domi nq Rei vendite et tunc necesarium est qd conuene rit de pretio. et fuerit solutum pretium vel ha bita fides de eo fuerit. et Res vendita fuerit tradita ita loquit. tx in d. §. vendite et hanc distin ctionem douit etiam. g. in l. C de periculo et co modo Rei vendite / hinc inteliget. Rio quare lz. solo consensu liceat ab emptione discedere ut in to to tt.º C. quando lz. ab emptione discedere si tn vendicio fuerit perfectior celebrata traditione solo consensu non disoluit. rursum qd adiumest ut inf.

ut in l. i. in fina. verbis C. quando licat. ab emptione discedere. l. 2. % collige ex verbis. in his autem quod emptio et venditio. que scriptura conficit. aut perficit. non dicit. perfecta. quousque scriptura omnino fuerit completa. et sic interim. licet. ab emptione discedere. idem prob. in l. contractus. C. de fide instrumentorum et aprob. expresse. l. 6. tt. 5. p. 5.

. g. verbo scriptura in pres. dubitat quando dicatur emptio confici scriptura et Refert duas opiniones. l. est eorum qui contendunt affirmare necesarium esse quod partes convenerint non facta scriptura quod non valide fit contractus quam sequitur bar in d. l. contractus communiter Receptus secundum grego. lup. in loco supra citato 2. verbo. sententiam. tenet. g. in pres. immo quod eo ipso quod inter partes convenerint ut fiat scriptura censentur voluisse facere emptionem scriptura. et quod ante implementum scripture licat. ab illa descedere. quam opinionem videtur probare tex. in l. contractus C. de fide instrumentorum ibi illos tantum quos in scripturis fieri placuit. g. sufficit quod placeat fieri scriptura. et hec opinio potest hanc Rationem urgentem. habere quia tabellio tantum prestat fidem. de consensu ante se prestito non verbo. de consensu quantea prestitum fuit a partibus. g. contrahentes qui voluerunt facere scripturam. videntur. diferre voluntatem et consensum. ad actum scripture. et ad consensum quem

ibi

ibi presititerint. et hanc opp.m aprobabit expresse. l. 6. tt. 5. p.a 5. ut notauit ibi grego. lupp. et coba. in c. Relatum. 1. n.o 9 de testamentis. lz. prior opp.o de iu. communi fuisset Receptior et sine dubio verior quia mentio de scriptura simpliciter facta magis censet. ad faciliorem probationem et exactionem. et sic l. illa est limitanda quando ex verbis contrahentium consectura hec potuerit deduci / Colige ex versic.o hoc. n. qd si in emptione interuenerint arre. qui discedit a contractu amitit eas. et si Recedat ille qui eas Recepit tenet Redere duplicatas. Dubium tamen est utrum posit etiam cogi ultra amisionem arrarum ad obseruationem contractus. et q. in pres. verbo compellit. Resolvit cogendum esse ex te. in. l. predia de actionibus empti et venditi. arra n. constitutio. argumentum est emptionis perfecte. ut prob. in hoc. §. in versic.o nam qd. q. a perfecta emptione non lz. discedere. contrariam tamen opp.m tenuit Azon. immo. qd amitendo arras. posset discedere ab emptione quasi inter partes hoc facile sit actum q.m sententiam aprobabit expresse. l. 6. tt.o 5. p.a 5. hoc limitans quando pecunia dares non solum nomine arre verum. etiam. in partem solutionis. ◄ Ad textum in §. pretium ►

con lio emptio non potest esse sine pretio idem proba in. l. 2. de contrahenda emptione. et in. l. pacta conuenta in prin.o eodem tt.o ubi tradit. pro Reg.a pretium esse substantiam

emptio

emptionis. Unde est quod si pretium non intervenerit licet
partes apellent emptionem non erit emptio. ut in l.
insulam de prescriptis verbis et in l. 6. §. 1. de actio
nibus empti et venditi: immo licet pro aliqua re detur allio
stimata certo pretio non erit emptio et venditio cum
enim pretium sit de substantia partes substantiam muta
tare non possunt hoc est naturam contractus maxi
me cum pecunia per allias res non stimetur licet
omnes res pecunia stimentur. ut docet Jc. in l.
si ita ff de fidejussoribus contrariam tamen opinionem tenuit
g. in l. 1. C de rerum permutatione id deducens ex te.
ibi a contrario sensu in versiculo licet non taxata quantitate.
et ex te. in l. pretii causa. C de rescindenda vendi
tione. ubi prob. quod si loco pretii conventi. peccora fue
rit soluta. non rescindetur emptio et venditio. quibus
argumentis hanc opinionem sequuntur communiter doctores. quos refert
pinelus in rub. de rescin. vendit. 2. p.
n. 16 prior tamen opinio verior est ut resoluit ipse pinelus nec
obstat te. in d. l. 1. non. enim sensit Jc. quod si res illa vena
lis daretur stimata quantitate esset emptio et venditio
sed tantum constituit quod illa dictio sic habebit locum
si vendetur stimata sive non stimata. et sic nihil prob
contrarium. minus etiam obstat d. l. pretii causa loquitur
enim quando a principio fuit pretium constitutum. tem
pore tamen solutionis aliqua res fuit data loco pretii.

.2. colige pretium debere esse certum idem in l. 9 § 5. ff. s. intelige aut certum per se vel per relationem vel demonstrationem ad alliud ut in l. siquis funda et in l. hec venditio § 1. de contrahenda emptione velut quanti tu emisti velut quanta in arca est. Ratio decidendi sumitur ex Reg. l. certum ff si certum petatur. Adverte tamen errase g. in d. l. hec venditio § 1. dicentem quod licet valeat venditio ita facta tanti quantum in arca adest non tamen valebit nisi datur pro eo pretio quod in arca adest. Ridicula enim differentia est ut advertit pinelus in Rub. de Res. vend. 2 p. c. 1. n. 3.

.3. colige posse fieri venditionem et conferri pretium in arbitrium tertii idem in l. fi. C. de contrahenda emptione et in d. l. 9. § 1. ff. s. Sed obstat difficulter l. si merces in prin. ff locati ubi locatio que fit ad instar venditionis non potest conferri in arbitrium tertii circa pretium hic est non est taxandum a tertio pretium. g. in pres. Nisi sit nominatum fideliter intelige utrum scilicet quando nominatur a principio persona que arbitretur pretium tunc enim valet venditio secus vero si non nominetur persona sed vendatur pro iusto pretio vel quanti extimabitur tunc enim non valet venditio et ita loquitur d. l. si merces. Sed contra hanc resolutionem obstat tex. in l. si fundus § fi. ff de pignoribus ubi quedam res fuit pignori data et constitutum inter

inter contrahentes quod si peccunia illa mutua non solueret intra certum tempus Res illa Remaneret vendita pro iusto pretio. et quamvis persona que deberet arbitrari non fuit nominata, docet ibi Jc. valere venditionem. q. in pres in textu ad. existimat ibi esse casum spetialem et q. fi. ibi existimat spetialitatem consistere quia precessit mutuum id quod fuisse concessum ut homines faciliores essent ad mutuandum atque ad allios bene faciendum quem intellectum sequuntur plures quos Refert pinelus in Rub. de Rescin. ven. 2. p. n. 25. qui tamen existimat non solum esse id speciale in mutuo sed in quocunque contractu. et sic existimat quod quotiescunque aliquid debetur ex quocunque contractu potest inter partes conueniri quod Res pignori data pro illo debito maneat vendita iusto pretio:

Ad. § item pretium

colige pretium debere consistere in peccunia numerata idem prob. in l. 1. de contrahen. emptione. Sed pro dubitandi ratione obstat. nam emptio et venditio contractus est iuris gentium ut in. § ex aut. gentium. ibi scilicet et ex hoc iure. s. de iure. natu. gen. et ciui. et in. l. ex hoc iure. ff de iust. et iure. hoc aut. iure gentium cognita non fuit peccunia sed longo post tempore ut ex historiis constat ut in. l. 1. de contrahen. empti. ibi. olim non ita erat. hanc difficultatem disoluere conantur dd. variis modis

modis ut pinel. in Rub. de Rescind. uendi. 1. p. c. 1. et per
totum qui Resoluit ius gentium non solum dici qd a
primis hominibus fuit inuentum sed etiam illud qd
post ius ciuile apud omnes homines frequenter eius
tradit. dicit ius gentium ex te. in S. ius aut. ciuile
quem ita intelligere possimus quia X°. naturalis desinit
tur. gen. hinc igit deducit pinelq qd emptio et uen
ditio non est de illo iure gen. a primis hominibus inuenta
sed de iure genti. postea constituto postq. pecunia in
uenta est et sic cessat difficultas. d. quae tamen interpretatio
non placet. nam ius genti. apellat qd a primis hominibus
inuentum est ante urbes conditas Xm natum
lis ante urbes conditas et ante ius ciuile ut te ins.
singulorum de Rerum diuisione sed pecu. inuenta est
a iure ciuili ergo emptio antiquior est pecua. propterea
qd ad .S. difficultatem dicendum qd de substan
tia emptionis aut uenditionis sit pretium in
peccunia numerata postquam inuenta est peccu
nia ante eius tamen inuentum non esse de substantia em
ptionis peccuniam itaque emptio tunc optime habebat.
quando una Res pro allia dabat. idque conuincit
argumento permutatio antiquius quod erat iuris
gen et antiquior quam emp. et uend. l. 1. de contra
empt. l. ex hoc iure ff de ius. et iure. S. ius aut.
de iure natu. ubi numerant contractus iuris gentiu
et nulla fit mentio de permutatione cuius
Rei

De emptione et uenditione

Rei R̃io est quia empti.° et uend.° consistit nominatim permut.° aut. erat emp.° . 2.° colige ex nro tx. in emptione debere interuenire pretium et mercem et inter hec debere esse diferentiam. idem prob. in. l. 1. de 3hen emptione. et sic cognoscet. emptor et uenditor hinc deduces qd si peccunia det. pro allia peccunia non exit emptio quia ex abor parte interuenit pretium qd intelige. l. peccunia grossa ut dicat dat. det. prominuta ueluti duraq caraq aureq pronumis argenteis quia etiam tunc ex ambor parte interuenit pretium ita Resoluit pinelq. orig dabq. in Rub. de Res. uendin. 2. p. c. 3. n. 15. hoc limitans elegants nisi peccunia grossa daret. ad pondq. tunc .n. esset emptio nam illa peccunia ita data censeret. spetie et sic merces arg. tx. in. l. plane. §. 1. de legatis. 1.

Ad tx.m in. §. cum autem.

contio perfecta uenditione periculum et comodũ Rei uendite pertinet ad emptorem. lq. non fuerit tradita idem in. l. 23. tt.° 5. p.ª 5. ct. V m. pro dubitandi Rõe obstat fortiter quia periculo domini omnis Res perit ut in. l. pignq. C. de pignoratitia actione sed Res uendita ante traditionem non eficit. emptoris sed Remanet uenditoris ut in. §. uendite. 5.ª de Rer diuisione. et in. l. traditionibq. C. de pactis. q.° debet perire periculo uenditoris — Solutio est qd uenditor

uenditor q. sit dominus liberat. et Res perit periculo emptoris quia est debitor speciei debitor aut. speciei perempta specie liberat. ut in. l. qd te mihi ff si certu petat. emptor aut. cum sit debitor pecuniarum et sic generis non liberat. ut probat ibidem — cetera aut. que tradit. g. — statim. maiorem disputationem exigebant uide tm. c. 24. tt. s. p. s. cum pluribus sequentibus et ibi grego.

Ad uersiculum qd si fugerit funditus — usque tamen —

contra si ante traditionem seruus uenditus fugerit uel Res uendita fuerit subrepta. securus est uenditor idem prob. qd sepe. §. si Res. ff de contrahen. empt. hoc limitat Justinianus in pres. nisi uenditor in se susceperit periculum et custodiam Rei ita prob. in d. §. si Res. colige ex uersic. usque tamen qd uenditor. q. securus sit in predicto casu tenet. tamen cedere actiones emptori sibi competentes idem prob. in d. l. qd sepe. §. si Res. unde infert ibi gc. qd si actiones non habeat quia forsan uendidit Rem allienam hunc condemnandus erit

Ad textum in. §. emptio

primo collige emptionem fieri posse pure et sub conditione Ratio dubitandi erat quia actus legitimi non Recipiunt diem nec conditionem ut in Reg. actus legitimi ff de Reg. juris. Ratio aut. decidendi. Ratio[illegible] et intellectum huius Regule. est in. §. omnis.

Ratio[illegible]

§. de uerborum obligationibus iam dictum est ibi.
.2. colige emptionem fieri posse sub conditione si res uendita emptori intra certum tempus placuerit.
Ratio magna dubitandi est quia uenditio non potest conferri in unius ex contrahentibus uoluntatem ut in l. in uendendis .C. de contrahenda empt. imo neque in arbitrium tertii – boni uiri ut in §. quid sepe §. i. ff de contrahe. empt. .g. in d. l. in uendentis .5. tribuit solutiones et sequere solutionem .g. in pres ita declaratam quod pretium uel commercium non possunt conferri in uoluntatem ementis uel uendentis ut in exemplis .g. in pres tex. res ipsa fuit colata in arbitrium emptoris.
Sed obstat maxime .g. quia sicut pretium est de substantia emptionis ita etiam res ut in l. nec emptio ff de contrahenda emptione. quare declarat .g. quare nunc dicit rem id est ~~substantiam~~ qualitatem uel bonitatem rei. unde infert quod etiam qualitas pretii uel bonitas potest conferri in uoluntatem uenditoris ueluti quod pecunia soluatur aurea uel argentea utram elegerit ~~emptor~~. uenditor.

Ad tex. in §. fin.

hunc §. est declaratum in §. i. 5. de inutilibus stipulationibus unde solum aduerte quod Justinianus in pres. quatenus concedit emptori rei sacre ignoranti actionem ex empto non uult emptionem rei sacre ualere ut male existimabant plures doc. sed concedit actionem

concedit actionem ex empto emptori tanquam si emptio valeret ut consequatur quod sua interest.

Ad titulum de locatione et conductione

Colige ex prin. locationem et emptionem similes esse eisdemque fere Regulis gubernari idem prob. in l. 2. ff locati tit. hinc. 1. deducit Iustini quod locatio perficitur simul ac de mercede conuenerit ad exemplum emptionis. additque in pres. vers. 2o si merces de substantia locationis esse ut merces interueniat in pecunia numerata et prob. exemplo emptionis et uenditionis ut in. § item pretium supra tit. proximo. idem tenet glo. in. l. 2. ff locati tit. et in. l. si olei. C. eodem. et in l. 1. § si quis seruum ff de pos. sitii. et in l. naturalis. § at cum do ff de prescriptis V.bis et est De cepstissima sententia quam doctores tenent in eisdem locis et potissimum pinelq. qui plures alegat in Rub. de pro emptione et uendi. 2. p. c. 3. n. 23. et aprobat expresse per l. 1. tit. 3. p. 5. quam oppositum prob. tex. in l. 1. § si quis seruum. ff depositi. ubi prob. quod si pro custodia serui ul. si pro opere serui debetur pecunia erit locatio si uero opere serui compensentur cum custodia non erit locatio. idem prob. melior tex. in d. l. naturalis. § at cum do. supra ut prob. quod si factum quod solet locari fiat pro pecunia erit locatio quod Requirit quod merces consistat in pecunia. immo clarius prob. tex. dicens quod si Res detur etiam in

pecunia

et non pec.ª non erit locatio ut est prob. tx. in l. insula ff. de prescriptis verbis ubi prob. qd si insulam det alicui pro altera reficienda non erit locatio sed contractus innominatus q.q.º quando loco mercedis non datur pecunia sed allia res non est locatio huic opp.º obstat tx. in l. si ollim C. de locatio ubi proba. qd si fructus fundi certa quantitate possunt locari cui argumento non satis facit solutio dd. dicentium ibi improprie poni verbum locatio nam alliis etiam modis prob. ibi j.c. esse locatione i. apellat hunc contractum bone fidei sed si esset contractus innominatus non esset contractus bone fidei apellatur autem bone fidei quia locatio est contractus bone fidei i. §. actionum insti. de actionibus allio etiam modo pro. expres. in illo tx. dicit n. j.c. non posse recedi ab illo contractu sed si contractus esset innominatus locus esset penitentie l. ex placito C. de rerum permu. q. locatio et conductio est a qua non licet recedere simul ac de mercede convenerit ut prob. ex tx. h. et ex eius argumento contrasiq libr. 2. miscella. c. 11. pi rel. q ubi sª. sentiunt non esse de substantia locationis qd merces in stituatur in pecunia numerata sed solutio eorum ad quid adducta pro communi sententia non est suficiens nullo n. modo res potest ab orum l. naturalis §. at cum do. de pres. verbis et sic sed si res det non erit locatio quare comunis est observanda et ad dictam l. si olei r. relictis alliis solutionibus qd si pro mercede rei locate dent fructus qd res illa locata solitura fructus producere erit locatio ut si

pro

ut si pro vinea dent alliquam mensuram vini si .n°. non den
t. fructus quo fundus solitus est producere tunc erit
contractus innominatus non ex°. locationem et hanc so
lutionem observabit salicetus. et allii quos refert pi
nelus ubi .s. n°.32. ex eadem equiparatione deducit justi
nianus quod sicut emptori actio ex empto et venditori actio
ex vendito competit [illegible] ut in .§. pretium .s. tt. pro
ximo ita etiam locatori actio ex locato et conductori
actio ex conducto. 3 deducit justi. quod sicut in em
ptione pretium potest consistere in arbitrium 3. ut
in .§. pretium a. tt. proximo in voluntatem a alterius ar
bitrium unius ex contrahentibus non potest ut dictum est
in .§. emptio s. tt. proxi. ita etiam in locatione
merces in arbitrium 3 conferri potest in unius ex contra
hentibus non potest. idem in .l. si merces in prin. ff loca
ti. ex quo deducitur quod si scholaris recipiat domum
ad taxationem in qua non intervenial certa merces
a prin. optime erit locatio sed censetur enim resi
da et locata in arbitrium eorum qui ad taxandum
mercedem locationis sunt nominati
4. deducit justinianus. quod si in locatione non inter
veniat certum pretium hoc est merces. sed fuerit
conventum. quod dabitur quantum postea inter eos con
venerit non erit locatio. idem prob. in .l. si tibi polito
da ff de prescrip. verbis. hinc etiam .S. / deducit
justinianus in .§. sequenti quod si merces non consti
tuat

constituat. in peccunia numerata non erit locatio ut
s.a late declarauimus sed contra pred. argumentatur. immo quod
si non conueniat de mercede oriatur actio mandati
vel actio praescriptis verbis. ut in §. fi. I. de manda
to. q. in praes. verbo praescriptis verbis. distinguit ad intel
ligentiam materie nam aut a prin.o constituitur cer
ta merces et tunc oritur actio locati. aut nulla inter
uenit merces neque facta est mentio de mercede et tunc
competit actio mandati. et ita loquitur tex. in d. §.
fi. de mandato aut facta est mentio de mercede
sed non fuit certa et tunc oritur actio praescriptis verbis
in nro tex. sed aduersus hanc resolutionem et §. h. obs
tat. l. excepto. C. de locato. ubi non fuit a prin.o merces
constituta. et ualuit locatio et soluendam esse secundum co
suetudinem. q. ibi deduxit ex illo tex. valere locationem
quando merces a prin.o non est certa sed per consuetu
dinem potest postea certificari quem sequitur gom. de contra
ctibus c. 2. n. 9. et c. 3. n. 4. et allii quos refert pinel quibi
§. sed contra hanc oppinionem obstat maxime certitudo merce
dis. que necessaria est in locatione. et conductione quo argumento
contrarium tenuit pinelus in Rub. de Res. vend. 2 p.e c. 3. n. 4.
et ad d. l. excepto. R. ibi inter partes non oriri dubium
de locatione neque quod interuenisset merces sed discordes
esse in hoc quia unus affirmat maiorem mercedem allius
minorem quo casu Jc. R. soluendam esse mercedem
juxta consuetudinem preteritam. idest secundum id que in
alliis anis solebat solui argumento l. legem. C. eadem.

tum. non discedendum est ab eo quod gorneo maxime quando locatio non cadit in rebus que non recipiunt augmentum vel diminutionem ex bonitate vel pravitate rei veluti in mulabus que solent locari omnes enim habent pretium taxatum in multis populis unde conservo quod in eisdem populis simpliciter facta valet et est proprie locatio. certa enim tunc dicit: merces cum ex consuetudine certa sit argumento tex. in l. certum ff si certum petatur. vel etiam ab aliquo statuto vel constitutione. in aliis etiam plurimis similes sunt hi contractus emptionis et locationis. uterque enim iuris gentium est. ut in §. ius autem gentium Insti. de iure na. gen. et ciui. uterque etiam contractus est ~~iuris gentium~~ bone fidei. ut in §. actionum Inst. de actionibus. in utroque etiam non licet recedere postquam semel contractus perfectus est. ut in l. neque emere neque uendere. C. de iure deliberandi. diferunt autem principaliter hi contractus in eo quod in uenditione transfertur dominium si uenditor dominus est sin autem usucapiendi conditio ut in l. ex empto ff de actionibus empti et uenditi. in locatione autem non transfertur dominium in l. non solet ff locati. neque possessio. ut in l. non solum. §. quod vulgo. de usucapion. unde intelligetis. verba Iurisconsulti in l. conuenit §. toties ff ~~locati~~ contrahenda empt. ubi docet Iurisconsultus formam distinguendi locationem ab emptione dicens toties locatio est quoties materia in

quia

qua prestat. in eodem statu eiusdem permanet. venditio autem est si mutat. et allienat.

Ad textum in §. adeo

.1. contio contractus ensiteoticus. licet a similit. locationi et emptioni neque est locatio neque emptio. h. n. contractus uidebatur emptio. quia quoties Res mutat. et allienat. emptio est ut docuit. Jc. in d. l. conuenit §. quoties ff de contrahenda emptione. sed accipientis Rem in ensiteosim adquirit dominium utile possesio et jus in Re. ut infra declarabit. imo prohibitus allienare prohibet. etiam dare in ensiteosim ut in. l. fi. C. de Rebus allienis non allienandis uidebatur etiam quod esset locatio. quia quoties mihi Remanet jus et dominium contrahit. locatio ut in. d. §. quoties et in d. l. non solet ff locati. sed dans aliquam Rem in ensiteosim adhuc pertinet dominium directum et Retinet sibi quod censet locatio Ratio decidendi est quia contractus accipiunt nomen a forma et effectibus ut in l. stipulatio ff de usuris et ibi notata. Sed h. contractus quamuis alliquid commune habet cum emptione et allia multa cum locatione multa tamen habet que neque emptioni neque locationi conueniunt unde merito diuersus contractus censet. quod autem atinet ad locationem. g. in. l. 1. C. de iure ensiteotico multas ponit diferentias. ad inteligentiam tamen premite quod contractus ensiteoticus etiam apellat. locatio. ut in. l. 1. ff si ager vectigalis. et in nostro. §. ibi nequit

si tam

nequid si conductori facienda est igit. hec distinctio. quod omnes Res que locant. aut dant. ad brebe temp. aut longum temp. aut dant. in locatione perpetuo donec pensio soluat. proprie aut. differentie que tradunt. ibi a g. obseruande sunt inter contractum enfiteoticum et locationem ad brebe temp. nam ~~xxx~~ locatio ad longum temp. fere similis est contractui enfiteotico ut infra declarabit. 1. igit. differentia est. quod in locatione non transfert. dominium. ut in l. non solet ff. locati. que l. necesario intelligenda est in locatione ad brebe temp. hoc est per minus spatium quam sit decenium idem in locatione intra decenium tenet. g. in l. codicilis. §. institutio. de leg. 2. contrariam tamen sententiam docuit ibi Bar. et est Receptissima secundum plures dd. quos Refert Pinel. in l. 1. C. de bonis mater. 3. p.e n.o 64. hanc opp.m aprobant jura expressa. in l. 1. §. quod aut. ff. de superficiebus. in l. 1. §. qui in perpetuum ff. si ager vectigalis seu enfiteuticarius petat. bene tamen est Pinel. ubi s.a multis Rationibus et argumentis. probasse contrarium. Alliam differentiam adit g. ibi alls. plures congerit Salicet. in eodem loco multas etiam congerit Jas. n.o 22. inter emptionem aut. et contractum enfitechicum. multas etiam differentias numerauit g. in d. l. 1. in uenditione n. mutat dominium ut probatum est in prin.o istius tit. Sed in contractu enfitechico dominium saltim directum Remanet apud dantem in infiteosim preterea in emptione

pretiu

pretium debet esse in pec^a numerata ut in . §. item pretiu § . t^o . proximo in contractu aut . in feudo non necessario est quod pensio soluatur . in pecunia numerata . ita probat noster textus . ibi pensio seu Reditus . et notauit . g . in eisdem uerbis in presen. preterea in emptione pretium non debet solui annuatim in contractu aut . in feudo ita debet solui . Vnde deducit bar quod contractus quod quotidie fiunt . a ciuitatibus in quibus Res venduntur pro certo pretio annuatim soluendo potius locationem quam emptionem sunt extimande Alios . plures enumerauit Albericus differentias quem Refert Jas . n^o . 24 . in d . l . 1 . ex § . d . habent contractum enfiteuticum diuersam naturam ab alliis contractibus in primis . n . fieri debet interueniente scriptura ita notat . g . h . uerbo nec ad locationem . us^o . fi . g . etiam uerbo allienauerit . C de iure enfiteu ti . c . 1 . § . postquam de censibus lib . 6 . quamuis opp^o com^s est secundum dd . quos Refert Jas . in d . l . 1 . n^o . 61 . quam contionem probatur in d . l . 1 . ibi scriptura interueniente et ablatiuo absolutus inducit condictionem . l . a testatore ff de condi et de mons . contrariam tamen opp^m tenet g . d . l . 1 . uerbo scriptura quam sequuntur plures Relati per Jas . ubi s^a . n° 61 . et mouentur ex textu . h . qui tradens formam huius contractus nulla facit mentionem de scriptura sed urgentius prob . hoc textus . att^o de obligationibus que ex consensu usque ad textum de obligationibus que ex quasi contractu . agit de contractibus qui ex consensu perficiuntur et annumerans contractus et inter eos hunc contractum enfiteuticum clare innuit consensu perficiet non esse necessaria scriptura maxime cum in tt^o de libertis obligationibus non annumerauit hunc contractum et confirmat .

confirmat. ex Reg.a que habet scripturam esse ad faci
liorem probationem. l. Titius. ff de pignoribus et instru
mentis non consistit sub[s]tantiam contractus ut in l. con
Res. C. de proba non tamen a commodi cedens quod expresse
aprob. l. 3. tt.o 14. p.a l. 20 tt.o 8. p.a 5. et ibi grego. et Rio
solet esse propter dificilem probationem non facta
scriptura neque obstant pred. argumenta quia oblig.o tunc
non nascitur ex ipsa scriptura sed ex consensu suque
exprimunt litere. l. non figura ff de actio. et obliga.
allind Requisitum est quod a principio det. certa can
titas. et postea annuatim soluatur pensum. quod oppo ob.
seruarunt plures dd. in d. l. 1. C. de iu.e enfiteoticario. ns.
qui mouent. per tex. in authen. qui Res. C. de sacro san.
ecles. ibi neque quod dedit Repetit. et ex tx. in l. fi. C. de
iu.e enfiteo. ibi quinquagessima pars estimationis vel
pretii. Triam tamen opp.m tenuerunt plures quos Refert
Jas. ubi s.a in nro n. tx. et in toto tt.o de iu.e enfiteoti
in quibus traditur forma contractus enfiteotici nullum verbum
de soluenda aliqua cantitate in prin.o adest. Nec obstat
tx. in d. authen. qui Res. non enim loquitur de eo quod a
prin.o solutum est in contractu enfiteotico. minus etiam ob
stat. tx. in l. fi. non enim loquitur de eo quod datur in prin.o contrac
tus sed tantum prob. quod dominus qui Requisitus est non
vult accipere Rem pro illo pretio. tenetur stare allena
tioni et ei soluenda est pro consensu quinquagesima
pars. ex his in puncto iuris opp.o hec opp.o verior est

et eam aprob. l. 23. tt. 8. p.a 5. que tradens formam huius contractus nullam facit mentionem de hoc verum est priorem opp.m fuisse aprobatam per l. 3. tt. 14. p.a 1. que dicit necessarium esse quod a prin.o det. alliqua cantitas ad q.m l. non aduertit grego. lup. nec ad eam etiam aduertit hiroscig. in l. juris gentium §. quin imo n.o 44 ff de pactis. qui s.dam opp.m simpliciter amplectit. verum illa l. inteligenda est vl. in rebus eclesie de quarum allienatione loquit. ille tt. et illas duas ll. partite concordare s.dm opp.m eorum qui dicebant contractum enfiteoticum duobus modis posse fieri ~~altero~~ vno modo non data alliqua cantitate a prin.o altero vero data alliqua cantitate a prin.o q.m opp.m tenebant plurimi quos refert Jas ubi s.a habet etiam allia particularia hic contractus. nam canone per 3 annos non soluto enfiteuticarius amitit jus quod habet in re ita prob. tx. in l. 2. C. de ju.e enfiteoti. in rebus vero eclesie per duos annos et paucum post tempus ut in c. potuit de locato. ita et utrumque prob. tx. in d. l. 23. et in d. l. 3. partite. preterea enfiteuticarius non potest allienare quod habet jus irrequisito domino utrum velit pro eo pretio accipere ita prob. tx. in l. fi. C. de ju.e enfiteo. et sic est inteligendus est noster tx. qualenus videt. probare contrarium l. 3. C. de ju.e enfiteoti. colige tamen ex nostro tx. in versic. et sequi dem quod in hoc contractu enfiteotico est observandum quod in locati

conductione

conuenerit. l. i. c. de iu. emphiteotico. l. 23. s. a. Sed obscura sunt
illa verba ac si naturalis esset contractus expositio n. g. verbo na
turalis nihil conuincit quare cu. aliqui emendabat naturalis
lis idest natura talis vel verbo dic esse legendum naturale.
et tunc esse sensum huius tex. quod conuentum erit inter par
tes erit obseruandum tamquam si esset naturale ipsius contractus —
collige etiam quod si periculo Rei date in emphiteusim alliquid
fuerit conuentum hoc erit obseruandum simil. fuerit con
uentum et Res omnino pereat perit periculo domini un
de emphiteuticarius non tenebit amplius soluere pensionem.
si vero omnino non perierit sed aliqua pars Remanserit
tunc periculum pertinebit ad emphiteuticarium et sic tenebi
tur soluere pensionem sicut antea. idem prob. tex. in d. l. i. C.
de iu. emphiteoti. Sed dubium est quota pars debeat Rem
anere et g. in pres. verbo particularis afirmat sufficere Rema
nere aliquam partem quamuis paruam idem tenet g. in d. l.
s. et in c. potuit de locato. hodie tamen necesarium est quod saltem
Remaneat 8. pars. ut prob. in l. 23. tit. 3. p. 5. et ibi notat
greg. lup. verbo octaua. Collige ex g. verba auferre quod Res
eclesie sicuti priuate possunt dari in emphiteusim perpetua
tex. in Authen. de allienatione et emphiteusi. §. licentiam —
Trium tamen immo quod tantum ad 3. generationem prob. tex.
expressus in authen. de non allienand. §. emphiteusi. g. in eo
dem authen. §. allienationis Refert plures solutiones et tan
dem Resoluit id. verbo §. in emphiteusim esse correctum per d. §.
licentia. adit tamen g. in pres. alliam meliorem Redit solutionem
que solutio confirmat. ex eodem §. allienationis ubi dicit
emphi

enfiteusim perpetuam par distare a venditione et sic optima Rie Requirit solemnitas sicut in venditione hanc concordiam et Resolutionem docet esse Reaphissimā coba. lib. 2. varia. c. 17. n.° 4. apud nos. l. 3. tt.° 14 p.ª 1. loquens de Reb. eclesie docet generaliter Res eclesie posse dari in enfiteusim perpetuam et temporalem et sic ex illo tx. anotauit grego. lu. l. 28. tt.° 8. p.ª 5. V60 i sus herederos eam 1. exitiono esse intelligendam Juxta 5.ª d. equissimam distinctionem

Ad §. item ~~xxxx~~ querit.

colige qd si conuentio fiat ut ex materia artificis fiat opus erit uenditio si ex mat.ª conductoris erit locatio. l. 2. §. 1. ff locati. l. conuentio ff de contrahenda obstat tx. in l. item si pretio. §. 1. ff locati. ubi domus facta fuit ex materia artificis et nihilominus est locatio Rm. solutionē docet Jc. l. sabinus ff de contrah. emp. dicens qd quando tantum qs ex p.e conductoris interuenit pecunia et etiam Res tunc est locatio. d. l. item si pretio ubi n. conductor dedit pecuniam et solum in quo erat edificanda domus.

Ad §. conductor

colige 1. pacta conuenta inter locatorem et conductorem esse seruanda qd intelige quando illud non sit de natura contractus n. accipiunt legem l. ex conuentione partium. l. 1. §. si conuenerit ff depositi. 2. colige in hoc contractu esse prestanda illa que ex bono et equo conuenit prestari quando de his nihil dictum sit ut in exemplis positis a g. V60 ex bono

Rio.

Ratio est quia contractus locationis est bone fidei judici permittit.
jubere id quod bonum et equum esse. §. in bone fidei de actioni.

Ad. §. qui pro usu

in contractibus semper consideratur. dolus. culpa. casus. ut docet
Jc. in l. qui negotia ff de nego. ges. / Dolus aut. alius
est manifestus alius presumptus. utriusque aut. difinitio
videt. / Culpe aut. 5. sunt species ut bar. in l. quod nerua.
n° 3. ff depositi scilicet culpa latissima. latior. lata. leuis.
leuissima. culpa aut. latissima et dolus manifestus
pro eodem sumunt. difinitionem aut. doli manifesti.
tradit Jc. l. 1. §. dolum ff de dolo malo culpa tam la
tior et dolus presumptus. idem sunt ut in l. quod nerua
§. a. d. ubi tradit. difinitio. latioris culpe sc. non.
adhibere diligentiam eam in rebus alienis que
adhibet in propriis Culpe late difinitio tradit. l. late
culpe ff de verb. sc. non intelligere quod omnes in
telligunt. Alcia. tamen in l. magna neglig. n° 3. de verb.
contendit latiorem culpam non constituere nouam spe
tiem sed ponit comparatiuum pro positiuo hoc est la
tiorem pro lata idque prob. quia in d. l. quod nerua. dicit de
positarium teneri / tum distinctio bar. s. a. d. obser
uari potest. sc. culpa lata et culpa latior equiparetur
dolo et ideo depositarii actionem quod teneatur. videor
tamen quod liber perse. diuerse difiniri d. l. late. d. l. quod nerua
et sic existimo diuersas huiusque species. Culpa aut. leuis
difinit.

disinit. abar. in d. l. qd nerua. non facere qd diligens pater famil. fecisset. l. an cum vendere cum seque de pignora. actio. / Culpa aut. leuissima est non facere qd diligentissimus pater famil. fecisset casq aut. ponunt. d. l. contractus in ff. de Reg. Jur. / intellige tunc qd omnes contractus celebrant. aut causa dantis aut causa accipientis aut utriusq. l. si ut certo. §. nunc videndum ff commodati. / Sit igit. 1. Reg. qd in contractibus qui celebrant. causa dantis. ueluti in depositu uenit dolus manifestus et presumptus et sic culpa latissima culpa latior culpa leuis. ita in d. §. nunc uidendum et in d. Reg. contractus. et d. l. qd nerua. l. 1. C. cotti. / 2. Reg. sit in contractibus. qui tantum causa Recipientis celebrant. quis tenet. etiam de leuissima culpa ut in commodato ita pro Reg. tradit. in §. nunc uidendum et in. 1. 1. de commodato. §. item s. quibus mod. Reg. obl. — Reg. 3. sit in contractibus qui causa utriusq celebrantur uenit dolus manifestus et presumptus et etiam leuis culpa ut in locato et alliis similibus ita pro Reg. tradit. in d. §. nunc uidendum que tamen Reg. alliquando fallunt ut in gestione negotiorum et in mandato et precario specialibus in quibus ratio tradit. abar in d. l. contractibus. Sed contra 3. Regulam. obstat expresse nos ter. §. ubi prob. locatorem debere adhibere in Re locata diligentiam quam prestitisset diligentissimus pater familias.

familias idem proba. in l. si merces. §. qui columnã ff isto tt.° sed locatio et conductio est ɔt(ra)ct(us) qui cau sa dantis et Recipientis celebrat. q. tantum debebat teneri de culpa levi et sic ad id q(uo)d pater familias dili gens fecisset ut expresse proba. in d. §. nunc videndũ q. in pres. et in d. §. qui columnam duas Redit so lutiones. quarum posterior vl. 2.a Receptior est s(ecundu)m mod. in presenti. 4. Reg.a sit q(uo)d in quocunq(ue) genere ɔt(ra)ct(us) nemo tenet(ur) ad casus fortuitos. ita prob. in d. l. contractus ff de Reg. jur. et in n(ost)ro. §. in v(ersicul)o sic.° fi. / Adverte finaliter ɔtrahentes posse convenire ut teneant(ur) ad plus vl. minus q(ua)m natura ɔt(ra)ct(us) Requirit. ita prob. in d. l. ɔt(ra)ct(us) de Reg. jur. solus d(ic)to. dolus Remitti non potest sci. dolus futurus ut in l. si unus. §. illud ff de pactis-

~ Ad tex(tu)m in §. fi. ~

ɔt(ra)ct(us) locationis transit ad heredes idem prob. in l. vi am veritatis. C. isto tt.° ubi prob. idem esse sive locatio sit perpetua sive temporalis. hinc querit. q. in pres. utrum scholaris possit allium subRogare in domo conducta invictis sociis et pro utraq(ue) p(ar)te aducitur ɔ(tr)a. Dicendum t(ame)n p(ri)mo pro veritate est q(uo)d in locatio ne domus facta a pluribus scholaribus duo considerant(ur). 1. locationem domus. 2. societatem que inter eos ɔtrahit(ur). quoad locationem dubium non est quin partem domus q(ua)m quilibet habitat possit cui voluerit dare per ɔtra ctu(m). quia ius habitandi Rem. vl. ius. locationis est trans missibile.

transmisibile allii tm socii non cogent. continuare societatem cum eo qui subrrogatq est. Rio est quia in ℨhenda societate eligit. certa persona ut in §. sol uit. in prin. ff tt. proximo

Sequit ttq de societate institutis.
a licenciato petro Marquez
interpretandq

colige ex g. Rubrice difinitionem societatis q.m aproba. expresse l. 1. tt. 10. p.a 5. ex qua colige qd si alliqui habeant Rem com.m sine conuentione quia eis legata vl. donata fuit non dicunt proprie socii sed consortes. ita prob. l. ut si ff pro socio et notauit g. xbo sine societate et xbo sociq. per tx. ibi. in §. inter si inter alliquos ff de oblig. que ex quasi ℨdu. nascit. et probat. etiam quia societas ℨhit consensu. ut in §. uno. s.a de obliga. que ex cons. nas. et in l. consensu ff de actiōn. et oblig. unde omnes l. l. vl. omnia statuta loquentia de sociis vl. de sotietate sunt inteligenda de illis qui conse su et conuentione societatem ℨxerunt ut post mal fos ad. in praxi Resoluit grego. lop. in d. l. 1. tt. 10. p. 5.

Ad txm in §. 1. isto tt.

colige duos modos ℨhendi societatem sl. omnium bonoꝝ vl. alicuiq negotiationis addit g. in prese. xbo emendi allios duos modos sl. uniq Rei vl. simpliciter. ut prob. in ll. ab ea allega. adde tm qd quando ℨhit. societas om nium bonoꝝ dominium bonoꝝ que habent socii tem

pore.

tempore quae eis communicantur. etiam sine ulla traditione
ita prob. in. l. 1. et. 2. ff isto tt.o in. l. 6. tt. 9. p.a 5. ——
Neque obstat quod non intervenerit traditio et sic non possit
transferre dominium argumento tx. C. de pactis conve
t. n. unusquisque nomine alterius pro indiviso possidere ar
gumento tx. in. l. quod meo. de acquiren. posses. et in hac so
cietate veniunt omnia bona non solum adquisita ex in
dustria sociorum sed undecumque venientia vel tt.o donatio
nis vel legati. vel hereditatis. ut in. l. 3. ff isto tt.o quando aut
societas contrahit. simpliciter tantum veniunt dividenda bo
na adquisita ex industria sociorum. ut in. l. coitire cum. 4.
sequentibus ff isto tt.o / hinc deducitur ratio ad. 1. l. et. 2. tt.
2 lib. 3. fori et ad. l. fi. tt.o 4. lib. 5. ordinamenti. ubi prob.
donata a Rege uxori vel marito. non esse comunicanda
quia non sunt lucro questuaria provenientia ex industria persone
quas. ll. eleganter declarat greg. lup. in. l. 3. tt. 9. p.a 5. post
x uar. in. d. l. fori /. 2.8 / colige ex hoc tx. quod si nihil
conventum fuerit inter partes equalis divisio damni et
comodi fieri debet inter socios quam conlionem limitat gl.
in pres. verbo equales quando capitale esset inequale tunc ri.
Judex in divisione lucri considerare debet portiones ca
pitales argumento tx. in. l. si societatem ff isto tt.o hanc oppinionem
resoluit greg. lup. in. d. l. 3. tt. 9 p.a 5. et facit ratio natu
ralis et equitatis inequalitas n. esset in hoc casu serva
re equalitatem /. 3.10 / colige ex hoc tx. valere pactum
ut unus socius ferat duas partes lucri et damni alter vero 3.
Ratio decidendi colligitur ex. s. sequenti ubi aperte videbis

Ad textum in § de illa

contrario valet conventio ut unus socius ferat duas partes lucri et unam damni alter contrario duas damni et unam lucri. idem prob. in l. mutius in fi. ff eodem titulo. Ratio magna dubitandi erat quia huiusmodi conventio videbatur esse contra naturam et substantiam societatis ~~[illegible]~~ que ius fraternitatis habet ut in l. verum in prin. in ~~[illegible]~~ eodem titulo. quod ius fraternitatis non patitur tantam inequalitatem preterea secundum naturam est. ~~[illegible]~~ eidem sequantur commoda cui ~~[illegible]~~ sequuntur incommoda et e contra. ut in Regula secundum naturam ff de Reg. iur. et in § cu emptio versiculo nam et commodum supra de emptione et venditione. ergo huiusmodi conventio contra naturam videtur esse. Ratio decidendi colligitur ex nostro § in versiculo quia sepe ex qua Ratione decidendi Servius sulpicius Reprehendit quintum mutium tenentem contrarium ut constat ex nostro textu. Sed obstat maxime quod Servius Sulpitius postea videtur aprobasse oppinionem quinti mutii. ut constat ex d. l. mutius. in prin. quare adverte quintum mutium existimasse huiusmodi conventionem non valere sive Ratio et computatio fieret sigilatim in singulis Rebus sive simul junctis omnibus negotiationibus in eo quod damni vel comodi superesset et priori casu aprobavit ~~[illegible]~~ sulpitius oppinionem quinti Mutii. esset enim iniquissima huiusmodi conventio .2. casu Reprobavit eius sententiam ita enim facta computatione equissima est huiusce modi conventio ex Ratione nostri textus. sic inteliges nostrum textum et illum melius quam ergo in presen[ti] verbo ad titium et verbo servius

.2. colige ex nro tex. valere conventionem ut unus sociis aferat pecuniam alter uero minime / Ratio dubitandi videbatur esse quia in societate videtur quod unusquisque debeat aliquid conferre ut in l. 1. et 2. ff isto titulo / Ratio decidendi colligitur ex tex. nro. unde satis confert qui suam diligentiam et industriam confert. idem prob. tex. in l. 1. C. isto titulo ubi notabilis glossa docet. in hoc casu capitale etiam simul cum lucris esse dividendum addit etiam glossa quod si in hoc casu capitale admittatur ille qui operam posuit non tenetur ad damnum satis enim ipse amisit amittendo operam suam tamen est salicetum ibi de utraque decisione dubitasse ex elegantibus argumentis ——

.3. colige valere conventionem ut unus ex sociis ferat partem lucri damni uero minime idem prob. in l. si non fuerit. §. coiri ff isto titulo ubi ponitur bona ratio. quia opera unius potest tanti esse quanta stimatio damni quod potest accidere ut procedat quandocunque ratio et computatio debet fieri ex lucro quod superest ex omni negotiatione si enim in qualibet de hac conventio ex p° negotiationis deberet servari non valeret et etiam conventio intelligenda quando ille qui debet teneri ad omne dominicum debet facere aliquam partem commodi si enim tantum ad damnum teneatur societas contra professo est et non valet et si perscripta fuerit. §. fi. ff isto titulo ——

finaliter querit glossa h. uerbo et adeo utrum hec pacta inequalia valeant quando equali industria et equali et equale capitale socii tulerunt et alegat certamopro. affirmantem

afirmantem non valere cum societas habeat jus fraternitatis que non patit. huiusmodi inequalitatem ut in d. l. 20m in prin.º ff eod. l. si fuerit ff eod. in qq dicit. huiusmodi pacta valere propter maiorem industriam unius ex sociis que qn.do equalis fuerit industria equalis debet esse comoditas qd confirmat ex decis.e l. qd n. d. i illud ff eod. Triam Tn senten. sensuit. paris defendens hanc conventionem non jur. societatis sed jur. conventionis ex l. ... l. i. § si convenerit ff de positi et hanc opp.m afirmat esse com.m confirmans eam ex notabili g. l. 2. C. comunia uniusq judicii. opinionem Azonis aprobavit lex quarta titulo decimo partita quinta et ibi notavit gregorius lupus ego vero existimo et mentem decipere certe credo ex quibus quis eandem partem lucrii quam partem damnii debet ferre tunc omnino conventionem esse observandam et sine ullo dubio ut patet ex predictis h. equalem diligentiam et equale capitale utergiim ponat socius si vero aliquis cor... maiorem partem lucri minorem vero damni debet habere huiusmodi conventionem existimo esse contra naturam ... q... vero Servius Sulpi. Deprehendit eum decens non esse contra naturam si diligentia unius maior sit et ex ea possit substineri huiusmodi inequalitas. q.º qn.do diligentia q.º qn.do inequalis diligentia sit qn.do inequale capitale conventio hec erit contra naturam ... et sic in hoc casu obtinebit sen

tentia

Ad. §. illud

conuentio facta de lucro censet. etiam facta de damno etiam si de eo nihil sit dictum et est ratio decidendi est de Regula. Contrariorum eadem est disciplina que Regula sic est intelligenda .i. quoad cognitionem ut in l. i. ff de his qui sunt sui vel allie. in prin. insti. de tutel. et sic solemus dicere cognito uno de contrariis cognoscit et allium. procedit etiam quoad dispositionem ut in casu l. si ex toto. in princ. de legi. ut l. fi. §. fi. ff de leg. 3. et l. et si non et ibi notat. g. fi. de vulga. c. frequentis de restitu. spolia. in. 6. et hoc est quod dicit bulgariter idem operat. opositum in oposito quod pro positum in proposito procedit pred. Regula quoad disolutiam ut in §. fi. qq mod. tollit. oblig. l. ab emptione ff de pactis. quemadmodum n. emptio consensu per ficit. etiam disensu disoluit et in Regula omnis Res in antiquis ff de Reg. jur. g. Ratio ponit de l. ea condit. ff locati. l. siquis negotia ff de nego. ges sed Ro. ibi diuersamente. Ratio nostra in Reg. solum locum habet quando militat eadem Ratio quando uero militat diuersa contrariorum eadem non est disciplina adde etiam allium casum in materia strictissima in hac etiam non est eadem disciplina contrariorum. c. fi. de verborum loquit. n. c. fi. in mandato in quo non lj. discedere a mandato. l. diligense ff de mandati hanc Regulam nostram declarat Jas in Rub. ff de acquir. poss. a n. 10. et in l. inter stipulantem. §. socium a n. 25.

colige. 2. ex tex. h. prouissionem factam in uno casu extendi ad allium omissum contra han contionem qd.

voluit allegare .g. in d. in l. comodissime ff de liberis ubi provisio facta in uno casu non extenditur ad allium imo colligitur in illa l. Regula generalis quod casus omissus Remanet in dispositione Juris comunis quare intelige Regulam nostri tex. quando casus omissus venit ex natura dispositionum tunc n. dispositio facta in uno casu extenditur ad casum omissum ut in societate de qua loquitur tex. h. cuius natura est ut eandem partem quis sentiat damni quam comodi. et e contra vel idem etiam est quando casus omissus venit ex necessitate tunc n. dispositio facta in uno casu extenditur ad illum omissum ut est tex. et ibi optimum exemplum in l. illud ff de acquiren. heredi. hoc n. est quod vulgo dici solet quod concesso uno videntur concesa omnia sine quibus non pervenitur ad illud ut in l. 2. ff de off. eius cui man. est jurisd. alias autem dispositio facta in uno casu non extenditur ad allium sed Remanet in dispositione Juris comunis et ita loquitur tex. in d. l. comodissime hanc Reg. juris declarat elegantur Aretinus in l. gallus §. et quid si tantum in 3 col. de lib. et post.

ut in l. si non fuerit ff isto tit.

Ad tex. in §. manet

contio talis est. societas disolvitur Renuntiatione sicut probatur in l. sed et socius § si absenti ff isto tit. ubi ponitur declaratio quod denuntiatio debet fieri presenti socio non absenti. alias n. usque perveniat ad aures socii patietur damnum integrum et comunicavit comodum allias duas declarationes locuit .g. in presenti Tex. bo. calide quas ultra jura .g. prob

probauit. l. 12. tt.° 10. p.a 5. et adde qd. continens nri tx. a
prouauit expresse. l. 11. tt. 10. p.a 5
.2. colige qd. Renuntiatio facta cum dolo ut solus consequatur
lucrum qd. spectat non valet nam damnum patietur
commodum aut. communicabit et socius quidquid lucratus
fuerit sibi adquirit. / Sed pro dubitandi Rne fortiter obs
tat qd. dolus tantum comittitur in allienando non aut. in nō
adquirendo ut in. l. qui aut. in princ. ff qui in fraud. credi
p Joanes faber in pres. Rx qd. illa Rega. non habet locum
qndo quis propter contractum bone fidei ut est societas in qua bo
na fides et fraternitas debet obseruari tenetur. tunc. n. nō
adquirendo commitit dolum idque confirmant ex decisio
ne tx. in. l. 2. §. sed et si quid. atts. incipit non tantum ff
de hereditate vl. actione vendita in. l. sed et si. l. §. perin
de ff de petitio. hereditatis quam solutionem perpendit grego
lup. in. l. 12. tt.° 10. p.a 5. ad elegantem dubitationem que
orta fuit in sumo pretorio. Rx.a In solutio est qd in casu
contrario ille Repudians neque sibi neque alteri uolebat adquire
re. in casu vero nri tx. hic socius. sibi hereditatem volebat
adquirere et non socio et ideo Renuntiauit societati
nō vero hereditati et inde manifeste coligitur fraq. —
Neque etiam obstat allia dificultas qd in jure non censetur
comitere fraudem qui aliquid ad suam utilitatem
facit imo lex consulit talem fraudem ut in. l. cum pa
ter. §. titio ff de leg. 2. l. atqui natura §. sime ff de ne
gotiis ges. et facit. l. si pupillus ff que in fraudem cre
ditorum. Rx.a Solutio est qd illa jura procedunt qndo dilige

diligentia adhibet. sin prejudicio .3. qui iam p[er]adqui
sierat ut in n[ost]ro casu quilibet n. socius tenet. prestare
bonam fidem in societatis [contra]ctu argum[en]to tx. in § actionu[m]
ff de actionib[us].

Ad tx[tu]m in § solvit.

societas disolvit. morte unius ex sociis. l. adeo isto tt.º et l.
10. tt.º 10. p.ª s. R[ati]o sent. a Justi. h. imo q[uo]d conventio ut
hereditas transeat ad heredes. non valet
R[ati]o in dubitandi quilibet potest sibi et heredi paccisci. l. si pa
ctum de proba. qui transeunt ad heredes. l. ex [contra]ctibus de actio
et oblig. et vidimus in § [et] ff. isto tt.º heres. n. censet. ea
dem persona cum defuncto ut in l. heredes 70. de Reg. Jur.
authen. de jur.º jur.do a moriente preshito. l. pro heredita
riis. c. de hered. R[ati]o[ne]m decidend credunt. bar. faber. h.
eam esse quia communio solet discordias generare. l. cum
pater. §. dulcissimus ff de leg. 2.
R[ati]o v[er]a decidendi est quia aut nominat[ur] heres.
et tollit[ur] libera testamenti factio ita considerabat[ur]
J.C. l. ex duobus. ats. l. si fratres. §. idem respondit
ff isto tt.º huiusce modi aut. conventiones non valent
quia sunt [contra] bonos mores. ut in l. stipulatio hoc
mod. ff de v[er]bo. oblig. aut non nominat[ur] heres et
non valet conventio quia [contra]hit[ur] societas cum in
certa persona [contra] principium n[ost]ri §. ex qua deci
dendi R[ati]o[n]e redit[ur] dubia determinatio Joanis fa
bri. h. afirmantis huiusce modi conventionem po
sse

posse juramento confirmari argumento .c. cum contin
gat de jure jurando contra vos tex.º dicit qd. si in co
uentione nominet. heres non firmauit juramentum
cum sit contra bonos mores ut in.d. l. stipulatio hoc mo
do concepta argumento Regule non est obligatorium
ff de Regulis Juris. in.6. quando aut. non no
minat. heres tunc procedet opp. Joanis fabri
quia pred. ratio annullandi hanc conuentionem non est
contra bonos mores q.º seruari debet argumento .c. cum con
tingat de jure jurando ita greg. d. l. 10. tit.º 10. p.ª s.
.9. in pres. asignat duas limitationes ad hanc am
pliationem que bene probant. in Juribus adductis
ag.

.2. collige ex tex. h. alliam Ampliationem
ut procedat non solum in morte unius ex duobus
sociis sed si fuerint plures socii quo ad omnes disol
uit. morte unius

collige etiam ex tex. sic. § item qd. finita Re negotiatio
ni disoluit. societas exemplum ponit. g. tex. sic.º item
qd. tu intelige de vendendo certo vino

collige ex tex. sic.º publicatione societatem disolui pu
blicatis bonis unius socii idem prob. l. tam. d. ff. pro soc. l. actio.
§. publicatione ff isto tit.º l. 10. tit.º 10. p.ª s. Sed obstat ratio
dubitandi quia societas est juris gen. §. sed aut. tex. sic.º

et ex hoc. de ju. na. sen. de portatq non amitit ea bona que sunt juris gen. l. quidam ff de penis. l. si mandavero §. his cuiq bona ff man. l. si vivendum ff de Re ju.

X°. solu°. est qd. societas deportatione disoluit. non quia deportatq sit incapax huiq contractq sed quia toluntur ab eo bona cum qq debeat fieri negotia°. unde infert optime dixisse g. Xbo. habere qd. si societas fuisset contracta non tantum re sed opere adhuc disoluet. quia cum deportatq amitat ciuitatem l. i. de bon. dam. non potest negotiare

colige etiam ex tex qd. socius deportatq habet pro mortuo. l. i. §. fi. ff de bon. poss. contra tab. l. si meras ff de bon. liber. sed obstat maxime tex. l. ex eo §. insulam ff de verbo. oblig. l. cum pater §. fi. ff de leg. 2. in qq prob. deportatum non haberi pro mortuo fi. In solu°. est qd. deportatq habet pro mortuo qn.do militat eadem ratio in morte ciuili que in naturali: ut tex. h. in exemplo. nihil X°. interest ad societatem qd. socius moriat vl. qd. amitat bona et ciuitatem qn.do X°. militat diversa ratio deportatq hunc non habet pro mortuo ut in §. insulam et d. §. hereditatem propter interuptionem dicti temporis qd. deportatq potest habere usq. ad mortem naturalem.

colige ex tex sil. fi. qd. si unq ex sociis cesserit bonis soluit societas ratio decidendi fuit in tex sil. preced. quia cum non retineat bona merito disoluit. societas

Ad tex in. §. fi.

socius tenet. socio ad damnum contingens in rebus comunibus si dolum comiserit vl. non adhibuerit diligentia quam adhibere solet in rebus propriis idem prob. in. l. socius socio ff isto tt. et in. l. 7. tt. 10. pa. s.

Ratio dubitandi est quia societas est contractq qui causa utriusque celebrat: sed in his contractibus quilibet tenet. non solum ad

ad s.a di sed etiam de levi culpa idest adhibere diligentiam quam diligens pater familias adhibuisset ut in l. sicut certo. § nunc videndum ff commodati: quod Resol vimus late in d. pen. s.a tt.o 1. g. socius tenet. adhibere hanc diligentiam

Ratio decidendi traditur in pres. a Justi. in § sic. fi. eadem Ratio differentiae probat. in d. preterea. s.a qq mod. Re contrah. oblig.o Sed obstat maxime quia tx. noster videtur innuere socium ad ipsa teneri quam depositarius teneat. et tamen depositarius etiam tenetur adhibere eandem diligentiam in Re deposita quam in Rebus propriis. ut in l. quod nerva ff depositi. / g. in pres. Ubi solet sentiens difficultatem Do. docens differentiam et in hoc consistere dicit quia depositarius tenet. tantum ad diligentiam quam nunc de pres. adhibet in Rebus propriis. socius tamen ad diligentiam quam adhibere solebat ante contractam societatem / Adde tamen quod si in pres. socius diligentior sit quam solebat ante contractam societatem tenet. etiam in societate adhibere eandem diligentiam. ita prob. notabilis g. in l. cum duobus § 1. ff. isto tt.o et adeo procedit nostra contrario quod si socius in alia Re lucrum fecerit non poterit petere compensationem cum damno ab eo facto et in l. de illo. vel eius culpa facto. ita docet Jc. in l. non ad eam ff isto tt.o et comprobavit l. 13. tt.o 10. p.a 5. Nec obstat tx. in l. si negotia ff de negotiis gestis ubi damni et lucri fit compensatio. g. n. in d. l. non ad eam conciliabat illa jura dicens

qd si damnum contingat in eadem negotiatione in qua lucrum fiet compensatio si tx. in diversis minime. tertior tn intelectus est quem sensit g. in d. l. si negotia et ibi docuit bar. q. in illa l. damnum non contingeret dolo vl. culpa sed per casum et fortunam adhoc tn damno tenet. quia periculose se negotiani inmisuit unde merito damnum contingens per fortunam compensat. cum lucro .d. tx. l. de illo et d. l. non adeam damnum contingit vl. dolo socii unde merito non est compensandum — finaliter tn adverte. l. 22. tt. 14. p. 5 expressis verbis corrigere. d. l. de illo et d. l. non adeam et qd. dificilius est expresse contradicere decissioni tx. in d. l. 13. tt. 10. p. 5. prob. n. expresse damnum illatum a socio posse compensari cum lucro in alia re adquisito. quam contrietatem notavit ibi greg. g. lup. et conciliabat illos pa. dicens qd tx. in d. l. 13. procedat qn.do damnum contingit dolo vl. culpa socii tx. vo. in d. l. 22. procedat qn.do sine dolo et culpa socii per casum damnum accidit tunc n. fiet compensatio iux.a tx. et eiusdem intelectum quem s. Rebuli in d. l. si negotia ff. de neg. ges. Sed h. intelectus divinatorius est neque eum patit. litera d. l. 22. continet n. casum precedentem in quo damnum culpa socii fuit illatum. quare idem greg. lup. aliter tentabat conciliare dicens qd. d. l. 13. sit inteligenda qn.do damnum accidit dolo socii. tunc n. non fiet compensatio. d. tx. l. 22. procedat qn.do non dolo sed per negligentiam socii tunc n. non ita debet puniri et sic merito

merito admittet compensatio quem intellectum certe bene patit. litera illa ff. l. d. n. l. 25. loquit. per verbum engaño et d. l. 22. per verbum culpa. tum tu est concordiam hanc Ju. commui non fuisse admissam sed in distincte damnum non posse compensari sive per dolum sive per culpam socii contingeret ut constat ex d. l. no ad eam et agnoscit greg. lup. in d. l. 22.

Sequit. tt. de mandato
a petro Marq. die 19.
mensis Julii.

colige mandatum .5. modis posse contrahi idem prob. in l. 2 ff. isto tt.° et in l. 20 tt.° 12 p.a 5. et pro dubitandi ratione opponit. g. verbo .5. modis de tt. nro in rubric.° si ex quo colligit. 6. modus g. rep. hoc mandatum non esse obligatorium et ideo non esse considerabile ut declarabit. in §. mea tantum ff. hoc tt.° 2. ratio dubitandi est. quia mandatum potest contrahi mea tua et aliena causa ut in casu. l. si procuratores. §. si tutores ff. isto tt.° g. in pres. sequta Joanem glosatorem antiquum existimabat hunc esse ~~certum~~ 6. modum add. tu contra rep. hunc casum comprehendi sub alliis ex vulgata Reg.a que habet sub simplicibus contineri casum mixtum sed satm hunc intellectum etiam multi casus ex his .5. deberent et possent sub alliis comprehendi quare planius dic Justinianum in pres. docuisse hos .5. casus tam simplices quam mixtos

qui frequentiq accidunt argm̄to Reg.ª ab ea ff de. ll. ex solutiᵒ. in dd. colige hoc juris principium sibi. sub simplicibq contineri casum mixtum. ita docuit. g. per sp. ibi ubo in dando in. l. 2. in prinᵒ. ffde ubo. oblig. et prob. in. l. si ita scriptum in prinᵒ. ff de libe. et post. et in. l. clemens ff de hered. insti. tx. in. l. quid. g. §. si quis alieno usu appretorait ff de his qui notan in fa. junctoqx in. l. 1. §. fi. ff eodem ttᵒ. Trium tn pro Reg.ª tradit bar. in. l. 2. in prinᵒ. ff de ubor oblig. et per tx in. l. uim pasam. §. presciptione ff ad. l. juliam de adulte premisso qd. adulterium quinquenio prescribit. ut in. l. marito C. ad. l. juliam de adulteriis in. l. mariti. §. quinquenium ff eodem ttᵒ. in. l. 4. ttᵒ. 17. pª. 7. crimen etiam incestq eodem tempore prescribit. ut notant g. et dd. in. d. § pres criptione docet igit. tx. in. d. §. presciptione adulterium cum incestu non prescribi quinquenio. g.ᵒ sub simplicibq non continet. casus mixtq. hanc tn Reg.ᵐ limitabat bar. in casibq fauorabilibq. ita intelliges tx. in. d. l. si ita scriptum. sed non aduertit bar. idem esse in casu odioso ex heredationis ut in. l. si ita facta ff de inius rup. quare obserua perpetuo handissimam Resolutionem qd. sub simplicibq continet. casq mixtq. qn.ᵈᵒ milit at eadem Rō. in mixto que in simplicibq. qn.ᵈᵒ n.ᵒ dix sa Rō est tunc non comprehendit. hec n. magis questio facti est g.ᵐ juris — hinc deducit. vq et planq intellectq ad

-l. si

si ita scriptum ideo .n. ibi sub simplicib(us) continet. cas(us) mixt(us) quia militat eadem ratio pater .n. expressam habuit voluntatem instituendi filium et instituendi filiã quemadmodum etiam in casu d. l. si ita ff de inius. rup. pater expressam habuit voluntatem exheredandi filiũ et filiam. mens .n. testatoris non repugnat et ??? hunt. q.º hec dispositio debet observari argum(en)to tex. in l. ab omnib(us) in prin.º ff de leg. 1. hinc etiam erit intelligend(us) tex. in l. qd. q.º eadem .n. pena punit. qui contrahit bina sponsalia ac si contraxisset binas nuptias ut in d. l. 1. §. si ff de his qui notan. infa. q.º eadem ratio militat imo qui cum una nuptias cum altera sponsalia contrahit hinc etiam erit intelligend(us) tex. in d. l. vim passam. §. perscriptionem quia ideo ibi sub simplicib(us) continet cas(us) mixt(us) quia militat dicta sa ratio in casu mixto. maius .n. delictum comisit qui perpetrat adulterium cum incestu q.m si adulterium aut incestum solum comisisset uti de acerbi(us) debet puniri ut docet l. 1. C. de rap. virgi. textus sic.º et oportet ex hac adiectione adulterii crimen acerbi(us) punit.

Ad. §. primum

collige exempla §. precedentis que etiam ponunt. in l. 2. isto tit.º et l. 20. cum duab(us) seqq. tit.º 12 p.ª 5. ex qq omnib(us) intelliges ei(us) causa dici fieri mandatum cui(us) emolumentũ respicit exempla aut. hui(us) §. nullam difficultatem habent preter textus sic.m aut si volente te loquit. .n. ~~???~~ is textus sicul(us) s(ecundu)m i(us) antiquum quo creditor cogerat prius conuenire fideiussorem q.m principalem. l. inter eos. §. creditor de fidei iussorib(us) l. non recte. C. eo tit.º hoc igit. iã

si fidei jussor mandasset creditori ut prius ageret cum debitori principali mandatum hoc dicebat [illegible] hi utriusque causa fidejussoris cuius interest non molestari ex expensas factas in conveniendo debitori poterat recuperare expensas

ad. §. tua tm.

consilio mandatum celebratum causa mandatarii non est obligatorium idem. l. 2. isto tt.° l. 22. tt.° 12. q.a 5.

Ratio decidendi colligit. ex nostro tt. quia hoc mandatum magis consilium est consilium autem non fraudulentum neminem obligat in Reg.a consilii ff de Reg. jur. Reg.a nullus est de Reg. jur. in 6. Ratio huius Reg.e colligit. etiam ex nostro §. et ex d. l. 2. isto tt.° quia liberum est unicuique explorare apud se an sibi expediat consilium hinc intelliges Rationem in qua re Progeneta non tenet. actione mandati. l. 2. ff de progenetis.

corredor tan da a vender

colliges 2. ex tt. h. in X sic.° et adeo hec §. d. non procedere qn.do mandatarius non erat ats. futurus tunc. n. compet. actio mandati idem melius prob. in l. si Remunerandi §. 2. X sic.° plane isto tt.° unde solet colligi limitatio ad Reg.am consilii ut non procedat qn.do sequtus consilium non erat ats. facturus [illegible] tm. opin.e ju.e optime observabit fr. Joan fab. et sequit. g. in l. 2 § tt.° 12. q.a 5. impossibile n. est qd. consulens sine fraude obliget. qd. evidenti argmto prob. consulens. n. non habet animum nec consensum obligandi se in mandato tm Requirit. consensus oritur. n. in mandato oblig.° ex consensu ut in §. un.° de obliga. que ex consen. Nec obstat tt. in §. X sic.° plane loquit. n. in mandante non quia tenet. quo hic mandatarius non erat ats. futurus sed in declaratione huius §. plane laborat. g. ibi et h. X bono non aliter declarans

qn.do

qn.do dicat mandatarius qd. non erat ats saluus et Refert
Iz. opp.es quare posterior comis aprobat. ut sentat por
hiq. n. qn.do cunq. n signat. certa persona cui manda
tarius tribuens det pecuniam ꝯ hit. mandatum
ut in. §. precedenti ꝓ sic. tua et alliena mandans n. ui
det intercedere pro eo Jasthinia. h. in §. ponens hoc exe
plum dicit eum obligari non distinguens si mandata
rius erat ats saluus sed Redit Rationem generalem quia
non aliter tertio credidisset qn.do Xo.º non signat persona
et constet mandatarium ats non esse saluum tunc ma
dans tenebit. et sic debet inteligi te. in. d. §. plane qd
satis clare hoc inuit q.m tn com.en tu inteligi qn.do iste man
datarius ostendit aliquem animum seu boluntatem ob
ligandi se si ꝑ.º in vim consi[...]fiat mandatum q.m iste
quat. ꝑ eat Xbum Rogo cum eum negotium non tangat
existimo eum non obligare ita considerat. g. in l. 23.
partile —

Ad. §. illud.

Mandatum ꝯ bonos mores non est obligatorium ide
in. l. si Remunerandi. §. Rei turpis ff isto tt.º Rio dubitan
di potest proponi ex l. non solum §. si mandato ff de injuriis
ubi patienti aliquam injuriam competit actio ꝯ mandantem
sicuti ꝯ mandatarium

Solutio est qd. ille te loquit. in patienti injuriam. h. n. actionem ha
bet ꝯ mandantem aut ꝯ mandatarium nos Xo. loquimur in man
datario qui. h. propter impedimentum mandati damnum patiat.
non habet actionem ꝯ mandantem etiam si interueniat. juram Etm
ut ad ꝓhit. g. in pres. Xbo non est obligatorium et prob. in Reg.a non
est obligatorium de Reg. jur. lib. 6.

Ad tem. in. §. is qui exequit.

contrio mandatarius non potest excedere fines mandati idem in l. diligenter ff mandati unde si excesserit fines in eo qd. excedit non orit. actio mandati immo neque negotiorum gestorum ut notat .g. in pres. versiculo mandati et probant expresse iura ab illa g. alegata idem prob. in l. diligenter ff isto tt.° immo Jc. cassius et sabinus existimabat nec in concurrenti cantitate oriri actionem mandati —

Ratio dubitandi ex l. fi. §. fi. ff isto tt.° ubi mandatarius non servavit formam mandati et tamen habet actionem mandati

Solutio est qd. ibi mandatarius adimplevit formam per equipolens et sic tanquam si adimplesset specifice habet actionem mandati unde poteris colligere rationem quare contra sabinum et cassium proculus observaverit mandati actionem oriri saltem in concurrenti cantitate consequitur n. qd. mandavit emi eo pretio quo voluit finaliter colige in maiori summa inesse minorem qd. juris principium optime declarat in §. preterea §. de inutili stipulatione

Ad. §. Recte quoque

mandatum finit. Revocatione vel morte mandantis Re integra idem probat. in l. inter causas ff mandati et in l. mandatum . C. eod. tt.° Ratio dubitandi est quia mandatum perficit. consensu ut in §. un.° §.° de oblig. que ex consen. nascu. sed a contractu perfecto non licet Recedere sine consensu ambarum partium ut in l. sicut ab initio . C de actionibus et oblig. ergo necesarius est consensus ambarum partium, preterea actio semel orta transit ad heredes et contra heredes ut in l. tan ex contractibus ff de judiciis. ergo mortuo mandante non censet. Revocatum mandatum et non finiet. actio mandati semel orta. Ratio decidendi est quia actio mandati non orit. nisi dato et constituto interesse ut optimis exemplis docet Jc. in l. si procuratorem in §. mandati actio ff isto tt.° ergo cum Res sit integra

integra et sic non versetur interesse non orietur actio et conse
quenter sanq.m a Ʒ(contract)u non perfecto licebit discedere hinc de
decces optime loquutam fore .g. in procem. ꝶ 60 item ꝶ sic.º et
ut brevis Rem integram non dici qn.do iam ceperit manda
tarii interesse idem docuit .g. in .l. mandatum . C. isto t.º
ubi Bar et dd. com.tr . probant hanc doctrinam .l(?). ats. Res non
integra dicatur in procuratore ad causas per litis contestatio
nem in judice per citationem ut multis juribus docet .g. in d.
.l. mandatum

.2. colige ex ꝶ sic.º sed utilitatis mandatario ignoranti
mortem vl. Revocationem mandantis succurri si mandata
fuerit sequutum idem probat. in .l. si mandassent ff isto t.º
Ratio tradit. a Justiniano in prec. quia probabilis ignorantia nemi
ni debet damnum aferre ita proba. in .l. juris ignorantia. facti C. de ju
ris et facti ignorantia . q.m Regulam confirmat justinianus in
prec. ꝶ sic.º fi. optimo exemplo alia etiam optima exempla
tradit .JC. in .l. is qui in provincia in prin.º ff si certum petat.
hinc inteligitis t.º in .l. fi. ff de transactionibus . ubi ignoran
tia excusat debitorem transigentem cum herede qui vl. ven
diderat vl. Restituerat hereditatem

Sed pro Dubitandi Ratione obstat dificilis t.º in .l. is qui in provin
cia in ꝶ sic.º nam et si tibi dederim ubi probat. qd. si man
dauero tibi qd. mutues pecunias sempronio quas tibi dede
di et ante Ʒ(contract)um mutuum ego moriar non valet postea mu
tuum neque probabilis ignorantia excusat Relictis t.º
dd. solutionibus ꝶ.a Resolu.º est qd. probabilis ignorantia
non afert damnum ut proba. in nro t.º quia id hoc mira
bilis est non tamen afert comodum et ideo non valet ibi mu
tuum q.m diferentiam bene sensit ibi JC. Unde coliges
elegantem declarationem ad d. l. fi. ut procedat in transa

satione de qua loquit. cum sit contractus onerosus. si vero heres sibi fecisset donationem debitori ignorantia non posset prodesse debitori agenti de lucro captando

Ad § mandatum

mandatarius suscipiens mandatum tenet. ad damnum eius culpa proveniens nisi integrare ~~quod~~ re nunciaverit oportune mandatori vel iustum impedimentum intervenit idem in l. si quis alicui § is qui suscepit l. si mandavero ff. § isto tt.

Ratio decidendi est quia actio mandati tantum orit. ex interesse ut diximus in § precedenti ut l. si procuratorem § mandati isto tt. unde si res sit integra et sic non excessit interesse nulla competit actio si vero operit optimo iure incipit competere actio

colige quod sic nisi iusta causa iuncta. g. secundo iusta causa mandatarium solum excusari propter casus fortuitos et sic tenet de dolo levi et levissima culpa quod prob. g. ex l. re mandati l. a procuratore C. isto tt. que opinio a multis tenet. et a b aliis quos refert bar. loco falendo alii distinguunt ut notat g. h. secundo aliud ex reg. contractus de reg. iur.

Tertia resolu. est quod tradit bar. l. quod nerva ff de positi. n° 31. s. mandatarium teneri ad prestandam illam diligentiam quam negotium natura depostit. h. negotium susceptum ex aliquo accidentem maiorem requirerent ut prob. iura allegata a bar.

§ si declarationem prin. de hoc casu.

Finit presens tt. hodie
4. die mensis augusti anno
1570.

Sequitur dificilis ac valde exop
tatus ttus. insti. de actionibus
cum suis libellis sdm prati
cam asuetam per doctissimum
praticum Doctorem enriquez

primum preludium sit qd. in judicio nullus debet co
parere sine actione in. l. si pupili §. videamus ff
de nego. ges. usque adeo qd. licet judex parte non pe
tente non possit impartiri offitium suum judex
ad utilitatem priuatam ut in. l. 4. §. hoc au
tem judicium ff de dam. infecto tn illa Regu
la non habet locum quando judex impartit offi
cium suum ad Repelendum eum qui in judi
tio sine actione agit. g. in. l. ubi pactum ma
gna. g. in versic. tertia. C. de trans. quam comm
dat bar. in. l. si unq. §. pactus ne peteret ff de
pactis et Retentam esse firmat seguira in. l.
si ex legati causa nº 85. ff de verbo. oblig. et tira
in. l. si unquam verbo Reuertatur nº 281. C. de Reuoca
dona

2. premitendum est pro inteligentia qd. in ista
alliud est preparatio contractus alliud actio alliud
obligatio alliud contractus. preparatio contractus sunt
verba illa que solent inter contrahentes interuenire
ante simultaneum utriusque partis consensu
tus. in. l. si uoluntate. C. de rescin. ven. in versic.
dix. qd. te. in. l. elegantev 23. ff de condi. indebiti versic.
idem puto. et hinc est qd. si testis deponat de trac
tatu et non de simultaneo partis consensu
testificans talis non facit fidem m. gm.
in. l. lutius in. versic. quia plene factum non
nouit ff de his qui notentur infamia quam

g.   Ocasi de juramento g. tanquam unicam comendat bal. in c. fi. in cal. et Recipi communiter testat. Jas. in allegata l. elegantier col. 1. n.º 2. de cond. indeb. et ex his prefactionibus devenit ad simultaneum utriusque partis consensum ex quo nascitur contractus ultro citroque obligatorius tex. in l. 1. in fi. prin. de pactis. tex. in l. 51. §. stipulationum de verborum oblig. l. consensu de actio. et oblig. et in §. un.º insti. de oblig. que ex consensu. et ex his contractibus quidam sunt nominati quidam innominati nominati dicunt illi qui habent nomen elegans a jure inductum de quo in l. juris gentium in prin. ff de pactis innominati vero dicunt. qui non habent hoc nomen a jure. inductum de quo in l. naturalis ff de prescriptis verbis et inter hos contractus illud interest quod in contractibus nominatis statim producit. actio ut in d. l. juris gentium ac ~~tex~~ in nominatis sequuto incremento ex una parte ut in l. ~~ex placito~~ c. de rer. ~~per mutationem~~ ~~illud enim interest inter contractus nominatos~~ adeundum tamen est quod hodie de jure Regio quod etiam in contractibus nominatis non est locus penitentie tex. in l. 1. tt. 16. lib. 3. ord. per quem l. ita tenet Ant. go. in suo juris comunis compendio in 2. thomo. c. 8. n. 5. et ex hoc contractu nascitur oblig.º qua contrahentes obligant ad id quod venit ex natura contractus ~~[illegible]~~ ut constat ex tex. in prin. insti. de obliga. ex hac igitur obligatione nascitur. actio ~~tex~~ in l. 4. §. ea oblig.º in prin.º ff de procuratoribus

curato

de procura. et hanc sententiam tenet g. m. in l. 1. ff. de edendo quam esse comunem Receptam testatur zasius -g.
in hoc princ. inst. de act. n° 3. Ideo fit quod causa
proxima actionis sit obligatio remota aut. sit Ideo
et hinc dicit quod obligatio mater est actionis ita tenet
g. tr. x6o. actio. tersic° nam oblig. est. idem tenet
m. in l. 1. de edendo et g. in l. et an eandem in ff.
actiones ff de excep. Rei jud. et has g. g. comm. a -g.
probari testatur Jas. ti. n. 6 et lud. gd. n. 15. et sil
ues. in Rub. n° 5. insti. de jus. et ju. et glose pro
sua opp alegant tx. ex presumin d. l. ea oblig.°
et procedemina est tx. in l. huiusmodi ff quando
dies legati cedat et procadem est tx. in l. uniuersi°
4. post prin. C. si servus extero se emi mandauerit et tx. in l. jurisgen. ff de pactis. —
Sed ad versus hanc snam urget tx. in l. 4 ff de
tutelis et Rtibus distra. de inter pupillum et
tutorem datur oblig. li. non datur actio que difi
cultas tanta uisa est ludo. gom. in ques. uecantur n° 15.
tariter firmet quod actio non est partus naturalis
ipsius obligationis sed quod largo et in propriorum.
et quasi por metaforam dicatur. filia ipsius obli
gationis / Defendendo tamen communem opp hinc di
ficultati est Rs. dupliciter primo quod in d. l.
4. li. a prin°. in actu non nascatur actio tamen in
potentia benecenatur. actio nata ex eadem ob
ligatione. vl. aliter et 2 defendendo comm D.
quod in d. l. 4. actio et oblig.° nascuntur. eodem
tempore postquam fuit finita tutela

ita tenet. q. in §. tutores insti. de oblig. que ex quasi contr. nas.

2. dificultas ad text. hanc comm. opp.m est nam si oblig.o esset mater actionis sequeretur qd. diversis temporibus nascerent. cum fictio non possit magis operari quam veritas ut in l. filio quem pater ff de liber. et posthu. et quia verba sunt intelligenda secundum rationem naturalem ut in §. minorem insti. de adoptio consequens tamen falsum est q. et illud ex quo sequitur et qd. consequens falsum sit probat. ex tex. in §. omnis stipulatio id quod confestum insti. de verbo. oblig. et in l. cedere diem stipulatio ubi glo. ff de verbo. sig. et ex tex. in l. in omnibus obligationibus ff de reg. jur. et l. 12. et 13. tit. 11. part. 5. tamen solui et commis huius dificultatis qd. licet secundum juris rigorem contractus oblig.o et actio simul nascant. secundum ordinem intelectus qui est observandus contractus obligationem et obligatio actionem precedit ita bal. et Paul. in l. li. §. ea oblig.o ff de procura. est comis secundum gome. h. n.o 21. et secundum benincasium n.o 107. h. et lance. gali in Rub.a ff de verbo. oblig. n.o 66. pro qua communi sententia facit tex. in l. 2. §. prius stipulatio. sed et si quis ff de vulg. et pupi. et ratio est quia causatum prius esse non potest quam sua causa l. manumissiones stipulatio neque esset nota manumissio ff de jur. et glo. l. huiusmodi in princ. quia causa ff quando dies legati cedat

Ad tex. in prin.o inst.

nota qd. licet hoc nomen actio in jure nostro varia signi

in ju. significationes ut ex traditis ab alberi in suo dictionarjo in x6o actio et agomez. h. nº. 16. et ab Al. in l. edita in prin. c. de edendo et a Budeo in l. 4. ff de adoptio. qd. atinet tu. ad materiam nri tti. accipit. pro ju. petendi in judicio id qd. nobis debet. ut colligit. ex hoc prinº. et ex tx. in l. nihil aliud ff de actio et obli. per actiones namq. debitores nostri inuitos ad judicium trahimq. l. si pupili tx. §. videamq x6 sicº facultatem. ff de nego. et in. l. 1. in x6 si. facultatem agendi ff de eo qd. certo loco. Aduerte tn qd haz actionum duplex est spes nam aut natiue aut datiue sunt natiue dicunt. ille que habent preexistentem materiam vnde nascant. ut pote ∂ ctu aut obligationem datiue dicunt. ille que non habent preexistentem materiam unde nascant. et pro fiuis ump. ex. l. vl. prehitis beneficio precedente vl. premisso aliquo pacto ∂ ventium unde equum legislatori visum fuit has creare actiones sicut primq omnium parens datiuq dicit. et creatq Reliqui aut. qui ab eo descendunt dicunt generati et natiui qm differentiam omnes colligunt ex tx. in. l. jurisgentium x6 sicº. et ideo tb. in factum actionem a pretore dandam ff de pactis ect. bar. afirmat nº. 1. nullum in jur. esse meliorē locum ad hanc differentiam probandam

ad idem tamen est bonus tex. in l. 3. § si ideo dan
dam utilem comodati actionem ff comoda
ti quem tex. meliorem Juris testat. Jass. h.
n.º 11. et hanc actionum diferentiam ponitur
in l. cum mota § 60 danda. C. de hanc actio
nibus et in l. legato nominis. l. delegatis et
Receptam testat. mene. in l. at cum do n. 10.
in. l. naturalis ff de pres. § 6us. et ultra eos
Refert fran. purpu. multas q. q. in l. si mihi
me et titium ff si certum petat. horosius.
in l. fi. ff de edendo Jas. fatet. com. in
§ Rursus. 79. inst. [illegible] casan. in consue. our. Rub.
4. § 17 n.º 7. quo fit ut actiones omnes que
oriunt ex contractibus nominatis de quibus in d. l. jurisgen
tium dicant actiones native non aut. dative. 2.
deducit. qd. actio que hodie orit. ex stipulat. alte
ri facta de qua in l. 3. tt. 8. lib. 3. ordi. erit actio da
tiva et non nativa quia. sj. precedat factum non
ea de jure aprobat. ut in § si quis alii et in § alteri
inst. de inutili. stipul. et idem erit dicendum in
actione que hodie pro Respectu competit ex l. 60.
cum 4 seqq in l. l. tau. co. hoc adnotat gome. co[l]si.
effectus huius diferentie precipuus est quia actiones
nahue ~~native~~ transmisibiles sunt ad heredes dative § non
.g. q. fi. in l. cum precario ff de precario q. m. unica
et apaucis notam testat. Jas. in l. Jurisgentium n.º
5. et com. aprobari testat. idem Jas. h. n.º 2. est
tamen consimilis q. 2 in l. fi. ff de edendo et utroque
com.

comitur aprobari testatur. coba. in Reg.a possessor. n.o 1. n.o 3. de Reg. jur. in. 6. floroscii. in d. l. fi. ff de edendo sed precedens opp.o et s.a d. differentia inter actiones natiuas et datiuas. sic commissit in puncto iuris xo. non est et confundit. ex prin.o iuris. qd. qui vult. consequens videtur vele omne necessarium antecedens. l. ad legatum et in. l. ad rem mobilem ff de procura. l. illud. ff de adquiren. hered. et sic qui vult actionem debet de necessitate velle obligat.m et debitum ex quo nascitur. actio et sic omnes actiones dicuntur habere preexistentem materiam unde nascatur. 2. contra coes. quia actio que est ut. h. in prin.o q. que istud quo obligatur. is qui conuenitur. preexistens est materia unde actio nascatur. nec xij esse et esse eius de quo s.a quia sicut actiones natiue transitorie sunt ad heredes sic et datiue et prob. ex. l. si quis id q.d. de iur. udictio. om. jud. juncto commi intellectu illius et ex. l. quotiens. C. de dona. que sunt modo juncto s. is quo q. insti qq. mod. tollit. oblig.o et juncto his que ad. l. quo hec conquavit costa in q.e patruiles nepo. fol. 7. et in sua hanc oper. contra coes tenet fulg. in d. l. juris gen. ff de pactis. et in l. cum mota n.o 13. de transactio Alcia. in. l. certi condi.o ff si certum peta. et in. lib. 4. distinctionum. c. fi. et lib. 2. pareggon. c. 10 et steph. toreatus in suanello

mancia juris dialogo 97. quare. h. in Xsie.º
actiones et otoma. fol. 14. et tenendo hanc
p.m non oberit tx. in .d. l. juris. gen. in stusic.º et ideo
ff de pactis. nam non sequit. dat. actio. q.º est
datiua cum promisaue. jcc. his terminis utant.
dari actionem et actionem nasci uti constat ex
solent. l. apud labeonem .§. item ad ... juncta
.§. fi. et in. l. sitibi in fi. et in. l. titig in fi. ff
de prescrip. X 617. Vl. aliter et 2. Rp. qd. tx. jc.
solum modo uoluit constituere diferentiam inter
actionem ciuilem et pretoriam et non interna
tiuam et datiuam. Vl. 3. Rp. qd. tx. loquit. in
actionibus popularibus solemnibus quas non lice
bat producere in juditium nisi adito preside qui
licentiam daret ut actio illa proponeret. in
judithio uti constat ex. l. 2. Xsic.º deinde ex his
ff de origine juris. de qq actionibus loquit
tx. ille. ut ad Xtit. coba. in Reg.ª possesor in 2 p.e
§. 6. n.º 4. et corrassi in. lib. 5. miscelan. c. 4.
siquis tn velet defendere diferentiam q.m comis
internatiuas et datiuas actiones constituit pote
rit ultra omnes hoc facere tenendo q.d illa
durat respectu nominis .h. non respectu effectus
uti constat in acti.º nego hoz gestorz et in chi
rographo post bienium et in condicti.º indebiti
est tn dubium an hae actiones sint inuente de jure
ciuili

ciuili a tx°. de ju.e gentium et qd. de ju.e ciuili
sint inuente magis communis obtinuit q.m opes
tenet g. fi. in l. obligationum substantia in
ss. fi. ff de actionib9 et obliga. et g. in l. ex
hoc ju.e ff de jus.a et ju.e et g. in l. placet. C.
de episcopis et cleri. g. in l. 2. §. deinde ex his
ff de origine juris. g in ss. sed iste insti. de actio
nib9 et eas gg. sequit. bar. in d. l. ex hoc ju.e n.
13. ff de jus.a et ju.e ib. coez. testant. jas. n.°
~~40~~. claud. n.° 57. horoz. 68. idem jas. h. n. 39
et gome. n.° 32. et pro hac op.e communi est tx.
in l. in comodato. §. sicut tx sic.a ciuiles actiones
ff comodati tx. in l. 3. §. ex hoc edicto tx sic.° ciui
li actione ff naute caupones et stabu. in l. si forte
§. sciendum tx sic.° ciuili actiones ff si seruitus
vendicet. et in d. §. deinde ex his in tx sic.° le
gis actiones ff de origine juris et in l. 1. §. 1.
in 2 linea ff de inperfectis et in l. 1. ff de
exceptionib9 et in §. fi. insti. de pena temerali
li. juncto principio. et ita est tenendum q.n quis
contrariam priorem firmauerit jassiq in d. §. de
inde ex his et gomez. h. n. 35. motis autoritate
tx. in l. Rex amotarum in tx sic.° ju.e gentium ff
Rex amotarum ciuit ad quem tripliciter Rn horoz.
in d. l. ex hoc ju.e. n.° 63. ff de justi.a et jure.

ex qq duo inferunt. 1. est qd. cum actiones sint de jur. civili eas deportatus non erit capax. l. si victum in argumto sub. 34. ff de re judic. in l. servos ff de adimen. et tibar. lega. 2. deducit. qd. actiones tolli poterunt per principem etiam sine causa qd. non esset si de jur. gentium essent. g. in. l. 1. ff de consti. princi. g. in. l. fi. ff. si [illegible] vel utilitatem pub. g. in l. quoties et in. l. rescripta. C. de precibus imperatori offeren. omis. sctm Alex. in. l. cum heredes nº. 7. ff de adquir. posse. tradit qd. actiones de jur. gentium primeuo fuerunt incognite quia unusquisque sua sponte et non interpelatus qd. debebat solvebat nec ea de re controversia erant ad adversarium trahendo ad judicium sed posteriore jur. gentium sunt usurpate quo jure etiam reges justitie ferende causa sunt creati te ita resolvit cona. lib. 5. comenta. juris civil. c. 5. nº 6. pag. 22.

Ad tx. h. verbo superest

nota qd. verbum istud rei diminute complementum significat ad idem tx. in s. fi. J. de perpetuis et temporalibus actio. quo fit qd. si creditor confiteat se recepisse certam pecunie quantitatem ex reliquatione computationis.

computationis videt. confiteri sibi totum debi
tum fore solutum Sali. Rimi. Jacobi. et Jass.
in l. siquidem. C. de transactio. et ib. Alcia. n. 5.
firmat hanc opem. apteris esse Receptam
pro qq est q. in l. si ex pluribq in prin. xo 60
Reliquum. ff de solutionibq qm sequunt. et a
mtr. approbari firmant plures Relatiper
Menes. in d. l. siquidem. n.o 4. et ultra ipsu
Roma. singul. 699. et Deci. in l. creditori
2. col. n.o 7. C. de pactis.
Deducit. 2. qd. siquis sit gravatq Restituere
qd. superest ex hereditate non tenet. Resti
tuere fructq ipsiq Restituere quia lz fru
ctq augeant hereditatem non tn censen
to. pars ipsiq hereditatis neqz propter ipsorz
defectum hereditas dicit. diminuta. l. in
fideicomissariam xosic.o quoties ff ad trebel
et ib. bar. n.o 7. facit tx. in l. deductas. fi.
ff eod. hodie xo. de iu. authenticorz gravia
tq Restituere hereditatem per xobum superest
intelligit gravatq Restituere q. trebelia
nicam qm poterat iu. institutionis Retinere
in authen. de Restitutionibq. in §. nos ergo
xosic.o siquis. n. colat. 8. in authen. C. Rogatus
. C. ad trebel bar. in l. titiq Rogatq. 1. oppositio.
ff ad trebel. et hinc limitabis Regm. tx. in

-g-

l. 1. §. si heres ff ad trebel. et in l. 1. C. eod. et in l. 14. tt.o 5. p.a 6. qq prob. qd. grabatq restituere hereditatem potest sibi 4. retinere cut illa jur. non procedant qndo grabatum per xbum superest quo casu heres nihil sibi retinere potest

ex tx. h. xbo loquamur colige qd. per epistolam dicit. quis loqui ad idem est l. non figura de actio. et oblig. et in epistola inter claras C. de sum̄a trin. et fide catha. qd. est xm. largo et improprio modo secq tn est stricte et propie l. 1. de xbo. l. miles ad sororem xsic.o acsi aloqueret de leg. 2. l. 1. qd. jussu. q. in c. constitutionem de sent. exco in 6.o comis s.tm. Ripam. in d. l. 1. n.o 56. de xbo et Alci. ib. notab. 4. n.o 20. quo fit ut aduocatq prohibitq aduocare non censet. prohibit qxdamo cinarii in scriptis. bar. in l. 1. §. postulare de postula Deci. in l. femine n.o 12. de Reg. Jur. que tn oxp.o xa. non est et triumtenet Angel. in d. §. postulare Anania in Rub.a ex de magistris col. 4. feli in Rub.a ex de fide instrum. n.o 2. Ripa in d. l. 1. n.o 57. de xbo. qui omnes mouentr ex Reg.a qd. cu una uia de Reg. Jur. in 6. et ex l. 1. xsic.o nam sicut de tutelis

2. deducit. qd. si statuto caueat. ut nullq aloquat. variliim a(l)taloquens puniat. certa pena qd. non

inm

incurrit in penam statuti ille qui fuerit aloqutus illum per epistolam ea ratione quia statutorum verba sunt stricte et propie interpretanda l. 3. §. hec verba de neg. gest. et ita Roma. tenet in l. 1. de verbo col. 2. cuius opp. verba non est et tenuncoez esse testante. Arch. Alex. et Jas. n.º 12. in d. l. 1. de verbo. mouentur ex g. in c. constitutionem verba participatione de senten. excom. in 6. et in clemti.ª si summus pontifex verbo literis eod. tt.º bene etiam facit g. fi. in c. quamquam de usuris in 6. quam receptam esse resoluit Jas. in l. cumquidam n.º 34. de liber. et posthu. et ratio huius comis est quia quando statutum redderet sumptum in stricta significatione frustratorium tunc in lata et latissima est accipiendum significatione l. 1. §. pecuniam cum l. sequenti de calumniatoribus.

Nota in verbo quod est dictio exceptiva et importat idem quod nisi l. consulta libaria C. de testamentis. et harum dictionum ea est natura quod si post orationem ~~negati~~ afirmatiuam ponatur negant si vero post negatiuam afirmant utrumque prob. tx. in l. actione administrat. C. de transactio. et in l. ex neo ff de ventre in poss. mi. et in l. diuus posit. nisi ff de custod. reorum et in c. cum accesisset verbo nisi postea de consti. g. in l. si eum §. qui injuriarum ff si quis cautionibus et ib. bar. n.º 5. tam multis receptam esse resoluit Menes. in d. l. actione n.º 3. C. de transactio. tamquam maxime urget

urget tx. in l. titia. §9. in § lucius titius. ff de manumiss. testam. cōdictō nisi ponit. post ~~aduerbium~~ orationem negatiuam et nihil hominus negat uidi difficultati Rp. qd. illa v̄ba Jurisc. liberque ne est Referuntur ad potentiam et non ad actum quasi per eam perpetuam seruitutem testator seruo irrogauerit nisi rōes diligenter excusserit quo casu tunc erit habilis ut ad libertatē possit peruenire cum rōes diligenter excusserit antea xo. etiam ex voluntate heredis seruus ad libertatem venire ~~non~~ non poterit ut in l. seruus hac lege ff de manumissioni b. testator potest prohibere ne in perpetuum seruo propio libertas det. et sic n. sensus illius tx. qd. si seruus de quo cōb. non dederit rōes diligenter excussas sit ademptā et sublata facultas heredī dandi libertatem seruo at si rediderit concedit. facultas heredi ut ei libertatem dare possit si velit et hunc intelectum ad illum tx. ponit bar. in d. l. actiones et in d. § qui injuriarū n.º 5. cō. horos. n.º 7. Resoluit cō. alios alegado et coba de sponsalibus 2. p. c. 4. § 1. n. 6.

.6. Alium intelectum ponit Alcia. in lib. 5. paradox. c. 4. et alium costa lib. 1. selectarum c. 21. Ex quo deducit. qd. si dicam fundum illum non uen

tam

uendam allii nisi tibi non ex hoc esse me obliga
tum illud uendere sed si uelim uendere tenerime
tibi uendere et si allii vendam teneri ad interesse
l. si sterilis. ¶. pen. ff. de act. emp. sed si sibi de actio emp. l.
qui fundum in ¶. de Jhen. em. q. in l. si eum. ff. qui
iniuriarum ff. 60 idem poponiq ff si quis cautio commis
sedm gome. n. 4. et sedm cur. jun. in l. actione n. 5.
C. de transactio.

~ Ad ... sicut 19 persequendi ~

nota qd. nemo sine actione experit. idem l. si pupillis.
uidearg de neg. ges. usq adeo qd. judex agentem in ju
ditio sine acti. ex off. suo Repellit. q. pena. ... sic. 3.
in l. cb. pactum. C. de transac. decuq aprobasti. habes in l.
lectione huiq Rubrice et ultra cb. Relatos cam testat. ¶
P. p. cons. 100. et Anto gom. J. thomo. c. 3. n. 25. et pro
cedit etiam qd. si judex non Repellat agentem sine acti.
poterit conueniri in sindicatu ad interesse bar. in l.
cb. pactum n. 7. C. de transactio. cb. jas. n. 19: quo
oppo. falsa est et Jnum tenuerunt cb. paul. et Alex.
n. 7. cur. jun. n. 31. et Alcia. 27. et Deciq in ead
hec in 3. col. n. 2. de apella. et in l. 1. n. 14. de jur. om.
jud. jass. sibi Jriq in l. fi. n. 12. si serium peta. quiom
nes mouent ex l. non quidquid de jud. preterea am
plia qd. etiam de consensu Rei non consistit judiciu
sine actione bar. in l. 2. n. 6. de dote prelegata. Re
ceptio comm sedm jass. in l. sititiq n. 3. de ... borq
et cur. jun. in l. 2. n. 91. C. de pactis.

ex qq infert: ... ad. q. in c. ... abarrunna de electi.
in ... que tenet qd. judex potest Repellere compa

¶

rentem in judicio pro alio si mandatum non ostendat q^m prob. abb. in c. quoniam [contra] n.° 5 de proba et hipoli. in l. si quis nec n.° 11. de ques tio. Resoluit magis com Dec. in c. causam q n.° 2. de judi et ita est tenendum [licet] errore lapsus se ling ibidem in c. causam q n.° 1. in fi. illam com [contra] improbari affirmet

sed [contra] predictam conclusionem urget nimis Reg. l. posthumq. ff. fi. de inof.° exposito pro indu tione qd. ad querellam inofficiosi testamenti solu admittant. hi qui ad intestato succedere possunt ff. eadem hec. de hered. quibus intesta. defe. l. illud ff. i. de [contra] tab. quo exposito tem. in d. ff. si quis ex his mirabilem appellat bal. in l. fi. C. de fideico miss. liber. [licet] dicat eum carere spiritu Rationis tu [contra] pro solut. dic qd. ideo valuit judicium quia nemo exceptionem apposuit neque agentem sine actione a judicio Repellit. ita sentit [?] [?] sic.° ne mo. n. et [?] in l. qui habebat ff. scriptum fi. manumiss. testam. quam ad hoc citat bal. in c. 1. col. 3. h. finit. l. conradi et incipiunt consuetudines feu dorum ex quo intellectu dat optima declaratio ad Reg.^m [?] in hoc princ.° insti. de actio. ut sit [contra] contio. ergo quando aduersarius opponit exceptionem secus [contra] si ipse et judex taceant et procedant in judicio. Sed [contra] hanc declarationem uidet. [?] in c. cum di lecti [contra] sic.° irritanti de emp.° et uen. [?] prob. qd. usque ineptitudo petitionis sententiam uitiatur

uidetur

que transivit in rem judicatam et ad hoc tx. illum notabilem testatur. abb. ib. et jas. in l. 1 n° 14 C. de juris et facti et in l. eleganter §. 1 n. 7 ff. de cond. indeb. resolvit coes jun. cons. 167 n° 5 nam respondeo qd. tx. ind. cum dictis procedit quando in libello ita inepte narratur factum ut ex inepta narratione constet agentem nullam prorsus habere actionem ut si dicat quis se agere querella quia est spurius vel cognatus qq querella non competit secus si factum apte narravit dicendo se filium patrem aut fratrem qq querella datur. licet talis persona re vera non sit quo casu sententia valet sic in nono [illegible] excep. et hunc intellectum ad. d. §. siquis ex his ultra scribentes ponit bal. in l. 2 n. 8 C. de re jud. et in l. fratris C. de inof. [illegible] et coez esse affirmat Alex. in l. sepe n° 310 ff. de re jud. et jass. in l. sin bidecem §. cum procurator ff de pactis ex quo intellectu colligit elegans ratio ad l. at qui natura § sicum absenti ff de nego. ges. tx. sic° notiacere debes aliquem et ad tx. in l. cum putarem ff. familie erciscu.

Ad g. h. verbo actio

tx. sic° quando qq per accusationem ex quo colligo qd. actio pro accusatione accipit similis in l. 3 §. si verbo actionem ff de sepulchro vio. commis. sdm Alex. in l. qui accusare col. fi. infi. C. de edendo et sdm Decium in rub. ex de judiciis 1 lectu.a col. 2 pro quibus est tx. in l. sed et superiori §. item si jura vero juncta g. verbo idem qq.

ff. de iu. jur. ro. dicit qd. ut actio substineat Tob acu bent impropiari et versa vice. l. proprio sumpto vocabulo acusationis apellat. veniat acusatio cri minalis. g. [illegible] 2. in pr in.º insti de pub. jud. comis idem jass. in l. 1. §. sub calamo. ff ad trebel. et si in actio.e civili nomen acusatio ponat. accipiendum erit pro actione g. acusatio ad tr. Relata in [illegible] judicii [illegible] ff de acusatio gomez. h. n.º 18. Decio cons.º 29. n.º 2 Al cia. in d. l. qui acusare n.º 2. C declarando quo fit qd ut substineat. libellus in quo illud proponitur. [illegible] acusat. pro actione vl. versa vice Distinguit acu satio criminalis a civili hoc modo nam qndo impon i t. pena corporalis vl. pecuniaria aplicanda par ti dicit. civilis. l. de crimine agat. g. in l. 3. ff de sepulchro violato. Tob centum aureorum commis idem jass. h. n. 15. gome. n.º 18. plateam. in l. 2. C de his qui ex publicis rationibus lib. 10. Maranta in prati.a 4. p.e 1. distin.e n.º 2. g. in. l. 9 tt.º 4. p.a 3. g. consimilis in l. agraria ff de termino moto et ad tr. in. §. in summa ins. de injuriis junta g. Tob lo ex ordinaria et hec opp.º est tenenda de jur. com mi. Reproba. tria g. in l. 1. C qndo civilis actio cri mi. preju. et in l. qui sepulchra ff de sepul violato. quas contra Reprobari firmat Decio in Rub.a ex de judiciis. 1. lectu.a n.º 9. Tom ex opp.º aprobata est ex l. 9 tt.º 4 p.a 3. et ex l. 24. eo tt.º et ex l. 9. tt.º 16 p.a 3. et ex l. 12 tt.º 5. p.a 3. in qq. dicit. qd. judicium criminale est illud in quo pena mortis seu corporis seu mutilatio nis membri seu torture seu Relegationis im ponit. et per illa jur. ita tenet Avendaño quasi

taca

Didacus perez. cum referens in Rub.ª tt.º 1. lib. 3. ordi col. 748. vbi preterea inquirendum et tenendo opinionem magis com. iam colligo ex ea elegantem declarationem ad l. solang. §. latrunculator ff. de iudiciis ut procedere non debeat quando peccuniaria pena venit aplicanda fisco et colligo declarationem ad tx. in pragmª. 83. de madrid. ano. 1534. et ad pragmaticam pincianam 79. ano 1537. et ad l. fina. tt. 18. lib. 4. noue copila. in qq. prob. qd. apellans a pecuniaria condemnatione relaxandus est a carcere si penam deposuerit vl. fideiussores pro ea dederit pendente termino apellationis ut h. procedat quando pena pecuniaria fisco non aplicat. secundum com. pu. Xº. Regio et si fisco aplicet. —

3. deducit. bona declaratio ad pragmaticam 24. in curiis segobiensibus ano. 1532. et ad pragma. 38. de Madrid ano. 1538. et ad pragma. pincianam. 20. ano. 1544. que omnes aprobant hodie ex l. 8. tt.º 18. lib. 4. noue compi. in qq. probat qd. quando condemnatio pecuniaria descendit ex cau. crimi. et si non excedat summam 6000 marcorum apellaº. debet interponi ad cancelleriam regiam et non ad consistorium ciuitatis ut procedant h. nulla sit pena corporalis. sed tantum pecuniaria fisco aplicanda h. alioquin si tamen esset ciuilis deberet apellari ad consistorium ciuitatis et non ad cancelleriam ex l. 7. tt.º lib.

4. noue compi.

et ad xoto qd qndo l. simpliciter ponit penam videtur in dubio illam fisco aplicare ~~l. siquis per calum~~ g. 1. in l. agraria ff. de termino moto et ibi bar. n. 3. g. in l. jubemus §. sit judiciibus l. de sacro san. eccle. jass. hi. nº 16. gome. nº 18. commu. sctm eundem jas. in Rubª C. de judiciis nº 4. et sctm Decium in Rubª ex de judiciis 2 lectª nº 10.

txs — ex quo colliges bonam declarationem ad tex. in l. siquis per calumniam. C. de episco et clericis ut pena de qua ibi sit fisco aplicanda

txs. 2 colliges aliam declarationem ad tex. in l. 7. tt. 18. lib. 4. nove compi. ut pena etiam de qua ibi que decurionibus imponitur sit aplicanda fisco et non parti nec huic oppo

txs Reg. s. dictus obstit Reg. tex. in l. non puto ff. de jure fisci nam. 1 Reg. qd procedit qndo inter privatum erat contemptio super alliqua re in s. dictis legibus erat imposita pena non principaliter in stitute persone sed propter aliqm. omissionem Decius. in Rubª. ex de judi. 2 lectª. nº 10. Ripa in l. 1. nº 4 ff. soluto matrimº. corras. in lib. 6. miscelanea. gg. c. 19. coba. lib. 1. varia. c. 16. nº 1. quo fit secus esse si pena et crimen ~~dui~~ cuius ocasione ~~prin cipaliter~~ ponitur principaliter Respiciat ofensam partem quia tunc cedet pena aplicata parti et non fisco gome. h. nº 20 sic est inteligendus tex.

txs in l. fi tt. 9. lib. 7. ordi que punit eos qui Recentes baptizatos judeos apellant ut pena illa applicet.

iniuriam passo hodie x°. aplicat. fisco ex l. 2.
tt°. 10. lib. 8. noue compil. sic etiam procedit tx. in
pragmã. 101. de madrid anno. 1534 que est ho.
die in l. 1. tt°. 2. lib. 5. nu. compil. ut pena de qua lib.
fratribus et non fisco aplicet.
-2- solut. ad d. legem non puto est ut procedat in
penis pecuniariis imponendis Rie delicti. in qq
cum fiscus agat de ~~damno~~ lucro captando nil.
mirũ si 3cum fiat interpretaº. argmto. l. fi. C. de
codicillis in x°sicº. quia non est par. ~~in g. in xo°~~
~~qm. 19. xosicº. vl.~~
in g. in x°. q m. 19. xosicº. vl. melius.
nota qd. ~~offm~~ judicis non est actio Rio est quia
non presuponit aliqm. obligationem. l. qui per
collusionem. 51. §. fi. ff. de actio. emp. l. quinta.
ff. de annuis ~~lega~~. in x°sicº. neque obligationem
fundet x°nicº. fx. tenet. bar. in l. 1. nº. 10. ff de iur.
om. iud. Cb. coes resoluit cur. nº. 66. sequint. h.
Jas. nº. 29 et gomez nº. 46. et hinc est qd. illud
qd. consequimur per offm judicis quasi debi
tum apellat. g. posse in l. si seruum. § fi. ff. de
x° lo. obliga. et misericorditer dicit. implora
ri. g. in Rubª. ff. de interrogatoriis actionibus
-2- infert. qd. in casibus in qq aliquis est prohibitus
intentare actionem in eisdem non censet. prohi
bitus implorare ~~offm~~ judicis. l. plane in fine
principii. et. l. hereditas in fine de petitione he
reditatis et aduerte ad sequentes casus in qq offm

offm. judicis implorat. qui in praxi sunt frequen tiores .1. in petitione alimentoꝝ .l. si quis a liberis de liber. agnoscen. .2. in eo qui ex causa arte diama git .l. in omnib9 de judiciis .3. in cautione pres tanda ab herede pro legato relicto in diem vl. sub conditione ut intt.° ut legatoꝝ nomine caue at. .4. in cautione damni infecti .l. in quibus de damno infecto .5. in nuntiatione noui operis .l. de pupillo .§. meminisse de noui oper. nun. .6. qndo petitr. tutor vl. curator .l. ꝗ dandi de tutor. vl curator. datis ab his .7. qndo tutor vl. curator se excusat ut in tt.° C. et ff. de excusa. tuto. .8. in restitutione minoꝝ in integrum .l. qd. si mi nor de minor.

÷ Ad .g. in judicio cib. si no furnum ÷

nota qd. lz. propria autoritate capere furem no furnum dicit comm jas n.° 69. et gomez n.° 52. .h. et etiam. lz. occidere si aliter res proprie defen di non possint et diurnum si se telo defendat .l. furem ad .l. corneliam de sicariis .l. 4. ad .l. aquiliam .l. 3. tt.° 8. p.° 6. cib. g. 3. l. 4. tt. 13. lib. 8. ordi .l. 4. tt.° 23. lib. 8. noue compil. et idem est pro defensione bonoꝝ .g. in d. l. 4. et in d. l. furem .§. in c. 1. §. si quis hominem pro uita de pace tenenda et eiq violan. commissum carrerii in practica criminal. tt.° de homicidio n.° 29. et in d. l. 4. noui ordin. Ratio est quia patrimoniu

est

est altera vita. q. in Rob. vitam in l. lex que tuto
res. C. de administra. tuto. qd. et in foro animae
procedit qd. dixi in multis Resoluti. castro de potes
. l. pena. c. 6. fol. 48. et coba. in clem. si furiosus
de homicid. 3. p. § uni nº. 6. et soto. lib. 4. de justi.
et jur. q. 1. art. 8. Reprobantes in hoc. q. Triam.
in summa 23. q. 3. q. alt. Feli et Anan. sequebat.
in c. 2. de homicid. uniq. in opp. potest defendi
eo casu quo pro defensione Rei parve aut vilis
aliquis furem occiderit qd. utroque jur. prohibi
tum est ut constat ex traditis per mathese. latu
notabili. 135 et per jass. h. nº. 70 et gome. nº. 55.
movent. ex l. si plagis 53. § taberna rigad l.
aquiliam

in ead. q. Rob. si propter debitorem

colige qd. liceat creditore capere debitorem fugitivum
qd. idem est in auth. nº. ut judices sine quoquo suffra
gio. necessitatem col. 2. et in d. §. si debitorem q.
juribus adde Rebuf. in l. t. homo constitu. tub.
4º. de literis obligatoriis. art. 6. § 3. nº. 70 co
cordat. l. 10. tt. 15. p. 5. et ad. Rote qd. ad fuge pro
bationem videt. sufficere juramentum creditoris immol.
in l. 2. in fi. prin. soluto. matri qd. ante tenuit
q. in c. quoniam frequenter ut lite non contes. et hanc
oppr. totum mundum observare affirmat Paul.
cons. 473. nº. 1. col. 2. volu. 1. et gomez Resoluit a
cialy. in tt. de debitore suspecto. q. 6. nº. 18. et

tenent alii plures Relati per Dueñas Reg.º 175. amplia. 3. nº. 3. Tertia tn et Maior et communior est et sic qd. testes aut instrumenta Requirant. qm. tenet bal. in l. apertissime nº. 4. C. de judiciis. et conses sertat. thomas parpalia in Repeti.º l. 2. col. 21. ff. de suspectum solut. matrimº. et Deci. cons.º 75. col. 1. et Dueñas d. l. 5.º pro qua est tx. expressus in. l. 66. tau. d. hoc notant castellus et pala. Rub. et ultra cass. h. numeratos per. g. in qq. l. agere ex judicium uide alios per jas. h. nº. 63. et per horoic. in l. ut uim nº. 9. de justia et jure.

in. g. fi. possi.º et ita stricte &

Colige qd. apellatione. actionis propio nomine uocabulo continet. actio personalis et non Realis. similis in. l. 1. ff. de sig. de actio. et oblig. et in. l. creditores. g. 1. de ff. signi. commis. sedm. Alex. in. l. debitum nº. 8. cum segg. ad trebel. et in cons.º 64. uolu.º 4. et sedm jas. h. nº. 92. et in. S. omnium nº. 55. feod. Decium in Rub.ª ex de proba. col. 3. ex quo inferas ad. l. 3. tt.º 13. lib. 3. ordi. et ad. l. 63. tau. in qq. dicit. qd. qui non petierit debitum intra decenium amittit jus exequendi qd. habet ad illud petendum ut ibi intelligat de actione personali non in Reali qd. bene explicauit l. 6. tt.º 15. lib. 4. noui ordi. et idem est dicendum in prescriptione de qua loquitur. pragmatica 157 de Madrid anno de 1558. qd. debet. familo cui sonat. l. fi. tt.º 15. lib. 4. noui ordi. et he. ll. non procedit in foro

decenium.

anime

qn^do adest mala fides ex p^e debitoris ut Resoluit
ci ba in c. cum Relatis ab eo in Reg^a possessor 2.
p^e § 11. n° 3. et castro lib. 2. de pot. ster. legis penalis
c. 1c. fol. 122. secus sui esset quod adest ignoran
tia ut in magnatibus qui non habentes rionem
salarium sit solutum nec ~~non~~ non.

~ Ad eundem q. fi. tb. ~

personalis actio nota qd. definitio de qua sit. ad perso
nalem et non ad Realem actionem pertinet et q.
in hoc tomo damnat. satm pass. h. n. 104. gome. n.
75

~ Ad §. omnium isto tt^o ~

tb. aut. n. in Rem sunt nota qd. actiones aut Rea
les aut personales sunt et q^m. diuisionem insurgo ex
eo nam dabilis est actio qd. neque mere Realis sit
neque personalis sed mixta Realis et personalis qua
les sunt actiones familie herciscunde communi di
uidundo finium Regundorum ~~neqz~~ l. actionis ex bo
ff de actionibus et obliga. ex sic mixte sunt. s. que
dam in hoc tt^o. cui difficultati Rs. q. h. ex bo. sum
dicens qd. sub hac bimembri diuisione continet.
etiam actiones mixte. quia sub simplicibus conti
net casus mixtus. l. si ita scriptum ff de liber. et
posthu. l. 2 ~~funda. l. actionem~~. de ex bo. funda
l. cum servus de eundi et dem. notat q. in d. l. 2.
in ex bo. in danda ff. de ex bo. ob. q^m commune dicit

Alex. in l. in actionib9 ff. de in litem iur. Jas.
h. n.° 26 et 28. sequunt. charnid otoma et bal
dui resoluit charlat comes decio in rub.a ff si certu
petat. ult.a lectu.a n.° 16. et §. cur. n.° 10. Sed hec
solu.° communis non est tuta quia .lz. huiusmodi ac
tiones propter rem vl. ... personales sunt ut
colligit. ex l. 1. ff. finium regundor. et ex §. si in
ter alios. insti. de obliga. que ex quasi contr. nascu
et melius in l. 1. §. 1. ... nemo iuncto ... alberic
cuius cumque. C. de annali exceptione et ita comes
tenet Jass. l. 5.a et in l. 2. n.° 2. ff. de ... et gom
in §. quedam col. 1. ... hoc tit.° et Mainerius in lib.
2. ad honum n.° 4. et Jacob9 de nigris in rub.a n.°
4. ff. si certum petat. et bellon9 lib. 2. suputatio
c. 4. et ratio est quia principium attendendum est
l. 3. §. si quis cum minore in fi. ... initio inspic
to ff de minorib9. l. qui habebit ff de tutelis co
mmunis sentm Jass. in l. si arrogator. n.° 45. ff de
adoptio. ~~in ...~~

Ad §. omnium in ... ex contr.

nota qd. sub his ... ex contr. vl. maleficio / continent.
quasi contr. et quasi maleficium qm expositionem prdi.
h. g. ... et aliis. et sequunt. h. coras. otoma. et zasi. h. n.° 5.
que expositio ... non est et confundit ~~...~~ ex eo qd.
proprie apellat.° contr. non venit quasi contr. sed largo
modo g. fi. in l. omnem ff de iudiciis. g. contr. in c. fi. de
foro compe. bar. in l. apud julianum ff ex qq causis

in po

possesio. eat. inst. fi. comis sdm Jas. h. n.o 34. gomez n.o 26. lupum in Rub.a §. 63. ideo tudic Xbi q qd. Xba illa aliis qqdam modis de qq in hoc nro § Deserunt. ad quasi Xbum et adquasi magisterium ita bar. in simili in. l. i. ff de actionib9 et obliga. exponendo similia Xba ex variis figuris causar. sequit. Jass. h. n.o 33. ex Xbi.a

~ Ad Xb. h. in Xbi. namq3 adjic ~

juncto Xbi.o acit cum eo colige qd. qndo pp Re. perit. in ipsa obligatione actio est personalis at qndo Reperit. in ipsa Re. sine obligatio ne actio est Realis. g. in. §. et an eandem. §. actionem ff de exaptione Rei judi. et. in. l. actionum genera in prin.o ff de actionib9 et obliga. q.m mirabilem testat. h. Jass. n.o 2. et esse comez Resoluit idem Jass in Rub.a n.o 2. C. de inof.o testa. et gomez. h. n.o 13. dicit comez et hinc est qd. oblig. personalis. etiã si Respectu certe Rei sit tu eta non sequit. fundi possesorem. l. si. §. fi. ff de Then. emp. l. queda §. nihil interest ff. de edendo et ib. notat Jass. n.o 7. sequit. tiraquel. cum Relatis. abeo in ttt. de Retroq. Retra. lib. i. §. 3. g. i. n.o 7. hipoli. in singula. 334. Duenas in Reg.a 3. 2. deducit. qd. ille qui Rem meam tenet non est mihi obligatus. sed Rei possesionis solum possum eum per off.m judicis conuenire ut Restituat. g. h. Xbo nullo Deci. in. l. heredem n.o i. de Reg. jur. 9

et hinc est qd. cum ius exequendi personale sit in stru
mentum guarentigium non transit neque executioni
mandabitur contra tertium singularem successorem in re
bus ipsius obligati Angel. Alex. et Jass. n.o 5. in l. 1. § si
heres percepto fundo ff ad trebel. quare in l. post
rem judicatam in declaratione l. regni 1. limita
ti. n.o 1. cum duobus seqq. ff de re jud. l. firmat
qd. contra tertium possessorem agendum est via ordi
naria communis secundum cifuentes in l. 64 q.e 17 in le
gi. tau. et secundum Di. da perez in l. 4 tit.o 8. lib. 3.
ordi col. 185 in medio. limitatur nisi super
re espesiale hipotecata aponitur pactum de non
alienando donec creditori satis fiat quia tunc
impedit dominii translatio in singularem po
ssessorem et si a tertio posideatur potest ea
in re fieri executio g. in l. si creditor § fi.
g. si. ff de distractio. pigno. per Xuarez l. 5.a n.o
82. coba. lib. 3. varia. c. 7. n.o 6. in 3. col.a illius
numeri versic.o illud tamen. et hinc est qd. ille
qui vendidit rem propriam habita fide
de pretio si emptor efficitur non solvendo et
cum aliis creditoribus concurrens voluerit
in re a se vendita preferri non obtinebit l. qui
fundum 16. ff de in rem verso. l. procurato
ris 5. § plane in princ.o et in versic. et siquidem
ff de tributoria et ratio est quia per venditio
nem et traditionem dominium a se abdi
cavit

et illud in 3. possesorem transtulit l. traditionibus c. de pactis. §. per traditionem insti. de rerum divi. que actio personalis ut supra diximus ~~non transit~~ ad 3. eius dem rei possesorem bar. in l. si cum dotem §. si solum matrimonio commisit secundum Jass. in l. creditor nº. 5. ff si certum petatur. et secundum casane. in chatalogo gloria mun. in p.e 12. consideratione 99 limitatione 3. col. 3. foli 327. quod limita quando venditor tempore venditionis ius hipotece in re illa sibi reservaret aposito pacto di non allienando anteque pretium sibi solvat. ex. d. l. si creditor. §. fi. ff de distractione pig. quam ad hoc comendant multi relati per tiraquel. de utroque re. 1. p.e §. 3. g. uni. nº. 2. et idem erit quando aliquis mutuaret pecuniam in emptionem alicuius rei hac l. ut res illa sit sibi obligata pro pecunia mutuata l. li. c. qui potio. in pig. hab. neque sufficeret simpliciter mutuare ad emptionem illius rei. g. 2. in d. l. 7. g. in l. quod quis in fi. ff de previlegiis credi. bar. in l. interdum ff qui potiores in pigno ha. comes testat. Sali in authentica quo jure c. qui potio. in pig. ha. Ripa in l. 1. nº. 10. ff in quibus causis pig. vel hipo. tacite contrahatur. fanus de pignore 5 p.te 2 membro nº. 3. coba lib. 1. varia. c. 7. n. 3 pro qua commi facit l. 1. et ibi aretio senen in d. l. li. 2. quia res vendita non est pro prehi solutione obligata ut supra dictum est 3. quia ille qui emit

Rem

emit rem ex pecunia a me mutuo sibi data non
censet illam mihi obligare neque inde habeo
ius pignoris aut hipotece l. quamuis la 3 C. de
pigno et ita est tenendum Rey pro b. q. sua
in d. authen quo jure in xbo personali queserit
suffrare pecuniam esse mutuatam ad em
ptionem alicuius rei quam sequebatur. Alex. in l. si
cum dotem § si col. si ff solu. matrimonio. Jass.
dicens magistram in l. creditor nº 5 ff qui potior
tum pesat. campegius de dote q. 8. et casan.
in chatalogo glor. mun. 2 p. considerat nº 99 col. 6.
mouent textus in authen. de equalitate dotis in §
is consequens ubi is qui mutuat ad emptionem pre
dii equiparat ei qui mutuat ad refectionem qui
habet tacitam hipotecam tu xº dic qd ibi non dis
ponit mutuantem ad comparationem habere ta
citam hipotecam sed qd si facto in hipoteca si
bi prospere xerit illa hipoteca equiparat ei quam
habet is qui mutuat ad refectionem

4 infert qd remedium l. 2 C. de rescin. vend.
cum personale sit non transit contra tertium eius
dem rei possessorem cum et bal. ubi q. 13. Salic.
12. Resoluunt omnes Alex nº 1. et Jas. nº 7. in
d. § si heres pera ipso fundo qd est notabile ad
l. 4. tit. 7. lib. 5. ordi. / Aduerte tamen qd persona
les actiones ex qº actoris non recedunt a perso
na agentis g. hominibus in l. quis g. cas 9 ff de
peculio g. in l. 3 ff pro socio

Neque oberit si dicat. qd. possunt vendi donari et cedi actiones personales ut l. possessio quoque 49. § fi. ff de adquir. poss. [redacted] qd. r[espo]n[de]o d. g. procedunt respectu actionis directe que non separat. a persona actoris dicto. §. fi. procedit respectu actionis utilis. l. si sticho ff de pecul. juncta g. de 60 non potest sequunt. h. Jason n.o 2. et gorne. n.o 3. oportebit tn qd. actio haec directa solummodo creditori eam habenti dat. habeat unum de tribus requisitis de qq. in. l. 3. C. de nova ex

~ Ad tx. in versic. domini ~

nota qd. rei vendicatio competit dno ad repetendam rem suam ab alio possessam. l. in rem ff de rei vendi. l. quintus 2. §. argento ibi. quia non videt. ff de auro et arg. leg. l. unica. C. de aliena. Jud. l. 25. tt.o 2. p.a 3. et dominii diffinitionem vide per bar. in l. si quis vir. §. differentia n.o 4. ff de acquir. pos. quem ibi sequit. Aret. n.o 5. et in l. femina §. illud. C. de secun. nup. testat. commen. Ri. pa in rub.a ex de cau.a posse n. 7. tx. in l. 1. tt.o 23. p.a 7. et istud querit. ex tt.o habili ad eius translationem et ex modo. traditione. l. traditionibus C. de pactis juncta l. numquam nuda ff de acquir. rer. dominio rem ponit bal. in l. ea lege. C. de condic. ob causam dicens qd. ars naturam imitat. §. minorem insti de adoptio sed naturaliter per aprehensionem res rure efficiebant. l. 1. [illegible] do

minium qs Rex ff de adquir. poss. l. quā Re. §. hec quoq. Res. ff de adquir. Rex domi et sic Jq ciuile ad imitationem juris naturalis statuit qd. per aprehensionem dominium no bis adquirat et hec est in ten. bal. ib. §a. pro quo est tex. in l. non statim ff de peculi. ab. desiderat n. Res naturalem dationem et cum prol. quis per traditionem colligit. deliberata voluntas transferendi dominium. d. l. qua Re. versic. nihil n.

quo supposito adde qd. hec Regula procedit etsi dominium non sit perpetuum ac Reuocabile. l. non ideo minus ff. de Rei vendi. ad q.m ultra tex. ibi. adde tiraque. post. l. l. con. g. 2. n.o 2. de et hinc est qd. possesor maioratus potest intendere Reiuendicationem pro Re eiusdem maioratus si ab possessione cadat Pala Rub. in l. 46. n.o 2. et Anto. gom. in l. 40. n.o 76. ll. tau. Ratio est quia ille qui possidet Rem Restitutioni subiectam post mortem inuita dns illius Rei est. l. generaliter §. sub condit. ff qui et agg. l. spes ff de auro arg. leg. quo fit errasse Xuarez. alegatio 9. pag. pen. in fi. gomezarias. in d. l. 46. tau. n. 5. ubi cu testes possesorem maioratus non esse dnm bonorum ipsius sed tantum usufructuarium pro tempore uite sue mouentes ex l. fi. §. sed quia in fi. C. comuni. lega. ib. dicit. qd. possidens maioratum allienandi facultatem non habet nam ex eo qd. quis allienare non possit non sequit. qd. dns non sit ut constat in marito Respectu Rei dotalium qui dns est. l. dote ancillam. C. de Rei uen. et allienare non potest ut constat ex prin.o insti. qq. allienare. lj. et in toto tt.o ff de fundo dotali

FXS .2. procedit in eo qui tantum utile dominium habet licet in libello simpliciter se dnm dicat faber. h. n.o 13 et hinc est qd. Reiuendicatio emphiteute compet. bar. in l. si mater. §. eandem n.o 4. ff de exceptionibus

2 de actio

.2. deducit. qd. competit etiã locanti Rem ad longum temp9 bar. in. l. codicillis. §. instituto de leg. 2. pro quo est te. fun da g. dominii. in. l. 1. §. qui in perpetuum ff si ager vecti ga vl. emphiteu. peti. et confirmat ex Reg. quia habet qd. apellatur dominii directum et utile continent. bal. in. l. pen. col. 3. C. si a non compet. iud. et [illegible] cuiq doctrinam mirabilem testat [illegible] .9. in. l. 1. t.° 28 p.ª 3. et comm pinel in. l. 1. 2. p.e n.° 18. C. de bon. mater.

.3. procedit et si quis et dnm dixit usum fructum tantum se habere probauit nam adhuc sustinet. libell9 soci. col. 2. Aretin. in. l. naturaliter. §. nihil comme ff de acquir pos Alex et jass. n.° 11. in. l. sed et si possessori. §. item si iurauero ff de iur. jur. capitiq decis. Neapoli. 96. in fi. pro qq .1. facit te. in. l. qui usum fructum in fi. ff si usq fructq peta. ubi se. dnum usufructuarium apellat. 2. facit quia pro usu fructu Reiuendicatio non dari bar tenuit .C. de usu fructu in Rub.ca et pinel in d. l. 1. 2. p.e n.° 18. In Xo.° dic qd. si petens Rem aliqm Rie dominii expressa Rei uendicatione usum fructum tantum probauerit libell9 corruit secq si simpliciter Rem Rie dominii petierit tunc .n. uidet. se Referre ad usum fructum quem habet bal. in. l. usum fructum. s. d. quem sequit. Alex n.° 6 et Ripa n.° 1. Mainerig 40. fabig acoromboniq 44. ormanoziq Det9. 19 Rubeq. 119. omnes in d. §. nihil commeff de acqui posse. pro qua commi facit quia Rei uendicatio pro Re corporali non Xo.° pro Re incorporali dat. l. uendicatio 57. ff de Rei uendi. unde cum us9 fructq Res incorporalis sit sequit. qd pro usu fructu Rei uendicatio mime det. et tenendo defendendo qq. hanc partem nonobs

tabit

doctrina bar in d. Rub.a C. de usufructu nam ibi
bar. non dicit pro usufructu competere Reiuen
dicationem sed actionem confessoriam —
txs Reg. 2 locu obtinet ut in c. examinata de iudiciis
b. prosu.o patronatus qd. est incorporale quemadmodu
usus fructus Reiuendicatio dat. nam Rq. qd. Xbum
vendicatio de quo tib. improprie et lato modo pro
actione in Rem accipit. que dat. pro Re corporali
que in dominio nro est sicut in simili dicimus in
patre uendicante filium ad dictam causa de iu.o qui
vitum l. 1. § per hanc ff de Reiuend. et in Reiuen
di. qm episcopus pro sua ecclesia intentat c. perue
nerabilem de exceptio. et in ea que dat. pro Rebus
sacris l. in Rem § loca sacra ff de Reiuend —
4 procedit qndo agens a princ. non erat domi
nus sed ei lite pendente dominium superuenit q. est
in l. si Rem 29 ff de pigno. actio. qm sequit. et lau
dat Ripa in l. si insulam n.o 70 ff de V. ob. oblig.
txs Sed Reamentte. in l. non potest uideri ff de iud
pro cuius soli.e dic qd. si actor. et ampliatio proce
dit qndo ille qui a prin.o non erat dnus egit in
iudicio generaliter non expressa aliqua cau.a
et tunc dominium superueniens etiam ex cau.a
de pres. confirmat iudicium Reiuendicationis de
equitate cannonica c. abbate sane in fi. de
sna et Re iud lib. 6. eius xo qum si prin.o simpliciter
et absolute egerit ex causa spetiali seu specifica

quo casu si dominium superveniat ex causa de
preterito convalescet judicium si vero ex causa de
presenti non confirmabit. bar. in l. et ancearnte
§. actiones n°. 18. in fi. ff de except. rei jud. Jass.
fi. n°. 66. Ripa in c. cum ecclesia sutrina n°. 102.
de cau.a poss. et pro. sed Ad huc quod s.d. urget tex.
in l. si pretor §. marcella ff de judiciis ubi sente
tia lata ex falsis alegationibus non valet quam l. ele
ganter declarant Angel. in uno l. et Alex. in
l. qui Rome §. duo fratres. ff de verb. ob. n°. 10.
felinus 14 Deci. col. 2. in c. si duobus de appellationi
idem feli. in c. sicut. n°. 23. de Re jud.
Solu. est quod tex. in d. §. marcella procedit quando
allegatio falsa durat per totum tempus judicii
secus vero si pendente judicio cesset bar. in d. §.
marcella si vero judicium Reiuendicationis fuit
a prin.o in spe intentatum tunc per superve
nientiam dominii non confirmabit. bald. in l.
prescriptionem n°. 40. C. si contra jus vel utilitatem
pub. Paul. in l. si Rem de Reiuendi. pro quo
tex. in c. fi. de Rescriptis. per quem ita tenet
Romanus in l. titius n°. 22. ff de verbo.
Sed est dubium quid juris sit quando vero sa vice agens
a prin.o erat dominus et pendente judicio domi
nium amisit et hoc casu actor debet succum
bere l. tigni §. fi. ff ad exibendum quod verum in
teligas nisi post contestationem facto aduersarii
dominium amittat. l. si post acceptum ff de Rei
vendi. l. 22. tit.o 2. p.a 3.
Contra quam oppositum est tex. in l. si dominus in 2. ff de cond.
furti

l. qn̄do dominium in actore cessat post lit contestatione non cessat condemnatio neque ille tex. fundat se in culpa sed in dominio cessanti —
.2. quia etiam si dominium esset cum culpa possessoris si tamen interest actoris condemnandus est Reus l. item si liberatum §. fi. ff de Reiuendi ideo pro. glo.ª intelligentia tex. in d. l. si post accep tum dic qd. ideo ibi. cessante dominio non cessat Reiuendicatio quia si Restitutio esset facta tempore contestationis possessor non compleret usucapionem et sic per eam non efficeret dominus et succedit Reg.ª que habet qd omnia illa Restituenda sunt petitori que esset habiturus si tempore petitionis sibi Restitutio fieret at glo. in d. l. si servus purificata conditione desunt aliquid actoris interesse et ideo non fit condemnatio et in .d. l. item si liberatum. §. fi. de Reiuendi fit condemnatio quia interest actoris qd. interesse non cessat Re perempta sine culpa possesoris quia forsam dominus illam uendidisset si apud se Remansisset —
Sed ad Rosus predicta et contra tex. h. urget tex. in l. siquis emptionis. §. sed hec ... nam siquis. c. de prescrip 30. vel. 40. ibi non domino contra uiolentum inuassorem dat. Reiuendicatio ergo. falsum est dicere qd. illam intentans debet habere dominium illius Rei pro qua agit /. cui dificultati Respondent plures qd. ille tex. limitat materiam Reiuendicationis ut non procedat in odium spoliantis ut sic spoliatus etiam dominium non probando possit in Reiuendi catione.

uendicatione obtinere et hanc snam tenet sallbq.
cum relatis abeode prescrip. 2. p.e 3. §. prin. q.
6. n.o 8. bober. decis.e 42. n.o 6. gomezi. in reg.a de
trienali posseso. q.e 11. Anto. gom. superiores non
allegando in l. 45. tau. n.o 183.
tum hec opp.o ex duobq confundit. 1. quia per ea
efendit. tota rei uendicationis materia que in domi
nio actoris fundat. ut. h. 2. confundit. ex. l. 13 qui
destinauit iuncta g. de rei uend. possesionem de rei uend.
cui concordat. l. 26. tit.o 2. p.a 3. et. l. 6. tit.o 2. lib. 4. or
din. in qq prob. qd. is qui debet agere rei uendica.e
debet priq aduertere an iudicio recuperande pos
sesionis possit possesionem semel amissam repe
tere. q. spoliatq utet. preuilegio q.o tumad recupe
randam possesionem semel amissam per inter
dictum recuperande et non quoad dominium
propterea et. 3. quia rei q et reaptig est qd. spoliatq
rei uendicat.e agens necessa habet probare domini
um prout resoluunt in. l. naturaliter. §. nihil comme
de acquir. posse.e iass. n.o 120. crotq. 25. claudiq 49. et 50.
et in. l. 4. §. cato. de rei uen. Alex. n.o 24. tenent idem et
ripa n.o 29. Alcia. 74. butijela n.o 77. idem tenet ri
pa in. c. cum eclesia sutrina de cau.a poss. et ita
Non oberit te. in. d. §. super hec. nam re qd. tb. lo
quit. in spoliato qui habet temporis prerrogati
uam quia diu ante possederat et sic concurrunt
tb. due presumptiones uiolentie et antique possesio
nis.

possessionis que tribuunt Reiuendicationem spo liato sh. ei qui de xa. doming non est bal. in l. uis eij n.° 2. C. de probatio q.m solutionem sequint. predicti dd. Nm. hec solu.° non placet ex segq. 1. quia ex plu rib9 imperfectis non fit unum perfectum. l. spa donem. §. quis cura multa de exusatio. tuto.

.2. quia probatio debet de necessitate concludere et non contingenter. c. in presentia de proba. l. neq. natales. C. eod. l. nam hoc. C. unde legitimi — ideo m melius dic. qd. ib. non dicit. qd. is qui cum mala fide per 30. annos possedit habeat Reiuendicationem sed qd. lz. habeat exceptionem de qua in §. precede ad Retinendam Rem tn id intellig at. nisi uiolen tam. a prin.° adquisierit possessionem quoniam hoc prop ter talem uiolentiam neq. Defensionem habebit seu exceptionem. s dnm. antiquum si 10.° cum tt.° et bona fide longo tempore possideat habebit Reiuendicatio nem etiam s dnm antiquum. g. actionem in. l. si quis emptionis in prin.° C. de pres. 30. vl 40. anno. in tit. dic.° Jo anis et vulgarg communis atm salic. ib. n.° 2. ball. de presc 2. p.c 3. p.is princip. q. 6. n.° 4. aba. in Reg.a possessor 3. p. §. 1. n.° 1. de Reg. jur. in 6. pro qua opp.e 1. facit. l. allienatio nis Xbum ff de X6 bo. signifi. / 2. quia qn.do actio utilis concurrit cum directa sne exequtione utilis prefert. l. in cause X si c.° fi. l. si procurator meq. §. 1. l. procurato ri in Rem ff de procura. g. fi. in. l. si eles. ff de seruitut urba. predio. Alex. in l. 3. §. ex pluribg n.° 8. ff de aquir. posses. / 3.° quia in prescriptionib9 mutal.

dominium et transfert in prescribentem l. eumqui
§. 1. ff de usucapio /4. quia prescribens ante com
pletam prescriptionem habet publicianam g. ut
aliquid adat prescriptio completa debet habere Rei
uendicationem /5. et melius facit tx. in. c. placuit in
2. dsii. prescriptionem ib. etiam ad dominum domi
num. 16. q. 3. ff.
finaliter pro complemento materie dominii opere
pretium erit uidere qualiter probet. et dicendum
est probationem esse dificilem l. is qui destinauit
ff de Rei uendi. bar. in. l. Rem que nobis col. 1. ff de
acquir. posse. tradit late pp cons. 104. nº. 99 cum
seqq. uolu. 1. et probat. probatis tribus que ponit g.
extra Placentini in l. cum Res. C. de probationi
bus. et bo in uariam dsiiº. item dixit pro qua bene
facit tx. ib. et tx. in. l. 2 juncta g. et bo do minium
in pendentia. q. 2. in toledo /3. facit tx. in. l. 1. dsii.
dominium qq. Rex ff. de acquir posse et ex his fun
damentis placentini oppinionem sequitur bal. et Paul.
de castro in. d. l. cum Res et idem Paul. in l. propri
tatis dominium. C. eod. pp. ib. nº. 98. et. 107.
idem in consilio. 107. nº. 10. Volu. 1. tudic non su
ficere predicta tria nisi probet uenditorem Rei
uendite dominum fuisse g. in d. l. cum Res et bo
in uariatione et eam comm Resoluit Sali. ib. col.
3. nº. 2. Alex. consº. 132. nº. 1. volu. 7. afflictis decis.
40. nº. 2. boherius decis. 42. Maranta de ordi
ne judiciorum pagina 112. nº. 4. ib. plura vide

pro qua sententia .1. facit tex. in l. nemo plus juris ff de Reg. Juris
2. facit l. eum qui §. 1. ff de publicia. in Rem actio. in versic.
publiciana. juncta g. ubi dicit quod aliter est procedendum
in juditio petitorio quam in possessorio quod non esset si ex po
ssessione dominium probaret. 3. facit l. et que nondum §.
quod dicit ff de pignor. ubi in actione Reali hipotecaria necessa
rium est probare dominium debitoris qui Rem hipotece
obligavit. 4. facit l. is qui destinavit ff de Reivendi. 5 facit
Regula que habet quod probatio debet esse concludens c. in
presentia ex de proba. et secundum hanc partem est inteli
gendus tex. in l. cum Res C. de proba. et in l. cum super
iurnis . C. de Reivendi. que jura sic inteligunt socinus
cons. 36. volu. 1. et cons. 205. n. 2 volu. 2. Decius cons.
228. aimon. cons. 321. col. 3. benedic. in c. Reinutius X. et
uxorem. n. 450.
Sed inter has oppiniones adhibenda est hec concordia ut oppi
Placentini procedat quando dominium probat contra ipsum venden
ditorem oppinio vero g. quando contra tertium
2. extremum est possessio ex parte Rei conuente tex. h. insti
. l. offi. l. is qui destinavit. l. qui petitorio. l. is qui se obtu
lit ff de Reivendi l. un. C de allienatione judici l. 1. C. ubi
in Rem actio. c. examinata de judiciis. l. 25. tit. 2 parte 3.
procedit etiam contra naturaliter tantum possidentem. l.
3. §. fi. ff ad exibendum. 2. procedit contra civiliter tantum
possidentem. l. cuicunque. §. si fundus ff de usu fructu
tenet g. illum tex. non allegandum in Rubrica ff de Reivend
et ab. bar. n. 1. et Alber. n. 4. et ante g. tenuit Azon
in summa. C. de Reivend. n. 7. Resoluit commu. Are
in l. pomponius. §. si is qui precario n. 23. ff de acquir
pos

et Jass. h. nº 105. et tunc: si possesor Rem habeat tempore condemnationis in ipsa Re fiet exequutio [illegible] mingdimitet actori [illegible] habet: q. notabilis [illegible] permiscer [illegible] fi. ff de adquir. poss. bal. in authen. ei qui jurat. C. de bonis autho. jud. poss. et in l. 2. qe [illegible] C. de in Remedio et sic procedit. l. 29. et 33. ttº. 2. pª 7. / 3º. procedit etiã [illegible] nudum detentatorem d. l. offm [illegible] sicº. de enriqz. qm ad hoc nimis comendat faber. h. n. 23. Angel. nº. 8. et meliore juris testat. bal. in. l. 2. qe 2. C. de in Remedio [illegible] in consilio. 109. pe. 2. volue 2. Jass. h. n. 100. gome. nº. 25. pro qq. est. l. 29. ttº. 3. pª. 2. illud finaliter animaduerte qd. si quis agat hac actiº. [illegible] non possidentem et sic judicium ex hac cau. defecere uideat. si tn actor dominium sufficienter probet debet dominus declarari et proderit sibi sententia si Reus Reperiat. postea Rem illam possidere. l. si ac [illegible] §. fi. ff de exceptiº. Rei jud. [illegible] 3. intelectum g. [illegible] quem sequit. [illegible] bar nº. 2. dicens illum [illegible] esse aureum ad hoc [illegible] de arenis et Alber. in fi. paul. nº. 4. testant. hunc intelectum ad illum [illegible] esse comm et jass. nº. 8. et bal. in. l. cogi nº. 13. C. de petitiº. heredi. paul. in. l. uniª. nº. 4. C. de allienatie. judi. [illegible] in. c. examinata notabi. 2. de judi. et [illegible] feli col. 2. Angel. h. nº. 12. [illegible] firmat se ita praticasse et quasi per [illegible] significat idem bar in. l. naturaliter. §. nihil. comme [illegible] 4. nº. 24. de acquir. poss. et [illegible] comm testat. areti. col. 12. Alex. nº. 36. Jas. 134. et ita est tenendum Re prob. [illegible] bar [illegible] qui sibi [illegible] tenuit [illegible] rium in. l. si constante §. fi

n.° 6. solu. matrim.° et in l. 1. n.° 2. C. si adversus Dem judi bal. et Angel. in l. pomponius §. sed si is de aquir poss. idem bal. in l. . minimam de petit. heredi tatem quo ex eo oppinionem fuit perperam judicatum in capella tolosana ut ex aufr. de actione constat decisione 173.

Ad textum in §. eque si agat

premite pro inteligentia materie huius textus quod servitus in genere sumpta est jus propter quod una persona vel res alteri persone vel rei contra naturam vel juris presumptionem subjicit.

2. premitte quod servitutis tres sunt species. personales reales et mixte. g. in Rub. ff de servitu. tit.° gener. g. in Rub.ª insti. eod. et utrobique omnes et personalis servitutis difinitionem ponit jc. in l. 4. versic.° servitus ff de statu homi et in §. servitus insti de jure personarum et est illa que debetur a persone persone cuius primum exemplum videtur quem servus dno suo propio debet vel quem dominus in servo propio habet bar. in Rub.ª C. de usufructu n.° 4. faber. h. col. 1. jass. n.° 8. g. in verbo de usu per sona in l. 1. tit.° 31. p.ª 3. quod exemplum faciunt. sequitur a. 1. quod pro servitute personali dant actiones confessoria et negatoria de qua h. et pro servis repetendis non iste actiones sed reivendicatio dat. l. 1. C. de usucap. pro emptore. l. Docu ancilam. C. de reivendi. l. 2. obstat reg.ª que habet quod in re

Re propria seruitq non consistit l. uti frui ff si usq fructq petat. l. in Re commi ff de seruitutib9 urbanis. facit qd seruitq personalis e x hinquib cu in persona dni. §. finit. insti de usufructu. l. corruptionem. C. de usufructu qd non est in proprio seruo. §. in fraudem insti. qq aliena h. vl. non.
.2. oppo est qd hec non sit seruitq sed quedam obligo personalis .g. persone in. l. siquis unas edes. 38. ff de usufructu cinq bal. et Salice in Ruba. C. de usufructu commis sdm pomezch n°. 7. Scepola de seruitutib9 lib. 1. c. 7. n°. 1. Artogom. in 2 tho c. 15. n°. 1. Menes. in Ruba. C. de seruitu et Aqua n°. 7 et 8. / tutertio pone exemplum seruitutis personalis in operis serui alicui ad uitam concessis de uoluntate dni qd manifeste coligit. ex. l. 1. tt°. 31. pa 3.
.2. premite qd seruitq Realis est illa que a Re Rei debet. cuiq difinitionem ponit bar. in l. 1. n°. 2 ff de seruitutib tt°. generali qm preter Paul. et floria. cib. commentas. tat. scepola lib. 1 de seruitutib9 lib. 1. c. 2. n°. 5. et hec a predio dominante denominat. cui predio dominante coheret actiue et passiue predio seruienti. g. area in. l. 1. ff de seruitutib. urb. pred. et in. l. 1. §. item sciendum ff de aqua pluu. arcen. xbo ex continentib9 .g. in. l. pater filie xbo plerumq ff de seruitute legata sequnt. h. jass n°. 24. et zassig fol. 4. comm dicit Alcia. in. l. urbana predia ff de xbo. signifi.
Seruitq xo. mixta illa est que a Re persone vl. a persona Rei debet. qualis est seruitq usq fructq.

vel uerbaliter a persona Rei de qua loquitur tex. in l. hi tio centum 30. §. titio centum in 2 de cond. et demonstra: ~~hai~~

Ad xm in §. eque si agat

colige ex hoc tex. iuncta l. peti. ff de seruitutibus qd. h. in Rebus corporalibus non concurrat inter dictum Retinende et Judicium petitorium Rei uitande pprietatis bene in in seruitutibus et Rebus incorporalibus concurrunt per hec (uia ita Re soluunt dicentes comm in l. naturaliter §. ni hil comme ff de acquir poss. Alex. n° 72. Jas n° 126. Ripa n° 150 Rub 49 283. berengarius in c. 3. n° 11. 2

ex qua comm resolut. infert. qd. pro iur. pascendi possunt cumulari petitorium et possesorium Retinen de. h. pro ipsis pas quis non possit Ripa cb. §. cum Rela tis ab eo

2. infert. qd. in beneficialibus licita erit cumulatio hec ita tenent. 3. d. dd. et aduerte qd. in his juribus incorporalibus potest suspendi petitorium et peti qd. procedat in solo judicio possesorio Gar. in d. §. nihil. comme. combinatio. 1. in 2. membro cuius oppo. est commis sdm Jass. cb. n° 127. et ferdinan. berenga. c. 3. n° 13. ex quo deducit. 1. limitatio ad tex. in authen. qui semel C. quomodo et quando judex. 2° ampliatio ad tex. in l. edita C. de edendo 3° qd. actor possit uariare in his judiciis th. Regulariter ~~hat~~ tex. in c. h. de procura in 6. l. si cum dotem §. eo aut. tempore ff solu. matrimo.

tenet bal in l. de rebus ff rex amota ... Neq. §.

dictus oberit tex. in l. is qui destinauit ff de rei uendica

ti. nam resp. qd. ibi Ic. loquit. de consilio neq. tam

oberit tex. in l. 3. §. idem scribit ff. de peculio. junctoque tex.

in l. sicut. C. de actio. et oblig. nam resp. qd. non tollit

jus sed suspendit. ~~ex tenui altius~~

Ad versiculum Altius edes

. nota ex hoc versic°. qd. pro iure tolendi altius edes pro

prias. l.? agere acti°. confessoria. contra q.m contitionem i

mo qd. iure communi hoc habet et non iure seruitutis est

tex. expressus in l. altius. C. de seruitu. et aqua q.m l. ad

hoc citat et eleganter declarat Deciq in l. Dominum et

in l. nullus ff de Reg. jur. Jas. in l. ex hoc iure. n°. 6.

ff de justa et iure. ... in Reg.ª 101. et corras. in l.

. 1. n°. 44. ff de seruitutibus. Hipoli. in singul. 154.

Dueñas in Reg.ª 37. n°. 7. et cona lib. 4. comenta

jur. ciuil. c. 10. et Menes. in d. l. altius n°. 3. que tn

Reg.ª non procedit quando aliquis altius edificaret ad e

mulationem uicini ut secreta domus ipsius uideat et non

ad propiam utilitatem. q. in d. l. altius. bar. in l. ex hoc

iure. n° 7 ff de justa. et iu°. et ibi claudius col. 3. et horoscius

n°. 35. testat. comm Menes. in d. l. Altius. n°. 18. et est

de iure Regio pro hac sntª tex. in l. 13. et. 19. tt°. 31. pª. 3. et

si uides qd. h. tex. non procedat et faber. h. uidens difi

cultatem resp. qd. h. imperator. Respexit ad particularem

consuetudinem quia prohibitum est ne quis alicujus do

mum suam erigat ultra certum modum in dam

num uicini sui cujus solutionem testant. comm esse

iassius et Misinge. h. n.º 9 corras. in l. i n.º 6. ff de servitutib. et lib. 3. miscelanearum questio. c. 24. n.º 3. et ante ipso ludov. gom. h. n.º 18. sed h. intelectus Reiicit ex seqq. 1. quia non est verissimile qd. imperator Restringat dispositionem suam ad tam particularem consuetudinem que solum florentie vixere scimus. ut autor est Menes. in d. l. altius n.º 11. — 2. quia si hoc verum esset non esset tunc agendum act.e confessoria sed act.e negatoria pro uendicanda libertate a servitute per statutum imposita. g. in l. 2. ff si servitus uendi. et h. verbo Altius. — 3. quia si huiusmodi consuetudo uigeret non posset quamquam hoc pactum constituere cum sit induceta in fauorem totius urbis. ne domus altius leuate obscuriores efficiant uias publicas argumento tex. in l. ius publicum ff de pactis et in c. si diligenti de foro competen. ——
et ideo assignat. 2. intelectus qd. actio negatoria de tex. in hoc tex. et si nulla fuerit servitus constituta. g. h. verbo altius in fin. Jass. n.º 43. qui Reiicit ex eo qd. in hoc verbo sic.º non de negatoria act.e sed de confessoria agit. ideo 3. et verior intelectus est qd. cum servitutem constituant natura loci pactum, testamentum et uetustas. l. 2. ff de aqua pluuia arcenda. et cum de constitutis servitutibus non constet et liceat unicuique altius domum suam libere leuare iuxta d. l. Altius si impediat possit contra impedientem agere confessoria. —— ——
4.

4. intelectq ad huncdo ponit s. eguinariq paulopost principium. 5. ponunt baldu. Osoma. et cusaciq s. boaltiq. 6. et singularem ponit cona lib. 4. co menta jur. ciuil. c. 7. n.º 12.

Ad qsiu. in Rem actio est ~
nota qd. pretendens jq seruitutis Rustica vl. urbane habet Rea lem actionem confessoriam idest l. 2. in prin.º et l. loci cur pq. § in confessoria l. sicuti. § sed si queratur ff si seruitq vend. l. uti frui ff si usq fructq petat et pro a diti tum in quo cumqz ju. incorporali si prohibea t aliquis ju. suo uti. q. junctio in c. cum eccles iam metrina Xbo quidquid juris de cura posse sionis et proprietatis cui pro ju. exigendi da t confessoria actionem et ita ti tenet faber. n.º 3. et cornm testat. jass. in n.º 35. h. et gome n.º 12. idem jass. in l. si pnq n.º 3. et 4. ff no ui oper. nunptia Rebuf. in tt. de decimis. q.e 9. n.º 11. et hinc est qd. si patronus impediat uti ju. presentandi competit ei hec actio q. posidebas in c. examinata de judic. comun sdm Rochum de curte de ju. patro. in v.º 19. n.º 6. et ita tene t. q. ecbar. in. l. in Rem. § lo ca sacra in Xbo quasi nra ff de Reiuendi qui hoc casu solum conditionem ex l. vl. ca none cona debant sest tn necessario. ad hec actio dat qd. actor tnq sit predii dominantis l. 2. §. hec aut. in Rem actio ff si serui uendi l. 1. ff comu predio. q. h. Xbo. altiq. posic.º item quare bar. in. l. s. n.º 2. ff de seruitut lg sufficiet tn qd cumqz. dominium vl. directu

l. in provinciali. §. si ego ff no. op. nun. [illegible] que loquit. in superficiario l. 1. §§. qui in perpetuum ff si ager vectigalis vl emphiteuti. cu que loquit. in emphiteuta g. h. th. XVI. ite quare commis. sum Jass. n.° 33 gorme. n. 26. et. l. 11. tt. 31. p. 3. competit etiam ei qui solum jg habet in predio dominantis pignoris vl. hipotece. g. h. X 60 alii q. que fundatur in quasi dominio qd. fundamentum X m non est quasi quasi dominij esset non haberet jg pignoris l. si rem alienam in. 2. ff de pignoratit. act. l. nemo pign. ff de reg. jur. et ex hoc fundamento g. diem reprehendunt omnes sum Jass. h. n.° 49. et sic confessoria creditori propter jg qd. habet in re l. haec in prin.° ff de dam. infecto et argumto tx. in. l. prima X sic. fi. ff de remissionib9 et in l. ei qui ff de servitut. ~~et q~~

Ad X simili qd. seq.

nota diferentiam inter res corporales et incorporales quia in incorporalib9 etiam possidenti datur actio. l. et si forte §. sciendum ff si servitus vendi. l. pen. §. fi. ff si usq fructq petat. g. possidebas in. c. examinata de judic. afflictis. decis. 155. et coba. lib. 1. varia. c. 16. n.° 10. sec9 X°. est in reb9 corporalib9 ut in. §. precedenti in fi. et ratio i. est quia in reb9 corporalib9 vincit possesor etsi de jure suo non probet. l. fi. C. de rei vendi. et cum possesio ei sufficiat nulla alia datur actio l. 1. §. interdicti

interdictum aut. ff uti possidetis at in incorporali
bus non sufficit quasi possessio quia non inconue
nit ut quis possideat et aliquis in re possessa ser
uitutem habeat et hanc partem prob. tex. in l.
exi et in l. haz ff si serui. vendi.
2. differentia est quia in rebus corporalibus
nullus potest agere negatoria quia in ea actor
debet ius pretendere ex sua persona et non ex
defectu juris aduersarii l. 1. §. 1. ff si pars heredi
tatis petat. paul. in l. si contendat n.o 2. ff
de fideiuss. Alex. in l. si finita §. eleganter n.o 26.
ff de damno infecto. quin in corporalibus x.o si
quia cum actio negatoria actio def. l. 2. ff si
serui. vendi. negando aduersarium ius seruitu
tis habere in effectu concludo fundum meum
liberum esse a seruitute et sic in effectu ius in fun
do meo aduersarium non habere Misinge. h.
n.o 50. et equina col. fi. ad fi. Adde quod iste
seruitutes adquirunt. 3. modis. 1. pactio ut in ti.
to de seruitutibus. et in l. 14. ti. 31. p. 3. 2.
per ultimae voluntatis. l. potest etiam ff co
munia prediorum §. fi. ins. de seruituti. 3. adqui
runt. tempore et tunc si seruitus est persona
lis est inprescriptibilis. l. fi. C. de prescrip.
longi temporis que pro libertate et non aduersus
libertatem dat. g. et ita in l. usucapionem
ff de usucapio. l. 6. ti. 29 p. 3. libertas x.o

servitutem per 20 annos etiam sine titulo prescribit. l. 2. C. de prescriptione long. tem. que pro liberta. hodie ꝯ. decem annis inter presentes et 20 inter absentes l. 7. titulo 22. p. 4. l. 23. titulo 29 p. 3.
Servitus ꝯ. Realis continua vel quasi eod. tempore prescribit. l. si quis diu furtivo ff. si servitus vendi. l. foramen. ff. de servi. urba. pred. l. 16. titulo 31. p. 3. est tamen necessaria scientia et pacientia adversarii. l. penul. ff. de servitut. servitus ꝯ. discontinua tempus immemoriale Requirit. l. servitutes la 4. ff. de servitu. l. hoc iure. §. ductus aque ff. de aqua quotid. et esti. c. super quibusdam §. preterea de verb. signi. c. 1. de prescriptione lib. 6. d. l. 16. quod est ꝯm titulum. non habet prescribens nisi si haberet longo tempore prescriberet. l. fi. in fi. C. de prescrip. long. temp. l. si ego. §. 1. ff. de publiciana in Rem actione. communis etiam sepola de servitu. lib. 1. c. 19. col. fi. Mixte vero servitutes longo tempore prescribunt. l. fi. in fi. C. de prescriptione long. temp. l. si ego. §. 1. ff. de publi. in Rem actione. Anto. go. in 2. tho. c. 15. n.º 25 et hec in afirmativis / in negativis ꝯ. ꝯ negantem non incipit currere prescriptio nisi a tempore prohibitionis. g. in l. quibusdam iuribus ff. de servitu. urba. et in l. 1. §. ff. de servi. et aqua. communis etiam scepol. de servitu. lib. 1. c. 20. col. 3. et etiam Anto. go. ub. s. n.º 27.

Ad. §. sed iste quidem

in posic.º allie aut. / premitte pro inteligentia quod

pretoris authoritas tanta fuit ut legis condende et
corrigende potestatem haberent. et pretores quo
que edicta in sti. de iu. natu. gen. et ci. § ius xxi.º
pretorie de diuis. stipulatio. § 1. 19 aut. ciuile xx.º
19 pretorium ff de iust.ª et iu.º tradit lasegu
me. h. n.º 19. et fortu. gar. in l. jurisgentiu
§. pretorait n.º 3. et 4. ff de pactis. Genesteli
de magistratibus Romanis c. 19. fol. 87. et ho
ros. in l. 1. n.º 10. 19. ff de off.º preto et hi preto ac
tis equitatem habentes l. qd si efesi in fi. ff
de eo qd. certo loco eo casu quo actio vl. juris re
medium deficiebat illud producebant ut h. Jas
son. n.º 26. gome n.º 22. efectus aut. qd. actio
nes sint ciuiles vl. pretorie est qd ciuiles sunt per
petue pretorie xº annales ut in prin.º ins
de perpetuis et temporalibus actio. l. in honora
riis ff de actio et oblig. circa qd. solet in praxi
dubitari an actiones descendentes ab statutis
vl. constitutionibus ducum. comitum. vl. mar
chionum. sint ciuiles vl. pretorie et videt.
qd sint pretorie quia eius jurisdictio preto
ria juris dictioni equiparat. vg obseruat. in c
uni. si de feud. inter. dom. et agnatu lis oriat.
dar. in l. 2 n.º 5 ff de bono. poss. et in l. si ad
si ff de penis pla. h. n.º 27. communis sctm
gome. h. n.º 22 et sctm soci. in l. stipulatio
nem n.º 134 ff de V. ob. oblig. l. qd. procedit
qndo dicti dominum superiorem recognoscunt se qsi

non Recognoscant quia cum equiparent Regibus eorum constitutiones erunt perpetue bar. in l. 1. § de quare ff de postulan. et in l. conting. n.° 5. ff de xbo. et in l. Relegati. n.° 4. ff de penis Alex. in l. stipulationum n.° 13. de xbo. et Jass. h. n.° 31. hodie tamen cum s. d. persone sint perpetuo investite et ipsorum dignitas ad heredes transeat et sic non analis quemadmodum officium pretoris eorum actiones erunt perpetue et civiles bar. in l. omnes populi q.a 4. n.° 8. ff de jus.° et ju.° communis se(quitu)r cur juni. cons.° 65. n.° 9. de ju.° Rejio pro hac sententia est tex. in l. pen.° tt.° 1. p.a 2. Abendanus de mand. prin. c. 5. n.° 9 et 10. et ita est tenendum sec. Jass. h. n.° 36. cogitandum Relinquat et quis trium determinare ego ....

h. n.° 24.

Sed tamen est dubium an pretores hodierni cuius jurisdictio est annalis aut bienalis possint pro tempore suo statuta facere et quod non possint est tex. in l. programa C. de senten. et interlocu. om. jud. et tex. juncta g. novi juris. in l. 1. ff quod quisque juris. tenet Angelus in § jus autem civile n.° 5. insti. de ju.° natu. gen. et civi. et Avendanus in cc. preto. c. 17. / tamen dic quod si statuta fiant ab his pretoribus pro bona gubernatione bene valent et tenent argumento tex. in l. 1. § pen.° ff de off.° prefecti urbis tenet bar. in d. l. omnes populi n.° 8 et huiusmodi statuta durant per tempus suo officii bal. ib. n.° 7. in d. l. omnes populi Abiles. d. c. 17. xbo las hagan de nuebo n.° 9. si xbo. fiant communicato cons.° populi et interveniendibus solemnitatibus de qua per orozium in d. l. omnes populi n.° 46. cum

seqq.

cum seqq. tunc actio erit ciuilis et perpetua et ita
procedit [illegible] dic. [illegible] et in dominiis tem poralibus ad te
[illegible] [illegible] doctores [illegible] Respas non possunt statuere ali
quid [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] sino. sta
tuta non [illegible] predicti [illegible] [illegible] [illegible]
bona [illegible] [illegible] [illegible] tunc communica
to cons.o populo [illegible] deberent ita procedit commis
de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] del pueblo.
[illegible] notat g. Avendanus de exequen. man. Regis
c. 6. n. 4. [illegible] Abiles d. c. 17. n.o 10. [illegible] Secundo quaestio an
Requiratur confirmatio Regis [illegible] Requiri [illegible] tenet bal.
in l. [illegible] n. 2. C. de legibus [illegible] dic. [illegible]
[illegible] in l. omnes populi n. 35. ff. de [illegible] et [illegible] A
venda. c. 19. n. 3. illud [illegible] animadverto quod si petat.
prouisio ut predictis statutis seu ordinationibus non
utantur donec confirmentur solent [illegible] [illegible]
c. 17. qd. non procederet in antiquis statutis seu ordina
tionibus ut ad [illegible] Abiles d. c. 17. [illegible] [illegible] probeer so
breello finaliter dubitat. utrum statuta epis
coporum et constitutiones sinodales sint Remedia ci
uilia an pretoria et qd. pretoria tenet. bar. in l. 5. n.
4. ff. de [illegible] ob. et ab. jass. n. 10. testatur comm. et go
mez. h. n.o 25 [illegible] [illegible] dic qd. in hoc [illegible] obseruat
praxis que fundatur ex eo quia dignitas episcoporum
censetur perpetua [illegible] 2. quia episcopus prefecto pre
torio equiparatur qui legem perpetuam condere po
test. l. formam C. de off. prefecti preto. q.m opp.
tenuit soci [illegible] 5. limita in actionibus pretoriis Rei per
sequtoriis qualis est petitio hereditatis que bonorum

possessori dato nam ha preiudicium l. in honore
... de alim. et alig. bar. in l. fi. ad siff
de penis. Jas. h. n. ... similia in actionibus pre
toriis que competunt ad vindictam nam illa du
rant 20 annos l. querella C. de falsis. bal. in auth.
Receptitia ... pum Jas. h. n. 31.
... de ... in
admonere ... ad fi. ... commendat
... in manu haberet ... qui du
xit in matrim. ... et ... similiter in c. solicite ... fi.
... nou ... Sed in hac tenent ... riuma
... de noui oper. nam ... perquem
... in l. ... quenobis ... ff de acquir. po
... Rejero ... Henrici ...
... in 3. p. art. 7. n. 17.

Ad ix. ...

... ex justa cau. colige qd. ut pbliciana competat ...
Requirit idem ... l. 1. ... ff de public.
et l. eam qui ... sufficit ... hec justa causa
sit ... errore causata d. l. eumque ... et in
§. stabitore et nihil interest an ... lucratiuo an ex
oneroso prouenerit ... et in ... l. eumque § sed et si
quis et in l. ... ex quo Resultat presump
bone fidei l. ... C. de ... c. si diligenti de pres
cription. Jas. h. n. 99. ... de presumptio. ... Reg.
presumpta ... in Req. possessor in 2a p. § 7 n. 2.
que presumptio Releuat ab onere probandi et illud

transfert in adversarium l. non potest ab omne ale
gari ... si ad alterium cavendum .. et idem potius n° 105.
utique si error alleget ff ad l. ... ... bar. in 2°
notab. et idem in l. cumquid n° 13 ff si certum petat.
et ib. jass. l. lectura n° 22. et in 2. n° 25. et purpura
tus n° 140. Alex in l. un. n° 4. C. ut que desunt advoca
tis ... suppleat feli in c. cum ordinem 2 col. de
prescrip. et in c. a ferte 2 col. de presumpt. Ma
teus de afflic. in constitu. neapoli lib. 1. Rub.a 42. n°
12. et ita est tenendum vide quid ... teneat
bellong lib. 2 suputationem ...

est tamen necessaria possessionis probatio cum absque
ea neque usucapio neque prescriptio procedat l. sine
possessione ff de usucap. in Reg.a sine possessione de Reg
jur. in 6. neque etiam publiciana procedat l. cum
qui ff de publiciana ... facit ... in l. 1.
ubi prescriptionem C. de servis fugitivis que tenet
qd interim dum dominus non amisit possessionem alis
usucapere non potest commis ... jass. ib. col. fi.
ib. in c. vigilanti n° 4 de prescrip. Anto. gom. in
l. 45. tau. n° 105. coba. in d. Reg.a possessor in 2 p.e
§ 1 n° 3. et in ... qd sit necessaria probatio posse
sionis tenet bar. in l. ... n° 22 ff de usucapio
commis ... Alex n° 40 et jass. n° 57 in l. 3. § ex
... ff de adquir. poss. et in l. traditionibus col. fi.
C. de pactis. Anto. go. h. n° 29. baldus ubi traditio
balbus in d. l. ... n° 17 ff de usucap. neque pre
dictis obstat l. cum sponsus § ... de publiciana nam Re-

qd. de fideicomissarius agebat publiciana non ex persona sua sed ex persona illius qui sibi hereditatem Restituit.

Ad l. siue autem §. si duobus q. petentis. de publiciana

de. nisi prior preuilegiatus. sentit q. qd. publiciana dat ecclesia ante traditionem sequitur ib. bal. pro quo facit Reg. l. clausus de ... ... Tamen ... dominium ex solo tt. in ecclesiam non tamen transfert possessio ... in Rem. l. fi. C. de sss. quod dominium in l. si fratres §. idem Respondit pro socio et in spe. hanc opinionem ... q. s. d. ... petentis tenuit specul. in tt. de cau. posse. et pro. ... in §. nunc videndum et canoniste in c. 2. de consuetud. sequitur Jass. n. 36 et ... 26. in §. namque si cui de actio. idem Jass. in l. fi. n. 14. C. de sss. ... dic. q. ... d. q. petentis procedit quando ille qui vendidit ecclesie habebat publicianam communis ... quando ex persona sua publiciana utebatur bar. in l. 1. §. 1. de publicia. bal. in d. l. fi. et in l. quoties C. de Rei uendi. ... in c. abbate sane de Re jud. in 6.

Ad l. cum qui §. fi. ... et ei Res de publiciana §

nota qd. ut publiciana competat necessaria traditio que a non domino debet fieri idem. l. 1. ... a non domino ... et in §. namque si cui de actio. ib. et ... ... tradita et ... domino ... et ... Ratio est quia si fieret a domino transferret dominium in accipientem. l. traditionibus C. de pactis et si non haberet locum usucapio. l. sequitur §. ... ...

capio

neq. etiam haberet locum publiciana l. eum qui impun. §. a. ferret Roman. Alex. et Jass. n.o 27 in l. Rem quae nobis de acquir. poss. et ib. Ripa n.o 7 ... Jassiq. in Rub.o de pub liciana n.o 6. communis sctm Jass. n.o 17 et gome. 11. in d. §. nam qui sicuti ... 2.a Ratio est quia publiciana est Remedium extraordinarium ut in hoc §. nam qui stati et sic esset cum daret Reiuendicatio et hinc est qd. actio publiciana non dat. Xo. dno. ... et in dum eo Rei et ... communis sctm Jass. ib. n.o 19 ... qd. cum Reiuendicatio et publiciana sint Remedia ... juris Rigore alento cumulari non possunt in eod. libello argum l. maiores. C. de inoff.o ...
2. infert qd. actio publiciana non dat. post completam prescriptionem vl. usucapionem perq. usucapiens vl. prescribens dng. efficit. l. traditionibus. C. de pactis l. 1. Xos. nondum usucapiens de publicia ... deducit qd. publiciana non dabit habenti dominium utile cum ei Reiuendicatio det. l. 1. §. qui in perpetuum si ager vectigal vl. emphiteu. neq. erit necesse actori probare Rem sibi a no dno traditam quia si aduersarius probet a dno fuisse traditam non amittit Reiuendicationem cum s ... ta in actio. publiciana non pariat exceptionem Rei judicate in Reiuendicatio. g. non a dno ... et si Reg probet in l. 1. de publicia sequunt. plures Relati per Jass. in hoc §. nam qui sicuti n. 76. ... preterea Requirit. ut det. publiciana bona fides in actore l. eum qui §. pretor ait in prin. et in §. fi. ib. ut bona fide de publiciana et in ... emptionis et uenditionis bona fides Requirit. ... temporibus tempore ... et det

tempore traditionis. gl. in l. cum qui § fi. g. fin. et gl. fi. in l. traditionem de public. in ceteris &c. Contra gl. sufficit bona fides tempore traditionis. gl. l. 2. ff pro emptore et ratio differentie est propter frequentiam contractus emptionis et venditionis in quo bona fides non requiritur ex parte utriusque, sed sufficit quod interveniat ex parte emptoris l. cum qui § pen. versic. proinde et § fi. in prin. de public. gl. h. et in l. minor 25. annis. § si servus de evictio. et ubi obiter.

Intellige ad l. ubi ut bona fide quis

nota quod ut publiciana competat necessaria est bona fides idem l. sequens in princ. et hec in contractu emptionis et venditionis duobus temporibus / Sed contra est tex. in authen. mala fidei C. de prescriptio. longi tempo. Ubi mala fides authoris nocet particulari successori in prescriptio. et g. in d. l. cum qui verbo neque non dolus in fi. facit. Contrarium et dicit quod hodie nocet etiam in publiciana sequitur bar. n. 3. in l. Rem que nobis de acquir. posse. bal. novell. tit. de dote 3. p. previleg. 6. tamen tenent contrarium cum g. in c. abate sane de re jud. in 6. verbo quasi dominium. in medio et cum bar. sibi contrario in d. § pretor ait communis secundum Alex. cons. 39. volu. 4 Ripam. in l. Rem que nobis de acquir. posse. n. 31. et gomez in § namque si dici de actio. n. 21. coba. Reg. possessor. § 11. n. 6. neque obstat tex. in d. authen. mala fidei quia non tollit prescriptio sed in longi temporis et differt. secundum cobar. d. 5. — Sed an jure canonico secundum quod omni tempore requiritur bona fides superveniens mala publicianam

impediat

impediat questionis est. et faber. d. § nam si ciui n.º 9.
tenet qd si et ante ipsum tenuit bar. in l. pomponius
§ si possessor n.º 2. inst. de acquir. posse. Sed contrarium sentit
et sic qd post annum non sit correcta hec actio publiciana
bar. sibi contrarius in d. l. eum qui § pretor ait n.º 1. Jass. in
in d. § nam si ciui. n.º 35. gomez ibidem n.º 7. communis
sentent. Ant. de burgos in Rub.ª ex de empt. et uendit.
n.º 9. et 10. et sentit gomez in c. 2. n.º 47. de constit. in 6.
roba in Reg.ª possessor 2. p. § ult. n.º 6 qui ait dat. quia
ut det. publiciana sufficit quedam superueniens
dubitatio dominii que malam fidem non causat
Sed contra ex l. 2. § si a pupillo preemptore cum pandecta
g.ª qui in malior sit de Reg. jur. in 6. / tu pro soluti.
dic qd crassissimus error dequo hic causat bonam fidem
et sic prescriptionem et publicianam et ad proposita
[illegible] error non sufficit, ut non sit eum de pen
dea ex cartimo emptoris qui uult usucapere. g. in l.
sed ista quidem de actio. singul. sentit bal. in c. bone n.º
2. de postula. prelato. communis sentent. Jass. sind. § sed
ista quidem n.º 20. et ibidem gomez sol. fi. Alcia. Reg.ª
3. presum. n.º 17. et in ultra ipsos similis. g. in l.
significati in l. nostro. sed si ita de homicid. tu ex ul
tra ad. considera qd aut atendimus Rei ueritatem aut
estimationem emptoris et l. dum impedit. usu
capio 2. ex. non. sed utilitatis gratia ex bona fide eme
ntis causata ex iustissimo errore ipsis concedit usu
capio et ita procedit tx. in d. l. 2. § si a pupillo pro
quo intelligitur bene facit. l. qd meo § si ciui furioso de
acquir. posse. et l. actus gestus cum furioso valet Respec

Respectu agentis bona fide cum eo. h. Respectu furiosi non valeat ad idem est. l. si quis legatum ad. l. cornel. de falsis secundum quem intellectum legendum est in d. §. si a pupillo ut. h. plus non sit in Re quam in existimatione ut cum. ad tertium quod Contrario sit in Re quam si aliter interprete. dicare cum in addi. ad petrum floren. et plus non ad contra. lib. 7. comen. cap. 7. nº 2.

Ad ea de l. cum publiciana habebit

Contrarium prob. l. 2. §. si a pupillo cum neque publiciana competit ad si proemptore et gl. in ead. l. ponit 3. intellectus quorum ultimus communis est secundum Jasonem h. et cuma in d. §. si a pupillo. Contrarium h. intellectus quod [illegible] quia adiuinare videtur ideo coma lib. c. 13. nº 2. Respondeo quod illa verba neque publiciana [illegible] sunt spuria et supposititia tamen h. intellectus non placet cum quia illa litera in omnibus C. C. Reperitur tum quia literam illam approbant [illegible] ideo hic ratione dic quod quando aliquis cum minore agit furioso contrahit duo sunt consideranda Rei veritas et existimatio emptoris et in casu vero non valet ut cum in d. §. si a pupillo et ideo nullus perducitur Juris effectus argumentum l. non putauit. §. non quaeuis de con. tab. et in. l. qui condemnatus de Requd. et ideo sequitur unica pro nec de euictione actio nec dabitur publiciana si vero bonam fidem et existimationem consideres hec omnia sequentur utilitatis gratia et procedit d. l. cum qui et d. §. si a pupillo contrario utilitatis causa. pro quo intellectu facit. l. barbarius.

barbarig. de off.º preto. et l. 1. C. de sedra. l. celsq. l. qd. vulgo de mulca pio. § sed cum aliquis de festa. b. commisse rror qq facit

Ad §. Rursq hoc tt.º

Ad g. m. xbo. apellare. l. fi. de Resti. in integ.

xsic.º ideo dic

notabilis et Magistra sttm Jass. in §. Rursq n.º 4. de actio. et qnda dicat. aliquis absens ju.º jux tx. et que b declarat Alcia in. l. absentem de xbo sig.

Ad l. si qua militi. 40. ex qq cau. ma — + de minoribq.

alegat. is tx. juncta l. auxilium ad hoc. qd. Restitutio que conceditr maioribq faborabilior sit qm illa que dat. minoribq perque jura ita tenet g. d. l. cum quidam in prin.º xbo. aberat de acquir. hered. b. illam sequunt. bar. Paul. et Alex. n.º 3. et comm testat. Jass. ib. n.º 9. et Alex. in. l. cum filiq famil. & in hac de xbo. gome. in §. Rursq de actio. n.º 1. sed in oppositum est tx. in. l. fi. de in integ. Restitu. b. plq minori qm maiori absenti succu rrit. cuiq argmto qriam snam tenet g. sibi qria in. l. nec non §. qd. eis xbo prohibeant xsic.º at in Restitu.º § hoc tt.º qm dicit singul. Alex. sibi qriq in. l. si finita §. julia nq col. 2. de dam. infecto. et comm firmat cur Jun. cons.º 58. col. 2. Ita dic qd. ad xsq delictum magis fabet. absenti maiori ex justa causa qm fabet. minori

ut h. et in d. l. auxilium / sed ad v9 bona pariter utriq3. habet. ut in d. l. fi. et in d. l. necnon. §. qd. eis.

Ad Rubr. ff ex qq causis maiores

premitte qd. aliud est Remedium Rescindens aliud Recissorium et Rescindens dicit. illud per qd. usucapio Rescindit. Recissorium v°. illud per qd. Recissa usucapione Res ipsa a possidente vl. prescribente petit. qd sentit g. in §. Rurs9 de actio et in l. ab hostib9. §. sed qd simpliciter ex qq cau. ma. b. bar. clari9 dicit n°. 5. et 9. et tt. in c. tum ex literis n°. 19. de in integ. Restitu. sequnt. in d. §. Rurs9 Jass. col. 2. urcil9 n°. 30. baldui et misinge. n°. 6. et mauritij9 in ttt. de in integ. Restitu. c. 4. quo sit actionem Recissoriam neq3. competere neq3 nasci anteq^m. intentet. Remedium Rescindens ita insinuat tx. in d. §. Rurs9 v bo Recissa usucapione et in l. in honorariis. §. Recissa de actio. et oblig. ponderando v bum Recissa qd. est ablatiu9 absolut9 qui in conditionem Resoluit. l. a testatore de condi et demons. et sentit g. in d. §. Rurs9 v bo Recissa v sic°. dicunt. tri. Resoluunt comm. Jass. Bdom. n°. 82. et Joa. baptis. de sancto blasio in ttt. de actio. et natura ipsar in acti°. 2. n°. 25. ex quo videt. subinferendum qd. huiusmodi duo Remedia non possunt simul in uno eod q3. libello cumulari prout tenet bal. in l. quo tmpe §. 2. n°. 5. C. de Resti. militum et tt. in d. c. tum ex literis et quos T. Refulisti.
Sed his non obstantib9 tene Triunt ex seqq. i. quia q^m unum Remedium orit. ex alio primum Ju°. intentat. et 2^m.

et 2^m. sub. condit^e. prout est in querella inoff^si. testam^ti et petit^e. heredi. que non dat. agenti querella nisi re cisso prius testam^to per querellam. l. qui de inoff^so. de inoff^so. ib. petit. Ruptura inoff^si testam^ti per querellam et qd. sibi hereditas deferat. post q^m in ea fuerit obtentum et ib. notat. q. nob. exercere et sequunt. in d. §. Rursus Relati per Jass ibidem n°. 86. et per dd. in d. c. tum ex literis // 2° probat. ex. l. sed cum patrono. §. 1. de bono. poss. et ex. l. 3. §. si emancipato de tab. ib. qn̄do pretor admitit emancipatum preteritum ad tab. Rescindit prius emancipationem et deinde emancipatum preteritum ad bona paterna admitit et in spe hanc op^m. tenet othoma in d. §. Rursus nob. Recissa et ibidem equina. in fi. et brisonius de nob. sign. lib. 16. col. 517. et othoma. de nobis juris. nob. actio Recissoria et ita hodie seruat. in praxi et in libello huius actionis adnotauimus ex quo modo infert. qd minor enormiter lesus in contra a se cojurato poterit in uno eod. qz. libello petere Relaxationem juram^ti et Recissionem contr. ut communis adstit coba. lib. 1. varia. c. 4. n°. 5. quid quid contra sentiat bal. in. l. Rogasti §. si tibi si certum petat. et soci qui eum sequit.

Actionum in prin°.

colige qd. si absens Res presentes prescripserit dat. presenti contra absentem actio Recissoria idem. l. 1. cod. n°. necno

et Dsic. pba aut. et. §. fi. et in. l. ab hostib9 ex qq cau-
maio. et in. l. fi. C. eod. l. 1. l. quo tmpe. C. de Restitu-
militum. l. 28. tt. 29. pa. 3.

Ad. l. ab hostib9. §. sed qd. simpliciter

Dsic. non ignado cuiqz ex qq causa ma-
nata qd. ita demum Recissoria actio dat. ei cui9 Res fu-
it prescripta si post modicum tmp9 Reuersionis pre-
scriptio fuerit completa pro qua sna facit. l. 1 ten-
ait pretor. §. fi. cum. l. seqnti hoc tt. ob. Restitu. hec
denegat. negligentib9 item. l. is qui Rei pub. eod tt.
et in spe et in spe hanc oppm per hec jura tenet Az
in suma. C. de Resti. militum et ciny in. l. quo tmpe
q. 9. C. eod. faber. in §. Rursq. nº. 5. de actio. et ib. Dsic.
col. 49. commis sdm Paul. in. l. diuortio. §. non solu
nº. 4. solu. matrimº. et ib. Alex. nº. 1. / Sed nihilominus
teneas orium qd et si prescriptio fuerit completa et
post non modicum tmp9 Reuersionis competit act.
Recissoria saltim ad fi. et in c. dilecto filio Dbo
futura de Dbo. sig. quay oppm Dciarem testant. Li-
beri et sali. in d. l. quo tmpe nº. 2. comm Resoluunt in
d. §. Rursq. Jass. nº. 57. et gome. 28. balb9. de prescrip.
1. pº. 6. pprin. col. 4. q. 15. Dbo comenzosse in. l. 28. tt. 29
pa. 3. et pro hac oppº. facit quia tmp9 illud absentie
fuit causa inmediata ipsiq. lessionis q. subducendum
est de medio. l. nec non. §. fi. cum. l. seqnti isto tt. / et
finaliter quia qndo Advsariq est absens qd. possit im-
puta

imputari presenti qd. ad eoq eum non egerit et sic suca
dit Reg.a l. in jud.o ciuili de contract. et de mors. et ff de Re
gu. jur. et d. l. 28. et tenendo hanc oppm non obstat
tex. h. nam Rs. qd procedit qm tum ad hoc dit non fiat
Restitu.o intoto tempe bene tractat audiendq qm tu
ad subducendum de medio tempq absentie

Ad l. fi. C. de tempribq in integ. Resti
petend. C. ib.

quadrienium continuum / colige qd. sublato
anno utili qui olim pro Restituti.e dabat. ad pe
tendam Restitutionem hodie quadrienium dat
qd. tn. dd. h. inteligunt ut annq qui olim dabat ad
petendam Recissionem usucapionis vl allienatio
nis corrigat sed annq utilis ad petendam Recisso
riam actionem salvq maneat q. anum in rsi. in
Rursq de actio. bar. in l. fi. n.o 11. et 12. C. ex qq causis.
commis. sdm gome. in d. §. Rursq n.o 87 et ursilu
ob. n.o 29. sed hec declaratio non uidet. omnino totu
ta quia si vo. esset non quadrienium tantum da
ret. ad Restitutionem intentandam sed etiam quin
quenium et preterea quia computatio anni uti
lis de qua. h. esset superflua gome. d. §. Rursq n.
87. mainerq lib. 3 actio. c. 6. et cum istud qua
drienium incipiat currere a tempe quo utilis a
nq currebat ut. h. lq. in progressu sit continuum
insu. tn. initio erit utile et ideo incipit currere

a tempore scientie bal. in l. falsam n. 3. C. de fal
sis et in c. 1. in fi. de prescrip. et ib. feli. n. 9. com
mis secundum Jass. in d. §. Rursus n. 74 et balbum de
prescriptio 4 p. q. 15 principalis q. 29 ad fi. et eo
ba. in Reg. possessor 3. p. § 3. n. 3. Rebuf. ad
ll. gallicas tit. de Restitu. art. 2 g. 2.
est tamen questio an hec Restitu. detur contra possessore
et dari. quando ille scit Rem cum minore gesta
vel quando ille qui contraxit cum minore non est soluendo
tenent dd. per tex. ib. in l. in causae §. interdum
ff de mino. et Ripa in l. heres n. 24. ad trebellia
gomez 2. thomo varia. c. 14. n. 6. et Recep. sicut
dicit Alex cons. 69 n. 7 lib. 5. Rebuf in 2. thomo
ad ll. gallicas tit. de in integrum Restitu. n.
31. sed tu dic melius cum pinelo in l. 2. in 2. p. c.
1. n. 34. C. de Res. cin. vend. quod non sufficit tertium
scire Rem gestam cum minore sed Requirit quod
sciat minorem potuisse Restitui non n. ob id quod
sciat Rem gestam esse cum minore est cum mala
fide cum bona fides in dubio presumat. l. pen.
cum g. C. de euictio. sed ob id quod eo ipso quod contrahit
cum minore lesio presumit. §. nam et postea ff
de iu. iur. l. quod si minor. §. non semper ff de mino.

Ad §. si quis in fraudem

~~Ad l. si ing. Revocare~~
~~in posse~~ ~~Item nota~~

colige ex hoc. §. qd. allienatio in fraudem creditoris
per debitorem facta Revocat: perinde ac si facta non
esset idem. l. 1. ff que in fraud. credi et l. uideamus in
2. ff de usuris et in l. 1. C de Revocan his que in fraud. cre
di. l. 7. tt. 15. §. 5. Ratio est quia frau et dolus censentur deli
cta. l. 1. juncta g. verbo crimine. C. de fidei juss. tuto. l. 1.
§. plane ff de tutel. et Ratio hui distra declarat Jass. in l. 1.
n. fi. C de transactio. ex qua non debet aliquis commodum
Reportare. l. itaque fullo. ff de furtis. quesitio usque adeo
procedit qd. creditor non tenet. soluere precium empt
tori qui in fraudem eius emit. l. si debitor. l. quia de
bitori ff que in fraud. cred. g. h. verbo eam Rem se
quunt. Jass. n. 38. et gome. 40. l. 7. tt. fi. §. 1. qd. est
verum. dummodo emptor ex fraude participauerit
alt. si debitor [illegible] emptori scienti [illegible] g. fi. tenet.
quam sequit. ung. in l. 1. C de prescript. 30. vl. 40. ano
verum est tamen qd. si pretium solutum ab emptore esset
penes debitorem sine dubio Restituendum erit ipsi
emptori etiam ex fraude participanti. l. ex his ff
que in fraud. credi Ratio est quia cum pretium non
sit consumptum in eius Restitutione non uidentur De
cepti creditores et adde qd. sufficit emptori ex fra
ude participare tempore traditionis. h. tempore
[illegible] non participauerit. g. in l. qui aut. §. hoc edi
ctum in verbo cessare ff que in fraud. credi Jass. h.
n. 33. in fi. Aretin. n. 2. et gome. n. 17. pro quo est tex.
et pro hac opp. facit tex. in l. 1. §. ait pretor ff que in fraud. credi

l. per edictum fraudatorium Revocant omnia que quoquo modo fraude vl. dolo gesta fuerint ——
Sed contra hanc opp.m est tex. in l. quod aut. § apud labeonem ff que in fraudem cred. ubi ille qui suum recepit non videtur fraudem facere per quem textum contra d. g. tenet cum eodem et tenuerunt in § item siquis in fraudem de actio. bella per n.o 9. faber n.o 22. et Jacob. de aren. n.o 17. quorum opp. probabilior est et eam tenendo non obstat tex. generalitas in d. § ait pretor que Referenda est ad fraudem interpositam tempore contractus procedit etiam et si emptor fraudis particeps non fuerit dummodo fuerit ei ante contractum per creditores denuntiatum ne emeret. l. ait pretor. § siquis particeps ob. testator convenitque juncto § sic.o et magis est ff que in fraud. credi. ratio est quia per denuntiationem constituit emptor in mala fide. l. si fundum. C. de Rei vendi. commendat ad hoc balbus in l. celsus in 3. p. prin. n.o 13. de usucap. et in c. gravis de resti. spol. n.o 16. Antequam teneat g. 2. in l. pen. ff pro emptore tutum pro clariori intelligentia distingue aut alienatio fit tx.o oneroso vl lucrativo et si tx.o oneroso utriusque partis Requirit fraus l. 1. in prin.o l. qui aut. § hoc edictum l. si debitor ff que in fraud. credi. § si tx.o lucrativo sufficit fraus ex parte dantis. l. ignotum juris. C. de Revocan. his que in fraud. cred. l. qui aut. § simili quoque modo ff que in fraud. cred. g. in hoc § item siquis in fraud. que sequitur fas. n.o 27.

27. et est pro casu in l. 7. ff. fi. p. s. set ratio differentie inter primum et secundum cauon ponit perto in l. fi. in §. periculi in versiculo quia non est par. C. de codicillis.

Ad tex. in l. 2. ff. que in fraud. cred.

in versiculo. in fraudem, nota quod edictum fraudatorium habet locum etiam in rebus in dotem datis idem et melius prob. l. fi. § si autem ff. que in fraud. credi. et hoc casu si matrimonium durat requirit. maritum ex fraude participasse si vero eius morte matrimonium sit solutum sufficit fraus ex parte patris promittentis dotem dumtaxat et ratio differentie est quia tunc dotis respectu uxoris est lucrativa et respectu mariti onerosa. l. pro oneribus et que ibi notant omnes. C. de iure dotium

Ad l. fi. C. si in fraudem patroni

in. in verbo revocare versiculo item nota. colige 4. esse actiones actiones revocatorias quas h. g. recenset et sequit. barn. to. idem tenet g. in l. 1. § si ex pluribus verbo calusiana ff. si quid in fraud. patro. et in l. 1. in verbo actiones ff. que in fraud credi que approbat communiter secundum soci cons. 103. volu. 1. et secundum joan. baptis. de sancto blasio in tit. de action. act. 17 et 18. et secundum Jass. in §. item si quis in fraudem nº. 99. et gomez. nº. 45. insti. de actionibus et adde quod omnes iste actiones sunt mere personales. g. fi. in l. ait pretor in §. si quis particeps. ff. que in fraud. cred. g. in l. videamus in 2. ff. de usuris. g. in d. §. item si quis in fraud. in verbo eam rem. ut reap. firmat jass. nº. 104. gom. nº. 45. proque est l. 1. in §. pen. versiculo hec actio in personam est. ff. si quid in fraud. patro

501

et in l. 7. tt.° si p.a s.

Adq. in l. si emancipati 3. C. de jure et fac. in g.° fi. vb. non est debita sed quasi / nota qd. legitima non est debita filiis sed quasi debita similis in l. fi. in §. si Xi. perpetuo vb. quasi debito C. de curato. furio et in l. fi. vb. bonon. n. C. de codicilis commne sdm Jasso in l. si post divisionem n.° 5. i tot tt.° C. de jur. et facti igno ran. et sequitur in l. 3. §. fi. n.° 115. ff. de lib. et posthu quo fit qd. si pater allienet bona tt.° oneroso si in tervenerit fraus ex §. utriusque. qt. dat. Revocationi argumto l. fi. ff. siquid in fraud. patro. sequendo de legitima filii arrogati ad legitimam filii legitimi et natura lis tenet bar. in l. nam jus q adeo ff. si quis a parente fuerit manumiss. n.° 1. et Alex. in aditio. ad bar. in l. 2. C. si in fraud. patro. vb. in c. Raynun. n.° 22. de testam. Sed nihilominus tenes contrarium ex l. 1. §. si fuerit de collat. bon ex l. 2. §. interdum de vulg. et ita tenet bar. sibi contrarius in l. he reditarium de bon. autho. jud. possid. et bal. in §. praeterea § quarta aut. de inoffso. ceba. in c. Raynun. d. 10. fol. 122. et tenendo hanc opinionem non obstat d. l. fi. siquid in fraud. patro nam. Rno. qd. huiusmodi arrogatio fit ex fiducia contra l. si arro gator de adoptio. §. cum aut. inst. eod. ideo debitum filii a rrogati transit in numerum allieni et preterea hoc casu ma gis fabet filio arrogato quam legitimo bal. et omnes in l. 2. n.° 7. C. siquid in fraud. patro. limita quando constat de vera nume ratione precii quia non revocant filii allienata per patrem etiam si utriusque partis fraus interveniat. h. sit secus si cons titeret per solam patris asertionem etiam juratum quia tunc revocant specul. tt.° de confessis. §. sed nunc videndum

Versic.° sed

et sic sed nunquid patris confessio Alex. cons. 45 n. 11. volu. 1 et cons. 57 n. 2. volu. 5. Jas. in § item si quid in fraudem de actio. et in d. l. si arrogator n. 23.

Ad l. si totas. C. de inofficiosis dona.

Nota quod allienatio facta per patrem tº lucrativo Revocab. per filium quatenus ei legitimam tangit [illegible] bar et dat in s. hereditarium de bonis authori. quod possi quo fit ut facta donatio ex reo Reus cet ex tenus quatenus quintam mi bonorum patris excedit si xº filio fiat Revocabit. si legitimam excedat 3m et 5m ex l. 17. 26 et 27 tau si xº pater in ludo bona sua amitat dubitabile est an filii huiusmodi allienationem Revocare possint et casu ne. in consuetud. burgun. Rub. 7. § 2. n. 5. et sic 2 limita existimat posse movere ex eo quia quod ludi dicit. onerosus et permissus ex l. in executione § fi. juncta g. fi. de [illegible] sed nihilominus teneas contrarium quia ludus est lucrativus cum aliquid adsit et nihil abest g. in l. si eum servum si certum peta. et in spe tenet bal. in l. 1. n. 14. C. si quid in fraud. patro. Jas. in § item si quid in fraudem s. d. et in d. l. si arrogator n. 23. de adoptio. Pala. in Rep. c. § 22 n. 5. Rupa in c. sepe n. 74. de Resti. spolia. tiraquel. post. l. l. connubiales g. 3. n. 139. greg. in l. 8 tº 4. pª 5. in g. fi. in fi.

Neque obstat tº in d. l. in executione § fi. loquit. n. in [illegible] licito nos xº in Reprobato si xº pater bonorum sit dissipator duplici via filii erit consulendum. 1. interdicendo administrationem patri. argumento l. fi. § minores. C. de [illegible] passis tenet ab. in c. de his n. 7. de sepulturis pala

in c. § 17 n.º 14. vl. 2. petendo a judice legitimam filiis asignandam esse per patrem argumento l. imperator ad trebel. ubi pater disipator cogitur ante mortem fideicomissum filio restituere ergo idem in patre prodigo legitime cum eam filio relinquere omni jure teneatur l. scripto in fi. unde liberi et ita tenent bal. in l. 2 n.º 3. C si in fraud. patro singularem oppinionem testatur Alex in d. l. imperator n.º 19. Pala ubi s. alios alegando testatur cum numero Pinel. in l. 1. 3 p.º n.º 76. C. de bon. mater. grego. in l. 8. tt. 4. p. 5. g. si e contra est tenendum respecta traditio sua bal. in l. non potest de adoptio et jass. in § item si quis in fraud. n.º 4. de actio. qui bal. enim contrarium existimabat ex quo sequeretur si pater non esset dissipator ex l. 1. § impuberi de collatione bonorum et ex traditis per tellu fernan. in l. 25 n.º 11 tau. ubi plures id tenendo refert et ad d. l. imperator res quod loquitur in bonis pertinentibus ad filium ex alterius dispositione

et adde quod successor in maiorathu revocat alienata per predecessorem ex l. cum pater § liberti suum dag. 2. de leg. 2. et ib. tenent Paul. et immol. Alberi in authen.º res que colum. 2. C communia de leg. et q. illa comm. dicit Paul. in l. servo legato § 1. de leg. 1. xuarez allegatione 3. Pala in rub. § 16. tiraquel post. ll. conubia leg. g. 5. n.º 56. Anto. gomi. in l. 40 tau. n.º 88.

Neque obenit te. in l. neque ante lem ex quibus caus. maio. ubi quando vendens non potest transferre dominium in emptorem non illud amittit sed sibi retinet ergo si in alienatione facta per possesorem maioratus

Sed h.

Sed tu dic q. d. l. neq. ultem non procedit quando tradens delinquit veniendo contra expressam voluntatem constituentis maxime si in maioratu esset clausula q. allienas prohibet. eo imo et successor propria authoritate absque aliqua revocatione bona maioratus alliena ta ocupare poterit. g. fi. in authen. ut de cetero comutationes ff. verbo de cetero col. 5. singul. secundum Jass. in l. filius famil. §. divi lectura in n. 20 de leg. 1. verbo ages n. 58. Mantecos tenet bal. in c. ceterum col. 2 de judiciis in fi. quorum opp. tuta non est quia propria autoritate aprehendere contra l. meminerim. C. unde vi et in l. si quis in tantam bar. in d. §. de cetero arch. in l. si itaquis §. ea lege 2. col. ff de probat. que omnia procedunt in conditione de non allienando expressa se cus in tacita que resultat ex eo q. quis gravatur restituere post mortem quo casu bene potest in vita alliena re et tenet alienatio dum alienans vivit l. fi. §. sin aut. sub conditione C. comunia de leg. l. peto §. predium de leg. 2. differentie rationem inter expressam et tacitam prohibitionem ponit Roderi. Xua. 65.

AD. l. fi. §. sin aut. sub conditione C. comunia de legatis et substitutione colige cum bal. in l. nec ei ff de adoptio. q. substitutus pupilaris revocat allienata per tutorem pupili in prejudicium substitutionis pupilaris sed nihilominus teneas in hoc contrarium cum m. bal. sibi contrario in l. sed et si conditione §. si servum comm. ff de hered. ins. sequntur Arch. in l. 3 ff de vulg. Paul. in hac l. fi. §. sed quia contra Magistras n. 2. et car. jun. n. 54. C. comunia de leg. Alex. in l. Marcellus §. verum quia n. fi. ad trebel.

: B :

et ib. soci. nº 7. ~~tenet~~ bar. in l. si arrogator in §. oppo
sit. ff de adoptio. et ibi jass. nº 27. commun. ~~testat.~~ g. in
l. 7. tt.º 5. p.ª 6. mouent. ex l. 1. §. sed non illud ff de tu
telis et rationibus distrahen. et ex l. qui filium in fi. ff
ubi pupillus educari debeat et ex l. si a substituto de
leg. 1. ubi substitutus pupillaris non Reuocat allie
nata per pupillum ratio quia pupilaris substitutio
ipsius pupili testamentum est ut in l. 2. ff de vulg. et pu
pi. l. Papinianus §. sed nec impuberis ff de inoff. ~~tes.~~ test.º
in prin.º insti. de pupil. substi.º et continet commodum ip
sius pupili. l. julianus ats incipit si pupilus ff de ad
quir. hered. ubi impugnat n. utilitatem pupili et
i deo nec Retorqueatur in eius odium + constitutum est

+ l. qd. fauore
C. de legibus.

qd. tutor pupili allienare possit /
tudic qd. opp.º comunes procedit quando allienatio fit ex
causa necessaria prima ro.º opp.º bal. quando fit allienatio
tio ex causa voluntaria ita casum in d. l. si a subs
tituto nº. 1.

Ad l. qui autem. §. 1. ff que in fraudem cre.

nota qd. pro Rebus omissis adquirere fabiano non datur
l. 7. Repudiatio sit allienatio. l. magis puto §. fundu
ff de Rebus eo. sed ~~tu~~ dit qd. ~~est~~ in propria allienatio
que non fit cum diminutione patrimonii ~~fabiana~~ pauliana
ro.º procedit et competit pro propria allienatione
l. si sponsus §. si maritus ff de dona. inter vir. et u.
ex quo. 1. infertur primum esse bal. doctrinam in l. maxi
mam vitium. C. de liber. preter. col. 5. quem sequitur
jass. in §. item si quis in fraudem. nº 123. insti de actio.
2. infertur primum esse doctrinam Paul. per te. ibi. in l. pos
tulante

postulante ff. ad trebel. l. 1. § dicat immo l. in l. si mihi et tibi de leg. 1. ex l. liberto 30. ff. de bonis liber cui. R°. qd loquit. in herede liberti qui non potest repa diare legatum semel liberto quesitum

Ad l. fi. C. De revo. his que in fraud. credi

Ib. intra annum (nota qd. actio revocatoria durat per annum idem l. 1. ff. que in fraud. cred. et l. 7. H°. 15. p°. 5. et h. annqualis est ut in d. l. 1. et tenet g. in d. l. 7. Ib. cum Azone infert qd. currit a tempore scientie alliena tionis facte / tu tn intelige id premisse in allienatio nibus que fiunt tit°. oneroso nam si tit°. lucrativo fiant actio revocatoria erit perpetua. l. ait pretor. § hec actio ff. que in fraud. credito. g. in d. § item si quis in fraud. in Xbo permitit. et al. pass. n°. 86. contra testa instit. de actio

Ad § item serviana

in Xo sic°. serviana aut. nota qd invecta et illata in predium rusticum consent. tacite obligata pro persso ne. idem dicas in fundo urbano. l. si non inducta l. fi. C. inqq. caus. pig. vl. hipo. tacite contr. l. certi juris. C. de locato et conducto. l. item quia ff. de pactis. l. debitor ff. de pigno. l. 5. H°. 2. p°. 5.

Ad l. solutam § solutam ff. de pignora actione

in Xo sic°. plane (nota qd bona etiam secundi conductoris tacite consent. hipotecata pro pensione et est h. tp. sitm bart. omnes ad hoc qd. actio hipotecaria sine personali substinet. secq. dici qd substinet. in virtute

prime actionis personalis qua primus conductor tunc tenebatur. / Sed ad n° 59 hunc textum pugnat textus in l. si in lege 27. §. si colonus ff. locati ubi res posterioris conductoris tunc non obligantur. que dificultas tanta est ut eius timore ... sequentes dent. intellectus 1. est quod textus h. procedat in prediis urbanis textus n° in d. § si colonus in rusticis quia h. n° 60 tenebuntur ob aliud est in urbanis et bar. n° 5. idem tenet bar. et salice in d. §. si colonus Roma singul. 386. et 392. jass. in §. item serviana n° 34 insti. de actio. communiter dicunt fortu. gar. n° 20. et horoziq. n° 13. in l. item quia ff. de pactis. et ratio est quia hipotheca facilius inducitur in urbanis quam in prediis rusticis. qui intellectus ex eo Gelli solet quod congrua aliqua diversitatis ratio non assignatur inter urbana et rustica predia ——
2. intellectus est quod textus h. procedat probando quam secundus conductor colit vel habitat textus XIII in d. §. si colonus respectu totius pensionis Sed hic intellectus h. conveniat huic textui non tamen convenit generalitati textus in d. §. si colonus ——
3. intellectus est quod h. ideo secundi conductoris bona teneantur quia fuerunt invecta et illata in fundum conductum at in d. § si colonus ideo non tenentur quia nondum fuerant illata. / Sed attamen 2. conductor bona sua obligavit primo conductori que obligatio non transit ad personam domini locatoris quia h. n° 60 tenebuntur et in d. §. si colonus n° 60 manent et huic communi intellectum testatur fang. de pignori. 2 p. 4 membro n° 134. et gomez. insti. item serviana n° 16. et 32. insti. de actio.

et Anto. gom. in 2. thom. c. 3. n.º 12. qui intelectum divinationem continet nam dominus [illegible] quod nihil fuerit in fundum invectum a 2. conductore ideo tu teneas 1. intelectum quem tenet et defendit conani lib. 4. comen. c. 16. n.º 5. et pro eo bene facit tex. in l. in prediis ff in qq caus. pig. vl. hip. tacit. contrahitur et ex hoc intelectu infertur et ex [illegible] conani [illegible] et noviter qd. illata in fundum Rusticum non censentur tacite hipotecata pro pensione nisi hoc a principio expresse a principio convenerit tex. h. in verbo placuerat l. debitor ff de pigno. l. eo jur. ff in qq cau. pig. vl. hip. tac. contrahit. h. secus sit in urbanis ita fortu. in d. l. item quia n.º 20. et conanus [illegible]

Ad q. in l. pomponius § 2. verbo non est ff in qq cau. pig. vl. hipo tacite contrah.

colige ex ea qd. bona 2 conductoris gratis habitantis h. pro pensione non sint tacite hipotecata bene tamen sunt pro deterio ratione quoniam ultra dd. h. q. sequitur et verbum apellat Romana singul. 233. soci Reg.ª 192. limitatione 1. et communiter testatur conanus lib. 4. c. 16. n.º 7. in fi. qd cum pass. in d. l. item quia n.º 1. de pactis elegantissimis fundamentis communiter tenet

Ad tex. in l. vnica. [illegible] nisi pro illa etiam C. etiam ob chirographariam pecuniam pignus teneri posse

Nota pignus posse retineri non solum etiam pro quantitate pro qua fuit datum sed etiam pro alia omni debito et h. est qd. illata in domum conducta non solum pro pensione et deterioratione sed pro alio quocumque debito retinentur. bar. in l. solutum. § solutam de pigno. addit. aven. in l. item quia n.

n.° 5. de actio. commis sctm farum de pigno. 2. p.s mem bro. 4. n.° 129. et ita teneas 5 Jass. d. § item seruiana n.° 22. et in l. item quia n.° 1. de pactis mouet ex l. fi. C. co modati ubi Res commodata non potest Retineri pro debito sed tu Responde qd loquitur in Re commodata in qua nulla est hipoteca neque obligatio et adeo qd usque adeo illa ta in domum conductam consent. tacite hipotecata pro pensione et deteriorationem ut procedat et si d[illegible] sibi prospexerit per spetialem hipotecam alicuius Rei ar gumento [illegible] fundi de annuis legatis tenet bal. in l. certi Juris in fi. C. locato et conducto Jaberin d. § item seruia na n.° 5. et ab. Jass. 67. commis sctm farum ubi 5 n.° 91. et ita teneas ubi 5 sentiat Alberi. cing et salic. d. l. certi Juris quorum sniam dicebat comm. q. fi. in l. 5. tit. p.s. mouent ex l. fi. C. de pactis conuen. cui dupliciter Respondeas primo qd procedit qndo legis prouisio est [illegible] de ju.e spetiali secus si sit de ju.e commi f. 2. ubi sic. item quidquid C. de ju.e em phiteo. vel 2 qd non procedit qndo legis prouissio est plenior.

Ad q. 2. h. in prin. ibi si cessit partiarius

colige qd dispositio huius tex. procedit et si spes non in nume rata pecunia consistat sed in spe commis sctm Jass. h. n.° 57. Jasig. n.° 14. et sctm horo[illegible] alios allegantem in l. item quia n.° 13. de pactis et ita teneas ubi 5 sniam Resoluit specul tit.° de locato et conduc. § postquam et [illegible] Jun. in l. singularia n.° 21. si certum petat. [illegible] ferre eq in d. l. item quia ubi bo locatis quorum opp.° consuetudine exeo qd sclq nominati in ducunt ad instar in nominatorum qd asimilant. l. 1. § siquis seruum ubi sic. qd si spem de [illegible] l. naturalis § sed si fa ciant de prescrip. ubi bar. in l. si uno § item cum quidam n.° 7.

n.º 7. locati et cons. 159. n.º 3. et adde qd. in predium rusticum illata ita demum censent. tacite hipotecata si dominus predii sciat. l. certi juris. C. locati et conducto l. si. ff. d. t. 5. differentie ratio est quia in urbanis nostra interest qd. patrimonia minime pandant. l. 2. § 1. C. qn. do et qq. 4 pars debeat. lib. 11. que ratio generalis non est cum in fundis rusticis militet qndo a nobilioribus conducuntur et limita huius tex. dispositionem ut non procedat in rebus allienis illatis in rem conductam. l. si res alliena. l. rem allienam de pigno. acti.

— Ad .g. fi. h. tex. videtur. —

colige qd. ita demum res alliena inducta in rem conductam censet. tacite hipotecata si dominus sciuerit ex sequitur horos. in. l. idem quia n.º 8. Jass. h. n.º 55. et est communis sm̃ sanum de pigno. 2. p.º memb. 4. n.º 152.

Sed in hoc contraria communior est ubi constat ex horosci b. 3. et ex aflictis. decis.º 134 que fundat ex eo quia l. dominus tacendo consentiat ut res inferat. non tm̃ consentit ut obliget. argumento. l. sicut §. non videtur. qq. mod. pig. vl. hipo. solui. tu dic qd. 1.º oppinio procedit qndo dominus erat presens et tacuit 2.ª qndo erat absens et sciuit res propias per inquilinum in domum conductam inferri argumento. g. in. l. fidejussor .g. 1. de pigno. et in. l. gayus de pigno. acti. b. presens alicui querenti dicendo potuit impedire si taceat videt. consentire notat bar. in. l. que dotis n.º 25. solu.º m. et pro hac concordia est. l. q. ff.º 13. p.º s. b. si res mea me presente pignori dat. dari illa mihi prejudicat

— Ad .g. 1. l. si non inductam qq. cau. pig. —
— vl. hipo. tacite contrahit. —

ff. qd. perpetuo ibi sint / nota qd. ad inducendam ta-
citam hipotecam de qua hi. non sufficit Rem simpliciter
esse inductam in Rem conductam sed Requirit. qd. taliter
inducat. ut perpetuo ibi sit idem g. in l. item quia de pac.
probat. l. debitor. 27. ibi. / ut ibi perpetuo essent de pigno.
l. in prediis. 7. in qq. circ. pig. vl. in po. ibi. videndum me
et utrobiq. communis
Neq. oberit si dicat. qd. conductor semper dixit se non
eo animo Res intulisse ut perpetuo ibi essent sed ad tempus
et cum ab eiq animo pendeat stabit. juramento. g. M. in
§. sed iste quidem de actio. qm. preter dict. ibi. comendat bal.
in c. bone el. 2. de exposttulatio. et Resolut commun. in d.
§. sed iste Angel. ibi. colu. 6. et jass. n° 73. et sic videret. qd.
non haberet locum tacitam hipotecam sed tu dic qd. q.
illa non procedit qndo contra aserentem vl. declarantem esset
aliqua presumptio in contrarium. g. l. at qui natura §. cum me
absente de neg. gest. et in l. nemi §. 1. de acusa. et in c. signi
ficasti. 1. de homicid. et expressiq et clasiq tenet bar. in l. in
ter omnes. §. Recte de furtis sali. in l. qui de crimine n° 12
. C. de acusatio. ff. c. fi. colu. 2. qui matrim. acus. poss. tradit
late hipoli. in l. 1. in prin° n° 35. de questionibus et idem di
cas qndo ille cuiq juramento erat standum alts fuit persu
rq hipol in prati. §. diligenter. n° 109. / et sic cum ex
natura contractus locationis tacita hipoteca proveniat in
illatis in domum conductam presumptio illa excludit
presumptionem que ex juramento conductoris possel nas
ci / ex qua Resolutione deducit. l. qd. qndo dicant bo
na illata ut perpetuo ibi sint. Relinquendum ment

arbitrio

arbitrio judicis qui attenta Rez qualitate hoc esse existimaverit argumento l. 1. de jur. delibet. et in l. de causis §. 1. de off. delegati —
2. infert qd. nomina debitorum non erunt tacite hipotecata pro pensione cum illa loco non circumscribantur l. gayus de leg. 2. alegat ad hoc jass. in d. §. item serviana n. 42. ultra quem in l. si unquam C. de Revocan. dona. —
3. deducit qd merces et Res venales similiter non erunt tacite hipotecata Resolutam jass ubi s. neque obvertitur in l. cum tabernam in prin. de pigno ubi hec tacita hipoteca etiam in Rebus consistentibus in taberna consistit quam ad hoc alegat bar. in l. si constante n. 77. solu. ma. et ubi crotus 2. lectura n. 179. tu Responde illam procedere in his Rebus que Recipiunt subrrogationem secus in aliis Ratio est quia Res que subrrogant ut dicuntur esse eedem cum primis l. filie §. filia de cond. et demons. et ultra s. d. ad d. l. cum tabernam adde jasonem de pigno. 2. membro 2. n. 14. et covarr. lib. 2. c. 5.

Ad Rubri. C. de pignoribus

pro inteligentia tituli et materie premitte qd. pignus et hipoteca h. diversa sint uti constat ex Rubrica h. junctag. Rubrica C. de jur. et facti. ignor. et ex g. cum non potent in c. querelam de simonia et ex traditis a bar. in l. 1. n. 2. de jus. et ju. quia stricte et propie loquendo pignus in Re mobili et se movente consistit qd. in creditorem transit et ei datur ut illud Retineat pro debito. hipoteca vero in Re inmobili que creditori non datur sed penes debitorem manet et sola conventione contrahitur l. si Rem §. propie de pigno ad l. §. item serviana

de actio et ideo pignus a pugno dicit quasi de pugno in pugnum transferat. l. plebs. § pignus de verbo sig. quo fit quod obligatus idonee alteri cavere, h. satisfaciat dando pignora vel fideiussorem. l. si mandato tibi §. fi. ff mandati tamen non adimplet dando hipotecam que non transit in creditorem prout pignus Joa. And. ad speculu. ti. de pignoribus in prin. calderi cons. 16. fan. de pigno et in d. §. item servi ana in quo dicit quod inter pignus et hipotecam nulla est diferentia nisi in sono vocis.

tamen Re. quod iura illa procedunt Respectu effectus et sic quo ad concedendam vel negandam actionem hipotecariam secus tamen est Respectu proprietatis vocabuli ita omnes tenent secundum Ripam in Rub. de pigno n. 4 et secundum cova. lib. 4. c. 13. colu. 2 ubi dicit quod hipoteca est sonus grecus pignus vero latinus et ideo promiscue utroque utimur vocabulo ex quo infert ipse quod pignus etiam consistit in Re immobili post traditionem l. 1. C. de pigno. acti. quia traditio illa loco apprehensionis manus habet. / Contrahit. n. pignus traditione et nuda conventione et etiam inter hec nulla est diferentia ex. l. 1 de pignora. acti. l. 4. de pigno. quo fit quod statutum loquens in pignore locum habebit in hipoteca feli. in c. cum aliquibus de Re iud. fan. de pigno. ipso. in prin. n. 9. et ita teneas. h. disentiat bar. in. l. si Rem §. proprie de pigno. acti. et ib. Alex et bb. in c. cum aliquis de Re iud. et Ripa in Rub. ff de pigno n. 6.

Ad. l. 2. C. de pigno in prin.

nota casum pro limitatione Regule quod prior tempore in pignoribus et hipotecis potior est in iure quem probat. l. qui generaliter et §. potior. ff qui potio. in pigno. habeat.

et in. l. 1.

et in l. 1. et in l. si generaliter. C. eod. et ff. in Reg.a qui prior de Reg. jur. in 6. ut illa non procedat quando primus creditor habet generalem et specialem hipotecam ex qua speciali possit sibi consuli quo casu secundus qui habet specialem in alia Re diuersa prefert. primo habenti generalem et ad hanc conctionem ff. hunc comendauit plures Relati ibi lib. 3. c. 18. in prin.o Nec obe(r)it ff. in l. creditoris de distractione pignor. ubi creditori datur electio eligendi quam unam Rem ex sibi obligatis nam R. quod illud procedit de Rigore h. de equitate qui intellectus securus non est quia in effectu sctm eum ff. h. corrigeret illum ff. ideo 2. intellectus sit quod ubi creditor erat unus duntaxat qui potuit eligere Rem quam voluit ex contentis in generali obligatione sed contra est l. qui generaliter / qui potio. in pig. hab. ubi in distinctione primus creditor prefert. 2. — solutio quod ubi ambo creditores habebant generalem hipotecam h. ubi primus et generalem et spetialem ex qua potuit sibi consulere et ideo secundo habenti spetialem in aliis Rebus non prefert. ~~Ratio 1. est de equitate ff. h. ubi jurisdictio si temperanda est~~ / 2.a Ratio est ex l. 2. §. item varus de aqua pluuia arce Cu. Xi Xy dic. quod in d. l. qui generaliter in 1. p.o ideo primus creditor prefert. 2.o habenti spetialem hipotecam quia primus tantum habebat generalem in qua spetialis secundi continet. ut in d. l. generaliter at h. habebat spetialem et generalem in qua spetiali 2.a spetialis non continet. et sic agendo ex spetiali Renunciat generali / Nec obe(r)it Rursus si dicat. quod in d. l. qui generaliter primus prefert. secundo l. per generale possit primus exigere debitum ex aliis bonis quia

qndo adest sola generalis non ita ex ea creditor obli
gat. sicut qndo generalis cum speciali concurrit ita
g. odo. fred. salic. et omnes h. sdm coba. cl. 5. nº 7
ex quo inferas errasse bar. h. dicentem qd. in d. l.
generaliter ambo creditores habebant generalem
hipotecam et ideo primo dat. electio quem faat
quia sdm meiq intelectum d. l. non haberet dubiu
2º quia loquit. expresse tr. illum cl. prediu pigno
ri dedisti / ex qq vbis aperte colligit. creditorem habe
re hipotecam spetialem sed adhuc obstat d. l. qui genera
liter in fi. cl. dicit. qd. etiam creditor prefert. 1. id
qd. dixerat in 1. p.e sed tu dic qd. in 1. loquit. qndo cre
ditor generalem tn hipotecam habebat in 2. qndo ge
neralem et spetialem sed generalis erat sub conditione
si spetialis non sufficeret g. h. et sic probat. cl. qd. si creditor
non sit consultum ex spetiali hipoteca ad huc non pote
rit ad generalem adtosq spetialem secundi creditoris
cum tc. dicat qd. 2º non solum est potior sed solq in hipote
ca et sic erit solutio / qd. g. h. procedat qndo creditor
pure per spetialem hipotecam sibi prospexerit dein
de generalem sub conditione adjecit si spetialis non
sufficeret quo casu sufficiente spetiali in ceteris bonis
2. creditor potior habet. et h. ambe hipotece fuerat
pure et sic creditor illam generalem habet in bonis om
nibq sed de equitate 2º potior est sed non erit solq. et ita
hec difficultas Resolvit.

Ad. l. 1. C. de pigno. act.e

Nota fructq ex Re pignorata perceptq deberi in sortem
principalem imputari. l. si pignora ffead. l. 1. C. de dis
tract.e

de distract.º pigno. et §. si dominium C. de pigno. l. 16.
tt.º 19 q.ª s. rb. l. 21. immo si creditor oppositum pretendat
usuram comittit c. cum q. de pigno. c. 1. et 2. c. conquest.
de usuris et hinc est qd. si procurator meo nomine emat
Rem et fruct9 ex ea colligat equipolentes pretio Tenet.
gratis Rem mihi dare. bal. in Rub.º C. de q. her. emp.
n.º 15. Jass. in l. 2. §. mutui datio colu.ª fi. si cert. petat.
et in l. diuortio §. ob damnationes solu.º m. neq. obs
tat qd. creditor pignq possideat l. sciendum §. si cre
ditor qui sat. da. cogã. l. 1. §. per seruum de aquire
poss.º et possessio fruct9 possidenti tribuit g. M. 26
sio.º item quilibet in l. 3. §. ex contrario de adquir. poss. com
mis sctm Jass. ib. n.º 34. nam Re qd. illa Reg.ª procedit
in eo qui possidet ex tt.º habili ad translationem domi
nii et huiusmodi non est tt9. pignoris cum sciat credi
tor Rem allienam esse. Alex. cons.º 121. n.º 6. volu.º 4.
vl. 2.º dic qd. creditor possidet ad commodum debitoris
et ideo non usucapit l. sciendum Rosio. creditor l. pigno
ris de usucapio. et hinc est qd. creditor cum teneat fru
ct9 in sortem computare poterit de iis libere disponere
Albe. h. fanq de pigno. 5.º membro 5. in prin. rb. 6.
modis huius te. Regulam amplat m intelliga si id com
esse qndo fruct9 in temp9 Restitutionis seruari non
possunt Anchar. c. 1. colu.ª 2. de usuris cuiq doctrina
nimis laudat g. pen. in l. 2. tt.º 13. p.ª 5. limita tn d.
Regm in pignore tradito ex cau.ª dotis l. pater in prin.
de doli ex cep.º c. salubriter de usuris Rio est prop
ter matrimonii onera et quia maritq integram do
tem Restituere tenet. l. pro oneribq C. de iur. dotium
d. c. salubriter ibi eo maxime immo secure et sine usura

poterit petere certam pensionem quolibet anno do nec dos soluat. bb. d. c. saluberriter novellus de dote 1. p. previ. 1. cova. lib. 3. c. 1. n.o 3. soto lib. 3. de jus. et ju. q. 1. art. 2. fol. 505. et ita est tenendum quamdiu non mandi xerit comm. pala. Rub. in c. § 86. intelligentiam ideo secundum dictos et si temporis dilatio ad soluendam dotem data sit a marito socero ad idem Anto. de butrio d. c. salubriter

Ad l. un. § et ut plenius C. de rei uxo. actio.

Ib. damus ex utroque latere hipotecam / nota te. pro extensione illius Regule que habet tacitam hipotecam in bonis mariti que ceteris creditoribus etiam anterioribus prefert. quam prob. l. assiduis ff qui potior. in pign. habea. et in § fuerat de actio. et in c. ex litter de pigno. l. 23. tit. 13. p. 5. ut hec tacita hipoteca non solum dat. mulieri in bonis viri ad dotem Repetendam solu. m. sed etiam viro in bonis mulieris ad petendam dotem nondum solutam pro qua extensione facit qd. actio ex stipulatu pro dote dat. tam ex p. viri quam ex p. uxoris. g. h. ibi omnes dotes. g. fi. l. ad exactionem ff de dot. promiss. g. in l. de diuis. solu. m. sequit. novellus de dote 6. p. previleg. 2. comm firmat Ripa in l. 1. n.o 23. solu. m. facit etiam quia priuilegium tacite hipotece non dat. mulieri sed ipsi actioni de dote ut h. et in spe. ff. d. extensionem ultra ad. h. tenuit Jasus de pign. membro 4. 2a p. n. 24. et 25. Jass. d. § fuerat n.o 30 et est pro hac sna. tx. in d. l. eq. / imo non solum dat. viro propter rendis Rebus dotalibus eum etc. te. h. in l. 1. c. de fu. dotiu

quando

quando dos incepit a promiss. quo casu debet. evictio nam si a traditione non debet. ad dote tamen qd. h. maritus tacitam hipotecam habeat ad dotem petendam non tamen eam habet cum privilegio prelationis g. tacito ex utroque latere et sequuntur eam omnes. h. tenet Azo in summa huius titu. in fi. Resolvit comm. bal. nobe. llus de dote 10. p. in princ. n. 27. Ro sic. limita et ratio est quia privilegium prelationis non actioni sed mulieri concedit. cuius solius providentia datur. ut in d. §. fuerat de actib.

411

2.11

Enriq[uez]

De vera ac perfecta pratica libellorum et actionum per Doctissimum praticum Doctorem enrriquez

quia ut inquit Joan. And. in c. q. sit in prin. de electio. lib. 6. theorica sine praxi est veluti scientia sine experientia que est optima rerum magistra ut in §. que omnia insti. de satis datio. hipol. in prat. in prin. nº. 1. et in singula. 117. et Deci cons. 11. nº. 16. lib. 1. et cum in applicandis ll. ad casus occurentes l. virtus consistat l. non solum §. qui primi pilum et ibi notat. bal. ff de excusa. tutorum commendat Roma. sing. 641 (ideo ne inutilis actionum materia quam pro vestra omnium utilitate hoc anno declevandam elegimus in qua multa sunt incognita et neglecta que tamen usu quotidiano sunt necesaria) consentaneum fore existimavimus actionum praxim et forma libelorum ad hodiernum stilum Reducere cum in formandis libellis et proponendis actionibus grande periculum immineat teste speculatore in tt. de libelli conceptione in prin. et non solum jure illo antiquo quo qui cadebat a silaba cadebat a causa ut in l. 2. §. deinde ex his ff de origi. jur. sed etiam stante hodie tt. C. de formulis sublatis necesarium est libellum apte proponi alioquin sententia lata super ~~inepto~~ libello inutili aut actione nulla est g. in prin. insti. de obligatio in xbo. secundum. xsic. item per competentes actiones quam unicam testat. bal. in l. actorem. C. de Rebus creditis et de jure jur. Salic in l. in bone fidei. C. eod. laudat et sequitur. Jass. in §. omnium in nº. 167. ff hoc tt. et in ll. 1. nº. 14. ff de juris et facti igno. et in l. uinumcol. si. ff si certum peta. et in l. fi. per tot. ibi ff de lib. et pos

proqua est tex. in l. si patrono ff de ju. pur. et in c. in dilectis de empt. et ven. et procedit etiam in de qu. Decisio si excep. ineptitudinis libelli a pe. adversa proponat. l. fi. tt. 4. lib. 3. ordi. et ibi Didacus perez. in g. fi. in verbo el processo col. 951. alioquin si pars hoc non oponat sna valida erit ex l. 11. tt. 1. lib. 3. ordi quas ll. sic interpretatur et ad concordiam deducit Avenda. in Desponso. 1. nº 11. qua propter vestre omnium utilitati inserviens de oreni actionum formulas vobis prescribere quarum tractatus 4. potissimas continebit partes et earum. 1. habit. Requisitis judicis et advocati et hec brebissima altera. 2º. pratica civili. 3. criminali. ulta. et q. terminis judicialibus que quotidiano usu in consistoriis et palaciis frequentantur. / ~~et in primis judex debet pre~~
et in primis judex debet duas precipuas habere tales sapientiam et concientiam bal. in l. 2. C. de senten tiis. ex breviloco Decitan. laudat et sequitur. q. in l. 3. g. 4. tt. 10. pa. 2. et debet semper pre oculis habere id quod pro lege tradit. a jcc. in l. Respiciendum ff de penis et in S. observandum ff de ~~mu~~ off. presid. et in c. 1. de sententia et De judi. libro 6to. et in l. 3. et in l. 17. tt. 4. p. 3. et in c. 2. correctorum et cum animi constantia et virga ferrea nihil penitus Reformidans sed semper deum pre oculis habens jux. legum sanctiones omnibus equaliter justitiam debet subministrare jux. illud psalmi 2. Reges eos in virga ferrea

et

et in ecclesiastico. c. 7. noli effici judex nisi virtute va
leas vitia corrigere et in. §. juris precepta. ibi. suum
unicuique tribuere insti. de jus. et ju. et hec quo ad judicia
Advocatus xpo. seu patronus inprimis jurare debet
ne causam injustam foveat quia peccaret mor
taliter et teneretur. partibus ad restitutionem
damni illati augustino xpo in. c. non sane 14. q. 5.
et in. l. rem non novam §. patroni. C. de judiciis.
et ibi. jas. nº. 1. et. 2. facit xpo. in. c. mathei de simo
nia ibi. prodesse nihil homini probat. siunivers
sim et [...] - et in xpo ita resolvit veroys in
Rubª ex. de apellatio. nº. 91. et Soto. in lib. 5.
de jus. et jur. qª. 8. artº. 3. pagª. 475. tradit g. in. l.
13. in ttº. 6. pª 3. quo fit patronos causarum posse
advocationis offº. privari si injustas causas defen
dant / si xpo. juxta legum statuta patrocinent. di
cunt. meliorem vitam agere quam fratres predica
tores ordinis minorum ubi constet ex alegatis jas.
in. l. 1. nº 8. ff de jus. et jur. et facit xpo. in. l. advo
cati. C. de advocatis diversorum judiciorum et in. l.
laudabile. C. de advocatis diversorum judicium de
quibus juribus legendus est casan. in consuet. burg. in fol.
27. parva impresione et pala. rub. in rubª. de don.
inter. §. 37. nº. 4. et nº. 14. et preterea et fina
liter gratis operam suam industriam atque di
ligentiam debent exhibere pauperibus. l. si spurio
so xpo sitº. gratis. C. de nuptiis ibi. hoc notat bal.
sequitur et comendat jass. in. §. tripli nº. 54. f.

imo si mercedem ab eis petant peccant secundum Alberiam in l. un. C. de suffragio Abulensis super exodo thomo 1. fol. 164. col. 2. literis 6. et e. sequunt plures ex legistis et theologis quos refert tiraquel. in tt. de nobilitate c. 29. n. 77. et qualiter hoc sit servandum melius aterit resolvit Soto in d. lib. de jus.a et qu.e q. 3. art.o 1. pag. 473. col. 1. a reliquis xo. divitibus bene q. pecuniam et quascunque alias res recipere pro justo patrocinio ut in c. non q. judicii 11. q. 3.
Ad 2. partem deveniendo et sic ad civilem praxim pro eius cognitione premitto qd. libellus in jure nro varias habet significationes quas congerit speculator in tt. de libelli conceptione in prin. et ferrara in sua prat.a in forma libelli in actione reivendicationis § ad evidentiam n. 2. Maran. in sua prat.a in prin.o n.o 1. cum seqq. Marianum socinum in rubo. ex de libelli oblatione in prin.o et per brisonium in lib. 10. de verbor. significatione in verbo libellus col. 326. ex qq. illa ad materiam nram pertinet qd. libellus sit quedam scriptura brevis quae intentio actoris continet. et h. hispano sermone ex p.e actoris apellatur (demanda) et ex p.e rei (respuesta) ut colligit. ex l. 6. § ult.o cum l. sequenti ff de inof.o tes et ex l. 1. § 1. ff de edendo tenet speculator in tt.o de libelli concep.e § quid sit libellus sequit. Di dacus peres l. 11. tt.o 1. lib. 3. ordi col. 705. in prin.o brisonius lib. 5.o n.o 40. in versic. (hinc et libelenses alegat ferethus lib. 5.a pro sua sna to. in l. 40. tt.o 2 p.a 7. et ultra ipsum est tx in l. 3. tt. 10. p.a 3. et l. 1. tt. 3. lib 3. ordi

l. 12. 2. in legibus de las acanalas horoscius in sum[m]a q. quidq[ue]. §. ob. decretum n. 36. ff de off[ici]o pro consu. et lega. et hic libellus necessario oferendus est inscriptus et ita clarus et concludens ut ex eo liceat Reo deliberare an sibi expediat conten dere vel cedere. l. 1. ff de edendo. l. edita. C. eod. authen[tica] oferat[ur]. C. de litis contestati[one]. authen. gene raliter. C. de episco et cleri. authen. de exhiben et introdu. Reis. §. sancimus collat[ione]. 5. d. l. 40. tt. 2. p[artid]a 3. l. 4. tt[ul]o 2. lib. 4. nove compil. Refert plures h. tenentes perez in. l. 1. tt. 4. lib. 3. ordi col. 896. versic[ul]o sicq[ue] et procedit us q[ue] adeo ut neq ex partium consensu expresso aut tacito possit hec solemni tas Remitti argumento tex. in. c. 1. de libelli oblat[ione]. et in. c. quoniam de proba et in. d. authen. oferat. et hanc opp[inionem] comm[un]iorem firmat las frarica in. d. c. quoniam n. 20. et Alcia in pra tica fol. 69 col. 1. et intantum q[uo]d. non sufficit si actor in judicio notario dictet petitionem suam is q[ui] eam scribat. que petitio prout dixi hispano sermone et in praxi (apellatur demanda puesta por auto) et hanc non sufficere servit g. in l. in sacris verbo de positione. C. de proximis sa crorum scriniorum lib. 12. et est commmis sententia horos cium in. l. actione n. 41. ff de edendo quo op[inio] commmis apud Regia tribunalia servatur. ut autor est Matienço in Dialogo Relatorum 3. p[ar]te c. 43. n. 1 in inferioribus R[egi]o tribunalibus ex. l. 11. tt. 1. lib. 3 ordi

bene admittit libellus Redactus in scriptis per tabellionem dum modo actus et concludens sit bene ad[illegible] Perez in d. l. 1. tt.º 4. lib. 3 or col. 897. et h. maxime brevitate est Reducendus nam libelli [illegible] possunt per judicem Repelli l. ampliorem §. in Refutatoriis. C. de apellatio l. 11. tt.º 19. lib. 2. ordi usque adeo qd. advocatus [illegible] Repelli potest per judicem a postulando g. in l. ex ea ff de postulando Jass. in l. gallus. § quidam Recte ff de liber. et pos. horosc. in l. circa nº. 1. ff de off.º proconsu et lega. et in l. 1. nº 3 ff de off.º asesorum et poterit [illegible] libellos judex ex off.º suo lacerare. g. in d. l. 1. ff de off.º asesorum q.m comm Resolvit Jaco. de nig [illegible] nº. 6. et idem erit quando libellus esset calumniosus g. in l. qui cum maior in d. si patris in [illegible] calumniosam ff de bonis liber. commis. [illegible] Aretin in Rub.ª insti. de excep. nº 33. et idem esset quando libellus esset conceptus [illegible] consuetudinem et stilum tribunalis in quo presentatur. g. in l. de qq et in l. diuturna ff de legibus et preterea debet libellus continere nomen actoris et Rei quia ex actore Reo et judice consistit judicium l. inter litigantes ff de judiciis et [illegible] bar. et omnes. c. forus. in posic. in omni quoque. neg.º de [illegible] sig. l. 40. tt.º 2. p. 3. Neque est necessarium nomen actionis exprimere sed satis est simpliciter ex facti narratione colligi

dum modo factum bene et competenter narre
t[ur] ex quo competens et juridica actio q[ua]m actor
proponit et super qua totum judicium fundat
colligat[ur]. l. 1. et 2. C. de formu. subla. c. dilecti. e. ex
aminata de judiciis bar. in l. 1. n.º 13. ff. de edendo
Alberi. col. 4. col. in fi. Angel. n.º 13. Alex. col. pen
in fi. comm. testat. Jas. n.º 43. et idem Jas. in l. edi
ta n.º 2. C. de edendo et alii. cur. col. 1. et Decius col. 1.
Neq[ue] oberit tex. in l. fi. C. de interdictis. ubi actori
precipit actionem suam exprimere est n. intelli
gendus tex. ille modo predicto s[cilicet] q[uo]d factum be
ne et competenter narret[ur]. ex quo resultet compe
tens et juridica actio non tamen q[uo]d nomen ei[us] de
beat exprimi et ista est intentio illius tex. s[ecundu]m om
nes alii. et s[ecundu]m sali. in d. l. edita n.º 10. C. de eden
do et s[ecundu]m Joanem de vico mercato ibidem n.º 3.
et ratio est quia q[ua]ndo constat de effectu de modo
non curamus. l. 13. §. condictio ff. de adimen. lega. l.
gallus. §. et quid si tan. cum materia ff. de liber. et
posthu. et preterea quia q[ua]ndo in alliquo actu
requirit[ur] incertitudo suficit illam interveni
re per relationem ad alliud. l. 3. ff. si certu[m]
petat[ur]. l. 2. ff. liber. et posthu. et pro hac op[ini]o[n]e
facit bene tex. in l. 11. tit.º 1. lib. 3. ordi. in quo pre
cipit[ur] judicib[us] ut procedant atenta veritate
pretermissis[que] [a]picib[us] juris.

et intantum procedit qd. si falsum Recte et compe
tenter narret apte Rem causam et contionem desig
nando. si inepta actio exprimat. condemnatio sequi
poterit innoce. in c. examinata. col. 2. de judiciis. cardi
ib. pen. col. in medio. immol. pen. col. in fi. ubi. n°. 19
feli. 11. tenet idem bar. in l. 1. pen. col. et q. ff de ede
et ib. jasis n°. 29. et horos. n°. 32. qui xsiorem Re
ceptiorem qd firmat tenet idem bar ms. in sularin ff
de prescrip. xbis im mol. in l. si ita sti pulatq. s. qri
gosong ad l. 3. ff de xbo. obli. ib. testat. dictu
innocen. sigulare sequit. Alcia. in l. edita col. 2.
. C. de edendo et magis comes tesa. jass. in s. om
nium n°. 166. insti. de actio que opp°. fundat. exeo
quia qndo in aliquo actu vl dispositione non Requi
rit. certa solemnitas si interueniat minq apte
non vitiat actum. l. 1. in fi. prin. C. de Rei uxo
ria actio. l. heredes palam in prin°. ff de testam.
. l. 1. §. fi. ff de dote preleg. C. cum tabule ff de bono
pos. sdm tab. l. si uir uxori ff de dona. inter. vir
clem. 1. in fi. de xbo. sig. et ita est tenendum qmuis
contrarium teneat hosti. col. fi. in fi. et Anto. bu. n°. 26.
in d. c. examinata et Angel. in d. l. 1. col. fi. ff de
eden. et jas. ib. n°. 45. idem Angel. in l. 1. C. de formu
subla et in l. 7. C. de doti promi Sali in d. l. edita n°.
. 10. et ib. jass. n°. 3. et cur. n°. 10. antequos tenuit ide
speculator in ti°. de actione et petit°. col. pen. Si xo.
inepta cau. exprimat. ut pote quia aliquis petat
centum ex quia si. adest. vl. quia Rex est salmatice
non procedit libellq. s. M. in l. 1. ff de edendo et in
. l. 1. §. circa ff de doli excepti°. et in actionibq perso

personalibus causa propinqua et causa remota debent
inseri neque propinquam exprimere satis est ut
si peto centum ex causa mutui non sufficiat dicere
peto a te centum que mihi debes nisi adiciat causam
remota scilicet ex mutuo vel ex alia causa ex qua actio
colligi possit Jas. in d. § omnium n. 123. insti. de
actio. Alex. in l. 1. n° 28. ff de edendo et ibi. horos
ii. n° 26. antiquorum et recentiorum commune appellat
in actionibus vero realibus necessarium non est causam
remotam exprimere et sic tamen sed sufficiat expri
mere proximam idest dominium ut puta si ali
quis petat rem sufficiat si dicat illam ad se per
tinere jure dominii vel quasi neque erit necessarium
exprimere tamen seu causam ex qua dominium illud
adquisivit ita tenet horor. nihil ad hoc allegans
in d. l. 1. ff de eden. n° 18. pro quo est bonus tex. in
l. et an eandem § actiones ff de exceptione rei judicate.
si vero actor unam causam in libello exprimat
et aliam in prosequutione litis probet an obtinere
possit questionis est et quod non possit sed reus ab
solvendus sit ab instantia judicii et actor in expen
sis condemnandus reservato jure ipsi actori utile
de novo possit agere tenet bar in d. l. 1. n° 12.
ff de edendo et ibi. Jas. ante expen. col. bal. in l. 2. C.
de proba. et in authen. sed et si quis C. de ecc. con. nup.
et in l. per hanc. col. 3. C. de tempori appella. et in
l. 1. in fi. C. de pigno. ra. actio. Angel. in l. claudius
felix ff qui potiores in pigno. habean. paul. in l. si
is ad quem 2. col. ff de acquir. hered. pro quo bene
facit tex. in l. habebat ff de institoria actione et
in l. verius maralli. ff de pactis dotalibus in fine

et in l. 1. ff si mensor falsum mo. dix. et in l. lucius §. sempronia ff de leg. 3. l. aurelius §. fi. ff de libera lega. hodie tamen in nro Regno cum sola facti veritate inspecta procedat. sufficit ut narratio et contio narret. ut condemnatio sequat. prout cum Decio et vero xo Resolvit Avenda. in Responso 1. nº. 18. et legem Regiam non allegat est tamen l. 11. tt. 1. lib. 3. ordi. b. hoc aduertit perezi in g. verbo que en la demanda col. 807.

Aduerte tamen ad sequentes clausulas que propesem per solent in libellis per aduocatos poni et

·1· 1. est post titulum judicis. fulano como mejor ha lugar de derecho digo et cetera. qua clausula utuntur in Reg arduis et summe utilis et necessaria est ad sustinendum libellum et ad illum interpretandum in eam partem que agenti utilior est de qua agit jass. in d. §. omnium nº. 150. insti. de actio et hodie frequenter hac claus. non utamur erit tamen tutius eam apponere si libellus dubius et obscurus sit

·2· 2 clausula est que post narrationem solet proponi in hec verba (aunque por mi a sido Requerido a que me lo de e pague no lo a querido ni quiere hazer sin pleito y contienda de juicio et cetera et hec clausula aliquando urbanitatis est l. item quidam rusticus qua de Re ff de seruitu. urba. prod. albar. notat sic verbis et Pau. nº. 2. et illo textu quotidie ad hoc alleget. non tamen hoc textu ille prob. quia illa verba non sunt pro civili sed consulentis procurum qui volebat quod hiberius desisteret a balneis et tubulis

adjectis pariete omni autoritate. jc. Proculi b.
idem Proculq. Dp. non esse necessariam maturam
nitionem cum Hiberiq dubitare non debeat
quin Reum illicitam faciat et sic ꝯ vulgarem om
nium allegationem tan Xe. qm noviter tr. illum
interpretat. Duare. lib. 2. disputationum. c. 23.
erit etiam de necessitate pro constituendo Reo in mo
ra et contumatia ut possit etiam in expensis. l.
citationis condemnari. l. ad judicium venies
fateat. debitum et se paratum dicat solvere quo
casu cum bonam fidem agnoscat excusaret hac
condemnationem nisi interpellatio ex judicialis
precessiset ut in authen. de triente et semisse. §. stu
dium vsic. omnes et vsic. negavit a ??? sensu
colati 3. et in spe teret. guiller. de juno in. l. edi
ta. C. de edendo sequit. Roma. singul. 401. et post
aliqs in d. l. quidam hiberiq ??? in. l. procurato
§. si naut alterutra no. 10. C. de judicii et in §.
sic itaq discretis no. 44. in sti de actioni et lib. go
mez. col. fi. Rebufq in q. tho. ad. l. l. gallias tt.
de expensis no. 27. equina. Mising. et baldui in
§. apellamq insti. de actio. et eos non allegando
sequit. Peroq. in Rubea. tt. 1. lib. 3. ordi. col. 7 28. V
sic. quero 6. ex qq iam colliges bonam limitationem
ad q. in. c. querellam vbo Rationabili de procurator
bq et in. c. honoratq. g. M. 74. dist. et ad q. in. c. 1.
de dolo et contuma. in 6. tenentes qd. citatq non te
net. solvere expensas. l. citationis si comparuit
et non fuit contumax. ut non procedat qndo ex.
judicialiter per partem fuit interpellatq —

3. clausula est / Avida a mi Relacion por verdadera en lo que de derecho baste et ista operatur hunc effectum qd. si multa in libello ponant. actor non teneat. omnia probare que si non esset aposita de necessitate teneret. in omnibus onus probationis subire argumto tx. in l. actor C. de proba. et in l. ab ea part. ff eod. et l. de prob. l. fi. C. de Rei vendi. et Vig. inst. delega. et per hanc clausulam Redit. superflua alia que olim erat in usu scilicet no me obligando a provar mas de lo necessario —

4 clausula est por su sentencia que en tal caso lugar aya condene a la adversa q me de e pague ess. et hec apellat. con tio libelli in qua eius virtus et modus agendi continet. g. in c. super literis de Rescrip. canoniste in l. ex p. de foro compe. utrumque immol. in l. aurelio. s. Ticho. ff de liberat. lega. et tx. in l. fi. C. de fidei comis. liber. et in l. ut fundo ff commi dividun. tradit Jass. in s. omnium n.º 135. insti. de actio. hor. in l. 1. n.º 2. ff de edendo dicens qd. in con tione magna vis libelli est et inter alios operat. hunc precipuum efectum qd. si unum narret. in libello et aliud in contione estabimus contioni et non narrationi innocen. per tx. ib. in d. c. super literis et Jass. in d. s. omnium n.º 130. et in casibus in quibus necesaria non est. sed. clausula si aponat. suum operat. efectum ut Resolvit Aflicti eleganter decisione neapolitana 272. n.º 5. si igitur actor petierit adversarium cogi et compelli et non condemnari libellus non procederet bar. in l. si

cum nulla ff de re jud. cui[us] opp[osit]o servat. in praxi h[odie]. tenem[us] seneat Jass. in l. omnium nº 139 et comm[uniter] testat[ur] bar. ib.

5. clausula est y ansi condenado le compella e apremie por todo remedio y rigor de derecho et hec est hodie in praxi et ei[us] meminit Jass. d. l. nº. 147. et ratio est quia post s[e]n[tenti]am dicat[ur] judex functus off[ici]o suo l. judex posteaq[uam] ff de re jud[icat]a et nulle remanent ei[us] partes nisi ad exequendum l. un[ic]a C. de confessis et quia sine effectu sententie essent nisi per judices execu tioni mandaret.

6 clausula est pido cumplim[ien]to de justicia que est nimis salutaris et proficua ut colligi[tur] ex c. 2. de ordi cogni ib. de q[u]a justitiam si bi fieri postulabat et ex c. 2. de off[ici]o ordinarii et ex ea plures resultant effect[us] 1. est q[uo]d h[odie] in casib[us] in q[ui]b[us] aliquid exercet[ur] per off[ici]um judi cis requirat[ur] partis petitio l. 4. §. hoc aut[em]. ja dicimus ff de damn. infec. tn sufficit implicita et generica petitio que comprehendit[ur] in illa clausula pero q[ue] et justitiam mihi ministrari ut censeat[ur] sub illa implicita et generica petiti one comprehensa imploratio off[ici]i judicis. bb. in d. c. 2. de off[ici]o ordinarii. et in c. fi. col. fi. et q[uam] de jud. jur. tradit Jass. in §. actionum col. 2 in sti de actio. 2. effect[us] est q[uo]d h[odie] in libello requi rat[ur] conclusio ut dixi in illa suplet[ur] per hanc clau sulam ut docet bal. in l. edita nº 33. C. de edendo

3. effectus est quia si eo casu quo actum est ex una causa et probet ex alia intermiminis juris tamen mis non possit obtinere ex l. habebat ff de insti toria actione et laeus s. diximus sed tum est quando apositum est hec clausula que supplet s. d. de sola in l. certi conditio §. si numos pecu col. ff si certum peta. 4. effectus est qd. si actor in libello narret factum comprehendendo petitorium possessorium et expresse concludat in solo possessorio si probabit in alterum poterit obtinere in virtute illius clausule ut ind. c. 2. de ordi. in nº. 52. 5. effectus est qd. si ex narra. facti potuit colligi plures actiones quarum alique sunt apte alie non inepte et concludit in actione inepta non inititur libellus continens clausula d. clausulam sed eius virtute poterit obtinere ut eo. § 6. et ultimus effectus est qd. si actor ignoret que actio vel remedium sibi competat vel qualiter debeat concludere forsan quia factum erat di ficile propter multitudinem rerum aut perso narum aut iniur. anceps aut dubium si factum con gruenter narret. R. nihil specialiter in contione petat sed generice petat sibi jus et justitiam mi nistrari sustinebitur libellus et iudex deducta actio vel remedium ex illa facti narratione resul tans ita singulariter determinat Angel. in § ac tionum B. col. versic. sed unum tene menti inst. de actio et Tib. pass. nº. 147. idem in l. petens nº 5. l.

lexandrus

.C. de pactis per ea notabiliter, in §. fi. n° 21. in sti de actio. et hac clausula proxe semper utuntur advocati in cancelariis et in consiliis Regis et vos utamini ea est n. valde salutaris et proficua

Clausula est et paraello et per toncenario el off° de V. m. imploro pro cuius declaratione advertendum qd. licet Acur. triplex esse offm judicis firmaverit nobile mercenarium et mixtum ut in s°. preterea vero bo satis fieri insti de actio. cb. pss. n° 39. alios Referens id sequitur. et est commis immol. in c. fi. n° 19. de off° jud. tn Receptior op p° est qd. offm judicis sit duplex nobile et mercenarium sdm orozium post claud. pass. et Sapiam, quos ipse Refert in l. 1. n° 23 ff de juris. om jud. et nobile dicit qd. de per se stat et in eo princi paliter judex adit. ut in Restitutionibus in integ prout latius in ea libello videbimus. mercenarium vero est illud qd. de per se non stat sed actioni propo site vl. proponende deservit et in eius consequen tiam venit ut in eius expensis et accessoriis aliisque off° judicis mercenario continent. l. 4. C. de posit. l. cum fundus ff si certum peta. l. videamus. 2. §. si actionem ff. de usuris. prout eleganter orosi. de clarat post. bar. et alii. ib. s°. n° 24. et huiusmodi offm judicis debet per partes implorari ats judex ex off° suo non tenet. illud impartire. l. 4 §. hoc aut. judicium ff de dam. infec. l. ut fun dus ff commi divid. si vero huiusmodi accessoria post

contestationem sup[er]eveniant tunc judex impar
tit[ur] officium suum parte non petente. l. ediles in princ.
§. cam[?] rendum ff de edili. ediz. l. item si ser[vi]
§. 1. eod. t[itul]o. l. partium ff de usur. l. siquis immissum
§. judex ff eidam. in seo. l. si tertio. §. offitium. l.
at eiq in §. in hoc. ff de aqua plub. arcen. l. fi. C.
de libera. cau[s]a. c. gravis de Resti. spol.
Potest et 2. illud impartiri in Respiciendo pu
blicam utilitatem ut in punitio[n]e delictor[um]. l. qua
liter et q[ua]n[do] de accusa. l. ita vulnera. ff ad l.
aquil. et in dando vl. Removendo tutore vl.
curatore. l. 3. ff de sus pect. tutoribus

8. clausula est "las costas pido y protesto" / et hec
clausula sumit ex illa Reg[ul]a que habet q[uo]d non ha
bens justam causam litigandi debet in expensis
condemnari. l. properandum. §. sin aut. alte
rutra. C. de judi. l. terminato. l. non ignorat. C. de
fructi. et litium exp. l. fi. §. 1. C. de bon. autho. ju
di. possi. l. omnes qui. §. fi. C. de episco. et cleri. §.
hec aut. omnia instit[ut]u. de pena tempo. litigan.
authen. de judiciis. §. oportet coll. 6. l. 7. t[itul]o 22
p[artid]a 3. l. 8 t[itul]o 3. p[artid]a 3. l. 9. t[itul]o 16. lib. 3. ordi. et in hac
condemnatio[n]e non tantum veniunt expense ca
lumnie sed etiam temeritatis. l. eum quem teme
re ff de judici. a qua condemnatio[n]e juramentum ca
lumnie non excussat. bar. in d. l. eum quem teme
re q[uo]. fi. et in. l. 1. n[umer]o 11. ff ad turpilia. et in authen.
generaliter. n[umer]o 2. C. de episco. et cleri. et este totius
mundi

mundi praxim testant. in d. § si naut altera
tra Salice n.º 44. et Alex. n.º 12. et idem Alex
in l. 3. n.º 6. de iu.e iur. sequunt. plures De lat. per
coba. in prati. qq. c. 27. col. 1. et pergrego. in d. l.
7. et pro hac sna est Cong tra in § hec aut om
nia Xbo ut et improbq et preterea facit quia
si iuramtum excuset a presumpta calumnia non au
tem excusat a temeritate et ita est tenendum
Rexroba. Tria sna. g. in d. § oportet et in c. fi
nem litibq. g. m. de dolo et contum. et in c. in
primis 2. q. 1. qui mouent ex eo qd iuramtum a
presumpta calumnia excusat. l. 3. § 1. Xbo
proderit qq. ff de iu.e iur. l. 1. ff si mulier ventr no
mi.e et hanc xp.m videt aprobare d. l. 7. tt.º 2 2 xp.a
3. Xm illi Xq. qd. lq. iuramtum excuset a condem
nati.e expensarum que propter calumniam fieri
deberet non tn excusat a condemnati.e expen
sarum que fieri debet propter temeritatem et in
hac condemnati.e non solum est habendq Res
pectq ad expensas litis sed etiam ad damna
Respitientia personam litigantis ut pote si ex
artifi.º proprio aliquid acquirere omisisset bar
in l. 1. ff de alienati.e iuditii et in l. si procura
tor n.º 2. ff Rem Ratam haber. sequit. Angel.
in d. § hec aut. omnia n.º 7. Iass. in d. § si naut.
alteratra n.º 13. et in l. 1. § fi. n.º 13. ff si quis Iudici
non obtempe. lancelo. de off.º preto. pagina 213.
faleri.º 13.

Ju^o. aut. Regio prope semper solet fieri condemnandum taxat in expensis litis ex l. 8. tt^o. 22 p^a 3. et ex l. 1. tt^o. 18. lib. 3. ordi et l. 8. tt^o. 17. p^a. 3. et ita in praxi seruari firmat g. in d. l. 8. g. 1. tt^o. 3. et huiusmodi expense probant. per juramentum partis et taxationem judicis ut in d. § oportet et in authen^o. jusjurandum. C. de judiciis et Rebuffus de expensis art^o. 5. n°. 10. commis sdm Plotum de in litem juran. § 37. n°. 41. l. 1. tt^o. 18 lib. 3. ordi que seruat. hodie in praxi sdm coba in prati. qq c. 27. n°. 6. et ad hanc Regm 19. ampliationes et 30. limitationes ponit lancelo. de off^o. pretor pag^a. 210. n°. 15. cum seqq. ex qq illa est frequentior. sct. qndo litigans habet justam causam litigandi. l. qui solidum § etiam de lega. 2. g. 2. in d. § sin aut. alterutra. et g. in d. § oportet lanfran. de expensis n°. 3. hipoli. in l. patre vl. marito n°. 18. ff de questio. et tex. de jur. Regio. in d. l. 7. in dubio vo. uictus presumit. non habuisse justam causam litigandi. g. in jus te in authen^o. generaliter. C. de epis^o. et cleri et g. in d. c. calumniam que aut. dicat. justa causa Relinquit. arbitrio judicis bal. in d. authen. generaliter n°. 9. argumento tex. in l. 1. in fi. ff de jur^o. deliberan. et in c. de causis § 1. de offe deleg. et 8. justas causas litigandi congerit Alex in d. § sin aut. alterutra n°. 8.

9. et ult^a. clausula est / a juro a dios y a esta + enani

anima de mi parte que esta demanda no la pon
go de malicia salvo por alcançar cumplimien
to de justicia. et hec clausula cessat hodie in pra
xi in rebus arduis et in restitutionibus minorum et
in accusationibus et denuntiationibus et in oppositio
nibus adversus executiones et istud juramentum debet
per procuratorem prestari in animam propriam
et in animam domini sui ex te. in c. fi. de juramento
calum. lib. 6. tenet bar. in l. si bona §. si alieno
et in §. pen. ff de dam. infecto. est te. in l. 23. tit.
11. p. 3. l. 1. tit. 4. lib. 3. ordi et usque adeo necessarium
erat quod si omitteret processus erat nullus nec po
terat per partes remitti propterea quod propter pu
blicam utilitatem fuerat introductum. l. 2. §. sed
quia veremur. C. de jur. jur. propter calum. dan
secus tamen est de jure canoni. ex c. 1. §. 1. de juramento calu
in 6. quod est verum nisi a parte adversa fuerit peti
tum. ll. de pupillo. §. qui opus et ibi. bar. notat
5. col. ff de novi oper. nun. dat. in l. qui bona ff de
dam. infec. quod jure regio corrigitur ex l. 11. tit. 1. lib.
3. ordi nisi bis huiusmodi juramentum petatur. l.
fi tit. 4. lib. 3. ordi et ibi. hoc adverterit perez. ¶

Sequitur libellus in actione personali

a qua initium capio eo quod imperator in tit. de actio
in §. primo agit de actionibus personalibus et sta
tim de realibus disserit cuius ea erit ratio-

6-231

quia actiones personales digniores sunt quam Reales q. in l. justissime ff de edilicio edicto Reales vero firmiores et fortiores esse dicuntur argumento l. plg cautionis ff de Reg. jur. et hanc ponit hostiensis in Rub.a ff de off.o eius cui est man. jur. nº. 11. et a

Animaduerte qd. unicuique est in prin.o libelli ponendus jux qualitatem ipsius judicis nam in consilio supremo qd. vulgo / de camara del secreto apellat. idq. est. S. C. C. R. M. in consiliis vero Regiis et in cancelleriis idq. est / Muy poderoso señor. / in defensoribus vero ciuitatum pretori idq est / illes señor / in judicibus vero ipsius si sint juris periti / Muy mag.co señor / in judicibus vero pedaneis seu Ruralibus / idq. est / honrrado señor ful.o Alcalde. aut noble señor. et finaliter terre vel patrie consuetudo est in hac atendenda vel conseruanda qq. supositis libellus in actione personali hispano sermone in hec verba concipit.

Sequit. libellus in actione personali

ful.o vezino de tal parte como mas aya lugar de derecho pongo demanda a ful.o vezino desta çiudad o villa y digo qs ansi que el dicho ad verso me prometio q me daria çien ducados

porq yo le escribiese tal libro o porq yo le ayu
dasse y defendiesse en su causa o q le preste
por le hazer buena obra e yo e cumplido de
mi parte lo q me tocaba y era a mi cargo de cu
plir y por razon dello me esta obligado a dar
y pagar los dichos cien ducados y aunque
por mi a sido pedido y requerido a q me los de
y pague no lo a querido y no lo quiere hazer
por ende a v. m. pido del dicho ad[ver]so me
haga entero cumplimi[en]to de justicia y si otro
mas o mayor pedimiento es necessario e la ui
do por expresso y pronunciado mi relaçion
por v[er]dadera en la parte q baste al vencimi[ent]o
desta causa por su sentencia que en este caso
lugar aya condemne compella y apremie
al dicho Jul[io]. a q me de e pague los dichos cie
ducados para lo qual y en lo necessario el com
petente off[ici]o. de v. m. imploro y pido justi
çia y costas y juro a dios y a esta + en mi ani
ma q esta demanda no la pongo de maliçia.

et in hoc libello principaliter agens debet in [agens]
tendere reum sibi obligatum esse ex qua oblig[atione]
actio nascat[ur]. qua cum agat qui sibi obliga
tus est ad aliquid dandum vel faciendum de
quo libello agit Rofred[us] in libellis suis in rub[ric]a
de certi condictione ex stipulatu 2. col. 4. n[umer]o. fo. 130.

et Maranta. in sua prat.ª 4. p.ª 3. distin.ª n. 3. pag.ª 111. col. 2. n. 11.º quid aut. sit necesse et oforma de rebus iuris in rubo actionum pag.ª 13. col. 2. in fi.

libellus in actione Reali

Muy mag.co señor

Juan del Rimon en nombre de sebastian de figueroa vezino dela ziudad de t.º pongo demanda a domingo velendiz vezino desta villa de sermeo y digo q. perteneziendo a mi parte como le pertenesse iu. dominii vel. quasi por iustos y derechos tt.os unas casas q. estan en la calle del Rabanal q. an por linderos de una parte casas de fran.co martin y de la otra casas de Al.o velazquez y por delante calle publica q. llaman delos cuchilleros y el dicho adverso sin tt.º ni causa alguna a lo menos q. legitima sea mas antes ynjusta e indevidamente las tiene entradas y ocupadas de ocho años a esta parte y puesto q. por el dicho mi parte a sido Requerido a que selas de y entregue buelba y Restituya no lo a querido ni quiere hazer por ende a v. m. pido dela parte contraria me haga entero cumplim.to de justicia y si otro o mayor pedimiento es necesario el avido por expresso y pronunciando y mi relazio.

por verdadera en lo q basta al vencimiento desta causa por su sentencia q en este caso lugar aya declare al dicho mi parte por señor o quasi de las dichas casas y a la parte contraria por tenedor y posseedor dellas y en consequencia dello le condene y apremie a q me las de libres y desembargadas y las restituya a mi parte con los fructos y rentas q an rentado y podido rentar desde el tiempo q en ellas se metio y con los q rentaren hasta la real restitucion q estimo en cada un año en ziento y zinquenta ducados con mas el valor de los daños y menos cabos q tienen las dichas casas desde el dicho tiempo y con los q tuvieren hasta el tiempo de la dicha restitucion que ansimismo estimo en dozientos ducados y para ello et cetera ut in libello precedenti.

circa hunc libellum advertenda sequentia —
1. quod is qui reiuendica. experit. debet inprimis declarare rem quam petit mobilis an immobilis an semovens sit et si immobilis sit debet exprimere eius confinia. l. forma. de censibus. l. si in rem in fi. de reivendi. l. 25. titulo 2. partita 3. et si confinia in libello non ponant. possunt tamen in prosequtione cause probari. sed intelligit illa libello exprimere ut reus obligatur an sibi expediat

cedere vl. contendere §. 1. ff de edendo. 2. Requirit. qd. actor d[omi]n[u]s sit et Reus possessor aut saltim nudus detentor. l. in Rem act. l. officium de Rei vend. §. omnium instit. isto tit.º de actio. n.º 59 et ibi. laud. q[uod] dictum est. 3. Requirit. qd. actor in contestat. petat se d[omi]n[u]m illius Rei pro qua agit declarari et ad[ver]sarium ad Restitutionem illius condemnari. l. et ex diverso. §. 1. de Rei vend. l. pomponius. §. 1. in fi. de procurato. l. certum §. si qu[i]s sed et si fundum de confessis juncta. l. qui Restituere de Rei vendi. et nota qd. licet in aliis casibus qui tenet. ad factum non cogat. precisse facere sed liberet. prestando interesse. l. stipulationes non dividunt. §. celsus de verb. ob. l. si quis ab aliis. §. fi. de Re judi. tamen in n[ost]ro casu manu militari compellit. Reus ad Rem actori Restituendam. d. l. qui Restituere per q[uam] ita tenet bar. d. l. stipulationes non dividunt. n.º 37. immol. col. fi. Roma. n.º 71. Alex. col. ante pen. in fi. et esse legem singularem ad hoc dicit bal. in. l. un.ª C. que pro eo qd interest proferunt. n.º 76. et ibi. sali n.º 38. dicit comm. pass. l. naturaliter. § nihil. commune n.º 89. est bo. in. l. s. tit.º 27. p.ª 3.

4. Requirit. qd. petat Reum condemnari ad Restitutionem cum fructibus quia alias. judex non condemnab

condemnabit Reum cum fructibus ut constat ex his que diximus s. tradunt bar. et omnes d. l. et ex diverso et l. fructus de Reivendi g. et omnes l. certum C. eod. et s. si quis a non domino insti. de Rer. divis. et s. 2 insti. de off. iudi. et l. videamus in 2 de usuris cannonis se in c. gravis de Resti. spolia. l. 38 tt.o 28. p.a 3.

s. ad rote p. compete esse pro damni et interesse l. non solum de Reivendi

libellus in actione confesoria

Muy mag.co s.or

fran.co de benavente vezino de la villa de chinchon [?] en la mejor forma y manera q puedo y de derecho devo me querello de diego gil vezino desta villa de alcala al qual pongo demanda y digo q es ansi que siendo yo señor vel quasi de una heredad que esta en termino de villamalea de q son linderos por una p.e el camino Real que va a guadalajara y de la otra viñas de a L.o de baena y de la otra el olivar del monesterio de sant ju.o de la penitentia y de la otra el Rio de henares e pertenesciendome por justo tt.o de señorio vel quasi e teniendo la dicha heredad servidumbre de passar

por una tierra de la parte contraria que esta
junta a la dicha mi heredad e aviendo
en la tierra del dicho adverso camino se
ñalado por donde yo e mis predecessores
emos entrado a labrar e a descar y hazer
las otras cosas necessarias para la dicha
mi heredad la parte contraria de hecho e de
recho me a impedido e impide q no passe
por el dicho camino e no me conviene pa
ssar por el ni hazer los aprovechamientos
necessarios a la dicha mi heredad ni sacar
los frutos della de donde se me a Recres
cido de daño ansi en ello como en sus fru
tos ciento y cinquenta ducados y puesto
q el adverso es obligado a pagarme el di
cho daño y a dexarme passar libremente
por el dicho camino y darme cauzion q
agora ni en algun tiempo no impedira el
dicho camino a mi ni a mis herederos ni
successores ni a las personas q de mi o dellos
tuvieren tit.o o causa en la dicha heredad o fue
ren successores della no lo a querido ni quiere
hazer sin contienda de juizio por ende a v m
pido de la p.e contraria me haga entero compli
m.to de justicia e si otro mas o mayor pedimi
ento es necessario el avido por expresso y

y pronunciando esta Relaçion por verdadero en lo q baste al vençimi.to desta causa por su sña difinitiva q en este caso lugar aya o por otra qualquiera declare la dicha tierra sobredicha del aduerso deber el dicho camino por seruidumbre ala dicha mi heredad e yo estar en quasi posesion de la dicha seruidumbre e ansi declarado le condemne en los dichos daños y frutos q por causa de me auer impedido e perdido yo la dicha mi heredad a Resçebido q estimo en los dichos çiento y cinquenta ducados salvo judicial taxaçion de v. m. y para ello et y las costas pido y protesto

Otrosi a v. m. pido compella e apremie ala parte contraria a que por si e por sus hijos y subcesores y por las personas q del o dellos tuvieren tt.o o causa de suficiente cauçion seguridad y fiança q agora ni en tiempo alguno no me impedira a mi ni alos dichos mis subcesores ni alas personas q de mi o dellos tubieren tt.o o causa en la dicha mi heredad de usar y aprobecharme dela dicha seruidumbre de camino mas antes nos dexaran usar della libremente passando por lo suyo so graues penas q pa ello les impongo en las quales desde luego los aya por condenados lo contrario haziendo y para ello et

et pro huius libelli cognitione est advertendum. 1. quod actor dicat se dominum vel quasi predii dominantis et quod fundo suo servitus est debita ab alio fundo nam sine duobus prediis servitus realis constitui non potest. §. pen. de servitu. l. quotiens in §. de servitu. rusti. non .n. actor debet dicere servitutem sibi debitam sed fundo suo quia servitus realis a re rei debet. l. 1. de servitu. l. 1. ff. 31. q. 3 — 2. requiritur quod actor in facti narratione fundet se in eo quod servitus est realiter iam constituta per quasi traditionem que fit per inducendo eum in fundum servientem vel per usum cum scientia et pacientia adversarii quia sicut in rebus corporalibus dominium per traditionem queritur. l. traditionibus C. de pactis §. per traditionem de rerum divisione ita in servitutibus et in iuribus incorporalibus adquiritur ius reale mediante quasi traditione l. 3. §. dare de usufructu. l. quotiens in 2. de servitu. et pro ea competit actio confessoria. §. eque si agat de actio. l. 2. in prin. si servitus vendi. l. loci corpus §. in confessoria eod. unde si servitus tantum esset promissa per contractum neque esset facta quasi traditio actor non posset agere contra reum actione confessoria sed tantum actione personali ex contractu. ut compellat servitutem constituere et tradere. l. 2. §. ex his iunctis his que ibi tradunt scribentes de V. ob. l. pen. §. et si placuerat. eod. l. heredes. §. cum stipulatione famil. hercis. l. 1. versic. traditio de servitu. rusti. l. sicuti. §. sed si quaerat. si servitus vendicet.

et hec quasi possesio duplex est ciuilis et natura
lis g. in l. ait pretor § item ei Xbo quasi ex qq
causis mayo d. hoc notat bar. tenet Angel. in
l. 3. § qui usum fructum de ui et ui armata bar
in sl. 1. § interdictum eod. commis sdm claudium
l. naturaliter § nihil comme de acquir. poss
in prin.º / ciuilis est que consistit in suentia ha
bentis seruitutem bar. in l. 1. n.º 12. de acquir. posse
d. Jass. n.º 73. Ripa. 40. / iudic Xig. qd. quasi po
ssesio ciuilis consistit in paciencia aduersarii et na
turalis in usu prescribentis bar. in l. 2. n. 8. C. de
seruitu. et aqua et in l. 3. § unde vi. de ui et ui ar
mata communis sdm Alex. cons.º 6. n.º 3. lib. 1. pro
qua commi est tx. in d. l. 1. tt. 30. p. 3. et Xiore
et communiorem l. illa mali eligando testat. Ant
gom in l. 45 tau. n.º 37. Menes. in d. l. 2. C. de
seruitut. et aqua n.º 7. /
3. Requirit declaratio fundi dominantis et fun
di seruientis Argmto l. forma. de censsibq.
4. debet narrare aduersarium eum impedire in
seruitutis usu et in hoc impediente nihil interest
an sit dnq predii seruientis v. non quia q quem
cumq impedientem compenit actio confessoria
l. siquis diuturno. § fin. si serui vendi
5. Requirit qd. actor petat Reum condemnari ne
molestet vl inquietet actorem vl. eiq successorem
in illa qui. seruitutis nunc et in futurq et qd. ad
hoc prestet idoneam cautionem l. harg. l. egit.
si serui. vendi. l. 4. § siquis mihi. l. pen. § fin. si
usq fructq petat.
6. Requirit qd. actor petat declarariq seruitu

tutis fundo suo deberi. d. §. sed si queratur. nam si
actor in rei vendicatione principaliter concludit ad
declarationem dominii ut in libello precedenti
ita in hac confessoria principaliter agitur ad de-
clarationem huius juris ut in d. §. sed si queratur
et b. quia per sententiam. g. et omnes in l. uti frui
si usus fructus petatur l. qui alliena §. si. de neg. ges.
d. § eque si agat
7. et ultimo requiritur quod petat adversarium con-
demnari in damnis et interesse quod pretendit
tempore preterito et sequentis tur. babonis et mo. las
tie. l. 4. §. in confessoria si servi vendi. b. bart.
omnes. l. et si forte. § etiam. et §. veniunt ff eod.
l. si quid. c. de servitu. et aqua bar. in l. si prig. opo
sitione 30. de novi oper. nun. reliqua vide in tercera
ra. §. si agat de actio.

libellus in actione negatoria

Diego Gil en nombre de sebastian de figueroa ve-
zino de la villa de Alcala demando ante v. m.
a Juan del Rincon vezino desta çiudad. dezimos y
digo que tiniendo mi parte por suyas e como suyas
unas casas en esta çiudad en la perrochia de sant
marcos que an por linderos de una parte casas del
arcediano de segobia y por la otra casas de
alonso de arellano barbero e por la otra la calle
Real e por la otra las casas del monasterio de santa
ursula las quales son libres e no deven servidu-
bre alguna e quiriendo la reedificar de nue

nuebo el adverso impide a mi parte el edificio de ellas denunciandole la bor nueba y ponien dole impedimento para q no las pueda edi ficar ni alçar mas de hasta tal parte por q dize ser en daño de otras sus casas q tiene junto a ellas a las quales dize deversele servi dumbre de no poder alçar mas de hasta el dicho sitio e por ello se a puesto a mi p.te embar go e impedimento en la dicha su obra y del l.o le a resultado de daño quinze mill mrs ansi en los materiales q se le an dañado y perdido como en los officiales y maestros q en la dicha obra andaban y en alquiler de otras casas q por razon de no se acabar las dichas cassas de mi parte en el tiempo conzertado con los dichos oficiales se le an seguido lo qual todo es a car go del adverso y esta obligado a pagarlo a mi parte y darle caution sufiziente para q agora ni en tiempo alguno el ni sus herederos ni suce ssores no pondran impedimento alguno a mi parte ni a los suyos en el dicho edificio y labor por ende a v. m. pido del dicho adverso haga a mi parte entero complim.to de justizia e por su sen.a q en este caso lugar aya declare las dichas ca sas de la dicha mi parte ser libres y esentas de la dicha servidumbre y el adverso no poder im pedir a mi parte q las alze lo q quisiere y a si pronunciandole condene en todos los dichos daños e intereses q estimo en los dichos quinze mill mrs salba la judicial taxazion de v. m. y

desta off.º el qual para ello ymploro le conde
ne a q de a mi parte suficiente cauzion y fian
ça q el y sus herederos y successores ni la per
sona q del o de ellos obiere tt.º y causa en la di
cha casa a quien pretende deuerse la dicha
seruidumbre agora ni en tiempo alguno no
impediran a mi parte ni a sus herederos ni
successores o a las personas q del o dellos tubiere
tt.º e causa q usen de la dicha libertad de alçar
las dichas casas ni diran q no pueden alçar las
dichas casas mas antes le dexaran a la dicha
mi parte labrar e Reedificar libremente como
cosa libre q no debe la dicha seruidumbre lo
qual le mande so graves penas en las quales
le aya por condemnado desde luego lo q̃ p̃io ho
ziendo para lo qual et ...

et circa predictum libellum sunt aduertenda
sequentia .1. q.d actor intendat dnm esse vl.
quasi illig Rei pro qua agit. g. in §. eque in sti.
de actio. l. 2. in pri. si servit. uendi. 2. Requi
rit. q.d dicat predium liberum esse saltim Res
pectu adversarii et nulla servitg ei deberi. l.
loci corpg. §. comp etit ff si servi. vendi. 3. Requi
rit. q.d adversarius quem intentat hec actio turbet
vl. inquietet agentem Rati.e servitutis indebi
ti. l. si quis diuturno § fi. ff si ser. uendi. 4. q.d
actor petat predium suum liberum declarari
ab illa servitute. l. sicut. §. sed si queritur ff si ser.
uend

s. qd. petat fructus damna et interesse que omnia in hac actione veniunt. l. loci corpus §. in confessoria ff si servi. vend. 6. deinde et potere qd. adversarius prestet cautionem in futurum de non petendo servitutem neque utendo. l. harum ff si servi. vend. 7. et ultimo animadverte qd. tunc adversarius sit in possessione vel quasi ipsius servitutis non debebit a bone re probandi qui regulariter possessor transferat onus in adversarium ut in l. fi. C. de rei vendi. s. retinende. [illegible] commodum [illegible] interdic immo actor qui intentat negatoriam sola sua negatione [illegible] si reus servitutem pretendens illam sibi legitime constitutam non probaverit [illegible] recorrere et in l. circa [illegible] ingenuitatis ff de probationibus bar. in l. si prius .3. §. in [illegible] .3. opposito n. [illegible] ff de novi oper. nun. paul. in rub. ff de servitu. et in l. sit solemnius [illegible] in l. plures col. fi. C. de fide instru. [illegible] testat. jass. in d. l. sic prius n. [illegible] et Alcia. in tit. presump. 2. reg. presumptione 2. pro qua sua commi facit bonus tex. in c. ad decisionis de resti. spol. in 6. et ita teneas reprobata. [illegible] contraria oppo. q. in l. titia [illegible] de neganda [illegible] quia h. et ib. bar. sibi contrarius sequitur ea in l. is potest n. 14. ff de acquir. hereditate —

libellus in petitione hereditatis

muy mag.co señor

fran.co de benauente vezino de la uilla de chinchon demando ante v. m. al astrologo porras alio nomine bigotes vezino de la uilla de mondejar i digo que es ansi que Madalena hernandez vezina desta çiudad de salamanca es fallesçida y passada desta presente uida a la otra en su testamento y ultima uoluntad con que murio me instituyo por su universal heredero cuia herenzia yo tengo aceptada con benefiçio de inuentario y necessario siendo de nuebo con el mesmo benefiçio la acepto. con protestazion de lo hazer luego q a mi poder vengan sus bienes y es ansi que al tiempo de su muerte dexo muchos bienes que el dicho astrologo porras tenia e posseya gozaba y desfrutaba y en ello se metio y apodero el aduerso sin causa ni razon alguna a lo menos que legitima sea los tiene ocupados al presente aunque le consta del testamento ser yo heredero universal e perteneçerme los dichos bienes e por ello estar me obligado a boluermelos y entregarmelos no lo a querido ni quiere hazer sin contienda de juizio por ende a v. m. pido de la p.te contraria me haga entero complim.to de justizia e si otro mas o mayor pedim.to es neçessario el auido por expresso por su sna que en este caso lugar aya auida tanta p.te desta relazion por verdadera

que baste al ven aim.to desta causa me pronũ
zie y declare por tal heredero universal e
por razon dello perteneszerme los dichos
bienes y ansi declarado de su off.o el qual para
ello imploro condemne compella y apre
mie al dicho Adverso bigotes a que me entre
gue buelba y restituya los dichos bienes
y herenzia en que se metio con mas los fru
tos y rentas que an rentado y podido ren
tar desde que los tiene y posee con mas los que ren
taren y pudieren rentar hasta la real restitucio
que en cada un año estimo en [illegible] mill mrs
[illegible] fanegas de pan con otros menudos
salvo en todo la judicial taxazion de v. m. mandа
dolo traer i trayendolo a devida exequcion y efec
to y para ello et. y juro en forma devida
de derecho en mi anima que esta demanda no la
pongo de malizia y las costas pido y protesto
zirca quem libellum animadvertenda sequentia. 1. q.
hereditatis petitio competit heredi universali
ex testamento vel ab intestato succedenti in tota
hereditate vt in cota eiq. p. l. 1 et 2. et 3. ff de
petit hered. l. neqz n. sufficeret si in cota bo
nis succederet quia tunc non heredis sed lo
co legatarii haberet. l. si quis servum §. fi. et
l. seqn. de leg. 2. car hoc remedium non dat
neqz. interest an sit res desfuncti immediate

an mediante persona alterius cum heres here
dis primi testatoris sit l. heres. l. fi. C. de here
ed. in sti.

2. adverte qd hec actio non solum datur
qui totam hereditatem possidet dat. sed
etiam qui datur qui partem vl. etiam rem
quamq. hereditariam etiam minimam possi
deret. l. Regulariter ff. hg minimam ff.
de pet. hered. l. 1. § 1. si pars hered. pe
ta et hg. in aliis actionibus necessarium est
res in libello ex primantur et si immobiles
sint per confinia declarentur. l. formam
ff. de censibus tn in hac actione quia univer
salis est generalis petitio admittitur et de
cet in l. 1. ff. de edendo et in condemnatione
ueniunt omnia que adversarius ex illa
hereditate tempore condemnationis pe
perit possidere l. 4. de pet. hered. ad
quem plures et singulares in teleclog. com
gomez in l. 45. nº 166. in ll. tau. et plu
res questiones in hac actione utiles et quotid
ianas congerit idem gomez. d. l. nº 153.

Libellus in Restitutione minoris

ful.º Vezino de salp. como curador ad litem
de fulº mi menor de 25 años q tal por
su aspecto parece e al presente lo es o a
lo menos esta dentro de tiempo para po
der ser Restituido el qual hizo y celebro
un contrato de venta con su vezino

de tal parte por el qual le vendio ciertas
casas q el tenia en tal p[ar]te por [illegible]
ros y por tal precio fue vendida dicha ven
ta por su facilidad y flaqueza de edad o por
dolo del dicho [illegible]
[illegible] necessidad del [illegible]
[illegible] como por
[illegible] vendido por menos de lo q va
lian e por ello el dicho mi menor es da enor
me mente lesso y damnificado y le compe
te el beneficio de restitucion in integ
rum minoris de la dicha venta de la qual
debe de ser restituido in integrum por en
de a V. m. pido haga al dicho mi menor
entero cumplimiento de justicia rescindi
endo el dicho contrato y reponiendole en el
punto y estado en q antes estaba y de
clarando q la dicha venta celebrada
y compeliendo al [illegible] a q buelva
y restituya al dicho mi menor las di
chas sus casas tales y tan buenas como
estaban al tiempo y sazon q se las entre
go con mas los frutos y rentas q an re
ntado y podido rentar e rentaren
hasta la real restitucion con que le
gibe los dineros q por ellas dio al dicho
mi menor los quales esta presto

los dar y bolber por lo qual y en lo necessa
rio el tambien offi° de v. m. imploro y ju
ro a dios y a esta cruz en anima del dicho mi
menor que esta restitucion no la pido de
malicia sino por alcanzar justicia a la
qual pido. costas etc.
et circa hanc actionem notandum sunt
quentia .i. n. in genere noto qd. si minor
25. annis maior 14 non habuerit curato
rem dicta cumeo gesta in eorum valet sed
si sit minor lesus restituit. et si curatorem ha
bet et sine eius auctoritate gessit talis gestus
nullus est et non est necessaria restitutio sed
gessit cum curatoris licentia et si sit minor
lesus restituit. l. si curatorem habens. C. de
in integ. res. l. 7. adverto qd. si venditio
fiat alicuius rei immobilis requiritur
arbitrium ut decretum et licentia judi
cis adhibita cum causae cognitione alias ipsa
est nulla. l. 1. et per totum. C. de rebus eor.
l. 1. et per totum. C. de pred. minor. et ann.
d. l. 7. sed minor lesus potest res
titui. l. siquidem et q. et ad. ... de pradi
minor. ad 3to. qd. dicit. in libello como cu
rador ad litem quia minor ... non debet
procurator educitur ad litem argumento
... inuit de curatori et in. l. qui habet
§. si pupillus de tutelis. et ... distrahend.

4. noto tb. como era. ponit hec clausula quia sufficiat allegare minorem etatem tempore celebrati [illegible] et lesionis nec requiritur qd. se minorem dicat tempore quo restitutio petitur immol. in. c. 1. col. 2. de in integ. resti. tb. dicit sufficere libellum in conclusione [illegible] [illegible] quia [illegible] non est [illegible] ideo non [illegible] presente loco / ut prob. ex doctrina bb. in [illegible] notab. [illegible] in l. [illegible] C. de in integ. resti. mino. / [illegible] tb. [illegible] restitui do / ponit hec clausula quia actus [illegible] celebratum in minoritate restituitur maior iam factus intra quadriennium quod cucurrit post completum 25. annum. l. fi. ff. C. de tempo. in integ. resti. peten. / [illegible] tb. por [illegible] quia ex hac causa et [illegible] in integrum restitui g. in l. minoribus C. de in integ. res. bar. et bal. in d. l. fi. quo [illegible] opp. servat hodie tametsi advocatus hanc clausulam omitteret non ideo libellus corrueret [illegible] comm. relatam per [illegible] [illegible] tb. enormemente leso / ponit hec [illegible] quia pro modica lesione non datur minori restitutio. l. scio de in integ. res. min. g. in d. l. 1/3. tb. tiempo oy saber / quia initium [illegible] est inspiciendum l. si voluntate C. de res. vend. g. in c. cum causa.

de lesion

et in c. cum dilecti. de emp. et vendi. /9. tt. por el benef.° / quia de iu. special. et non commun. compet. l. in causa la. 2. de mino. /10. / tt. poniendole. / iste est effectus Restitutionis. l. qd. si minor. §. Restitutio de mino. l. si. C. de sententiam passis /11. tt. / de edad. / qui per Restitutionem ... utrique parti. c. ... de in integrum /12. tt. ... por ... malitie /13. tt. de menoble ... / quia ex hoc Restitutio dat. c. 2. de off.° iudicis /14. tt. / y las contras / quia ... non ... in eis condemnatio ... in c. ... de ... deposit.

libellus in actione publiciana

fulano vezino et ... digo que ansi es que yo ube comprado de fulano una heredad que haze tantas ... de tierra ... en tal ... y so tales linderos la qual ... por precio de 1000 ducados y ... pague y el me la entrego y a la dicha sazon era ... y tenido por señor de la dicha heredad y la tenia y poseya por suya ... la arrendaba e llebaba los frutos y Rentas della y es ansi que despues que me fue entregada ... de la posesion della y la tiene ... el adverso

sin tt.o ni causa alguna e por ello es obligado a me
la entregar e Restituir con los daños e me
noscabos q tiene despues q vino a su po
der por ende a v. m. pide del adverso me
haga entero cumplimiento de justicia e si
otra mas o mayor pedimiento es necesario
el auido por expresso y tanto p.e desta Re
laçion por verdadera q quebrante la sentençi
a dada contra mi en la dicha causa por la sentençia diffini
tiva y por ella q en su lugar aya con
[illegible] [illegible] [illegible] d.ho [illegible]
a q me buelva la dicha heredad libre y des
cargada y me pague los daños y menos
cabos q estimo en [illegible] ducados y la Ren
ta de luriano q la ha tenido y poseydo y
ansi mesmo [illegible] q tuviere ha da
la Real Restituçion in quibet [illegible]
que Requirant ut [illegible] competere pos
sit [illegible] [illegible] in [illegible]
vide lecturam tuam et circa formam li
belli [illegible] ut habes in Rei vendicatio [illegible]
[illegible] vel quasi et ita servat de consuetudine
vel poterit formari prout s.

libellus in acti. Rescindente et Rescissoria

Jul.o et c. digo q es assi q estando yo ausen
te desta ciudad [illegible] de su jurisdiction y Re
sidiendo en la corte de su mag.t a negoçios
antes a esta çiudad y por su mandado

la p. q̃ tenia q̃ mi parte prescribio por tiempo
tal causa q̃ contra mi a de seguin derecho los au
sentes por causa publica o por otra justa cau
pueden (margin: pueden) y deven ser restituidos pues durante
la dicha ausencia no estava para pedir pido
a v. m. q. de su officio [illegible] el qual para ello
imploro por [illegible] general [illegible] y aqui mi
hiret [illegible] y por la via q mas aya de lugar
de derecho me restituya in integrum de la
dicha usucapion o prescripcion quitando
de en medio qualquiera lapso [illegible]
de tiempo q me pueda perjudicar o otro qual
quier obstaculo q la dicha restitucion pue
da impedir o poner [illegible] en el punto
y estado q estaba antes q me ausentase
y esto hecho por su sentencia q en tal caso
lugar aya me declare q el tenor de la
dicha [illegible] condenando [illegible]
[illegible] me de buelta y res
tituya y para ello etc. Juro en for
ma de vida de derecho q mi animo
a dicha restitucion no la pido de malicia
y las costas pido y protesto.
[illegible] Restitutionis et Rescissoriu
quia simul cumulari possunt sdm crebrio
rem sntiam teste Jaso. in l. [illegible] col. [illegible]
a cho. et quia [illegible] praxis est ut in uno judi
cio utrumque petat [illegible] lites et insta

ntie fiat

et in Romanie fiant id circo sic formato libe
llo erant Requisita .1. qd. in Remedio Rescin
dente [illegible] propter absentiam adversarii vel propterea vel
quia fuit legitime impeditus. l. 1. ff. 1. qq ex
caus. mayo. d. l. Marty. dummodo absen
tia fuerit necessaria et non voluntaria d. l.
1. §. [illegible] succurrit qq ex [illegible] et ff. §. l. fi.
de in integ. Resti. et [illegible] necessaria agre
[illegible] absens [illegible] dignitate [illegible]
[illegible] qui e. [illegible] esse [illegible]
l. in filio [illegible] in causa [illegible] qq ex
caus. mayo. [illegible] Requisit. qd. [illegible]
judicis nobile [illegible] [illegible] huiusq
modi Remedium non competit ja actionis
[illegible] off. judicis nobilis [illegible]
sic. apud [illegible] est. qq ex [illegible] et quia
Restitu. quae [illegible] majoribus equiparat.
illi quae dat. minoribus l. fi. in fi. C. de tem
poribus in integr. Resti. sed minorum Restitu.
offe. judicis nobili et non jus actionis expe
[illegible] Restit. [illegible] Requirit. qd.
petat lesionem Rescindi [illegible]
[illegible] ex qq caus. may
[illegible] quae infra
[illegible] afert Restitutio quam [illegible]
[illegible] Restitue de mino l. fi. C.
de [illegible]. 4. qd. petat [illegible]
[illegible] postquam absens [illegible] Reddit. l. fi.
[illegible] clemen. 1. de in integ. Resti. l. fi. C.

de tempo. §. qd. proponat Remedium q an
capientem vel. prescribentem vel. q q. possesso
rem nam cum Remedium [illegible] [illegible]
Rem sequatur. transit q quemcumque possesso
rem. gl. in l. in causa. § interdum ff. de minoribus
ubi [illegible] proponat in eventu [illegible] capientis restitutionis
actionis et sic qd. obstaculum [illegible] [illegible]
ut in d. § [illegible] et l. in honorarii [illegible]
sedam Reeitis de [illegible]. et oblig. et repeti. §
Remedium [illegible] cum sit Reale conclu
dat ad declarationem [illegible] [illegible] fu
rit personale concludat de iure in esse ob
ligatum [illegible] [illegible] d. § [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Libellus ut actione in factum quando allienatio fit in fraude creditor(um)

fulano et c. digo que andres de correño vezino de
la ciudad de oviedo me esta obligado a me pagar
mil ducados por dos caballos q le di y entregue
y el ansi [illegible] dho correño abiendo q me
estaba obligado a pagar los dichos mil duca-
dos y queriendo que [illegible] bienes de q pagarlos
con dolo y malicia y en gran daño y perjui
zio mio bendio unas casas a tal q y so tales
linderos por tal precio las quales dio y
entrego a la d. Fria q las tiene y posee y
las compro a sabiendas e entendiendo q el

dicho carreño las bendio porq no le quedassen
bienes deq me pagar los dichos mill ducados
y aunq tengo hecha excussion legitima enla
persona y bienes no tiene deque me pagar como
me consta por este processo autos y sentencia
dela dicha excussion deque hago presenta
çion con el juramento necessario en aquello tan so
lamente que es o ser pue de en mi fabor y no en
mas ni allende y por ello el adquerto como te
nedor delas dichas cassas pues asabiendas
con mala fe las compro y a efecto deq yo no
fuesse pagado esta obligado abolberme y Res
tituirme las dichas casas y aunq selas he pe
dido no lo a querido ni quiere hazer sin conti
enda de juizio porq pido a V. m. que abida pri
mero esta Relaçion por Verdadera q baste al
Vençimiento desta causa por su sentencia difinitiba
o por otra q en este caso lugar aya Rescinda
y Reboque la dicha enajenaçion y en trega en
quanto de hecho passo y la torne y ponga
en el punto y estado en q estaba antes q se hi
ziesse y otorgasse i como si las dichas cassas
estubieran en sus bienes del dicho carreño
mande exequtar i llebar a debido efecto en e
llas la dicha su sentencia y en los frutos y
Rentas q estaban pendientes corridos del al
quiler delas dichas cassas e meterme en posse
ssion de todo ello con mas los q de aqui ade
lante corrieren hasta la Verdadera Restituçion

y paga pa que yo pueda ser pagado enteramente de los dichos mill ducados haziendome en todo entero cumplimiento de justicia la qual pido por aquella via forma action y Remedio que mas aya lugar de derecho y mas util y provechoso me sea y juro en forma debida de derecho en mi anima q los dichos mill ducados me son debidos y no pagados y q no lo pido de malizia y las costas pido y protesto

et in hoc libello sequentia Requiruntur. 1. qd. intentans hoc Remedium dicat se creditorem cui aliquid ex illis bonis allienatis debebat. l. 1. ff que in fraud. credi. §. item si quis in fraudem de actio. l. si cum fideicomissaria §. creditores. l. in fraudem ff qui et a quib. et ad hoc teneq qd. qualiscumque creditor sit sive ex delicto sive ex contractu sive ex ult.a voluntate potest uti hoc Remedio ut d. §. creditoris et d. l. in fraudem l. 7. tt. 15. p. 5.

.2. Requirit. qd. sit creditor ex obligatione personali tantum ut d. l. 7. Ratio est quia si haberet Reale habere daretur sibi Realis actio / 3. Requirit. qd. dicat debitorem in fraudem allienasse ut d. §. it. si quis in fraudem et hoc si allienatio est omnium bonorum eo ipso presumitur fraus. l. omnes §. lucius ff que in fraud. credi. et plures casus in quibus fraus in dubio presumitur congerit bar. et Repetentes l. post contractum ff de donatio. et tt. in §. in fraudem ff qui ex causis manumiss. non h.

4. Requirit. qd. si allienatio fuerit facta tt.° o
neroso qd. Recipiens fuerit particeps fraudis
ut. d. l. 1. ff que in frau. credi. in prin.° et l. qui
aut. §. hoc edictum. l. si debitor eod. ut. si fuit
facta tt.° lucratibo tunc sufficit frau. ex parte do
tis dumtaxat. l. quiaut. §. similiquemodo
ff. eod. l. ignoti Juris. C. de Reuocandis his que
in fraud. credi. g. Xbo in fraudem. d. §. item si
quis in fraudem. cb. Jasi. n. 27. d. l. 7. Rño est
quia non est par Rño lucra amitere et debita
non capere. l. fi. C. de codicilis cum similibus. 5.
Requirit. qd. in casibus in qq. creditor tenet. Res
tituere pretium emptori patrono Reuocante
allienationem liberti factam in prejudicium
legitime sue ut. l. 1. §. siquis ff. si quid in frau
dem patro. et in creditore Reuocante alliena
tionem debitoris. qrdo emptor erat minor
annis. n. 7. qd. in istis casibus creditor anteqm
agat oferat pretium. l. Julianus. §. oferre de
actio. emp. alias agere non potest ut. cb. / 6. Re
quirit. qd. creditor anteqm oponat huiusmodi
Remedium faciat excussionem in bonis princi
palis debitoris ut. d. §. item siquis in fraudem. b.
creditorum. 7. Requirit. qd. petat fructus. l. fi. §.
1. ff. que in fraud. credi. l. per. tt.° fi. p. 5. / 8. Re
quirit. qd. proponat istud Remedium contra accipie
ntem Rem vel contra heredem eius. de eo qd. ad ipsum per
venit et nonnumqm etiam dat. contra fraudatorem ut.
l. fi. § fi. ff. que in fraud. credi. qd. intellige ut
per. g. et ad cb. latius habes. d. §. item siquis in frau
de

9. Requirit qd. huiusmodi Remedium intra annum intentetur. l. i. ff. que in fraud. credi. l. si. C. de Revocan. his que in fraud. cred. d. l. 7. p. e qui ang. utilis est. d. l. i. in princ. et q. d. l. 7. p. e et incipit currere a tempore scientie alienationis et excussionis facte. Azo in summa. C. de Revocan. his que in frau. credi. qd. est verum quando allienatio fuit facta tt.o onerosso quia si lucratibo fieret erit perpetua. l. ait pretor. §. hec actio ff. que in fraudem credi. [illegible] q. ubo permittit. d. §. item si quis in fraudem et ita communis intelligit sdm Jason [illegible]

in actione serviana

non est necessarius libellus quia solum communiter in iudicias procedunt cum pignoribus ad illorum venditionem et sic summarie et ideo proponitur libellus de actione hipotecaria et pignoraticia de qua loquitur tit. in d. l. serviana in 2 p.e

libellus in actione hipotecaria que creditori contra debitorem datur

fulano et cet. me querello de fulano vecino de tal p.e alqual pongo demanda e digo q es ansi q yo por hacer buena obra a titio vecino de tal p.e le preste ciertos ducados y el se obligo de bolber [illegible] al termino ya passado y para seguridad de la dicha deuda me hipoteco por especial hipoteca ciertas casas q son en tal lugar y so tales linderos las

las quales al tiempo dela dicha hipoteca las te
ni ay poseya por suyas como suyas en
tre sus bienes el dicho [illegible] biuiendo las y alqui
lando las y aprouechando se dellas y despues
q[ue] me las obligo las enageno y al presente las
tiene [illegible] e yo he pedido al dicho
[illegible] por mi [illegible] el qual fue conde
nado a me pagar los dichos [illegible] ducados
y la sentencia passo en cosa juzgada e le
pedi execucion en su persona y bienes y se
hallo q no tenia de que me pagar y ansi se de
claro por sentencia de juez competente como
consta por estas escrituras y sentencias y por es
te processo de q hago presentacion con el jura
mento necesario en lo q es o ser pueda en mi fa
bor y no en mas ni allende e porq las dichas
casas passaron con su carga e hipoteca y a
he Requerido al aduerso a que las dexe y en
tregue p[ar]a q las tenga en prendas e hipoteca
hasta tanto q sea pagado de los dichos [illegible]
ducados e no lo ha querido ni quiere hazer sin
contienda de juyzio por ende a v. m. pido y su
plico al dicho aduerso me haga entero cum
plim[ien]to de justicia e si otro mas o mayor pedim[ien]to
es necesario pronunciando tanta p. desta
Relacion por verdadera q baste al vencim[ien]to
desta causa por su sentencia [illegible] de caso

lugar aya condemne compella y apremie
ala dicha contraria a q me de y entregue las dichas
casas etc. q yo los tenga a titulo pignoris vel hipo
techaria hasta q me sean pagados los dichos quin
ducados y en lo qual etc. ff. juro etc. ff.
Et circa actionem hypothecariam nota qd. nomine
qd. actio hypothecaria datur creditori et per eam
petit pignus sibi tradi quia hipoteca solo con
sensu contrahitur l. contrahitur ff de pignoribus l. 1 in fi. ff
de pignore actio. nonnumquam etiam datur pignora
titia debitori ad petendum pignus soluto de
bito l. si rem § omnis ff de pignoratitia actione
et in his actionibus sequentia requiruntur
1 qd. creditor doceat de quantitate sua et probet sibi obli
gatam rem cum sit fundamentum intentionis sue
argumento l. actor qd. asseverat C. de probationibus et in l. ab
ea parte ff eod. tit. et in l. qui accusare C. de edendo
2 requiritur qd. agens contra debitorem possidentem
probet ipsius debitoris possessionem et eam possedisse tempore
contractus obligationis et qd. sufficiat in hoc casu qd.
probet solam possessionem nec requiratur qd. probet
dominium aut rem fuisse in bonis debitoris etiam
sequuti casu quia cum debitor possideat non po
test oponere exceptionem dominii l. cum inter
§ 1 ff de pignoribus quia tunc replicatione doli
repellitur ut in d. § 1 / 3 requiritur qd. quando cre
ditor agit contra tertium possidentem rem sibi ob
ligatam probet qd. tempore hipotecae erat de

debitor dominus vel saltim quod res illa erat in bonis debitoris l. et quae nom. l. si superexactis ff de pignoribus / 4° Requiritur quod quando agitur contra tertium sit ante omnia facta excussio in bonis debitoris principalis authen. hoc si debitor. C. de pignoribus aut tamen sed hodie C. de actio. et obliga. l. in ff. [illegible] secus obenit in auth. debitigiosis §. ab hoc aut. collati. 8. ibi contrarium probatur nam procedit quando fuit res vendita contestata cum lite cum principali quo casu procedit contra tertium sine excussione ut in d. authen. hoc si debitor communis secundum Salic. ibi n. 2. et secundum Ang. de Castro in ff de pignoribus in 3. principali membro l. n. 7. et nota corriguntur iura antiqua quae in quo dabat electio creditori agendi personali actione contra debitorem vel hipothecaria contra tertium si hipotheca erat expressa de qua in l. distrahentis C. de pignoribus et in l. fi. C. de actio. et obliga. et ut censeat facta excussio requiritur quod constet debitorem non esse solvendo [illegible] ff de con. firma. [illegible] [illegible] in l. preterea §. [illegible] ff novi oper. nunt. et ibi Alex. et in l. fi. ff [illegible] in petiti. testat. commun. [illegible] de pig. [illegible] membro. l. n. 11. et 12. [illegible] authen. hoc si debitor n. 7. in hac opi. non bene firmet [illegible] et [illegible] quod [illegible] ad hanc excussionem faciendam debet [illegible] tertius possessores de quo [illegible] re [illegible] agitur [illegible] l. de unoquoque ff de Re iudicata et [illegible]

ff de adoptio. in c. 1. de cau[s]a possessio. et proprie
tractat parum in § item si quis in fraudem n° 84
et Ab. Jone n° 78 [illegible] de actio. vel 2. fit
assignato termino tertiis possessoribus ad assignan
dum bona alia libera possessio debitoris alias habeat
et [illegible] facit ff in l. a Diuo pio § in venditione
ff de Re jud. et [illegible] Angel. [illegible] [illegible]
de [illegible] q. n° 70. lib. [illegible] agit de ma
teria ex [illegible] Requirit qd si agat
debitor contra creditorem ad assignandum
[illegible] ante omnia soluat debitum integre
l. si rem § omnis ff de pignor. act. sufficit
[illegible] qd debitor [illegible] soluerit [illegible]
et idem est in hipotecaria que datur creditori contra
debitorem.

libellus in pignore pro debitore contra creditorem

Fulº et[c]. digo q̃ es ansi q̃ yo empeñe al dicho fulº
ciertas piezas de plata q̃ pesaron tantos marcos y
eran las siguientes [illegible] por dozientos ducados
q̃ sobre ellas me presto los quales yo le entregue
y de mi Recibio y es ansi q̃ yo le tengo pagados los
dichos dozientos ducados q̃ le deuia y el me pres
to y no me quiere bolber la dicha plata q̃ le di
en prendas puesto q̃ a ello es obligado por tanto
a v. m. pido y suplico de la q̃ [illegible] me haga ente
ro cumplimiento de justicia en otra manera o mayor pe
dimiento es necessario [illegible] tantas dos

desta Relaçion por verdadera y baste para
victoria en esta causa por justiçia q en Flata
garayo condemna compella a fazerme
al actor a q me buelba y entregue las
dichas pieças de plata q le di en prendas
como estaban al tiempo q de mi las reçibio
para lo qual etc. Et pido etc.
cuius libelli probationem habes in probatione pre
cedentis libelli.

libello actionis de constituta

Jul. et ff. digo q es deudor q fulano de tal
lugar me estaba obligado a pagar 50000 mrs.
por aberme los prometido e aber [illegible]
e sin de ello cosa alguno [illegible] y se constitu
yo a ser pagador principal de la dicha deuda
y me prometio de me la pagar y por ello quedo obli
gado a pagarme las dichas 50000 mrs. e
que por mi a sido a ello Requerido no lo ha querido
hazer [illegible] pido a v. m.
[illegible] quanto [illegible]
[illegible] alcanzar [illegible] causa por
sentençia [illegible] lugar [illegible]
[illegible] al adversario de compella [illegible] a q
me pague las dichas 50000 mrs. y para
ello etc.
et circa hunc libellum ad [illegible] q. [illegible]
in auth. de [illegible] in § 1. [illegible]

que ponit differentiam inter sponsorem fidejussorem promissorem et constitutum quam commendat bartolus in Rubrica ff. de fidejussoribus et pass. dicit singul. in l. 1 in princ. C. de [illegible] et in l. Julianus col. 2 ff. quis [illegible] cogan. et [illegible] gilit. add. hipolitus in rub. C. de fidejusso. col. 2 usque ad numerum [illegible] separat. [illegible] rationem ut hec actio locum habeat requirit sequentia

.1. quod constituens se soluturum debitum nomine alterius id promittat per pactum nudum alioquin interveniente stipulatione est stipulatus [illegible] promittentem l. [illegible] constituentem ut inst. de constitutione [illegible] de actio.

.2. Requirit quod precedat aliud debitum sive naturale et civile simul sive naturale tantum [illegible] debitum et [illegible] ff. de [illegible] pecunia tenetur in d. authen. de fidejusso. [illegible] fidejussionem et in l. [illegible] non [illegible] remunerandi [illegible] sed si post [illegible] mandati [illegible] est commi. [illegible] paul. et [illegible] teneant [illegible] ex quo

.3. Requirit quod constitutor obligetur post debitum [illegible] et [illegible] differentia inter [illegible] et fidejussorem qui ante et post obligationem alterius [illegible]

.4. Requirit quod primum debitum non possit [illegible] per exceptionem de jure pretorio l. quod [illegible] § 1 ff. de const. pecu.

libellus in actione de peculio

Titius et [illegible] digo que aunque [illegible] dicho [illegible] es [illegible]

padre legitimo de hijo [illegible] de tal p[illegible] y el dicho
su hijo de voluntad y aviendo[illegible] de su pa
dre tenia [illegible] dineros con q [illegible] y gra
geaba [illegible] quales temia en [illegible] dava
te [illegible] [illegible] te [illegible] y le vendi tal cosa
en tal precio [illegible] medio [illegible] el dicho
[illegible] tomo al dicho hijo [illegible] el dicho pa
dre el dinero [illegible] en el dicho [illegible]
grangeria [illegible] obligado a pagarme
el dicho precio dela dicha [illegible] q le vendi [illegible]
[illegible] asi [illegible] que [illegible]
[illegible] quiere [illegible] aunque [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] verdaderos en [illegible] para [illegible]
[illegible] [illegible] ger
[illegible] lugar [illegible] condenar [illegible]
[illegible] ala [illegible]
[illegible] pague el dicho [illegible]
[illegible]
circa [illegible] permite qd. [illegible] filii vl.
[illegible] de voluntate [illegible] habent
peculium [illegible] vl domina [illegible]
[illegible] vivet
ipsiq [illegible] qd. [illegible]
[illegible] qd. cum eo
circa [illegible]
in §. item si quis [illegible]
[illegible]

[illegible] pendit ex [illegible] q[uod] oritur ex juramento et in eo sunt necessario sequentia ... q[uod] juramentum decisorium deferatur in judicio quia si ex judicium delatum non [illegible] pars adversa illud acceptare ne q[ue] [illegible] referre ... l. juramentum q[uod] ex conventione ... de jur. jur. 2. requiritur q[uod] porta. juris delationem per partes et acceptationem altius ent[er] loq[ui] [illegible] l. si quis j[us] jurandum C. de rebus creditis et jur. jur. 3. requiritur q[uod] actualiter sit juratum ... item si quis postulantis in [illegible] de actio. ut q[uod] [illegible] parti [illegible] juramentum quia [illegible] ... in factum [illegible] [illegible] ... C. de rebus cred. et jur. jur. et quia hec actio in factum [illegible] ut simili [illegible] judicati ut in d. l. actori et in eo [illegible] per viam exceptionis ut plene do cet [illegible] in d. § item si quis postulante in finali [illegible] juramentum proponit ... non est ne cessarius libellus quia [illegible] [illegible] [illegible] petere executionem ac si esset judicatum et sententia [illegible] in autoritatem rei judicate d. l. actori ... sed [illegible] possessori § 1. ff. de jure jur.

libello q[ue] corrumpen contra albedrio [illegible] pretoris et edictum de posithe

Fula[no] digo q[ue] me querello de fula[no] al qual pongo de[manda] [illegible] digo q[ue] es assi q[ue] en un escrito q[ue] yo tengo q[ue] fula[no] v. m[erced] estando presente en las casas de consistorio desta ciudad o en otro lugar publico una sitacion general.

general pa que todos los herederos de sulo paresçiese
a çierto termino aceptando o Repudiando sus bienes
y la pe̅ria fue a las dichas casas de wris otorio y quito
dellas la dicha citaçion y la Rompio por lo qual a
yo e incurrio en pena de çinqnta mrs de oro de
tal valor q setenta y dos dellos hazen una libra
de oro por q pido a v. m. me haga entero cumplimto
de justicia del dicho adverso y por sentencia que en este
caso lugar aya le condemne en el valor de los dichos
mrs de oro por el daño o perdida q de quitar o Ro
per la dicha çitaçion se me Recreçio y ans si condem
nado le compella y apremie a ello mandandolo lle
bar a debida execuçion en su persona e bienes para
lo qual et

circa quem libellum adverte qd. hoc nomen album
in jure varias habet significationes quas congerit g.
verbo. vocatis in authen. qui semel. C. quomodo et qndo
judex declarant faber et jass. d. §. penales de actio
soci col. [illegible] horos: n.o 9. in l. siquis id qd. de jur. om.
jud. joa. crispq de monthq ttt. de actio. n.o 9o. enim n.
Album tabula dealbata in loco publico posita in
qua pretores edicta sua proponebant ut omnibq
innotescerent l. 2. §. eod. de origi. jur. l. 1. c. de inter
dictis. declarat late brisoniq lib. 1 de verbo. signi col.
33. ad fi. verbo album et si plures simul corrionpat
huiqmodi edictum omnes tenent. in solidum neqq.

uniq solu.º liberat alios d. l. siquis id qd. cum l. seqnti
et est hec actio personalis et non Realis quia nascit.
ex delicto et nullum jq in Re suponit argmto §. om
nium de actio. Ib. habes inprin.º 2.º quia imperator
in hoc tt.º de actio. enumeratis actionibq Realibq a
git de personalibq interquas enumerat huiqmo
di actionem in d. §. penales et qd. pena 50. aureorq
sit aplicanda parti et qd. non sit legendum. 500.
prout florentina litera legit sed. 50. testat. comm
Ipa. crispq Ib. § et horor. Ib. §. n.º 10. et ante eos tenet g.
in d. l. siquis id qd. q.m esse comm testat. Ib. Alex. n.º 27
et qd. 72. constituant libra mauri prob. l. quotiens C.
de susceptio. et archa. lib. 10.

libellq ꝯ filium qui patrem in jq sine venia vocauit.

fran.co de benabente vezino desta villa de chinchon
me querello ante v. m. de al.º de paredes mi hijo
al qual pongo demanda y digo que ansi que el dicho
mi hijo me mobio pleito ante v. m. sin me pedir
ni impetrar la venia liçençia y Reberençia q me
debia como a su padre por lo qual cayo en pena
de çinqnta mrs de oro el valor de los quales 96.
hazen una libra de oro porq pido a v. m. condem
ne al dicho mi hijo a q me de e pague los dichos mrs
de oro y ansi condemnado le compella y apremie
a ello mandandolo traer a devida exequçion y do qual.

tod. mi

eod. modo formatur quando libertus vocauit patronum in ius sine venia de quo libello ultra te. et att. in §. penales de actio. videndus est te. in §. fi. de pena temere litigan. et in l. in eum de in ius vocando et ad textum ibi horos. qd. h. olim. ex d. l. quo h'es septuaginta et duo faciebant libram auri hodie X°. 96 continent.

libellus contra eum qui exemit eum qui in ius vocaret.

Jul°. et ~~qui~~ me querello de Jul°. al qual pongo demanda y digo que es ansi que yo hize a ti fio que pareziesse a tal dia de estar conmigo a juyzio sobre tal cosa y el dicho adverso con gran dolo y malizia le estorbo y ympidio que no pudiese parezer al dicho termino en juyzio e por razon dello se me a seguido de daño e per~~dida~~ juyzio tantos mrs porque pido a v. m. del dicho adverso me haga entero cumplimiento de justicia e por su sentencia difinitiva con lugar a ya lean ~~demme~~ compella y apremie a que me de y pague los dichos mrs salbo la judicial taxazion de v. m. y ~~para ello~~ et ~~~~ y jura et ~~~~

et in hoc libello est advertendum qd. interesse petit. juxta ~~quantum~~ jus quod partis que damnum passa est preceden te judicis taxatione. l. si per alium. §. in eum. ne quis eum qui in ius vocatus est vi ~~~~ cum in horos. n° 2.

libellus in actione prejudiciali cum querit. an sit aliquis liber necne

y digo que es ansi queriendo el dicho es[redacted: no] mi escla
bo y abiendo de servirme como tal y estando yo
en possesion vel quasi dello de pocos dias a esta p[ar]te
sea subtraydo y ydo de mi poder adonde aquel vido
e dize ese jacta y alaba q[ue] es libre e como tal se trata
e no me quiere dar lo q[ue] tiene y lo q[ue] gana perteneçe
çiendome como a señor pues es mi esclabo ni me da
la Reberençia ni obedienzia q[ue] los esclabos deben a los
señores por q[ue] pido a v. m. ~~me haga entero cum~~
~~plim[ien]to~~ de justicia del dicho es[redacted: no] y por su s[enten]cia
q[ue] en este caso lugar aya me declare por señor del
y a el por mi esclabo y en consequenzia della por ella
mesma le condemne a q[ue] me de y entregue todo lo
por el adquirido y declare perteneçerme lo q[ue] de
aqui adelante adquiriere y estarme obligado a dar
la Reberenzia q[ue] los esclabos deben a los señores lle
bandolo todo a devida e fecto pa lo qual et[cetera]
de hoc libello vide tom. in §. item vobis porque sper
so. nob. adqui et §. prejudiciales de actio. ibi vide jas.
n[º] 36. et ~~to.~~ in l. placet de acquir. heredi

libellus de partu agnoscendo

Juan de arriola vezino de la villa de torrijos ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ digo q[ue] es ansi q[ue] yo fui casa
do y velado con doña catalina frontoria a ley
y bendiçion de la santa madre yglesia por pa
labras de presente q[ue] hizieron verdadero matrim[oni]o
y el

durante estando de contino con la dicha Doña ca
talina frontoria mi muger haziendo vida ma
ridable de consuno pario a ju.º del Rincon por
Razon de lo qual pues nazio en mi casa es mi hijo
y como tal me debe obedienzia y Reberenzia y me
es obligado a me alimentar pues no tengo de q̃ y
dello sin causa alguna se a subtrahido y subtra
he y dize q no lo y su padre y por el consiguie
te no me deber alimentos por q pido a v. m. del
dicho ju.º del Rincon mi hijo me haga entera cu
plim.to de justicia e si otro mas o mas yo r pedim.to
es necesario el auido por expreso el santo oficio desta
Relazion por verdadera q baste al venzim.to desta
causa por su sna en este caso lugar aya pro
nunzie al dicho ju.º del Rincon por mi hijo y
ansi pronunziado le compella a q me de todo lo q
los hijos suelen dar a sus padres y ansimismo
le apremie a todo ello trayendo lo a devida exe
quzion y efecto y declarando lo necesario para
los dichos mis alimentos para lo qual etc.
de hoc libello vide l. 1. et pen. de obsequiis a liberis et
libertis paren. et ff. et l. si quis a liberis in prin. ff
de liber. agnoscen. et que tradunt scribentes in d. l.
prejudiciales

libellus in condicti.e furtiba

fula.º et [illegible]. al qual pongo demanda e digo q es ansi q es ansi q el dicho a. v. s. como amigo de hurtar lo q. p. o dia en un dia deste mes de hebrero y deste presente año de 1571. entro en mi casa e sin mi voluntad me tomo y hurto tales cosas las quales me es obligado a bolver y entregar por ser y como eran y son mas propias jure dominii vl. quasi y puesto q a ello es obligado no lo a querido ni quiere hazer aunq muchas vezes se lo he pedido y Requerido por ende a v. m. pido q avida esta mi Relaçion por v. dadera en lo q baste para aver victoria en esta causa por su sna q en este caso lugar aya condemne compella y apremie al dicho a. v. s. a q me buelba y Restituya las dichas cosas q ansi me lle vo y hurto de mi casa y para ello et [illegible]

citra conditionem furtivam est a. v. tendum qd. compe tit ad Rem furto subtractam Recuperandam et actio furti dat. ad penam ff. in d. §. sic itaq. di verchi o et in §. ex maleficiis de actio. et hec conditio dno compețit. l. 1. de condit. furtiva et in d. §. sic itaq. di verchi et. l. ce tere conditiones non dominis q dominos competat. l. fi. usufructuarius quemad. caveat ista tm odio furis dno dat. et ideo dicit ff. d. l. fi. qd. conditiones degenerant q. fures nam ultra Rei vendicationem que similiter dno datur in d. §. omnium de actio. competit huiusmodi condic. et potest concurrere personalis et Realis actio ut in d. §. sic itaq. di verchis ut in. l. jure debemus §. si a fure de [illegible] et nonum qd. dat quasi dno l. interdum §. qui tutella de jud.

de jud. et differt a Reiuendicat. quia Reiuendicatio dat. in quemcumque possesorem. l. offm. de Reiuend. quia Rei vendicatio ista dat. in furem et eius heredem. l. ex cau. furtiua de condi. furti. et dat. etiam Re perempta. nam, licet sit debitorem spes Re perempta liberati. l. si ex lega ti causa de vbo. l. mortuo bo be de leg. 2 tu quia fur semper est in mora per interitum non liberat. l. interstipulantem. §. si stichum de vbo. l. in Re furtiua de condit. furtiua est

Sed questionis an Re perempta petenda sit in libello Res ipsa an stimatio et bar. in d. l. in Re furtiua et in l. stipulationes non diuiduntur. col. 2. q. 6. de vbo. tenet quod sit in electione agentis agere ad Rem vel ad stimatione et hoc esse verum firmat in omnibus obligationibus Rem Restitui et Ro. ad d. l. si servum. §. fi. de vbo. ubi probat: quod in petitione semper est Res. licet in condemnatione vel executione sit stimatio et quod ille tex. loquitur in obligatione dandi et cum bar. est communis secundum Alex. ibi super 5. d. q. 6. bar.

∸ in conditione ex mutuo nihil aliud est adendum quia forma est posita in actione personali e qua 5. in 1. libello.

libellus in actione ex stipulatu

fulano et q. digo que es ansi que estando el dicho ad verso y yo juntos le pregunte si me queria dar y prometia tal cosa y me lo prometio y por ello esta obligado a melo dar y entregar y que esto que por mi a sido Requerido a que me lo de y entregue no lo a querido ni quiere hazer sin contienda de juyzio porque pido a v. m.

Tu adde quod hodie de jure Regio solemnitas stipulationis est sublata ex l. 3 tit. 7. lib. 3. ordi. declarat Anto. gom. 2. tomo c. 9. n. 3. ubi plura ex hoc infert

avida mi Relazion por verdadera por su sentencia que en este caso lugar aya condemne ala parte contraria a q me de y entregue la dicha cosa y ansi me prometo para lo qual et

in actione ex stipulatu Requiritur quod obligatio fiat verbis precedente interrogatione et subsequuta incontinenti Responsione super eadem Re inter personas que loqui possunt. l. 1. et questio notant omnes de verbo. et verba debent esse habilia ad tenendam stipulationem. g. in §. 1. de verbo. et de Reliquis actionibus quarum fit mentio in hoc §. perseguende videtur in §. actionum ubi magis ex proposito Recensent.

libellus in actione furti non manifesti de quo in §. ex maleficiis

Digo que es ansi que siendo yo señor e teniendo una pieza de plata de tal hechura y peso el dicho fulano me la hurto ascondidamente por lo qual cayo e en pena del doblo e aten to que valia la dicha pieza y tanto quando la hurto en que la estimo salbo la judicial taxazion de v. m. me esta obligado a pagar el doblo della y aunque a ello esta obli gado e por mi a sido pedido no la ha querido ni quiere rehazer sin con hiendo de su juizio por que pido a v. m. me haga de la d(ich)o so en este caso entero cumplimiento de justizia condemnandole a que me de tantos m(aravedi)s del valor del doblo de la dicha pieza de plata y ansi co(n) demnado por todo Rigor le compella y apremie a e llo para lo qual et

libellus

libellus in actione furti manifesti

digo q̃ ansi q̃ teniendo yo en mi casa una mula de tal color y de tantos años y de valor de 200. ducados salua la fadocial taxacion de v. m. el aduerso entro en la dicha mi casa e me la tomo q̃ mi voluntad y yo le halle q̃ me la tenia tomada y me la lleba ba hurtada por lo qual cayo en pena del quatro tanto la qual monta 800. por valer lo dicho 200. quãdo me la hurtaba y aunq̃ por mi y en mi nombre a sido Requerido q̃ me de y pague la dicha pena no lo a querido hazer sin contienda de juyzio porq̃ pido a v. m. me haga cumplimiento de justicia condemnando al p.° q̃ ... en los dichos 800. ducados q̃ me de y entregue y a ello le compella para lo qual et̃ — gr.

et circa hunc libellum et precedentem vide plene per Ant.° gom. 3. tho. c. 5. n.° 4 et. et manifesti et non manifesti furti penas ponit tam jur.° Re ... q̃m commiet hodie ultra ipsum quia huius modi pene nouo Re ... constitutiones sunt innouate ut in l. 27. cum 2. seqq. tt. 11. lib. 8. noue compila

libellus in actione vi bonorum Raptorum

fulº vezino de tal p.º me querello de fulº al qual pongo demanda y digo q̃ es ansi q̃ teniendo yo en mi poder y casa un caballo de tal color y siendo mio propio el adverso por su autoridad en un dia de tal mes y año fue a la dicha mi casa y en mi presencia y por fuerza y q̃ mi voluntad me tomo el dicho caballo el qual por

ser

de tantos años y buen comedor y de buenas caones y de buen cuerpo y de tal color valia a justa estimazion 400 escudos e por lo aver ansi hecho cayo en la pena del quadruplo en la qual se contiene el valor del dicho caballo porq pido a v. m. q aviada mi relazion por verdadera o la parte q bastare pronuncie q en este caso lugar aya condemne a el dicho parte al adversario a q me buelba el dicho caballo tal y tan bueno como de dicho quando melo tomo y llevo con mas el tres tanto q son 1200 escudos y en defecto dello a q me pague 1600 ducados salbo en todo la judicial taxazion de v. m. y para ello etc.

cira quem libellum ad ~ tos qd actio vi bonorum raptorum dat. contra eum qui res allienas per vim rapit in uito dno et hec intra annum dat. ad quadruplum post annum vero ad simplum competit. de. in prin. insti. de vi bon. rap. et d. § ex maleficiis insti de actio declarat o tomas de vero. ... fol. 2 xb ... actio vi bonorum raptorum.

libellus in actione l. aquilie

digo q es ansi q tiniendo y poseyendo yo por mio jure dominii vel quasi a estichio mi esclabo el dicho reo por mi demandado fue y le dio una cuchillada sin causa alguna a lo menos q legitima fuese en una pierna y quiendo en tal ... de q le corto cuero y carne y el hueso della y salio mucha sangre e

para

e paro curalle le a[n]dado .tj. puntos y en aso q[ue]
dello sa[n]a se se entiende co[mun]mente q[ue] queda
ra manco y por Razon de la dicha fealdad y ma
queda d esta obligado a darme y pagarme ta[n]tos
mrs q[ue] el dicho esclavo balia menos de lo q[ue] mas
valio el año proximo pasado y mas q[ue] se me
ra[n] como los medicos y curujanos q[ue] le curan lo en
tiende[n] tantos ducados q[ue] valia con mas lo q[ue] he
gastado y gastare en curarle y geras y serbicios +
q[ue] he perdido y perdere q[ue] protesto verificar en
pro[sec]ucion desta causa e aunq[ue] a ello a sido por mi
Requerido no lo ha querido ni quiere hazer sin e con
tienda de juyzio porq[ue] pido a v. m. a vida mi Rela
zion por todo de[re]cho o la p[ar]te q[ue] baste p[ar]a su yntenzion
le caso lugar aya condemne compella y apremie
al ad[ver]so a q[ue] me de y pague lo [suso]dicho y p[ar]a ello
et[c]. ~ juro et[c].

~ libellu[s] in act[io]n[e] famil. herciscu[ndae] ~

ful[an]o et[c]. me querello de ful[an]o a lo qual pongo deman
da e digo q[ue] fulan[o] q[ue] tubo en su testamento con q[ue] murio
ynstituyo por sus universales herederos a mi y al ad
[ver]so y en su virtud ambos aceptamos sus bienes e
nos metimos y apoderamos en ellos tomando su po
ssesion e arrendandolos e aprobechandonos como de
bienes propios lo qual todo esta p[ro] indiuisso entre
mi e la p[ar]te contra e porq[ue] ninguno es obligado a tener su
hazienda con otro mas antes dello se suelen causar Re
ñillas e otros inconvenientes y por quitarlos le Requeri
q[ue] partiessemos la hazienda e aunq[ue] a ello es obligado

nolo ha querido ni quiere hazer sin contienda de juyzio por ende a v. m. pido de el ad[uerso] me haga en fero cumplim[ien]to de justiçia e si otro mayor pedim[ien]to es necessario e la uido por expresso y por nu[n]ciando mi Relaçion por verdadera en lo q baste para auer vitoria desta causa por su sent[enci]a diffini tiba q en este caso lugar aya si necessario es nos decla re por unyversales herederos por iguales partes y condemne al adversario y compella a q nombre un partidor y yo esto y presto de nombrar otro para q juntos parten la hazienda entre nosotros por y guales partes dando a cada uno lo q le pertenecie re de los bienes y de todos los frutos y Rentas dellos.

Nota qd. heredibus competit heredibus volentibus here ditatem diuidere. §. quidam de actio. l. 1. et petitio ff. famil. hercis. et nihil interest an sint heredes de ju[r]e ciuili an de ju[r]e pretorio l. 2 ff famil. her. Requi rit[ur] tu[m] qd. qui huiusmodi actiones proponit fateat[ur] ad uersarium esse coheredem suum. l. 1. in fi. ff famil. her. qd. tu limita quando proponens hanc actionem est in possessione hereditatis quia tunc etsi petitio non pre cedat sola possessio suffit ut d. l. 1. ad hoc ut inter coheredes per actionem hanc diuidatur hereditas.

libellus in communi Diuidundo

Digo q es ansi q yo e la p[redic]ha Ñ tria tenemos una casa comu[n] e pro indiuisso q esta en tal p[ar]te e porq nadie es obligado a estar en comunion con otra persona muchas vezes he Requerido a la p[redic]ha Ñ tria q diuidamos la casa e pa ra ello nombre partidor ofreziendome a nombrar otro

enlo lo ha querido haçer porende a v. m. pido que pro
nunciando tanta parte desta Relaçion por verdade
ra para mi intençion por su sentencia declare la casa ser
comun e compella a la parte contraria a que nombre parti
dor que sea ofiçial experto en el off.º de carpinteria
que esto y presto de nombrar a fulano al qual luego nom
bro e v. m. les mande que se parten en breve termi
no e parttan la dicha casa por iguales partes con a
perçebimiento que no nombrando nombrara ofiçial por
la parte que no lo nombrare Reservando en si la facul
tad de nombrar terçero en caso de discordia para lo qual
etc.

Nota qd. ut hec actio locum habeat Requirit qd. in
particulari Res sit communis plurium. d. §. quedam in
l. 1. ff. communi dividun. et Ratio quare hec actio det.
quia communio contemptum parit. l. 2. tit. manriquez
Item l. quando et qd. quarta pars debeat. lib. 10. alia Ratio est
quia communio excitat discordias. l. cum pater §. dulcissi
mis de leg. 2. et ideo nullus cogit. stare in communione l.
fi. [struck] l. communi divid.

libellus in actione finium Regundorum

fulano et. digo que tengo una heredad en tal parte que con
fina con tales heredades e tales linderos y a mi me
conbiene apearla porende a v. m. pido me mande
de dar su mandamiento para que las personas que son seño
res de las otras que lindan con la otra dicha mi heredad
se hallen presentes y vengan a saber el dicho apeo que se
a de haçer e para que les pare entero perjuyzio seña
lando les dia çierto a que vengan y demas desto mande
poner

poner su carta de edicto general en los lugares publi
cos y acostumbrados por la qual haga saber a to
das las personas que pretenden algun interesse co
mo yo quiero hazer el dicho apeo para q se hallen
a el presentes con apercebimiento q no pareziendo de
xara su mandamiento para q el concejo del lugar en cu
yo termino esta la dicha heredad nombre dos per
sonas antiguas y de buena fama q dello tengan
notitia los quales con juramento bien y fielmente
hagan el dicho apeo no quitando de una parte para
dar a otra a los quales mandara q le hagan y pro
sigan hasta fenecerle y para ello etc.
hodie pro. in praxi in hac adhuc libello non soletur al
iure sequens forma seruatur scilicet quando alguno quie
re apear alguna heredad q tiene en algun lugar
e saber lo q haze la dicha heredad e por donde se deslinda
las tierras hitos mojones y lindes por auto pide al
juez q por quanto a el le conbiene hazer el dicho apeo
su merced probea q ansi se haga y el dicho juez le man
da nombrar todas las heredades q confinan con la
que quiere apear y ansi nombradas manda citar
a sus dueños diziendo q para tal dia fulano quiere a
pear tal heredad suya q tiene en tal lugar q pa
rezcan a ver hazer el dicho apeo e demas desto man
da poner su carta de edicto en los lugares acostumbra
dos por la qual haze saber q fulano quiere apear tal he
redad q los q pretenden algun ynteres se hallen
presentes a ver hazer el dicho apeo señalandoles
el dia en q se a de hazer y desta citazion pedido se a
cusa

sea usa la Rebeldia es de mandar q̃ el concejo
nombre dos personas antiguas q̃ sepan de la heredad
o la misma p.e se las nombra y el juez los da por nom
brados y les toma juramento q̃ haran bien su off.o y ad
judicaran a la dicha heredad lo q̃ le partenesce e q̃ no
quitaran de una p.e p.a dar a otra e hecho el dicho
juramento los nombrados prosiguen en la ped e declara
como tal tierra es de la heredad e quanto haje de sem
bradura e por donde van los lindes y mojones e los seña
lan haziendolos de nuebo y ansi lo van prosiguiendo
hasta acabarlo y si alguna y diciendo y entre partes
porq̃ sale otro diciendo q̃ la tierra es suya o q̃ tal in
de la parrochia p.e sea de averiguar primero aquello
entre las partes en juyzio plenario ca no lo aviendo el
apeo est.e bastante p.a el dueño de la dicha heredad —
et in hac act.e nonunq.m agit.r criminaliter l. 1. et 2 de
term.o moto q̃ndo termini sunt abulsi nonunq.m x.o civi
liter ad penam .500. aureorum l. agraria de termino moto
aliq̃ndo x.o post contestationem unq. Rumpit limites et
agit.r per condictionem ex l. si constiterit. C. finium Regundo
ad penam illiq. te. nonunq.m x.o ignorantes limites et unq
utrunq̃ alium proponit hanc actionem et hinc si per
adversarium negat proponentem aliq.d q̃ habere in illo
termino erit necessaria scriptura qua probet agentem
ibidem predia habere et preterea probandi est mensura
prediorum ut agrimensorem juratum mitere possit sc.dm
bal. et salic. in l. hac edictali §. is illud. C. de secund. nup. et
facta Relat.e per agrimensorem judex sc.dm eiq. suam ju
dicat

.l. 3. C. finium regundorum

libellus muhu... in libello habes

libellus in actione ex empto

digo que es ansi que yo compre de fulano unas mis casas en tal
so tales linderos e me las vendio por 2000. ducados
los quales le he dado e pagado e aunque de mi los ha
recebido no me las ha querido ni quiere entregar por
ende a vuestra merced pido que avida esta relacion por verdadera
por su sentencia que en este caso lugar aya condemne
al dicho adverso a que me de las dichas casas y restituya
ga con los intereses alquileres daños y menos
cabos que an corrido despues que le pague el dicho precio
con los que corrieren hasta que me los de que estimo cada
un año en tanto para lo qual etc.

libellus in actione ex vendito

fulano etc. digo que es ansi que yo vendi al dicho fulano una he
redad que esta en termino de tal lugar so tales linderos por ter
mino de 200 ducados en que fuimos ygualados y concertados
ansi que yo le entregue la dicha heredad y la tiene y posee y
ha gozado y goza de los frutos y renta della e no ha que
rido ni quiere pagar los dichos 200 ducados puesto que de
llo es obligado por ende a vuestra merced pido que pronunciando esta
relacion por verdadera por su sentencia que en este caso lugar aya
condemne a la parte contraria condemnandole y apremie que me de y pa
gue los dichos 200. ducados por que le vendi la dicha heredad.
aun mas los intereses que se me an seguido y siguieren hasta
la verdadera paga por no me los aver dado e pagado e

protesto

e protesto averiguar. e liquidar en la persequtión desta causa
para lo qual. et ff –
circa hunc. et precedentem libellum advertas q[uo]d ex contractu vendi
tionis duae nascuntur actiones ex empto una quae competit empto
ri ut res sibi tradatur cum fructibus altera ex vendito quae
datur venditori ad pretium recuperandum cum interesse. l. Ju
lianus. §. ex vendito de actio. empt. et ideo in utramque actionem pro
pono earum requisita et
1. in actione ex empto quae actio ut competat requiritur q[uo]d contractus
sit perfectus et absolutus et perficitur autem solo consensu ut in
prin. insti. de emp. et vendi. et §. uni. de obliga. quae ex consensu
. l. 2. C. de contrahen. emp. l. consensu ff de actio. et oblig. l. ex hoc jure de
just. et jure declarat Ant. gom. alia jura alegando 2. thomo.
c. 2. n. 1.
2. requiritur q[uo]d pretium interveniat certum et in pecunia nu
merata consistat §. pretium §. item pretium insti. de em
ptio. et vend. l. empti fides. C. de contrahen. emp. et adverte q[uo]d
paria sunt pretium esse certum a prin. vel per relationem
ad aliud ex quo possit certificari ut si quis vendat rem
quanti ipse emit vel quanti in tali loco est vel in talia carta
. l. haec autem venditio. §. huiusmodi ff de contrahen. emp. l. si quis
fundum ff eod. l. si pater §. fi. ff de pactis dotalibus. l. certi
ff si certum petat. l. a Sticho ff de heredibus institu. l. si ita scrip
sero ff de condi. et demons. tradit Ant. gom. c. 2. n. 9
3. requiritur ut haec actio competat rem non fuisse traditam
emptori quia si tradita esset sive vere sive ficte esset trans
latum dominium in accipientem §. per traditionem insti. de rerum
divisione l. traditionibus. C. de pactis juncta l. q[uo]d meo ff de acq
uir. poss. et sic cum emptor sit tunc effectus non haec actio sed
reivindicatio ab eo erit proponenda q. l. cum fundum §. fi.
ff de contrahen. emp. q. in authen. sacramenta puberum. C. si adversus ven
ditio. ubi utrobique communis facit te. in l. Julianus §. ex vendito ff
de actio empti. et precaria possessio sufficiens est ad adquirendum

dos fructus et ut venditor cum usuris ad pretium maiorem possit

4. Requirit quod quando cumque inter partes fuerit conventum ut scriptura huius contractus fiat. Requirit quod scriptura sit perfecta et absoluta nam ante eius perfectione agi non potest. l. contractus et ibi g. C. de fide instrum. et in prin. et ibi g. et omnes insti. de emp. et vend. l. 6. tt. 5. p. 5. Anto. gom. c. 5. n. 17. Menchac. de success. crea. § 12. n. 47. et etiam de qua [illegible] procedere affirmat et hoc casu locus est penitentie est etiam locus penitentie quando arra intervenit in huiusmodi contractu si qui eam dedit velit perdere vel quando qui illam accepit vult illam duplicatam Reddere ut in d. prin. et in d. l. contractus est tamen in hoc casu cautela optima ut penitentia cesset quod arra det nomine dat. pretii g. Recepta in d. prin. declarat Anto. gom. c. 3. n. 13. et prob. tex in l. 6. tt. 5. p. 5.

quibus sic suppositis si emptor agat debet narrare Rem sibi fuisse traditam tali pretio declarando formam Rei et quod narret pretium esse fuisse solutum vel oblatum non ante agere non poterit. l. Julianus § offerre de actio. emp. declarat Jass. in § actionum colum. 21. insti. de actio. et Resoluit exceptio pretii non soluti sufficere ad excludendum emptorem in petitione Rei. / cautus tamen judex debet hoc casu ex mero officio suo si ex actibus processus sibi constitent pretium non esse solutum compellere emptorem ut antequam Res sibi tradatur pretium soluat. g. in l. si pater. C. de actio. emp. pro qua facit quia quando exceptio simul cum actio. aut esto quod actio non proponat. Judex ex officio suo agentem Repellere potest Bar. in l. si unus. § pactus ne peteret colum. 7. de pactis et l. Certa colum. 4. ff si certum petat. et ita est tenendum quamvis contra dicant Bal. et Salicet. in d. l. si pater moti ex Reg. d. l. 4. § hoc aut. Judicati ff de dam. infecto et statuit judicem non posse impartiri officium suum ad utilitatem privatam que Regula cessat ex [illegible] fundamenti.

Nec

nec sufficit prehum in parte esse solutum sed Requirit qd integraliter soluat. l. julianq. §. offerre de actio emp. et qd prehium emptor fecerit accipientes si n solverit pecuniam et venditor non consumpserit non tenet. Reddere cum non sit effectq. dnq. l. cum ser. bq ff mendati. l. cum fundq. §. servitutum ff si cert. petat. et hec exige emptoris

venditor xo. si vult agere ad prehum per actionem ex vendito observet sequentia primo qd narret se vendidisse talem Rem per tantam quantitatem prout est in. 1. Requisito ex po. emptoris 2o. Requirit. vl. qd Rem tradiderit vl. qd offerat se paratum esse tradere ut in d. §. offerre non n. ad translationem dominii tenet. sed ad nudam traditionem. l. ex empto in prin. ff de actio. emp. ib. g. Recepta differentie Riem ponit inter emptorem et venditorem et tunc si venditor habet facultatem Rei tradende cogit. precise tradere sin minq ad interesse tenet. g. §. prehium ins. de emp. et vend. bar. in. l. 1. de actio. emp. preterea Requirit. qd venditor tradat Rem cum fructibq in ea stantibq tempore celebrati cont. l. fructq. C. de actio. emp. l. julianq. §. fructibq ff eod. et si fundq fuerit locatq sufficit qd cedat actionem emptori. g. in d. §. fructibq finaliter Requirit. qd venditor tradat vacuam possesionem emptori. l. 3. §. 1. de actio. empti. et qd. illi det servitutem alioquin emptor poterit agere vl. qnto minoris. l. 1. de actio emp. vl ad anullandum contum l. 63. tt. 5. p. 5.

libellq in acti. ex locato

ful. et ff. digo q casansi q el dicho ful. se concerto comigo e yo le alquile unas mis casas a tal po. e so tales linderos por precio de 100. ducados por un ano por q se las alquile e l quales ya cumplido e yo selas desa fucie en el tiempo acostumbrado — e estando el dicho ad xo so obligado a me las dejar libres e desembaraçadas no lo ha querido ni

quiere hazer como es obligado porende a v. m. pido me
haga entero cumplimiento de justicia e por su mā que
en este caso lugar aya le condemne e apremie a q me
buelba e Restituya las dichas casas tales e tan buenas
como estaban al tiempo q se las alquile y a q me pague
los dichos interesses q se me an seguido por no melas aver
dexado libres e desembaraçadas en su tiempo q estimo
en tantas mill. mrs. y con lo q de aqui adelante corrie
re a dicho Respecto hasta q cumpla lo suso dicho y a
lo qual y en lo necessario el offº de v. m. imploro y las cos
tas pido y protesto

libelli in actione ex conducto

fulº et — digo q es ansi q el dicho franco de bena ve
te se concerto conmigo y me arrendo una dehesa su
ya q tiene en tal pª. e so tales linderos para pasto y
labor por tal precio y tiempo q ansi es q es llegado el
tiempo en q me avia de entregar la dicha dehessa e
dexarmela libre e desembaraçada para goçarla e apas
tarla con mi ganado e no lo a querido ni quiere hazer
antes la paçe e goza con los suyos e la tiene ocupada
q no me puedo aprovechar della por ende a v. m. pi
do y suplico me haga del dicho adverso cumplimto
de Justicia e si otro mas o mayor pedimto. es necessario
e lo avido por expresso y pronunciando esta mi Rela
çion por verdadera en quanto baste al cumplimto. des
ta causa por su sña difinitiva e por la q en tal caso lu
gar aya condemne al dicho fulº e condemnado le apre
mie a q me de y entregue la dicha dehesa q ansi me

arrendo

arrendo e me la deje libre e desembaraçada para q della pueda gozar por todo el tiempo de mi arrendamiento q son tantos años e no lo cumpliendo le condemne en los interesses q se me an seguido e siguieren todo el tiempo q no me la dejare desembaraçada q estimo en tantas mill mrs en cada un año salbo la judicial taxaçion de v. m. y para ello et y juro et

et circa istum locationis et conductionis ad ptenda sunt sequentia primo qd iste contractus similimus est contractui emptionis et venditionis et eisdem fere Regulis judicat. qq emptio et venditio ut in prin. de locatione et conductione. l. i. locati et l. i. ff. ad. S. et locare est aliquid loco ponere et hinc locatio fundorum et edium dicta qd. in eis consistendi et habitandi tanquam in suo mercede certa dat. facultas cona. lib. 7. c. 11. nº. 1. et locator dicit. ille qui vl. dominus est Rei vl. in ea Re aliqd. jus habet propterqd. potest eam locare / conductor vº. est ille qui Rem accipit a dno ut ea uti et frui possit qui dominus ad tradendum et ad patientiam usus et fruitionis prestanda tenet. / conductor vº. ad solutionem pretii suo debito tempore et ad Rem Restituendam finito tempore locationis l. i. de actio. emp. §. pretium de actio. et vend. l. conductores c. de locato cona. l. 6. c. 5. nº. 1. et. 18. Antonius gomez 3. thomo. c. 3. nº. 1. qui dicunt qd. tenet. omnia sm̃ legem conductionis facere et hinc est qd propter deterioratione m domus vl. fundi conductor tenet. l. si vulneratus ff locati Ratio est quia bone fidei actiones pro deterioratione etiam dant. l. 5. §. directa ff comodati. l. 1. §. in Re deposita ff depositi et pensio debet de necessitate in pecunia numerata consistere ut in prin. de locatione quo fit qd si colonus solvit partem fructus pro

pro pensione non propie et simpliciter et absolute colony dicit. sed dum ad pensione partiali j. g. l. divortio in princ. § bo quem ungs. solu.^m m. / infert etiam qd vocabitur socius lz. in hoc j comm teneat corras lib. 2. miscela. c. 11. et hinc est qd. si locavit alteri domum non expresse precio prenomit. facta locatio pro precio consueto. g. bal. etsa lic. l. excepto. C. de locatis et condu. commissatur sequta in l. 3. § fi. nº. 41. de liber. et posthu. et si locator agat pro pensione soluenda non est necessarius libellus na cum bona omnia conductoris vl. inquilini censeant. tacite hipotecata pro soluenda pensione. §. item servi ana de actio. l. item quia de pactis judex procedit per capturam pignorum et ipsorum venditionem et ex precio satisfit locatori / quando vero agit locator ut res sibi tradat. seu restituat. necessarius est libellus et idem est quando agit locator ut res sibi tradat. seu restituat. necessarius est libellus / et idem est quando agit conductor ut res sibi tradat in quo duo requiruntur primo qd. dicat se locasse eam rem 2º. qd. locationis tempus sit finitum nam ante agi non potest. l. edem. C. de locato Anto. gom. l. 3. nº. 5. et 6. b refert. casus in quo ante finitum tempus locationis. lz. locatori conductorem expellere

libellus in actione mandati

fui L.º et SS. digo q es ansi q yo mande e dije a d. p.º S. ria. q me comprasse tal heredad por tantos mill. mrs. q le di y entregue y el de mi Recibio e quedo de comprar me la dicha heredad y es ansi q con el dicho mi dinero la compro para si y la tiene y posee y des fruta e por ello me la es obligado a entregar e puesto q por mi

asido

asido Requerido q ansi lo haga no lo aquerido ni quiere hazer sin contienda de juyzio porende a v. m. pido q avida esta mi Relacion por verdadera o la q baste por su sentencia difinitiua o otra q en tal caso lugar aya condemne e apremie al dicho fulano a q me de y entregue la dicha heredad q ansi compro con mas los fructos q a Rentado y podido Rentar y Rentare y pudiere Rentar hasta la Real ~~[illegible]~~ Restitucion q estimo en cada un año en tanto para lo qual etc. pido cumplimiento de justicia con las costas

et circa hunc libellum adverte qd solum Requirit qd mandatarius gratis susceperit mandatum § in summa de mandato quia si pecunia vl aliquid alliud interuenisset no diceretur mandatum sed ageretur ad Rem vl quantitatem tradendam et tunc si mandatarius nihil egerit vl fines mandati excedat agitur ad interesse l. diligenter / mandati l. si procurator C. de procurato.

Ad § in duplum

Adverte qd in hoc § continentur sequentes actiones / furti no manifesti et l. aquilie et depositi / de duabus primis d. est s. nunc v° erit agendum de deposito cuius actio aliquando in duplum aliquando in simplum datur et ideo dictos formas sunt et utriusque libellum proponam et postea de q formas probabo

libellus in actione depositi in simplum concepta

fulano etc. digo q es ansi q yo puse en deposite en manos y en poder del dicho ad.so una joya de oro mia de tal hechura y peso la qual el de mi Recibio en el dicho ~~[illegible]~~ deposito e fiel encomienda e se constituyo por depositario

della e puesto caso q̃ por mi a sido Requerido q̃ me la
buelba y Restituya nolo ha querido ni quiere hazer
sin contienda de juyzio porq̃ pido a v. m. me haga en
tero cumplim.to de justicia e por su sentencia q̃ en este caso
lugar aya condemne compella y apremie al ax.o .J.
ria q̃ luego sin dilaçion alguna me torne y Restituya
la dicha joya de oro y en su defecto su justo valor de
peso y hechura q̃ estimo en tanto y lo declare por in
fame y le condemne en todas las otras penas en q̃
caen y incurren los depositarios q̃ luego no Restituye
los depositos q̃ en ellos fueren hechos p.a lo qual etc.
y juro etc.

otrosi pido q̃ porquanto la dicha causa conforme a de
recho es sumaria por ser de deposito v. m. mande
proceder en ella sumariamente sin dar lugar a largas
y dilaçiones y p.a ello etc.

libell.o in actio.e depositi que ad duplum
competit

Digo q̃ es ansi q̃ un dia de tal mes y año se encendio gran
fuego en mi casa o en casa de ful.o mi vezino el qual
vibia pared en medio de mi casa e temiendome q̃ no se po
dria atajar e q̃ mis casas avian de correr el mesmo Ri
esgo y peligro saque todo quanto en ella tenia q̃ fueron
los bienes contenidos en este memorial de q̃ hago pre
sentaçion e los deposite en las casas e poder del dicho
ad.o so y el de mi los Reçibio e se constituyo por depo
sitario dellos e por ello esta obligado a bolbermelos entera
mente e no solamente no lo a querido ni quiere hazer

pero

pero aun lo q peor es niega el aver los depositado y llevado
a su casa y poder por ende a v. m. pido y suplico de la
p.e justicia me haga entero cumplimiento de justicia e si otro mas o
mayor pedimiento es necessario el avido por expresso y
pronunciando mi Relacion por verdadera en quanto
baste al vencimiento desta causa por su sentencia difinitiva
o por otra q en este caso lugar aya condemne compe-
lla y apremie al dicho fulano a q me buelva los dichos
bienes q en el deposito tales y tan buenos como estavan
al tiempo q de mi los Recibio con mas otro tanto q me
esta obligado a bolver por ser el dicho deposito necessa-
rio y porq en aqlla sazon no tenia tiempo para buscar
persona de quien me fiasse para lo qual et ~~~
otrosi digo q porquanto la dicha causa es sumaria por
ser de deposito e conforme a derecho los terminos an de ser
sumarios a v. m. pido proceda en ella sumariamente
sin dar lugar a largas dilaciones para lo qual et ~~~
et circa hunc libellum et precedentem nota q. deposi-
tum sit quando quis Rem suam tradit et alteri comittit non
ad usum sed causam custodie quia con... ...pienti tenet
eam Restituere acti.e depositi. l. 1. et per totum. C. et ff de depo
siti. c. 1. et. 2. eod. l. 1. et per totum tt.o 3. p.e 5. tradit Ant
gom. 2.o tho. c. de deposito in princ. et ut locum habeat
hec actio Requirit. q. depositarius Rem Receperit. d. §.
preterea ff. de ea Re. l. naturalis. §. 2. de prescrip. verb.
2.o Requirit q. depositarius gratis Recipiat depositum alias
ter vel erit locatio et co. vel innominatus l. 1. §. si quis ser
vum / depositi.
3.o Requirit q. fiat de Re mobili vel semoviente quia in Re

immobili neq. depositum neq. comodatum proprie consis
tunt. l. i. commodati. §. largo modo et improprie bene quod hab.
l. si. §. Rei depositae ff. depositi. vnde secundum castellanum comme
dat castrum dicit depositarius Ang. et platea §. sequens
de actio. pro quo facit quod comodare et deponere idem sunt
l. si quis. i. depositi.
preterea adverte quod depositum constit. dupliciter. i. ex vo
luntate quo casu fit condemnatio solum ad Rei Restitu
tionem. 2o ex necessitate et tunc fit ad duplum. d. §.
sequens et §. duplum de actio. l. i. §. i. depositi. l. 8 tit. 3.
pa. 5. Item adverte quod l. scripta de iure communi non habeant
paratam exequtionem. l. minor. 25. annis. de mino. no
tant dd. in l. si. C. de edict. diui Adr. tol. tamen depositum de iure
communi habet paratam exequtionem notant dd.
C. de deposito et c. si. ex eod. quo casu non est necessarius
libellus sed judex via exequtiva procedit que ut locum
habeat est necesse ut de deposito constet per publi
cum instrumentum. l. si deposita. C. depositi si vero tes
tibus probet via ordinaria erit procedendum quia
ante contestatione ad Receptionem testium procedi
non potest ut in Rubro et nigro ex ut lite non contes.
Adverte tamen in praxi quod cum iure Regio instrumenta qua
rentigia habeant paratam exequtionem ut in l. pe
nul. et fi. tit. 8. lib. 8. ordi. poterit hodie angel. dicenti
nos pratica casu de quo ... quia publico instrumento ali
quis confitetur se Recepisse depositum et in eadem
scriptura non contineat clausula quarentigia / como
si por sus ... / neq. quod promisisset Reddere nam cum de
deposito constet per publicam scripturam. si depositarius
non R

non sit obligatus ad Redendum fieri tn potest exequtio de
jure communi et idem esset si constaret de deposito per scrip
turam pribatam continentem trium testium subscripti
onem et ipsorum Recognitionem que vim habet publice
scripture. l. scripturas. C. qui po. in pig. vl. quando pribata
scriptura esset a parte Recognita ex text. l. 1. C. de exequ. Rei jud.
ante quem tenuit q. l. sed etsi. §. si cum hereditatem de peti. her.
et hodie jure nostro procedit in quacunque scriptura priba
ta obligatoria que si a parte Recognoscat. paratam ha
bet exequtionem ex pet. h. pen. et fin. de Madrid anni
1574. et hodie habetur in l. 5. tit. 21. lib. 4. noue ordi.

libellus in actione servi corrupti

fulano et cetera parezco e querello e demando ante v. m. a fulano
vezino de tal lugar al qual pongo demanda e digo que siendo
yo verdadero señor del dicho mi esclabo e sirviendo le y
poseyendole por tal e sirviendome del e el Reconoci
endome por su señor e siendo el dicho esclabo por la bon
dad de dios muy señor de buenas costumbres el ad
verso por me hazer mal e daño le persuadio a que me
hurtasse tales e tales bienes de tal valor e que se fue
se y ausentase con ellos e por sus persuasiones ansi
lo hizo e se fue e me los llebo e por Razon dello estoy pri
bado del dicho mi esclabo y de los dichos mis bienes
todo lo qual el adverso esta obligado a bolber me e Res
tituirme o por ellos su justo valor y protesto veri
ficar en prosequcion desta causa y aunque ello por mi
a sido Requerido no lo a querido ni quiere hazer sin
contienda de juizio por ende a v. m. pido que por su sen

tenaia q en este caso lugar aya le condemne y compe
lla a ello con mos todo a lo q el dicho ad xrso esta obliga
do y para ello et ~~ y juro et

de quo libello . §. in duplum xrsit. item sermi de actio et in
l. si quis seruo . C. de furtis . l. 1. eo tt. et ff de seruo corrup
et duplum non es sola pena sed yneo simplum inest
l. 1. ff eod. de qua acti. vide juan rspo de mon h
de actio - nº 70. et de libello pro venerabilibus locis d. etc.

Ad §. tripli

libellus in actione in factum q petentem
plus sibi debitum

digo q el ad xrso me puso demanda ante v.m. por
1000 q dixo deverle de tal y no le deviendo no le de
viendo en realidad de verdad mas de . 500 . porq los
otros 500 . yo selos tenia pagados y el me dio carta
de pago dellos como paresce firmada dello consta
de y hago presentaçion con el juramento necessario e
pido la reconozca e de calumnie jure e declare si es
su firma e recibio de mi los mrs en ello contenidos
e reconosciendo la por tal como de necessidad lo a de
haçer atento q por me vexar e molestar me pide
los dichos 1000 mrs de mas cayo en pena 15000
mrs q es el tres tanto pido a v.m. q vida mi rela
çion por la dadera o la q q baste para su sentençia q en es
te caso lugar aya condemne compella y apremie
al ad xrso a que me los de y pague apliandorme los
conforme a disposiçion de derecho y para etc y juro etc

de quo libello ultra te. d. §. tripli et §. plg de actio vide
te. et dd. in c. un. de plg petitio ex qq colligunt dd. q. hec
pena non solum habet locum in eo qui plg in quantitate
tate petit sed etiam in eo qui plg in tempore vel cau
sa petit. posset tamen plg petens liberari ab hac pena
si ante contestationem penitea[t] q. as cum solum in
expensis solet condemnari. g. M. in fi. in l. un. C.
de plg peti. qm prob. Jass. in d. §. tripli n.º 24

Ad. §. quadrupli

in actio furti manifesti libellus non positus est. erit igitur
agendum de actio. qd. metus causa que similiter ad
quadruplum dat. cuius forma est

libellus in actio. qd. metus causa

e digo q. es ansi q. el dicho a d. x. so por miedo e fuerça
tal q. en qualquier varon fuerte e constante pudie
ra caer por aver peligro de muerte o de perdimiento
de miembro me compellio forço y apremio que le diesse e
prometiesse 500. ducados e dello le otorgase çedula ame
naçandome q. si no lo hazia me mataria e para ello po
niendome una espada a los pechos e por ser persona q.
solia e acostumbraba a poner en exequçion sus ame
naças aunq. contra mi voluntad condeçendi en su pedi
miento e le di o prometi los dichos 500. ducados e le hize
la dicha çedula dellos e por razon dello esta obligado a
bolberme mi çedula dandome por libre della con mas dos
mill ducados en caso q. no me de la dicha çedula por su co
tumaçia e no bolbera restituir y para ello etc.

de quo libello ultra te. d. §. vide §. item actio. eod. et in l.

si uim ex captione . §. 1 . et §. sequenti et . §. in hac in fi . et . § hec aut. actio qd. metus causa et est hec actio ad heredes et in heredes transitoria . l. qd. diximus in princ. et . §. hec actio qd. metus causa

libellus in actio in factum de calumniato

Digo q es ansi q el dicho adverso Reçibio de se yo . 500 . ducados porq en el pleyto que con el trataba dexase de hazer lo q a mi derecho conuenia y por esta causa yo perdi la dicha lite e me esta obligado a pagar el interesse q e sido en tanto y en caso q no me lo pague dentro de un año esta obligado a pagarmelo con el quatro tanto por ende a V. m. pido q avida esta Relaçion por verdadera o la p.te q baste por su sentencia q en este caso lugar aya conde ne y condemnado apremie a la p.te contraria a q me de y pague lo q le tengo pedido y para ello et c.

de hoc libello ultra tx in d. §. quadrupli vide . l. generaliter §. fi. de calumnia . et . g. de pecunia . d. §. quadrupli ser ad p.te qd. non solum potest ciuiliter puniri ut pena parti aplicet. sed posset etiam criminaliter . l. fi. C. de calumnia et non solum hec actio datur pro m. condictio ob turpem causam . l. in heredem . §. sed pretor de calumniato . et intra annu est pene persequutoria et dat. ad quadruplum in quo inest simplum . g . M. d. l. in heredem . §. fin. post annum vero Rei persequutoria est et dat. ad simplum . l. 1 . de calumniatoribus et procuratores et advocati Recipientes pecuniam ut iura clientuli perdant efficiunt. infames argumentum . l. 7 . §. lege julia de test. b. notat et idem bar. in . l. 1 . ff de his qui notantur infamia

libellus

Libell q in condicione indebiti

Digo q es ansi que entendiendo el dicho mi p.º queemo bligado a dar e pagar al adverso 100. ducados por ignorançia y hierro de derecho sin selos deber ni ser obligado a selos dar ni pagar selos dio a la p.e contraria el qual como persona q Recibio dineros q no le eran deuidos esta obligado a selos tornar a bolber pues indeuidamente se los pago e no embargante q por mi p.º le an sido pedidos no selos a querido ni quiere bolber porende a v.m. pido q auida esta Relaçion por verdadera o la p.e q baste por su sentencia q en este caso lugar aya condene compella y apremie al adverso a q buelba a mi p.º los dichos. 100. ducados q por el le fueron pagados sin serle deuidos e para ello etc.

circa hunc libellum adverte qd. condictio indebiti competit adversus illos qui Recipiunt indebitam solutionem l.1. licam hoc natura ff de cond. indeb. l.1. C. eod. l. cum q per errorem ff de Reg. jur. et licet hec condictio locum habeat adverte qd. qn. do naturaliter debitum per errorem juris soluit non est locus Repetitioni. l. si da fuisse obligari ff de fideiusso. l. naturaliter ff de cond. indeb. si vero per errorem facti soluat. Repetit. l. cum quis. C. de jur. et fact. igno. l. error. C. ad. l. falci. l. fideicomissum. C. de cond. indeb. et iste error facti debet esse probabilis. l. error l. Regula. l. neq. negligentia ff de jur. et fac. igno. si vero contra naturaliter esset indebitum sed ciuiliter debitum tunc quocumque errore soluat. Repetit. l. si non sortem. §. indebitum et § alias ff de cond. indebiti.

Ad § sed furti

de acti^e. furti et servi corrupti et damni injurie et l. aquil. et depositi de qq in hoc § fit mentio in superioribus d. est

Ad § item actio

de acti^e. qd. metus causa cuius h. meminit tc. i ams. diximus

Ad § Actionum

de acti^e. ex empto. vendito. locato. conducto. quas h. Recensit tc. diximus in superioribus sequitur g^o videre de acti^e. negotiorum gestorum

libellus in acti^e. neg. gestio. directa

digo q es ansi q estando yo abusente desta ciudad el dicho al. xsso sin selo aver yo mandado se entrometio a entender en mi haçienda y a bralla y grangealla e cobro los fructos e Rentas della e enzerro el pan y el vino q della se cojio e lo vendio y hizo de todo ello lo que quiso e por bien tubo e por Razon dello es tª. obligado a darme quenta con pago de lo q administro y de lo q dexo de administrar por su culpa porque ya q se metia en la administraçion de la dicha mi haçienda la avia de administrar toda ella e si el no se entrometiera en ello ubiera otro q la administrara por ende a v. m. pido del sobredicho al. xsso me haga entero cumplim^to. de justª. e si otro mas o mayor pedim^to. es neçesario el avido por expresso

e lanta

e tanta p.ª desta relaçion y por verdadera q baste pa
aver vitoria en esta causa por mi sen.ª difinitiva
o por otra q en tal caso lugar aya condemne al ad
uso e condemnado le apremie a q me de quenta con pa
go de todo el tiempo q entendio en la cobrança y
administraçion de mis bienes q fueron tantos años
y ansimesmo q porquanto por su culpa se dexaro
tal y tal año de labrar tal guerta y tal viña y
se perdieron por ello mucho daño en quantia de ta
tos mrs le condemne en ellos e a q me pague lo q por
su culpa quedo por arrendar y labrar pagandome
la renta de todo ello q estimo en 45 g 630 mrs
y en tantas hanegas de pan pa lo qual etc.

libellus in actione neg. ges. contra

digo q es ansi q estando la p.ª contraria absente desta çiudad y
no abiendo dexado a persona alguna poder espeçial pa
reçir y administrar sus bienes por le hazer buena obra
e porq su haçienda no se perdiese yo entendi en la ad
ministraçion della e se la arrende y en ella hize muchos
gastos y reparos necessarios sin los quales operçiera
o biniera en grand quiebra y diminuçion en su renta ra
cosa alguna e por razon della averiguada la quenta
tengo gastados tantos ducados en el reparo y benefiçio
de los bienes y haçienda de la p.ª contraria los quales me
esta obligado a pagar e aunque se los e pedido no lo a q
rido ni quiere hazer sin contienda de juyzio porende
a v. m. pido q por su sen.ª q en este caso lugar aya con
demne y apremie a q me de y pague la dicha canti

cantidad de mrs ~~para lo qual et~~ q gaste en su hazienda para lo qual et ...
de hoc et precedenti libello vide g. l. si pupillus § quidam
de neg. ges. que ponit 4 modos quo negotium alicuius
geri potest alios 7 addit bar. ib. ex quo q. duplex oritur
actio negotiorum gestorum directa que datur ei cuius nego-
tia sunt gesta ut gerens administrationis rationem et si
quid minus factum est bene propter eius culpam illud sol-
vat contraria vero datur gestori contra dominum ut sumptus et expensas re-
stituat § igitur de oblig. que ex quasi contractu que ut competat
sufficit negotium a principio utiliter fuisse gestum licet effec-
tum non habuerit l. si pupilli § sed et si quis l. sed an ul-
tro § 1 de neg. gestis preterquam in casibus contentis per g.
l. si patrono C. eod. et in l. nemini ff. eod. et per archi.
in hoc § actionum colum. 4 ex quo patet dicti domini proponentis
actionem directam solum requiritur quod dicat adver-
sarium eo absente vel presente et ignorante negotia
gessisse non ignorans in hoc casu obligatur § 1 de oblig.
que ex quasi contractu et ideo requiritur ignorantia quia pre-
sentia cum tacita voluntate induceret mandatum quod cessa-
re facit actionem negotiorum gestorum ut in d. § 1.
et libellus debet concludere ad duo 1 ut tradat sibi
rationem administrationis 2 quod si per negligentiam vel
culpam fuit aliquid minus bene factum quod petat
gestorem condemnari in damnis ad interesse et ista
colliguntur ex notatis per bar. in d. l. sed an ultro § 1
ex quo patet querentis cui contraria actio competit solum

est nece-

necessarium q̃d dicat se utiliter gessisse negotium adversarii aut q̃d in initio utiliter cepit agere d. l. sed an ultro ss.
Sequitur in eodem ~ d. de act. mandati et de act. depositi de qq. dictum est s. in § omnes aut.

libellus in act. pro socio

Digo q̃ es ansi q̃ yo me concerte con la p.te contraria y con el contrage compañia en esta forma q̃ el dicho adverso pusiese su industria diligenzia y cuydado e yo pusiese mill ducados para tratar en mercaderias de paños y sedas poniendo una tienda publica en la Rua desta çiudad con lo que se ganasse y adquiriesse en el dicho trato se partiesse ygualmente entre ambos bolbiendome ante todas cosas los dichos mill ducados de mi capital q̃ puse en la dicha compañia la qual aviamos de tener y en ella permaneçer por tiempo de çinco años y es ansi q̃ el dicho tiempo es ya passado e yo no quiero durar mas en la dicha compañia sino q̃ nos sentemos a quentas y a cada uno se de lo q̃ suyo fuere e para la averiguaçion e liquidaçiones necessario nombrar contadores e aunq̃ por mi le a sido pedido y Requerido no lo a qrido ni quiere haçer sin contiendas de juyzio por ende a v. m. pido de la adverso me haga entero complim.to de jus.a e si otro mas o mayor pedim.to es necessario el avido por expresso y tanta parte desta Relaçion para verdadera q̃ baste para aver victoria en esta causa por su sna que en tal caso lo haga ra ya mande compelle y apremie a la p.te contraria q̃ nombre al dicho contador q̃ se junte con fulano q̃ yo de mi p.te nombro para haçer

las dichas quentas señalandole un brebe termino en el
qual haga el dicho nombramiento y aperçibiendole que el
passado y no le haziendo nombrara de off.º y reservando
en si el nombrar terçero en caso de discordia y
señalando a los dichos contadores su salario horas tiempo
y lugar a que se junten a hazer las dichas quentas
viniendo y uniendo las penas bastantes para si assi
no lo cumplieren y conforme a lo que declararen fuere
de justicia v. m. me mande adjudicar el dicho caudal
pital y la mitad de las ganançias y para ello etc.
y juro etc. y las costas pido y protesto
otrosi a v. m. pido y suplico mande y compella al dicho
exiba sus manuales y libros de caxa y memorias y
todos los demas que sean necessarios y en su poder estan
para averiguar las dichas quentas para que por ellos se
averigue las compras y ventas que el dicho
a hecho y dellos se haga balanço de lo que sea multi
plicado e ganado en el dicho trato y compañia
otrosi para que conste de lo por mi dicho hago presentaçion
desta scriptura publica desta compañia con el ju
ramento necessario y en lo que es y ser puede en mi fabor
y no en mas ni allende y para en todo etc.
de quo libello ultra tex. h. videte in. §. 1. de societate
et in. l. 1. tit. 10. p.ª 5. et Anto. gom. 2 tho. c. 5.

libellus in actione tutele

digo que es ansi que siendo yo de hedad de 7 años murio
mi padre y passo desta vida a la otra y me
dejo

dexo. por su universal heredero en nombre por mi tutor a la dicho adverso con cuya autoridad y licencia con beneficio de inventario y acepte sus bienes y herencia y los a tenido y administrado e cobrado los frutos y Rentas dellos y la dicha tutela es acabada y por ser de hedad de quatorze años cumplidos e por Razon dello esta obligado a entregarme los dichos mis bienes dandome buena e verdadera quenta dellos por inventario legitimo y de lo que an Rentado y podido Rentar y Rentaren hasta lo dodero y Real paga y aunque por mi y en mi nombre a sido Requerido que ansi lo haga y cumpla no lo a querido ni quiere hazer por ende a v. m. pido del adverso me haga entero cumplimiento de justicia e si o ho mas o mayor pedimiento o conclusion es necessario e lo auido por expresso y tanto quanto desta Relacion por verdadera que baste para alcanzar justicia desta causa por su sentencia difinitiva o por la que en este caso lugar aya condemne compella y apremie a la parte contraria a que me de la dicha quenta con pago y en defecto de no lo hazer me defiera el juramento in litem hasta en tanta quantidad de 1500 ducados et

y para ello et

otrosi a v. m. pido compella al adverso a que nombre contador para que haga las dichas quentas y lo que ma de que se junte con su Lo. que yo de mi parte nombro y en defecto de no nombrado le nombre de officio y tercero en caso de discordia y les señale en dias horas y lugares para que las hagan llebando a devida exequcion

todo lo q en este caso hazer deve vm y para ello etc.

libellus in actione de eo qui pro tutore vel curatore se gessit

Digo q anssi es q ful.º mi padre murio siendo yo niño de poca hedad y me instituyo por su heredero universal e yo con beneficio de inventario acepte sus bienes y heren[ci]a y el dicho adverso me metio en su casa e a Regido a mi y a mis bienes como si fuera tutor y administrador dellos e por Razon dello me esta obligado a dar q[uen]ta por inventario legitimo et cetera ut in precedentibus libellis

libellus in actione tutele contraria

Digo q anssi es q por muerte de ful.º mi padre yo fui proveydo por tutor de ful.º su hijo y mi herm.º y le tube en mi casa Rigiendole a el y a sus bienes por espacio de diez años hasta q llego a los quatorce cumplidos e con el gaste en sus alimentos y cosas utiles y necessarias en el dicho tiempo 100000 mrs los quales no me a querido ni quiere pagar siendo a ello obligado porq pido a v. m. me haga cumplimiento de justicia e por su sentencia q en este caso lugar aya condemne compella y apremie al dicho adverso q me de y pague los dichos cien mill mrs y costas de [illegible] et cetera mandandolo traer etc. para lo qual etc.

circa hunc et precedentes libellos adverte quod actio tutele datur adulto finita tutela contra tutorem ex gestis et negligentis rationem reddat ut h. et in l. i. et per totum ff de tutel. Ratio q dicit hac. maxime in l. [illegible] et in l. i.

et in l. ex maleficiis §. tutele ff de acti. et oblig.
et in his libellis admittit. petitio generalis. q. et om
nes in l. 2. C. de petic. et in l. ff de edend. et minor
agit hac actione non solum contra tutorem ut per legiti
mum inuentarium rationem Redat. l. tutor qui Repertorium ff de adminis. tuto. sed etiam contra eum qui pro
tutore vel curatore se gessit cum Rex. nec tutor neque
curator esset. l. 1. et per totum ff de eo qui pro tutore
vel cura. et quod iuret in litem contra tutorem est. l. fi. C. de
in litem iur. et tenet. tutor librum rationum ex
hibere ad Redendam rationem. l. 1. §. officium ff de tutel.
et Rub. distrahen. et tamen hec actio quoniam illa quedam
tutori contra pupillum oriunt. ex quasi contractu §. tutores ins.
de oblig. que ex quasi contractu nascunt.
et de contraria actione tutele videte in l. 1. §. finito ff de contraria
acti. tutele

Libellus in actione comodati

Digo que ansi es que yo a ynstancia e Ruego de la dicha parte
le preste una mi mula cola corta y de tal color y
hedad y de Rua para ir a la corte de su Mag.t la qual
a justa y debida estimaçion valia 200. ducados
y para el dicho efecto de mi la Recibio y por su culpa
y negligençia por darle jornadas demasiadas a la
yda y venida siendo como era mula Regalada
y no debiendo sea nssi tratar del trabajo excessibo
que la dio murio y por Razon dello me esta obliga
do a pagar 200 que a justa y comun estimaçion valia

y aunq a ello a sido por mi pedido y Requerido no lo ha querido ni quiere hazer sin contienda de juy[zi]o por ende et ff. q se condene al dicho al[caide] q me de y pague los dichos 200 ducados q valia la dicha mula para ello et ff. y juro et ff.

circa hanc actionem aduerte q huiusmodi [actio] Req[ui]rit § item si cui inst. qq mod. Re[conf]ir. ob. et Requirit q in libello actor dicat se comodasse ad certum usum l. continuus § cum quis ff de v[er]bo ob. l. 3 § si quis ita ff de eo qd certo loco nam si ad incertum esset precarium et posset qndocumq Reuocari l. cum precario ff de precario ponit hanc diferentiam Bar. in l. aquilius Regu[lus] in 1 oposit[io] ff de dona. bald. in l. 2 C. comodati et in l. 2 C. de seruit. et aqua q. 9. bb. in c. fi. de precario Re Requirit etiam q in libello dicat finitum esse temp[us] vel usum ad quem Res fuit commodata l. in comodato § 1 et ibi Bar. ff comodati bal. in l. 3 C. eod.

preterea Requirit q ad instantiam et petitionem comodatarii Res ei fuerit data ut de dolo et culpa teneatur l. si ut certo § interdum ff comodati quia si ad preces ipsius non fieret dumtaxat de dolo teneret ut in d. § interdum et si Res fuerit perempta petat estimatio si deteriorata interesse[t] d. § si credita ff comodati

de actio[ne] hipotecaria que dat[ur] creditori [contra] debitorem diximus in § item si quis in fraudem [instit.] eod. superest igit[ur] videre de actio[ne] pignoratitia directa et [contraria]

libellus in actio[ne] pignoratitia directa

Digo

Digo q es ansi q yo ove empeñado unos mistpue tes de plata de tal hechura y con mis armas q pesaban tantos marcos de plata a la dicho sso por 200. ducados q me presto sobre ellas los quales le tengo dado y pagado e pedido me buelba e restituya las dichas prendas e aunq a ello es obligado no lo a q rido ni quiere hazer por ende etc. condemne al dicho dador a q me restituya las dichas piezas de plata q le impeñe o por ellas su justo valor q estimo de peso y hechura en tanto salua la judicial taxazion de v. m. pa lo qual etc.

libell q in acti. pignora- ... ria

Digo q es ansi q por hazer bien y buena obra a la ... yo le preste 100. ducados de q tenia necessidad e pa mayor seguridad mia me dio en prendas una q dijo cadena de oro e lo parezia y en realidad de ... dad no lo era e despues aca yo la he hecho pessar y tocar y en realidad de ... dad es de plata sobredorada y por ello es obligado a darme otra prenda tal y tan buena y de tanto peso y valor como si fuera de oro la dicha cadena pa q la tenga en prendas por seguridad de la dicha deuda y pues ta q por mi muchas vezes a ello a sido requerido no lo a q rido ni quiere hazer etc. condemne al dicho fulo a q tome la dicha cadena y me de otra prenda de oro de tal valor como ella fuera siendo de oro pa lo qual etc.

Circa hunc et precedentem libellum ad ... q pig noratitia est dup lex directa et ... a prima dat

debitori contra creditorem soluto debito vel postquam ei satisfecit. l. si Rem allienam. §. omnis ff de pigno. actio. et sufficit Reum solvere lite pendiente ut obtineat in hac actio. d. l. si Rem allienam §. fi. 2°. datur creditori contra debitorem quando fuit deceptus in pignore et competit ut compellatur debitor alliud pignus dare. l. i. §. fi. l. tutor. §. contrariam. l. si quis in pignorem § fi. ff de pigna. actio.

De actione familie herciscunde et de comuni diuidundo diximus in §. quedam. ? eod. superest ut de actione prescriptis verbis agamus

libellus in actione prescriptis verbis que de extimato proponitur

Digo que yo di a la parte contraria unos jassones para que me vendiesse por x. ducados y si no los hallase por ello me los bolbiesse y es anssi que el dicho adverso no me a querido dar los dichos x. ducados diziendo que no los a vendido ni me buelbe los dicho jassones aunque muchas y diuersas veses selos he pedido por ende etc. condemne al dicho Juez a que me de e buelba los dichos jassones o los x. ducados para lo qual etc.

Actio prescriptis verbis que pro Re extimata datur et bone fidei est et necessaria fuit ex eo quod olim valde diuersumerat an in exemplo proposito esset contractus vendhtionis aut locationis et utique constat ex. l. i. ff de extimatoria actio. et competit contra illum qui suscepit Rem vendendam certo pretio cuius libellus proponitur alternatiue ad pretium vel ad Rem Redendam ut in d. l. i. et si pretium est certum datur utilis actio prescriptis verbis. l. fi. ff de estimatoria actio. si vero incertum datur actio la cal..

libellus

libellus in act. pres. XB. ex permutat.

Digo q el adverso y yo fuimos concertados de trocar mi codigo con su digesto viejo y yo cumpliendo lo q de mi parte era obligado le di y entregue el dicho mi codigo y el se dio por contento y entregado del y por esto esta obligado a darme y entregarme el dicho su digesto viejo e aunq por mi le a sido pedido y demandado no lo ha querido ni quiere hazer por ende etc. condemne al dicho adverso a q me de y entregue el dicho su digesto viejo o me pague el interesse q se me siguiere por no melo entregar q estimo en tantos ducados salva la judicial taxacion de v. m. pa lo qual etc.

premitte qd. contractus permutationis est quando una species pro alia dat. nam si genus pro genere vel genus pro specie aut species pro genere est contractus innominatus do ut des l. naturalis § at cum facio ff de prescrip. verb. q. in l. 1. C. de rer. permutati. et ut hec actio competat requirit implementum ex parte agentis l. ex placito C. de rer. permutati. et agendum est alternative ut res det vel solvat interesse q. in l. cum precibus C. de rer. permutati. bar. in l. un. C. de senten. que pro eo qd. in. de act. universali petitionis hereditatis que finalis est in hoc § dximus s. in s. libello

Ad § fuerat

libellus in actione pro dote

Digo q es ansi q yo soy casado a ley y bendicion de la sancta madre yglesia con fulana mi muger por palabras de presente q hizieron entre nosotros verdadero matrimonio la qual es hija legitima de fulano y fulana los quales conforme a disposicion de derecho

estan obligados a dotarla competentemente conforme a la qualidad de su persona y al numero de hijos y quantidad de bienes q tienen a lo menos conforme a la ley Real. hasta lo q cabe de legitima e aunq por mi se les a pedido a q ansi lo hagā para ayuda a llebar las cargas del matrimonio y sustentarla no lo han qrido ni quieren hazer por ende et ff. condemne y apremie a las partes contrarias a q me den la dicha dote hasta en quantidad de tantos ducados q por la dicha mi muger me fueron prometidos delos bienes q sus padres conforme a disposicion de derecho estaban obligados a darle y a dotarla en ellos y para ello et ff.

De hoc libello ultra te. in d. § fuerat vide te. in l. unica per totam. C. de Rei uxoria actione et adde qd. si filia sine licentia patris matrimonium contraxit compellit pater per offm judicis filiam dotare l. qui liberos ff de Ritu nuptia. l. fi. C de dotis promiss. g. in l. obligamur ff de actio et oblig. g. in c. hoc sanctum 32. q. 2 et in c. de Rectoribus 38. q. 1. et hic Bar. in d. l. obligamur Reprehendat g. et tb. dicens qd uno dumtaxat casu possit esse xam quando filia tempore quo contraxit promissit dotem marito tunc qd. indistincte procedat sive promitat sive simpliciter nubat tenent Romanus et uter qz immol. in l. 1. ff solu. mo. fracis. decurte cons. 39. colu. ante xen. comm testat. Jass. in l. si donaturq. § 1. ff de cond. ob cau. et ita est tenendum quis contrarium teneat pala. in Rep. c. § 4. notabi. 5.

est tn valde controversum an pater ad dotandum compellat. pu. actionis aut ex off. judicis et pu. actionis se neri

teneri prob. q. in d. l. obligamur X 66 lege. illi opinionem comm et veriorem firmat cur. jun. in authen. Res qq. nº 25 l. communia de leg. et eam sequitur covarras. in d. l. qui liberos nº 5. ~~[struck]~~ tu dic quod off° judicis compellit. bar. in q. lib. in d. l. obligamur et in l. mevius §. duobus colu. penult. de leg. 2. et in l. fi. colu. 2. ff de his qui ut indig. et in l. fi. §. si a socero ff quae in fraudem cred. et in authen. ex complexu C. de inces. nup. et in d. l. qui liberos per text. ib. et in l. mulier §. cum proponeretur nº 3. ff ad trebel. Resolvunt comm Ripa in l. i. nº 65. ff solu. m. Joan baptis. de sancto severino in l. si qua illustris. C. ad orficianum bal. novel. in tit. de dote in 5. p. privilegio 26. campeg in 1. p. q. 17. guiller. bened. in c. Raynutius in verbo do testam. et dederat nº 22. et 24. decis. Alciat in lib. 8. parerg. c. 3. ex quibus constat hanc esse magis comm oppin. quae pro se habet text. expressum in d. l. qui liberos ff de ritu nup.

Ad §. in bonae fidei

nulla est in hoc §. nova actio

Ad §. praeterea quasdam

h. text. agit de actione arbitraria et ideo sic eius forma praeponitur

libellus in actione arbitraria

In l. et ff. digo q. es ansi q. yo preste a al. d. so. 200. ducados los quales el d. mi Rescibio e se me obligo a pagarlos para tal tiempo y en tal p. el qual tiempo es ya passado e yo le he Requerido q. fuese al d. lugar a pagar a pagarmelos y el no lo hizo ni ya hallo en el d. lugar para hazerme entero pago y para q. yo se los pudiese pedir y por esta causa por no cumplir comigo como debia tube necessidad de tomar los d. 200. ducados a cambio para pagar otras deudas q. yo debia por no perder mi credito y por q. otros mis acreedores no Recambiassen q. mi y me costo el cambio tantas mill mrs por ende a v. m. pido a vida mi Relaçion et condene

al dicho adverso á que dé y pague los dichos 200. ducados q le pres-
te y demas desto de mi off° el qual para ello implorovel interesse
e cambio y porsiones por e causa yo he de pagar con mas las costas
q se me an seguido y siguieren por venir a pedir a esta ciudad
por ser como so y forastero lo qual estimo en tanta mill mrs y
para ello etc.

cui libellus formam ponit. y. in l. 3. in princ. de eo qd certo loco et in
§. plus de actio. que concludunt qd petitio proponenda est alterna-
tive ut concludat qd solu° fiat in loco ubi quis solvere promissit
vel in loco petitionis sequitur car. et Alber. in d. l. 3. ad ind. §. plus qd
premisse intelligo quando debitor in mora non est et ante dixi quia
si esset morosus libellus non esset alternativus sed precisus et
debet facere mentionem loci ubi solu° fieri debebat et qd fuit inter-
pellatus ut ibi solveret atque debet officium judicis implorari ut ju-
dex eum condemnet in interesse ut in d. §. preterea et in l. 1. et
in l. arbitrarie de eo qd certo loco

in actio. ad exibendum que etiam in hoc §. continetur non est necessa-
rius libellus quia ad exhibitionem faciendam datur mandatum judicis
et si Reus negat se exhibendi potestatem habere tunc actor probat
oppositum et compellitur Reus ad d. exhibitionem faciendam

Ad §. si quis agens cum 3. seqq.

hi §§. agunt de eo qui plus petit in quibus etiam non est necessarius li-
bellus quia istorum Remedium proponitur semper per viam exceptionis

Ad §. si minus cum §. sequenti

hi. non ponit aliqua actio sed solum permittit ei qui minus de-
bito vel aliud pro alio petierit ut possit errorem emendare

Ad §. sunt preterea

agit de actio. de peculio de qua s. dixi in §. actiones aut.

Ad §. item si de dote cum 2. seqq.

Ad quod ego do quod in actionibus privilegiatis neque solidum petere
possit quo casu non est necessarius libellus quia huiusmodi bene-
ficium proponitur quando actorem per Reum per modum exceptionis quando
convenit ad debitum et ideo solum declarabo formam libe-
lli quando quis vult facere cessionem bonorum pro cuius intelligen-
tia premitte qd quilibet debitor ex causa justa potest facere
cessionem

cessionem bonor[um] siue pater fam. siue filius fam. sit. l. pen. C.
qui bon. ced. posset clarissimus in c. odoardus de solutio et ins. fi. hoc.
2º premitte qd ista cessio fieri debea ad instantiam creditor[um]
saber in d. §. fi. intellige quando debitor in judicium voluntarie
et sponte vult huiusmodi cessionem facere sed quando est incar
ceratus in mensis pro debito ad instantiam creditor[um] etiam invitis
non petentibus potest facere huiusmodi cessionem et simili
ter creditores facere possunt ut compellatur illam facere de
quo vide pragm. in volu. ordinario fol. 67. b. disponit qd elap
sis 6 mensibus post incarcerationem et liquidationem debiti
compellitur facere cessionem et si noluerit facere habetur pro fac
ta et judex debet eum tradere antiquiori ut ei serviat et quando
debitor vult facere cessionem tenetur nominare omnia bona
et creditores quos habet. q. in l. pen. de cessio. bon. et in l. 1. C. qui bon
ced. poss. et in l. 2. C. quando et qq. 4 pars de bart. lib. 10. et forma ce
ssionis talis erit

Forma de hazer cession de bienes

fulº. etc. os digo q es anssi q yo estoy presso en esta carcel pu
blica a pedimº. de fulº. por tantos mrs q pretende q le debo
y porq tengo otros acreedores q son los contenidos en este
memorial de q hago presentaçion y no tengo bienes bas
tantes pa poderlos enteramente pagar porq tan sola
mente tengo los contenidos en este segundo memorial de q
hago presentaçion y yo quiero usar del beneffº. de la
ley y renunciar la cadena y hazer cession de mis bienes
dexandolos a los dhos mis acreedores por ende a v. m.
pido y suplico mande notificar esto a mi pedimº a mis acre
edores y ansi notificado declare yo poder usar del dho
beneffº. y renunziar la dha cadena y admita la dha
cession la qual estoy presto de hazer y necessario sien
do desde luego la hago para lo qual etc. y juro en for
ma de vida de derecho en mi anima q no he ocultado ni
traspuesto bienes algunos ni tengo memoria de otros -

algunos q̃ mios sean y q̃ si a ella vinieren los desapredos itthos ni sus acreedores y ansi mesmo si de nuebo los adquiriere les prometo hazer entero pago y para ello etc.

qq expensis et diligenter examinatis
nullam actionem ex toto tt.° de actioni
bus intactam inuenies ad gloriam
Dei eius q̃ matris virginis Marie
finis imponit omnibus libellis
per eruditissimum Doctorē
enrriqz chathedram vo
luminis in salmanti
censi academia Regen
tem anno anatiui
tate Dni 1571.
Die X.° mensis
aprilis 28.
hora. 6. post
meridiem
in gimna
sio magno
minore
schola
etc.

Don Ant.º

Sequit. tractatg quoniam modo maioratg fieri possit ul
tra 3. et 5. p.tem bonorg
et quomodo facultas

in primis notandum est ut a diffinitione exoriamur. Maioratum esse g dignitatem seu prerrogatiuam q.m habet filig maior natu in cognatione sua sic co ligit. ex civierio Joane de terra Rubea tiraquelo et alliis quos citat gome. ad. l. 40. tau. in prin.º dig nitas aut. ea R.ie apellat. qd honor sit inde fit qd filig spurig non succedit in maioratum sicut neqs in feudum t.o. in. c. naturales si de feude fuer. T.ua inter domi et agna. et obseruat in propria spetie greg. lup. ad. l. 2. col. 6. tt.º 15. p.ª 2. R.io ultra eum est nam spurig infamis est ut notat ange. lg in. l. cague. C. quibg ex caus. infamia irroge. et aprob. l. 2. tt.º 6. p.ª 7. et prob. ex notatis per matheum. de afflictis. in decisione 152. et notat bal. in. l. cum legitime ff de statu hominum spurium non posse deferre in signia paterna q.m uis Trium Receperit consuetudo Referente guidone papa decisione 580. item fun dat. allia R.ie nam spurig non est de genere patris t.o. in. l. fi. C. de naturalibg liberis prope fi. quem ad hoc citata lex. ind. ex facto. §. siquis Rogatg ad trebelianum. et notat bal. in. l. hac consultissima §. ex imperfecto. C. qui testamenta facere possunt un de Receptum est etiam de ficientibg legitimis non admitti spurios sic comtr per ad ubi s.ª Si tn ex pressa clausula maioratg cesantibg legitimis vocet.

spurijs valida est talis clausula et potest succedere ista Decius cons.° 171. incipit ficam dimisso ex hispania q.d si stantibus legitimis filiis vocaret illegitimus ad maioratum inutilis esset nominatio etiam si per principem confirmaret. nam Repugnaret juri diuino quo statutum est cum legitimis non admitti deberi illegitimos ut habet genesis c. 21. et transumptiue in cannone nondicat 32 q.e 4. prodest q.d notat bal. in c. 1. §. si filii naturales si de feu. fue. contro. inter dom. et agna ubi in hec verba imperatorem legitimantem filium illegitimum legitimo stante esse quodam pecus non habens pre oculis tiem naturalis honestatis neque considerans non seruari elegantiam humani generis prodest q.d notat Alex cons.° 181. et 188. 5. volu.e — ex quo obiter obserua lapsum fuisse mea sententia grego. lup. in l. 2. col. 2. tt.° 15. p.a 2. in illa questione qua sentit q.d si fundato per patrem maioratu postea in testamento. filium quem ad maioratum nominauerat his verbis exeredat filii remotus esto ab hereditate mea q.d hoc casu filius non a maioratu sed a reliquis bonis exheredatus censet. nam hec opp.° neutiquam sequenda est .1. ex s.a scripta ratione quia exheredatus filius malamente infamis efficit. si infamis ergo indignus a maioratu et q.d sit infamis prob. tx. in l. ea que. C. quando ex cau. in fa. irrog. et notat galian in l. multi non note de liberis et posthumis. ultra quem est tx. in l. 1. ibi notam exheredationis ff. de co

jungo

consan. cum erna. liberis et in l. 1. §. sed si exheredato ibi notam exheredationis ff de asignandis. liber. — 2. prodest nam cum in maioratus sucessione tractet. de fideicomisso in fideicomissis illa reg.ª obtinuit qd coniectura desumenda sit in casu dubio iux. presumptam mentem testatoris tx. in l. cum proponeret. ff de leg. 2. et in l. mulier. §. brasidas ff ad trebelli unde fit qd quando pater voluit priuare filium legitima qd est minus a fortiori credendus est voluisse pribare filium maioratu qd est plus ex reg.ª que habet. propter qd unumquodque tale et illud magis de quato. in authen. multo magis. C. de sacro. san. eccles. hunc etiam quando materia est odiosissima odium non restringit. cuius exemplum in l. si uxor. §. sponsus ff de adulteriis. pro hac opp.e allegat. tx. elegans in l. lucius titius. §. lucius titius ff de leg. 2. ubi prob. qd si titius habens duos libertos propter offensam qd te commisa ambos domo ejecit et postea in testamento. his verbis usus est omnibus libertis quos testamento hoc manumissero. et quos vivus manumissi alimenta heres prestato. non contribuent. inquit tx. in hoc legato illi liberti quos testator domo expullit nisi ipsi expressim edocerent testatorem injuriam iam remissise item etiam quia apellatione hereditatis non tam proprie continet legitima qm reliqua bona tx. in l. si quando. §. illud generaliter. C. de inofficioso testamento. junctis his que ad illum resoluit coba. in c. qm uis pactum 3. p. §. 3. nº 3.

Molineq cons°. 15. vol°. 1. Afflictis decisione 277. in questione de renunciatione hereditatis et legitime bal in l. quia poterat ff ad trebellia. Segura in l. unum ex familia n°. 166. §. sed si fundum ff de leg. 2. Ripa Res ponso. 84. q° est adendum ad §. illud in l. si quando C. de inoff°. testa. prodest etiam quia si acurate inheea mur in toto tt°. ad trebelia. fideicomissum apellat here ditas. q° et maioratq dici potest hereditas
hec tn contrio intelligit. ut procedat quando idem met pater qui exheredat maioratum instituisset secq tv. si patris predecessor. quo casu filiq non potest exclu di a maioratu etiam si causam exheredationis incidi sset et hoc casu succedit illud q° dicit. successorem ma ioratq non posse priuari maioratu per exheredatione argmto tx. in l. unum ex familia §. si de falcidia ff de leg. 2. et argmto tx. in l. sulpitiq ff de dona. inter vir et uxo
et hec est solida et firma Resolu°. in hac difficillima q°. de qua greg. ad l. 7. tt°. 7. p°. 2. dl libro de linaje inquit pre po sse quemuis dubitare sed temerarie decidere et esse hanc Dom. Resolutionem aserit Peralta in d. §. si de falcidia n°. 6. et colligit. optime ex locis bal. Relatis per d. grego. in l. 4. libro sus deudas tt°. 15. p°. 2. in qua q°. postremo obser ua. q° etiam si pater fecisset maioratum interueniē te facultate Regia et etiam si soleat dici nihil tam naturale esse q. vinculo quoq dissolui quo colligatum est et solemnitatem necessariam in actu eandem in dis tractu oportere adhiberi nihilominq si pater fue rit

fuerit fundator maioratq etiam si non interuenerit Rescriptum principis ad Reuocandum nihilominus cen seri Reuocatum ut in hac spetie observat guillermq gallq. in c. Reinutiq. Xbo in eodem testamento et l. 2. de testa cuiq Ratio est nam patrium aserere esset contra diui num qd habet. genesis. c. 49. et contra jq humanorum quo utimur in l. 2. C. de liberis et eorum liberis et in l. 2. C. de in jq vocando. neque credendum est principem qui simulacrum dei est atque minister ut ex Plutarcho Refert Joanes igneq in l. necessarios. §. non attus ff. ad silanianum facultate sua liberam peccandi licen tiam filiis prestitisse nec tex. obest in d. §. sed si exhoeda to deasignata - liber. in l. 1. nam filio exheredato ea Ratione concedit ibi jq libertorum quia in hac concesione leuissima utilitas potest considerare unde si non de jure libertorum seu patronatq ibidem quereret. sed de bonis libertorum patrium Respondendum esset ex tex. elegantissimo l. si ex patronis. §. libertq ff de bonis libertorum in pres titi. spetie non potest negari quin tradet. de magno mo merito quando agit. de excludendo exheredato filio asucce sione maioratq.

originem Xi maioratq iam inde acondito mundo processisse aparet deutronomii c. 21. et prob. ex josepho de antiquitatiby lib. 14. c. 1. et non solum amorant paternarum Rerum sed etiam fratruum ut prob. genesis c. 27. et non solum mortuis parentibq in eorum bona sucedebant pleno jure. sed etiam eisdem bibis in tribq

potissimum Reliquos fratres ante ibant. primi n. sacri
ficia offerebant amicti vestibus sacerdotalibus item
etiam sedebant ad dexteras patrum qui locus more
gentium habet honoratior. ut notat g. in. l. decerni
mus Cod. de presidendi. c. de sacro. san. eccles. quem exornat
tiraquellus de jure primogenii in prefatione n°. 15. et bo
herius in tractatu de ordine graduum fol. 75. n° 23.
et cirierius de 1. genitura n°. 166. item etiam habebant
cibos duplicatos que omnia colligunt. ex autoribus
supra citatis et ante eos ~~et~~ g. in. c. quam periculosum. 7 q. 1.
quem citat montalvus in l. 1. tit°. 3. lib. 1. fori et est l. Regia
elegans in l. 2. tit°. 15 part. 2. ibi maioria es gran bien
e amor que muestra dios a los hombres et ibi quiso
~~ya~~ que fuese santo quando quiso que naciese prime
ro. solummodo. quod advertendum erat illud solum observo
an maioratus institutionem non solum humano sed
etiam divino consuetudinario quod jure receptam ut ele
ganter prob. d. l. Regia. 2. et covarruvias in l. de quae n° 71.
ff. de. l.l.

Maioratus aut. constituit. duobus modis aut. n. quis melio
rat filium in 3. et 5. parte bonorum. aut in. 3. dumtaxat
aut constituit quis maioratum includendo omnia bo
na sua in eo. et ita gravando filiis in legitimis. quod
poterit facere si illis reservet alimenta ut paulo infe
rius declarabimus. primis casibus poterit quis id facere
sine

sine facultate Regia cum frustra precibus imploret. q.d
jur. comm. assumens[?] juxta l. 1. de thesauris lib. 10.
et q.d possit prob. l. 17. et 19. et 22. et 23. et 24. tauri
posteriori aut. oportet ut facultas Regia interveniat alias
nullius momenti erit constitutio.

Sed contra hec oponitur quodam forti argumento q.d princeps
non possit Recipere talem maioratus constitutionem non
que gravat filios in legitimis eam maxime que illas
prorsus tollit nam legitima debetur filio jure nature
tex. in l. scripto ff unde liberi. l. cum Ratio ff de bonis dam-
na. Authen. de heredibus et fal. §. primum itaque
collat. 1. si jur. nature q.º per principem non potest
tolli ex tex. in l. eas ff de capitis diminutione et
§. sed naturalia inst. de jur. naturali. perque sunt
ita eleganter bar. in l. digna vox. C. de leg. et belong.
cons. 2. com.m op.m esse resolvit non posse legem
humanam naturalem tollere. quinimo jur. divino
expresso aparet cuique filio suam legitimam deberi
ut prob. levitic. c. 25. ibi hereditario jur. transmitte
his ad posteros et habetur genes. c. 13. et notat Angel.
in authen. de nuptiis. §. fi. iniquum esse faceretur
filium alterius p.º pridignum unde hec q.º utrum le-
gitima tolli possit per l. dificilima habita fuit p.lag.m
200. anis ante socin. p.m. ipso Referente cons. 150
et aparet ex notatis per adhitionem ad Alciatum. l. Reg.a
presumpt.e 3. et ex his que notat menchaca de succe-
sionum creatione lib. 2. c. 20. elegarter et docte

ex qq colligit. dum eiu per principem legitimas filiorum in
totum tolli non posse minui aut. posse qn̄do fit sat. publica
utilitas que quanta sit in maioratibus nemo est qui non uide
at si consideret seruari patrimonia hominum in perpetuū
et posteros diuites semper futuros qq adendus est Peregrinus
106. boherius decis. 24. et decis. 187. 1. p. et Coates i arbitio
nibus ad lancello. galiaulam. in l. cum auio n. 76. Hde
vulgo qui Refert se consuluisse principem non posse in
totum tollere legitimas filiorum. q. p. defendit elegant.
xuarez. in l. quoniam in prioribus. 2. declarat. n. 6. ex qq
sequit. qd si 3. bonorum legitima esset cau. maioratus. potui
sset sedere princeps concedere licentiam patri ut talem 3.
uni filio tt. maioratus Reliquisset etiamsi et potestas tribu
ta non fuisset. l. l. tau. s. citatis. in qua tn̄ Re obiter nota
falsee dici hodie 3. bonorum esse legitima sic prob. l. tau. 18.
et 27. qq habet. posse patrem imponere grauamen in hoc 3.
et tn̄ si legitima foret imponi grauamen non potuisset iux.
te in l. quoniam in prioribus. C. de inoff. test. Preterea 3. Re
linqui posse nepotem excluso filio prob. quoniam hoc fieri nō
posset si esset legitima cum legitima Relinquenda sit ei qui
occupat 1. gradum in prin. inst. de exhered. libe. ~~ex qq~~
ex qq omnibus obserua ea Rōe defendi maioratum in quo
in quo includunt. omnes legitime filiorum quo nostra Regna
utunt. quia Remotis filiis a legitimis Reseruari eis de bon.
alimenta. atque prestari per successorem maioratus. et hoc modo
conadunt. facultates Regie ut paulo inferius declarabi
mus. qd obseruat cobades ponsalibus 2 p. c. 8. s. 6. n. 4.
cum seqq. ex quo Reprobandus est Ripa. 1. lib. Responsorum c. 7.
qui

qui generaliter tenuit legitimas filiorum in totum posse tolli nam si in totum tolli possent inde sequeret. priuari posse filios alimentis etiam inmerentes q° tn Refragat. juri diuino q° in hac p.te unum est cum naturali unde Soto lib. 4. de jus. et jur. q. 5. art.° 1. firmat non posse ullo modo id fieri eradi q° Reseruatis alimentis filiis conuenientibus. in stitu. maioratu in foro conuentie secura sit Alimenta n. imposibile est adimi posse filiis que etiam incestuosis atque nepharis prestant. ut comtr Resoluit. in c. cum haberet de eo qui duxit in matrimonium et declarat eleganter franciscus Vivas in tractatu de communibus opinionibus in Ubo alimenta ubi adit alimenta non solum filiis sed etiam nepotibus prestanda esse

tenor quo peti debet facultas Regia

para hazer mayorazgo no basta que el Rey conceda libre facultad de testar como uno quisiere si no se le da licencia expressamente para que pueda hazer maiorazgo de el mas del tercio y quinto de sus bienes o en todos o en la parte que quisiere dellos y ora quiera hazer el dicho mayorazgo por contrato. entre bibos o por donaçion ora por testamento. o ultima voluntad. y a de pedir la para q pueda fundar el dicho mayorazgo en uno o en mas de sus hijos con las condiçiones y grauamenes que quisiere y grauando a los otros hijos en sus legitimas no obstante las leyes que disponen que a cada hijo sea de dar su parte y legitima en los bienes del tal padre y madre y no obstante las leyes que disponen que no pueda mejorar en mas que en tercio y quinto de sus bienes y las que dicen que no se puede poner grauamen en las legitimas

et antea q^m. hinc digrediar ad(ver)tendum erit non obstare ar
gum(en)tum. hoc juris naturalis est q^o immutabile nam jus
naturale mutabile est juxta rationem temporis. et juxta illud
qd. ratio naturalis et jus naturale ex(ponit) unde una ratio natu
ralis. potest tollere alteram rationem naturalem. ut ex
iste prob. tex. in c. non debet de affinitate. et in l. 2. Kvid.
rebus dictantibus ff de origine juris et optime in l. bo
na fides ff depositi. sic elegantur sum in l. veluti n°. 27.
ff de justitia et jure. antequam Alber. in l. quoties. c. de pre
cibus imperatori offerendis. qui declarant 2 qu^do jus natura
le irrmutabile. qq adde S. Tho. 1a 2e. q. 94 art. 4 et 6.
qui eleganter prob. unum ex quo maiora contrarium q^m
optime defendimus nimirum qd. qu^do l. positiva huma
na fulcitur juxta aliqua ac tolerabili ratione talis l.
digna est que recipiatur et sic aprobabis q. in c. que in
ecclesiarum de — de constitutionibus et juges tu. uti
litates maioratus suas s^a de consuetudine de inventione
aut. legitime qd. non recedat a jure naturali vel.
saltim qd non dicat. jus naturale. vide eleganter Anto
nium tornstanum lib. 1. questionum juris. c. 15. ex quo
faaliq aparet tolerabile esse rescriptum principis
minientis vel. volentis tales legitimas. sex aut.
diferentias inter legitimas et alimenta. congessit
berengarius ferdinandus in l. in q^a n°. 39. ad l. fal
cidiam. nec me fallit neotericos scriptores diferentiam cons
tituisse inter jus naturale et rationem naturalem qd. ante eos bal.
notat in l. 1. §. jus naturale. ff de justitia et jure. cum firmat
alimē

alimenta parentibq a filiis non iur. naturali sed Rie natu ralidebere quem Refert Anto. Rub. in l. pater filium nº. 40. ff de inoffi. testa. sed cum leuis hec sit opem lo tio et falsa omnino Remitome ad ea que notat Jass. in illam C. de collationibq Paul. in l. clodig ff de acquir. et elegante aimon cons. 31. ubi aparet de vigore natu ralis Rois

in illis ṽbis para hazer maiorazgo no basta que el Rei concede libertad

obserua qd etiamsi ea donatio que his ṽbis exprimit. ut libere possis actum ~~faciendum~~ facere sit multimode ti. ut prob. tx. in l. procurator cui generaliter ff de procu ratoribq tunc maxime si a principe proueniat cuiq beneficium latissime est interpretandum. ut in l. bene ficium ff de constr. princi nihilominq tn. non sufficit qd. princeps. concedat alicui liberam testandi factionem. ut ex eo possit maioratum facere debet. q. princeps ex pressim Rescribere ut quis possit talem maioratum constituere ita colligit. ex solido juris prin. qd. habet con cessionem q ~~tamen~~ uis liberam nunq. inse includere ut aliquid fieri possit cum damno 3. tx. elegans. in l. 1. §. siquis a prin cipe. ff ne quid in loco publico. et in l. si qd. in prinº. C. de inoffº. testam. qui prob. nram notab. junctaq. ibi. ubi ostendit. qd. si filiq. impetret a principe liberam testamti factionem. si habilis filiq sit ad testandu continebit. in hac concessiona. qd. testari possit non ob seruatis juris solemnitatibq non tn ita ut ex hoc Resul

et incommodum allari unde si testamentum condet avi minori n°. testium vabbit tale [testa]mentum secq N°. si filium. pretereat vel non merentem exheredet ex. 1. n. quemini in sert. damnum. ex. 2. N°. insert. sic colligit. ex notabis per Jass. in Rep°. l. 1. n°. 20. de sacro. ss. ecles. et notat hoc. in cau°. maioratq Xuarez. in. l. quoniam in prioribq pag°. 147. cui. l. non obest tx. Aquia de entrar la plana siguiente donde empieça la + . neq obest tx. ex quo videt. qd. cum clericq intelige sit. prime tonsure censeat. miles ea Rie videbat. filium posse exheredare cum privi legium militie ex sententia aliquorum etiam extendat. usque ad filii exheredatione in qua sita fuerunt Jass. et per eum Re cali: quem citat bisflig in. §. fi. insti de exhereda. liberorum. hec tm opp°. falsa est ut colligit. ex coba. ind. c. quicunos. ultra quem observa tx. elegantissimum in. l. impuberi ff de administratione tutorum ubi pribilegium militis semper interpretat. sine injuria alterig. + unde non est recedendum ab opp°. Xuarez. in. d. l. quoniam in prioribq col. 147. ut nimirum semper debeat intervenire licentia ex pressa ad constituendum maioratum qd. ipse iterum repetit in. l. post rem in q°. maioratq. in fi. quem sequit. gre go. in. l. 32. col. 7. tt°. 9 p°. 2. et comprob. ex his que elegan ter notat tellig semnord. ad. l. 5. tau. n°. 4 ubi dicit qd. concesso filio ut libere possit testari non censet. concessum ut patri possit nocere / et adeo hoc est verum. ut etiam si princeps in tali licentia adhibuisset clausulam / ex certa scientia / nihilominq non posset maioratum constituere pro quo obser va huiq clausule virtutem esse eficacissimam adeo ut eleganter babir. c. cum super. de off°. delegati dicat.

Don Antº

177 17

Nec obest tex. difficilimus in l. etiam in princ. ff de bonis
libertorum: ubi prob. qd. si liberta impetret a principe liberam
testandi licentiam remanet patronus exclusus a portio
ne et ita interpretat. in preiudicium eius. nam huic respo
deo. et non diuinatorie in casu illo interuenisse liberti
patroni vel consensum et sic principem licentiam con
cessisse qd. aperte prob. tex. ibi sicut in ff. que verba expli
catiua sunt precedentis rationis ac qualitatum cum q
in natalium restitutione omnino necessarius sit conse
sus patroni iux. l. 2. et fi. ff de natalib. restituend.
et sequant. illa verba idem ff. est. necessario dicendum
erit in casu etiam libere testande facultatis consensu
patroni interuenisse argumto tex. in § si Auctor instit.
de rerum diuisione. quem intellectum ibi dedit. aplicuit.
Joan. Anibal. in l. nemo potest n. 27. et 28. ff de leg.
1. Nec obstat tex. in c. quia nos de testam. et gl. communiter
apta in authen. presbiteri. C. de episco. et cleri que ha
bet clericum qui ex tex. in d. c. quia nos liberam habet
testandi facultatem posse exheredare filium etiam no
merentem. ut optime obseruat cou. ibi et guiller. bene
in c. Raynun. verbo in eodem testamento el. 1. nº. 133. nam
huic resp. qd. quis filius mediante hac libertate possit exhe
redari non tn potest priuari legitima qm. potest petere
conditione ex l. iux. tex. in d. authen. presbiteri quam
apellat incognitum Jass. in l. filie h. C. de collationib.
laudat butrio in c. indecorum de etate et qual. et peren
notat bar. in l. filius in § pater ff de neg. ges. bal. in l.
denique § si minori ff de minorib. Arch. in l. si ser. us § si
pupillus ff de verbor. oblig. patrem in bonis adquisitis a
filio clerico non habere usum fructum cum hec bona eas
transeant intuitu eius clericus in illis miles et notat Decius cons. 21.

talem filium clericum adeo esse dominum in illis bonis ut si pater ea bona teneat et ea disipet possit filius eum agere compellere Benedict. etiam si quis tantis potestate sit Iux.ª 40. in authe. episcopalis dignitas. C. de episcop. et cleri. et non obstante l. lis nulla ff de iudiciis — aqui prosequitur principem utentem hac clausula posse secundum 19. preter 19 et 2 1 et idem bal. in c. 1. si de feudo fuerit controversia posse hanc clausulam omnia et esse omnia de cuius valore ac fortitudine videndus est Iass. in l. nec damno. C. de precibus imp. offer. Alex. in l. 3. ff quod quisque iuris. socinus Reg.ª 229. videndus est etiam aimonius de antiquit. temp. multis in locis quo tamen non obstante intelligo quod etiam si princeps adhibeat hanc clausulam insufficiens est tamen facultas ad conficiendum maioratum quod ex eo prob. ut notat bar in l. fi. § idem quesit. de cond. indeb. et l. fi. § fi si quis cautio quod notat campelius decis.ª 797 ut adducit hanc clausulam sepe aponi solita ex consuetudine notarii solummodo et quamvis hoc in notariis Regiis ob exacta eorum fide ex allio urgentius probato. et ut fortior est omnibus dictis ut planius apparebit ex fortitudine argumentationis ut videbis infra hoc quod sic se habet argumentatio elegantissima quia ab hoc ut hec clausula producat suos effectus. oportet quod princeps plenarie fuerit instructus atque informatus per eum qui licentiam et facultatem illam pretendit sic notat bald in l. fi. C. sen. am rescindi non posse bb in c. pastoralis. § preterea de off.º delegati. Paul. cas cons.º 24. incipit viso tenore.

Reliquias

Don Ant.o

Reliquiarum et cons.o 102. incipit videndum. 1. de ipso ad ali
quo. Volu.e 2. Rolan. Vall. cons.o 2. n.o 163. in 1. p.e consiliorum
qui citat alliquos autores quos transmisisse videt. a Rode
co Xuarez. alleg.a 12 qui eleganting ceteris de hoc Re. tra
eleganting. et aimonius cons.o 132. prodest etiam qd.
tat Rebuffus in sua praxi pag.a 132. citans Decium con
10 pro quo adducit. tx. in l. quidam consulebant ad fi.
de Re iud.a sed elegantior in l. idem ulpianus. §. fi. ff
ex causa. ibi scientes et in c. si eo tempore de Rescriptis. li
iunctis his que ad hec iu.a notat Joan. hanib. in l. nemo
potest n.o 42. de leg. 1. Jass. in l. barbarius in n.o 10. ff de off
presidis. ~~in qua~~ — — in qua Re postremo
observa qd. si Re.x princeps habuisset notitiam qd. ali
quis petens valebat constituere maioratum et qd. ea Die
eum adiret tunc si probaret hoc a principe pecisse et sibi
fuisse concessum certe maioratum facere potuisset ma
xime si id constaret ex ipso principe argumento tx. in l. ex
facto in prin.o ibi beneficia quidem principalia ff de vul
gari — qd. etiam probatur ex eo quia ~~fere~~ quelibet clau
sula interpretanda est iux.a mentem petentis et concedentis
his ita eleganter tolius Fernan. in l. 4 flau. n.o 11. in proposi
to non disimili. ut illud eleganter observes: qd. onus pro
bandi voluntatem principis intervenisse ei incumbit
qui se principaliter in ~~hoc~~ eo causa fundat ex iuris
prin.o qd. habet qd. qn.do quis allegat aliquid principa
liter pro fundamento sui iuris tunc ei incumbit onus
probandi siue actor sit siue Reus. ut Joan. Andr. notat
in Reg.a in famibus in mercuria libro de Reg. iur. cuius deci
sio utilis est ad d. c. si eo tempore de Rescriptis n. 6.
et notat Decius in c. in presentia n.o 50. ex. de probationibus

tx. in l. conte. C. de probationib.

obseruatur ultra omnes qd sibi hq petat a principe qd sibi liceat maioratum facere casu quo princeps simpliciter concedat ut libere possit de rebq suis disponere q̄an inter vivos q̄m causa mortis. hec concessio sufficiens est ad hoc ut filiq possit maioratum constituere cuiq est ratio que colligit. ex pulchro iuris princi qd. professiones alicuiq actq humani iudicant. causa finalis ipsiq actq et ita ipse actq declarat. sdm. ipsas tx. in l. paquirenq ff de heredibq instituendis tx. in l. filia. § idem respondit ff de u60. oblig. in l. item quia. § idem iuliano ff de pactis in l. emptor §. si ancilam ff de rei vend. unde cum principi facta fuerit suplicatio pro maioratu faciendo merito eiq clausula ex post facto declaranda erit iuxta intentionem suplicantis q̄m etiam presumit fuisse principis qui si allind voluisset expressisset et ita limitabit. qd. s. rerol uimq ad. d. l. signdo

que omnia declarant. ut tunc solummodo facultas regia efficax sit ut quis possit eiq virtute maioratum facere ultra .j. et .s. bonorq. qndo interuenit tempore habili quo fit ut si hiq. qui maioratum in testamto vl. inter vibos condidit non possit talem maioratum habere firmum qndo eo decedente filiq pretensor successionis illiq maioratq ~~facerat~~ a principe petiisset pro confirmatione illiq maioratq cum a princ. vivo hiq debuisset interuenire cuiq est ratio nam in hac spe stantibq fratribq. filiis huiq hihi statim quo pater obiit proequis portionibq mediante l. admittunt. ad hereditatem paternam si ne sui sint sine emancipati. qui statim quo declarant se hereditatem velle admittunt. cum suis ex l. meminimq C. de suis et legitimis. cuis iam pq sit quesitum qd. pq non potest tollere princeps qndo. n. pq iam est quesitum alicui in eiq odium non potest princeps aliquam scripturam confirmare

Don Ant.º

confirmare ut ex bb. et felino resoluit dellig fer. in l. 3. sa[...]
2. p.e n.º 9. cum seqq. pinelq. in Rub. l. 2. in p.e c. 2. n.º 12.
C. de Res. uendi. ubi elegan ter notat qd. siue dominium [...]
sentiam adquirat. siue ciuili post q.m quesitum est alicui
potest per principem tolli et alegat g. in dis[...] loquitur
in l. 2. C. de in[...] uocando et citat felinum quem mira[...]
g. illam non allegasset cum in eam citet in l. causa[...]
ff. n.º 10. ex [...] et est illa g. contra Roce[...]
Rebufum. in l. un.a n.º 30. C. de sententiis que pro eo qd. i[...]
coba de sponsalibq 2. p.e §. 8. c. 8. q. et 10. Valle cons.º 66. [...]
57. in p.e 2. in illa questione qua resoluit non posse princi[...]
pem legitimare filium spurium qn.do hereditas iam est
adita per uenientes ab intestato. et ib. resoluit com.m esse
hanc opp.m si tm hereditas nondum esse adita sed solum m.
delata nonulli authores iniquissime tradiderunt posse tunc
uenientibq ab intestato preiudicium inferre inter quos
Decig cons.º 387. n.º 4. cuiq tn opp.º ex eo reprehendit
quia qn.do spes facilismo negotio potest deduci in actum tunc
idem judicat de spe qd. de actu tx. elegans in l. inde nera
tiq. §. idem julianq ff ad l. aquili alegat g tx. in c. q.uis
de rescrip. lib. 6. quem notat fortunig in l. gallq. § et quid
si tantum n.º 227. ff de liber. et posthu. et notat Joan An
dr. in c. juris ignorantia de reg. juris. et eam constituit
bar. in l. fi. C. de pactis. ~~Alci~~ ludoui. gom. in regulis can
celarie q.e 4. et ante eum Arep. cons.º 166. qui incipit
magnifici et exalsi domini Alcia. lib. 4. paradox. c. 5.
ubi habet pro constanti principis rescrip[...] nequ[...] hereditatē
delatam auferri posse a uenientibq ab intestato. heredi
tatem etiam delatam.
obserua etiam regulam generalem qd. in dubio in hac ma
teria uba contenta in clausulis principis semper presu
muntur juri comuni esse conformia cum princeps in du
bio. semper presumatur conformare se ll. scriptis ut elegāter

probat Alex ad bar. in l. idem ulpianus de excusationibus
[illegible] phang de expensis in tit. de lucro dotis q. 13. pro
[illegible] est qd. ex bal. et Alex. notat valle cons. 86. n. 57. 1. ubi
[illegible] resolvit qd. si princeps donet aliquid filio in potestate [illegible]
[illegible] exprimat se velle firmam esse illam donationem qd. talis
[illegible] ratio erit inutilis etiam per principem facta
[illegible] nec obest qd. principis beneficium sit latissime interpretandum
[illegible] qd. in hac spe potissimum verba debeant aliquid operari
[illegible] juxta l. sign. ff de leg. 1. nam hec omnia et illud qd
habet q. in l. Relegati ff de penis. scilicet principem semper presumi
justam causam habuisse intelligunt. quando non versatur prejudicium
3. ut optime Resolvit Jass in l. beneficium ff de constit. prin
ci Aimoni de antiquitatibus in prin. n. 23. cum multis seqq.

in verbo de sus hijos

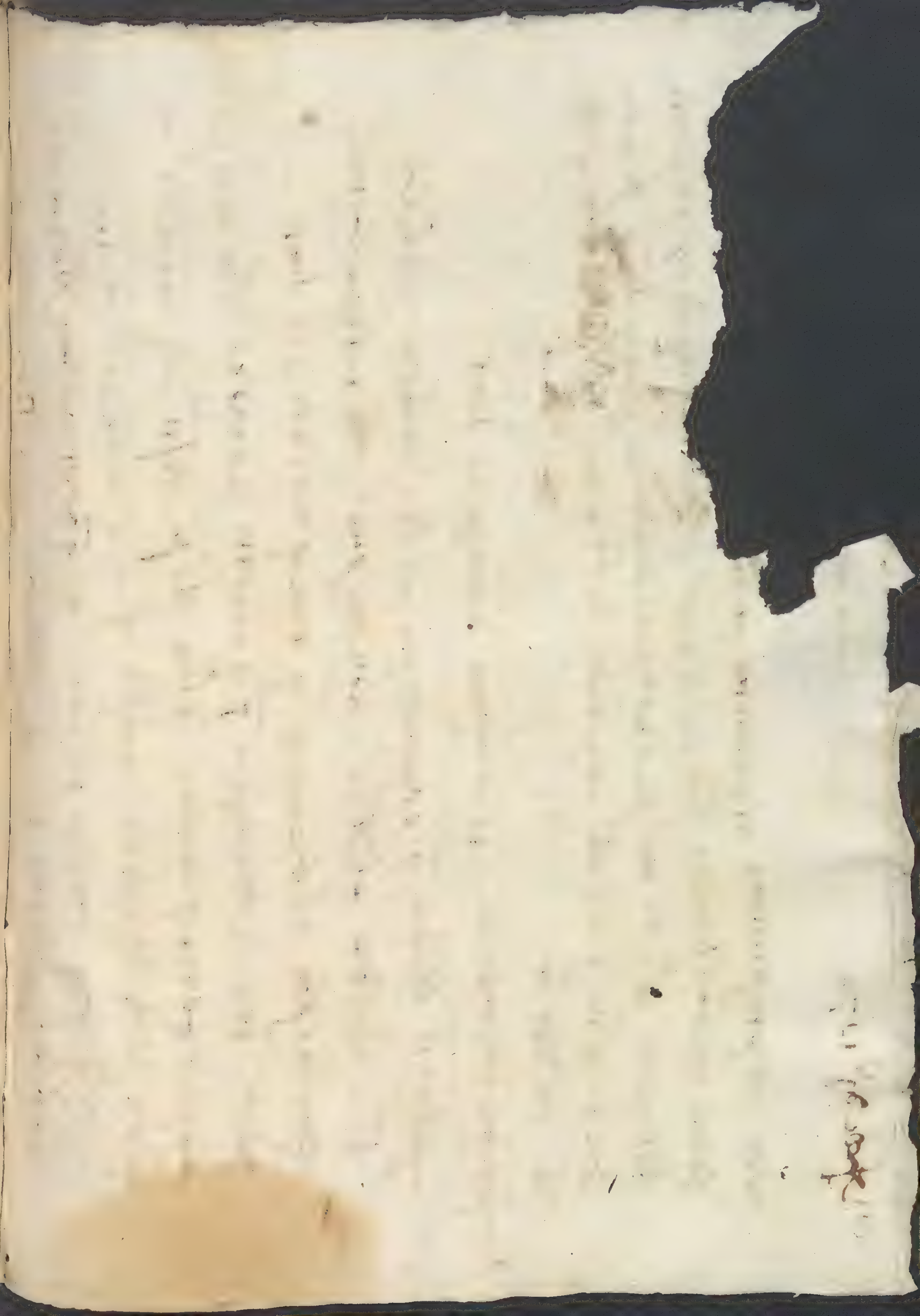
in hac p. obiter tractari potest q. utrum si princeps concedat ti
tio ut possit meliorare filium male meritum stante filio be
ne merito in quo q. videtur posse. cum illa institutio recepta sit que
[illegible] illa institutio ff de hered. instit. quem declarat costa lib. 1.
selectarum c. 3. appellatio. aut verbi maledictum omnis injuria
continet. ut notat bal. per tex. ibi in l. 1. C. si quis imperatori
maledixerit et Resolvit in l. si non convicii C. de injuriis.
item etiam prodest tex. in l. omnimodo versic. nam similiter nullam C.
de inofficioso testo. junctis his que Resolvunt Alex. et alii in l.
3. §. sed si filius ff de liber. et post. et tex. in auth. unde
appellat. §. aliud quoque ubi concludit. qd si filius qui commisit a
trocissimam causam ingratitudinis contra patrem ab eo non ex
heredaret. non poterit per reliquos coheredes a successione re
moveri quasi presumatur injuria jam remissa per patrem
et magis notum se conducit qd. verba legum quoque principis in
dubio presumitur esse conformis l. 5. tit. 4. q. lib. 3. fori et
l. 18. tauri prestans plenissimam libertatem patri ut pos
sit meliorare quem magis filium voluerit qd ibi signi

ficant

significant cum dicunt qui sieve qd liberum hoc sensu
solet significare absolutam libertatem ꝙ equitatem
etiam sine justa causa ut probat tex. elegans. in l. cumque
24. ff de leg. 2 in l. fidei commissa §. quarumque de leg. 3.
pro contraria in p.e est tex. in l. femine ibi quem contemplatio
meritorum C. de secun. nup. est etiam tex. elegans in l. neque
§. preterea ff de adoptionibus. ibi obsequio parant ubi pro
filios. adquirere spem considerabilem ad bonum paternum
quandiu parentibus obediant sequitur ergo qd. si inobediens
nihilominus si hac spe non utatur item etiam qd filius bene
meritus potiore esse debeat in hereditate patris proba qui di
no 4. Regum. c. 10. quando jussit deus meliorem filium
sibi ... esse in solio patris et qd. eleganter refert
Divus augustinus de civitate dei lib. 20. c. 15. ubi notat ante
humanum preceptum fuisse qd. filii succederent non natu
iores sed virtute prestantiores et refert Alberi in authen. no
vissima C. de inofficioso testamento l. longobardorum cautum
fuisse ut filius melioribus moribus imbutus ampliorem par
tem habere in successione paterna unde non solum huma
no sed etiam divino jure videtur hec pars fulciri.
item etiam prob. ex notatis per. Soto. lib. 3. de just. et jur. q.e 6. art.o 1. circa
ex unius argumentis hec pars optime prob. et ibi eleganter ostendit Divum
Petrum apostolum unum constitutus fuit Xpi vicarius optimum fui
sse apostolorum et eleganter fundat quanta vis sit justitie distri
butive tam divine quam humane et hanc opinionem qd filius male
vitus extendi debeat bene merito stante comprobat gomesius in c. 2.
n.o 27. de const. in. 6. et ante eum senserunt florentinus et segu
ra quos refert Menesius in d. l. cumquidam. n.o 20. qui et
hanc p.m sequitur contra colla. et alios. et contra Ant. gome. qui in l.
17. tau. contrarium probat. sequitur Pala. Rub. qui hanc oppm
late fundat in c. per. vestras §. 3. notab. 8. 26. quamvis idem
gomez in. l. 40. tau. n.o 57. unc ... videatur ... mutasse

p. p^em. et ipsam sequor cum videat. Juri tam humano q. divino
hinsonam
... legis obest to. d. s. illa institu. Nec to. ind. Xsic. nam simul llar
... d. l. omnimodo nam Xo. ultra omnes separalamente Rem
... re consideravi. in institu. ad eaque considerari potest in melio
... atione nam qn^do filiq simpliciter heres instituit. etiamsi
... it male merity. pater solvit affm patris etiam plq. q^m par
... sed hoc sine injuria alio filio at qn^do meliorat. nega
... non potest quin Reliqui fratres ofendant. immo bo(n)a lienter
... bene meriti extiterint.
... q obest Xbum quisiere quo utunt. Reges nri's Regni nam
... ad Xbum contest. appositum causa frequentioris usque logit
... nis fiunt solet interdum ut clare ostendit Joan. Anibal
... l. nemo potest n°. 772. de leg. 1.
in eo obest. g. Xo. 60 minq idonee. in l. cum vos de off°. ordina
nam illa g. conta Reprobat. teste immol. in l. semi electi°. in
prin°. ff de leg. 1. nam laicq non potest eligere male absq pe
na
De Reliquis que pertinent ad hanc materiam maioratq
ultra flavium placios Rub. seguram. plurimas questio
nes maioratq tractarunt grego. ad. l. 2. tt°. 15. et ad l.
4. p^a 2. et in l. 32. tt°. 9. p^a 6. que Xo. scripserunt tiraquelq
viviero et alii exteri autores de primogenitis item etiam que
habent. de eis in sacris literis alienissima sunt atque differen
tissima a maioratis nostri Regni ut pulchre observarunt
jacobq septimancensis in institutionibq chatolicis et. bur
gos de paz. in prohemio legum tauri n°. 77. et 92. ubi per
totam illam prefationem infert ad pulcherrima in mate
ria maioratq.

Finit presens ~~ttq~~ per dominum D. An
tonium Rodriguez de quesada hodie 4. dies
augusti anno 1570.

en ... 1572

Por las preguntas siguientes pido sean examinados los testigos que por mi parte fueren presentados por parte de miguel gutierre de soto en el pleyto que trato con don miguel de ayala sobre un herreruelo que dize de verle

1 primeramente si conozen a las partes.

2 yten si saben que estando yo preso en la carcel del señor rretor el dicho don miguel de ayala me embargo al tiempo que me querian soltar y por ser a tiempo que querian cerrar el dicho colegio y por no me quedar alla dixe a que de saravia porcionista deste colegio que yo no devia la deuda porque me embargaban y que por no ser hora de buscar fianzas le dava una ropa de damasco

[illegible] mismo la tuviesse en prendas de q [illegible]
estaria a derecho con el dho don miguel de ar[illegible]

3 Yten si saben q despues aca persuadio el dho don miguel al dho Ju. sarabia q se la entregasse y el se la entrego sin mi lienzia ni darme parte dello —

todas las quales preguntas le pongo por posiziones para q las jure y declare conforme a derecho so la pena de la ley

para lo qual [illegible] necessario el off° de [illegible] ymploro y pido justª y costas

[illegible] Ant° de [illegible]

Qui. del lic.do D. Joan Ordoñez y Valdes

A D. Fran.co Velasquez
y Valdes

A D. Fran.co Espin.o
de la Cueba

Fran.co Espino
Cueba

A S M R.do P.e Fr. Salbador espino de
la Cueba mi herm.o q.e Dios g.de
del horden de predicadores en
la ciudad de las palmas isla de la grand

Canaria

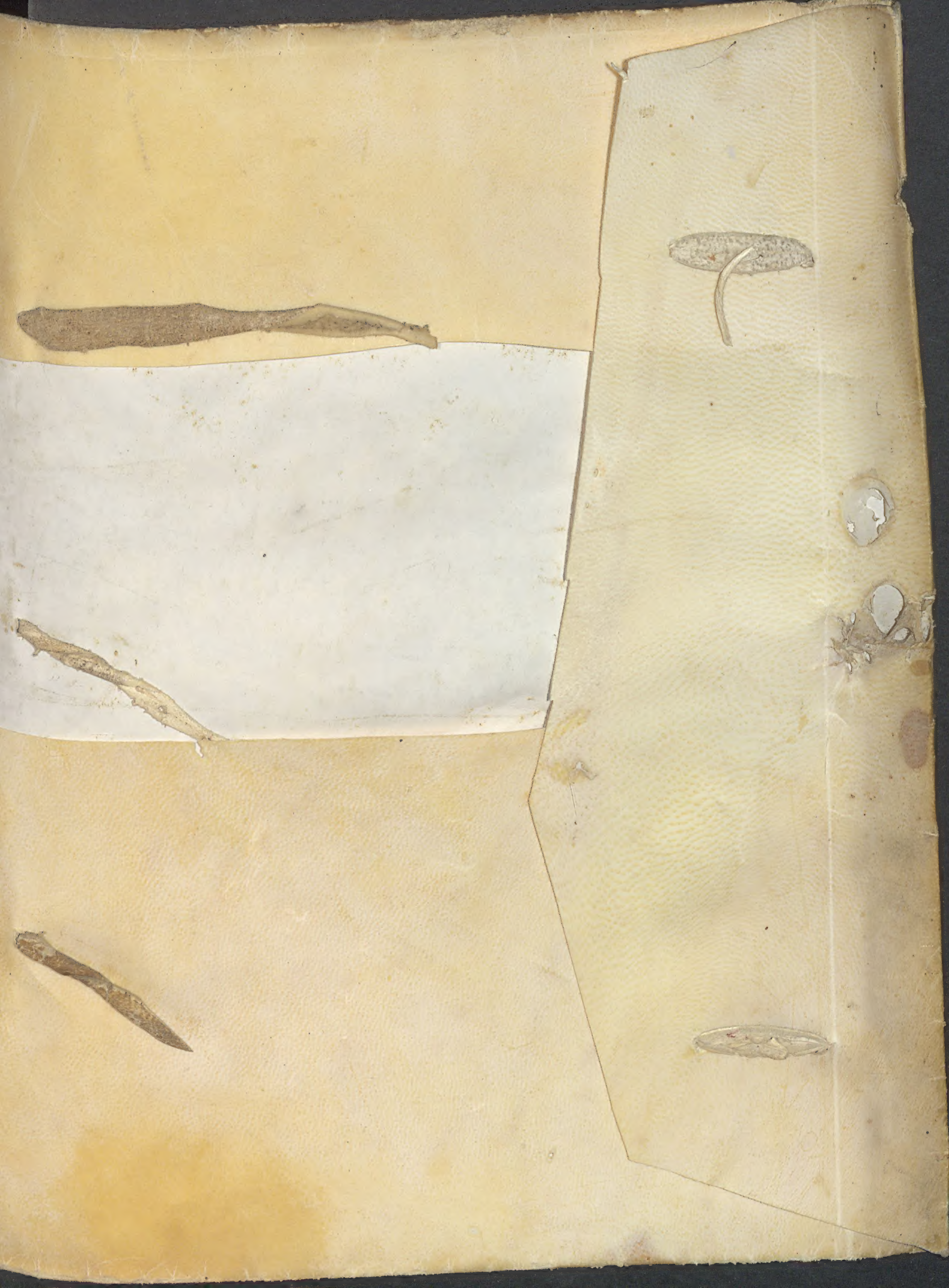
A D. Fran.co Espino de la Cueba
mi herm.o q.e Dios g.de en la
isla de Can.a Residente en la ciu.d
de [illegible]

Fran.co Espino
Cueba

D. Fran.co Cueba

Arella

[illegible]

S.

3